Herkese "ROCKY BALBOA" ve "APOCALYPTO" filmlerinin afişi

sinema

SAYI: 2007-03 5YTL
KKTC Fiyatı: 6.5 YTL

MERKEZ

ISSN 1304-5695

ROCKY BALBOA

STALLONE İLE SON RAUND

300
BİR FRANK MILLER UYARLAMASI

DOSYA
BRIAN DE PALMA

BİR MODERN KLASİK
TAXI DRIVER

SÖYLEŞİLER
SİNAN ÇETİN
BARIŞ PİRHASAN
ABDULLAH OĞUZ

ABSOLUT WISH.

INSIST ON ABSOLUT. THERE IS NO PURER VODKA. DO IT JUSTICE. DRINK IT NEAT AT 0°C.

MISSION ZERO

Sakin bir Los Angeles sabahı... Evinizden çıkıp spor otomobilinizle bir tur atmak istiyorsunuz... Hoş bir gezinti yerine kurşunlar ve beklenmedik bir tehditle karşılaşıyorsunuz...

Hiç hesapta yokken tehlikeli bir aksiyonun içine düşen ve kurtulmak isterken tetiklenen adrenaliniyle nefes kesici bir serüven yaşayan Uma Thurman, Pirelli filmlerinin ikincisi "Mission Zero"daki performansı ile göz kamaştırıyor.

Kill Bill ve Pulp Fiction'ın ünlü yüzü Uma Thurman; bir aksiyon klasiği olan Point Break'in yönetmeni Kathryn Bigelow'un yönetiminde devleştiği "Mission Zero"da, izleyen herkesin kalp atışlarını hızlandırmayı başarıyor... Hem de sadece 10 dakikada.

Etkileyici yapımlardan oluşan Pirelli filmlerinin her biri, "Kontrolsüz güç, güç değildir" sloganının farklı şekillerde altını çiziyor. John Malkovich ve Naomi Campbell ile çekilen ve 5 milyon kişiye ulaşan "The Call"dan sonra ikinci Pirelli filmi olan "Mission Zero", Hollywood'un bütün olanakları kullanılarak çekildi. On dakikalık filmin her dakikası için bir günlük çekim yapıldı ve Los Angeles'taki yapım süreci tam üç ay sürdü. Oscar ödüllü görüntü yönetmeninden seçkin silah, koreografi ustaları ve yapım sonrası ekibine kadar herkes, en iyi aksiyon karelerinin tüm özelliklerini taşıyan bu filmin başarısına katkıda bulundu.

Filmde, Pirelli'nin ve yolların yeni kahramanı Pirelli P ZERO da Lamborghini Gallardo ve Uma Thurman kadar dikkat çekiyor.

Pirelli, yüzyıldır motor sporlarından edindiği bütün tecrübeyi ve geliştirdiği üstün teknolojiyi süper spor otomobiller için tek bir lastikte topladı.

Üstün teknolojiyle üretilen ve patenti Pirelli'ye ait olan P ZERO'yu Kathryn Bigelow'un yönettiği Uma Thurman'lı "Mission Zero"da nefesinizi tutarak izleyeceksiniz.

UMA THURMAN

YENi P ZERO

MISSION ZERO

BiR KATHRYN BIGELOW FiLMi

WWW.PIRELLIFILM.COM

PIRELLI FILM sunar bir LEO BURNETT ITALY THE FAMILY INDIPENDENT MEDIA YAPIMI

"MISSION ZERO"

ortak yapımcılar STEFANO QUAGLIA SUSANNE PREISSLER yardımcı yapımcı CARLOTTA MAGNANI proje başkanı NICOLA NOVELLONE

yaratıcı yönetmen SERGIO RODRIGUEZ senaryo SERGIO RODRIGUEZ & SOFIA AMBROSINI & STEFANO VOLPI

görüntü yönetmeni JANUSZ KAMINSKY orijinal müzik MACHINE HEAD

ARRI Kodak Motion Picture Film

PIRELLI FILM

PIRELLI

KONTROLSÜZ GÜÇ, GÜÇ DEĞILDIR.

İÇİNDEKİLER

sinema@merkezdergi.com.tr

sinema MERKEZ

Sahibi
Merkez Gazete Dergi Basım Yayıncılık San. ve Tic. A.Ş. adına
Turgay Ciner
Medya Grup Başkanı
M. Kenan Tekdağ
Tüzel Kişi Temsilcisi
Fercan Aykutlu
Genel Müdür
Mehmet E. Demirel
Yayın Direktörü
Özge Sarıkadılar
Genel Yayın Yönetmeni
Senem İsmen
Sorumlu Müdür
Yusuf Yazıcıoğlu
Görsel Yönetmen
Uğur Güç
Editörler
Ebru Çeliktuğ
Müjde Isıl, Murat Emir Eren

Yönetim
Genel Müdür Yardımcısı
Yonca Ertürk
Üretim Planlama Müdürü
Gamze Cin Demir
Kreatif Direktör: **Naci Yavuz**
Fotoğraf Editörü: **Mehmet Tel**
Tanıtım Müdürü: **Engin Erdem**
Teknik: **Engin Altuntas**
Ofset Hazırlık: **Ercan Karaaslan**

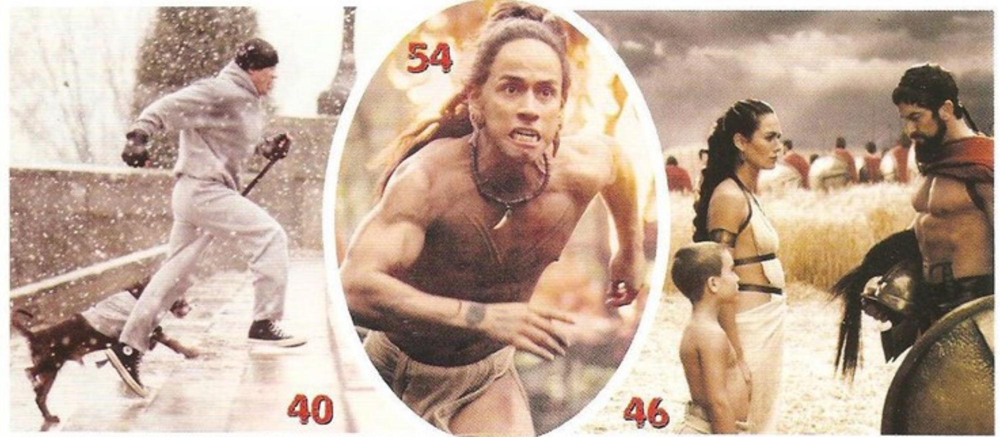
REKLAM SATIŞ PAZARLAMA
Genel Müdür
Rana Karlıdağ
Grup Başkan Yardımcısı
Erhan Özdemir
(Finans ve Operasyon)
Genel Müdür Yardımcısı
Serap Yakın *(Satış)*
Reklam Gurup Koordinatörü
Gülcan Avuka
Rezervasyon
Tel: (0212) 354 33 61/63/65
Fax: (0212) 354 33 75
Ankara Bölge Reklam Müdürü
Elif Ezer
Tel: (0312) 292 51 53
Fax: (0312) 292 51 43

Merkez Dergi Tel: (0212) 426 64 94
Fax: (0212) 354 47 85
Yazısma: Merkez Dergi Grubu
Tevfik Bey Mahallesi, 20 Temmuz Caddesi, No: 24, 34295 - Sefaköy / İstanbul
Yönetim Yeri: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 125, 80700 Besiktas İstanbul
Yayının Türü: Yerel Süreli
Basıldığı Tarih: Şubat 2007
Dağıtım
Merkez Dağıtım
Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.S.
(0216) 585 91 00 (PBX)
Basımcı: Apa Uniprint Basım Sanayii ve Ticaret A.Ş.
Adres: Barbaros Bulvarı, Cam Han, No: 153, 80700 Besiktas İstanbul

Basıldığı Yer:
Ömerli Köyü Mevkii
34555 Hadımköy/İstanbul

İsletme Müdürü: Kemal Erginsoy
Bu dergi basın meslek ilkelerine uymaya söz vermiştir.

MERKEZ DERGİ ABONE HİZMETLERİ
Tel: 0216 651 5 651
e-mail: abone@merkezdergi.com.tr
(Hafta ici 09:00-18:00saatleri arasi hizmet verilmektedir)
www.merkezabone.com

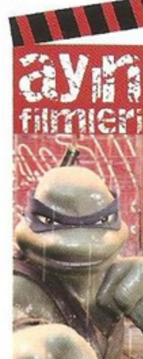

GÜNDEM

DOSYA

ayın filmleri

Armağanlar

Koleksiyon kartı: "Beyaz Geceler"
Afişetler: "Barda", "Koku", "Polis", "Kraliçe".
Büyük boy afiş: "Rocky Balboa", "Apokalipto"

no Bacardi
no mojito

BACARDI
MOJITO

brand:it

ask by the name!

UMUDUNU KAYBETME

THE PURSUIT OF HAPPYNESS

Chris Gardner (Will Smith) iki yakasını bir araya getirmeye çalışan bir aile babasıdır. Ailesini ayakta tutmak için çabalamasına rağmen, karısı (Thandie Newton) tarafından terk edilir. Beş yaşındaki oğlu Christopher (Jaden Christopher Syre Smith) ile baş başa kalan Chris, bir süre sonra oturdukları daireden çıkartılır ve geceyi geçirmek için düşkünler evi, otobüs durağı, tuvalet gibi bulabildikleri her yere sığınır. Çektiği sıkıntılara rağmen, Chris babalık görevini yerine getirmeye devam eder ve oğlunun kendisine karşı duyduğu sevgi ve güveni, karşısına çıkan engelleri aşmak için kullanır.

NOTLAR: Hollywood sofrasının ünlü temcit pilavı Amerikan rüyası, seyirciye umut dağıtmaya devam ediyor. "The Pursuit Of Happyness" yaklaşık 4 sene önce Amerikan televizyonunda yayınlanan 20/20 adlı programa konuk olup sefaletten kurtuluş öyküsünü anlatan Chris Gardner'ın (2006'da da kitaplaştırdığı) gerçek hikâyesinden yola çıkmış. Bu yapım aynı zamanda, "L'Ultimo bacio" ve "Ricordati di me"den tanıdığımız İtalyan yönetmen Gabriele Muccino'nun Hollywood'a ayak basışını da simgelemekte. Gerçek Chris Gardner filmin çekimleri sırasında hazır bulunmuş, ekibe çeşitli önerilerde bulunmuş. Bu filmdeki performansıyla Altın Küre ve Oscar'a aday olan Will Smith'e 8 yaşındaki oğlu Jaden Christopher Syre Smith ve "Crash"deki ırkçı polisin tacizine maruz kalan melez rolüyle beğeni toplayan Thandie Newton eşlik ediyor. Film, adını "happiness" yerine "happyness" şeklinde yazarak merak uyandırmayı da başarıyor.

Yönetmen: Gabriele Muccino. Oyuncular: Will Smith, Jaden Smith, Thandie Newton, Brian Howe, James Karen, Dan Castellaneta, Kurt Fuller, Takayo Fischer, Mark Christopher Lawrence, Domenic Bove. Senaryo: Steve Conrad. Görüntü Yönetmeni: Phedon Papamichael. Kurgu: Hughes Winborne. Müzik: Andrea Guerra. Yapım Tasarımcısı: J. Michael Riva. Yapımcı: Will Smith, Todd Black, Jason Blumenthal, James Lassiter, Steve Tisch, Teddy Zee. Süre: 117 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi:
2 Mart 2007

Hazırlayan:
Müjde Işıl
mujdeisil@merkezdergi.com.tr

ÇİRKİN ÖRDEK YAVRUSU İLE FARECİK

THE UGLY DUCKLING AND ME!

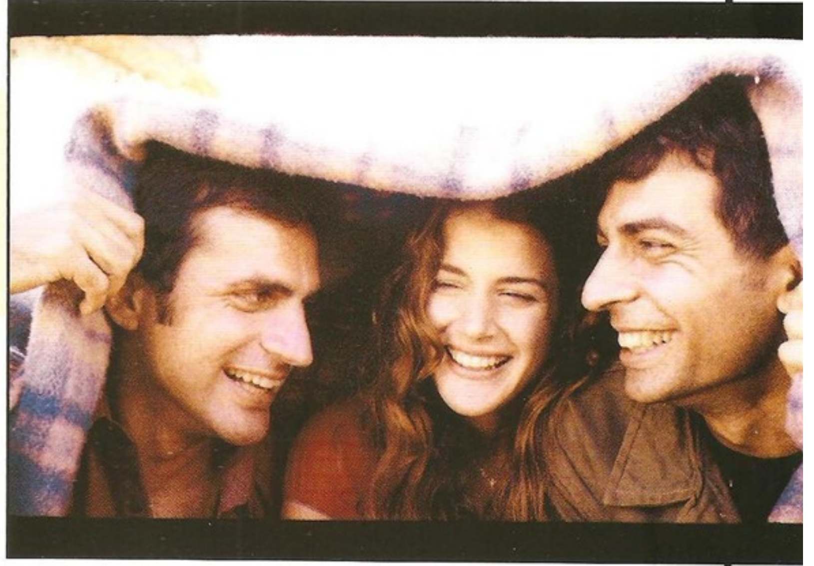
Yönetmen: Michael Hegner, Karsten Kiilerich. **Seslendirenler:** Morgan Jones, Kim Larney, Paul Tylack, Anna Olson, Gary Hetzler, Danna Davis, Barbara Bergin, Michelle Read, Hilary Cahill, Hillary Kavanagh. **Senaryo:** Mark Hodkinson (Hans Christian Andersen masalından). **Kurgu:** Thorbjorn Christoffersen, Virgil Kastrup, Per Risager. **Müzik:** Jacob Groth. **Yapımcı:** Moe Honan, Gladys Morchoisne, Daina Sacco, Irene Sparre Hjorthoj. **Süre:** 90 dk. **Yapım:** Danimarka, Fransa, Almanya, İngiltere, İrlanda (2006). **İthalatçı:** D Productions. **Dağıtımcı:** 35 Milim.

Gösterim Tarihi: 2 Mart 2007

Zavallı Ratso'nun tek günahı Çirkin Ördek yumurtadan çıkarken onun yanında olması ve kendini ondan sorumlu hissetmesidir. Ratso, kendi oğluna annelik yapamazken Çirkin Ördek'e nasıl babalık yapabilir ki? Ratso, Çirkin Ördek'in ne annesi ne de babası olabilecek niteliktedir. Çünkü Ratso, bir faredir. Çirkin Ördek'in sorumluluğunu üzerine alan ve hınzır şehir fareleri çetesinden kaçıp bir dolu kümes hayvanı ile bir çiftlikte barınmaya çalışan Ratso'nun sorunları bunlarla sınırlı değildir. Zira emirleri kukladan alan bir kedi ile aynı çatıda yaşamaktadır aynı zamanda.

NOTLAR: Hans Christian Andersen'in ünlü masalı Çirkin Ördek Yavrusu'nun farklı bir uyarlaması var karşımızda. Doğduğu ördek ailesi tarafında çirkin olduğu için dışlanan ve günün birinde güzeller güzeli bir kuğuya dönüşen yavrunun hikâyesi, Anderson'ın ülkesi Danimarka'da animasyona uyarlandı. Filmin iki yönetmeninden Michael Hegner ünlü firmalar için çektiği reklâm filmleriyle tanınırken Karsten Kiilerich ise "When Life Departs" adlı kısa filmi ile 1999'da Oscar'a aday olmuştu.

ROMANTİK

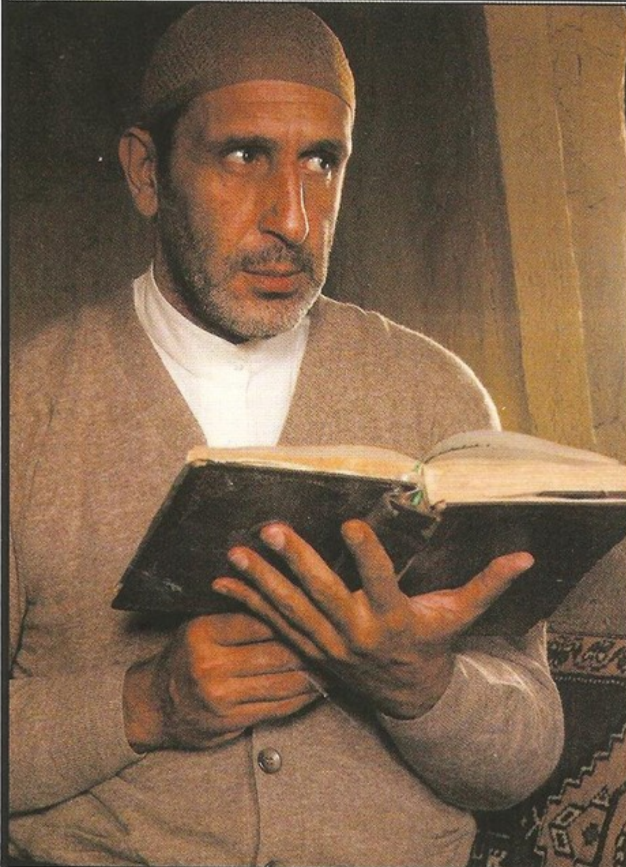

Yönetmen: Sinan Çetin. Oyuncular: Okan Bayülgen, Teoman, Yasemin Kozanoğlu, David Hemmings, Nolan Hemmings, Semih Sergen, Toprak Sergen, Nail Kırmızıgül, Esin Moralıoğlu, Selahattin Duman. Senaryo: Sinan Çetin. Görüntü Yönetmeni: Rebekka Haas, Kamil Çetin. Kurgu: Barış Denge. Yapımcı: Sinan Çetin, Cemalettin Çetin, Rebekka Haas, Berna Parlak. Yapım: Türkiye (2000 - 2007). Dağıtımcı: Kenda.

Gösterim Tarihi:
2 Mart 2007

Ömer (Okan Bayülgen) ve Gökhan (Teoman) iki yakın arkadaştır. İkisi de aynı kızı severler; ağzından tek bir kelime bile çıkmayan, dilsiz sandıkları Yasemin'i (Yasemin Kozanoğlu)... Ömer istemeden bir cinayet olayına karışır ve kaçmak zorunda kalır. Sevdiği kıza yazdığı mektupları Gökhan, Yasemin'e vermez. Üstelik genç kızla beraber olur. Yıllar sonra Ömer geri döner.

NOTLAR: Geçtiğimiz ay vizyona giren "Sis ve Gece" dolayısıyla adını zikrettiğimiz ve "vizyon yüzü görmeyen yapım" olarak tanımladığımız "Romantik" nihayet seyirciyle buluşuyor. Sinan Çetin'in Ahmet Ümit'in "Sis ve Gece" adlı kitabının film haklarını satın almasıyla başlayan bu uzun süreçte, romanla göbek bağı kalmayan filmin bambaşka bir öyküye dönüşmesi üzerine kitabın haklarını Turgut Yasalar almıştı. Çetin, yedi yılda tamamladığı "Romantik" için defalarca senaryoyu değiştirdi, yeni çekimler yapıp (söylentilere göre geçtiğimiz Ocak ayında Teoman'la son bir plan daha çekmiş) son dakikaya kadar montajı yeniledi. Sonradan yönetmenliğe soyunan Teoman'ın oyuncu olarak ilk sinema filmi olan "Romantik", dünyaca ünlü İngiliz aktör David Hemmings'in (Blow Up'ın unutulmaz fotoğrafçısı) de son filmi. "Romantik"te Hemmings'in gençliğini ise aktörün oğlu Nolan Hemmings canlandırmıştı.

ADEM'İN TRENLERİ

Bekir'in (Atıf Emir Benderlioğlu) kirletip terk ettiği Hacer'i (Nurgül Yeşilçay) ailesinden korumak için nikâhına alan Hasan Hoca (Cem Özer), genç kadına hiç elini sürmez. Bir gün Bekir'in döneceğine inanan Hoca, yoksulluğuna rağmen Hacer'e ve dünyaya getirdiği Fatmacık'a (Zeynep Özbay) karşılık beklemeden yıllarca bakar. Bir Ramazan günü Manisa'nın uzağındaki küçük tren istasyonuna Hasan Hoca'nın imam olmasıyla bu durum değişir. Hoca hiç ummadığı biçimde burada Bekir'le karşılaşır. Artık emaneti ona iade etmek zorundadır.

NOTLAR: 2001'de yönettiği "O da Beni Seviyor"dan sonra uzunca bir süre sinemaya ara veren Barış Pirhasan, dini temalı bir filmle seyirci karşısına çıkıyor. "Adem'in Trenleri", T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Destekleme Kurulu'ndan 450.000 YTL'lik rekor destekle çekildi. Filmin sponsorluğunu üstlenen TCDD, filmin çekimlerinde kullanılan lokomotif, vagon benzeri araçlar ile kostüm ve aksesuarları temin etti. Çekimleri 16 mm. film formatında yapılan "Adem'in Trenleri" daha sonra dijital ortama aktarılıp sonrasında da gösterim formatı olan 35 mm'ye aktarıldı. Nurgül Yeşilçay ve Cem Özer çiftini beyazperdede buluşturan filmin bir başka özelliği ise "Selvi Boylum Al Yazmalım" gibi "sevgi=emek" temasını kullanması.

Yönetmen: Barış Pirhasan. Oyuncular: Nurgül Yeşilçay, Cem Özer, Ümit Çırak, Derya Alabora, Asuman Dabak, Hakan Bilgin, Fıratcan Aydın, Zeynep Özbay, Atıf Emir Benderlioğlu, Münire Apaydın. Senaryo: İsmail Doruk. Görüntü Yönetmeni: Peter Steuger. Kurgu: Aylin Zoi Tinel. Müzik: Ender Akay. Sanat Yönetmeni: Nezih Dikişoğlu. Yapımcı: Ozan Ergun, Metin Soltay. Yapım: Promete Film-İstisnai Filmler, Türkiye (2006). Dağıtımcı: Kenda.

Gösterim Tarihi:
2 Mart 2007

23 NUMARA

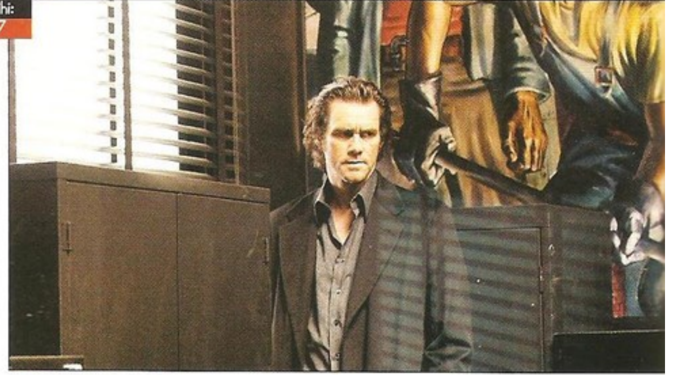
THE NUMBER 23

Yönetmen: Joel Schumacher. Oyuncular: Jim Carrey, Virginia Madsen, Danny Huston, Logan Lerman, Rhona Mitra, Maile Flanagan, Patricia Belcher, Lynn Collins, Mark Pellegrino, Tara Karsian. Senaryo: Fernley Phillips. Görüntü Yönetmeni: Matthew Libatique. Kurgu: Mark Stevens. Müzik: Harry Gregson-Williams. Yapım Tasarımcısı: Andrew Laws. Yapımcı: Beau Flynn, Fernley Phillips, Tripp Vinson. Süre: 95 dk. Yapım: ABD (2007). İthalatçı: Fida Film. Dağıtımcı: WB.

Gösterim Tarihi: 2 Mart 2007

Walter Sparrow'un (Jim Carrey) bir türlü elinden bırakamadığı ve karısı tarafından kendisine doğum günü hediyesi olarak verilen 23 Numara adlı kitaptaki karanlık olaylar adeta Walter'ın hayatını yansıtmaktadır. Kitaptaki ana karakter olan Dedektif Fingerling'in (Carrey) 23 sayısının gizli gücüne duyduğu saplantı bir süre sonra kitaptan yayılıp Walter'ı kontrol etmeye başlar. Walter baktığı her yerde bu sayıyı görmekte ve Fingerling'le aynı korkunç suça, yani bir cinayet işlemeye mahkûm olduğuna inmaktadır.

NOTLAR: Uğursuz olarak kabul edilen 13, şeytanın rakamı olduğuna inanılan 666'dan sonra 23 sayısının kerametini anlama vakti... Jim Carrey'yi korku-gerilim türünde ve oldukça değişik bir görünümle izleme fırsatı bulacağımız "The Number 23"de aktör iki karakteri (biri, Kaptan Jack Sparrow'u anımsatan Walter Sparrow) birden canlandırıyor. Carrey, yapım şirketi Pit Bull Productions'ın adını JC23 olarak değiştirecek kadar gerçek yaşamında da 23 sayısına saplantılı.

18'LER TAKIMI

Yönetmen: Mesut Taner. Oyuncular: Mithat Erdem Çelik, Engin Aşık, Gökhan Çuhacı, Engin Yavaş, Hande Eti, Aras Ferahyan, Eylem Şenkal. Senaryo: Hasan B. Turhan. Görüntü Yönetmeni: Murat Has. Müzik: Murat Özdemir. Sanat Yönetmeni: Ülfet Keser. Yapımcı: Ayhan Kanat. Süre: 100 dk. Yapım: Türkiye (2007). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 9 Mart 2007

İstanbul'un zengin muhitlerinden birinde dertsiz ve tasasız bir hayat süren lise mezunu dört arkadaş, gruplarını "18'ler takımı" olarak adlandırmıştır. Bir türlü üniversiteyi kazanamadıkları için askerlik fobisi yaşayan bu gençler, iki yıllık da olsa bir yere girebilmek umuduyla bir sonraki sınavı iple çekmektedir. Ruh çağırma gibi özel yetenekleri olan Deren adlı fettan kız, gençlerin aralarını bozmak maksadıyla takımın içine sızar. Deren'in düzenlediği ilk ruh çağırma seansında Hindu Gelin adlı ruh ortaya çıkar. Mafya tarafından kaçırılıp öldürüldükten sonra bir bavula konup bir ağacın altına gömüldüğünü söyleyen bu ruh, kendisini kurtarmaları için gençleri zorlar.

NOTLAR: Geçtiğimiz ay "Amerikan Pastası"nın Türk versiyonuna (Neşeli Gençlik) imza atan yönetmen, senarist ve yapımcı üçlüsünden yine bir gençlik filmi. Bu seferki gençlerimizin problemi "milli" olmak değil askerlik korkusu. Askerlik fobisi yaşayan ve üniversiteyi kazanarak bir süreliğine de olsa bu korkudan kurtulma telaşına düşmüş bir grup gencin hikâyesini anlatan filmin çekimlerinin büyük bölümü Ömerli ormanlarında gerçekleştirildi "18'ler Takımı"nın oyuncu kadrosu, "Neşeli Gençlik"teki gibi genç ve yeni isimlerden kurulu.

KİRLİ SIRLAR

THE GOOD SHEPHERD

Gösterim Tarihi: 9 Mart 2007

Yale Üniversitesi'nde okuyan Edward Wilson (Matt Damon) keskin zekâsı, lekesiz adı ve Amerikan değerlerine olan içten inancı sayesinde haber alma örgütünün dikkatini çeker. İkinci Dünya Savaşı sırasında Strateji Servis Ofisinde (CIA'in öncüsü) çalışmaya başlar. CIA'nin gizli kurucularından ve örgütün deneyimli casuslarından biri olarak ün kazanan Wilson, kendisi için endişelenen karısı Clover (Angelina Jolie) ve oğluna rağmen her koşulda işini yapmaya kararlıdır.

NOTLAR: "A Bronx Tale"den 13 yıl sonra ikinci kez yönetmen koltuğuna oturan Robert De Niro, yaklaşık 10 yıldır üzerinde çalıştığı ve CIA'in doğuş hikâyesini anlattığı yeni filminde casusların hem özel hem de mesleki yaşamından kesitler sunuyor. Filmin başlıca iki kaynağı var: Filmin başdanışmanı olan eski CIA ajanı Milt Bearden'ın deneyimleri ve Eric Roth'un CIA'in önceki dönemlerine ilişkin yazdığı senaryo. Filmdeki karakterler ve olaylar ise gerçeklerle kurmacanın bileşeni. "The Good Shepherd", vizyona girdiği hafta sonunda ABD box office'de "Rocky Balboa"nın ardından dördüncü olmuştu.

Yönetmen: Robert De Niro. Oyuncular: Matt Damon, Angelina Jolie, Alec Baldwin, Tammy Blanchard, Billy Crudup, Robert De Niro, Keir Dullea, Michael Gambon, Martina Gedeck, William Hurt. Senaryo: Eric Roth. Görüntü Yönetmeni: Robert Richardson. Kurgu: Tarık Anwar. Müzik: Bruce Fowler, Marcelo Zarvos. Yapım Tasarımcısı: Jeannine Claudia Oppewall. Yapımcı: Robert De Niro, James G. Robinson, Jane Rosenthal. Süre: 160 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: UNP Filmcilik.

Yönetmen: Richard Eyre. Oyuncular: Judi Dench, Cate Blanchett, Tom Georgeson, Michael Maloney, Joanna Scanlan, Shaun Parkes, Emma Kennedy, Syreeta Kumar, Andrew Simpson, Bill Nighy. Senaryo: Patrick Marber, (Zoe Heller'ın aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Chris Menges. Kurgu: John Bloom. Müzik: Philip Glass. Yapım Tasarımcısı: Tim Hatley. Yapımcı: Robert Fox, Andrew Macdonald, Allon Reich, Scott Rudin. Süre: 92 dk. Yapım: İngiltere (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

Gösterim Tarihi: 2 Mart 2007

SKANDAL

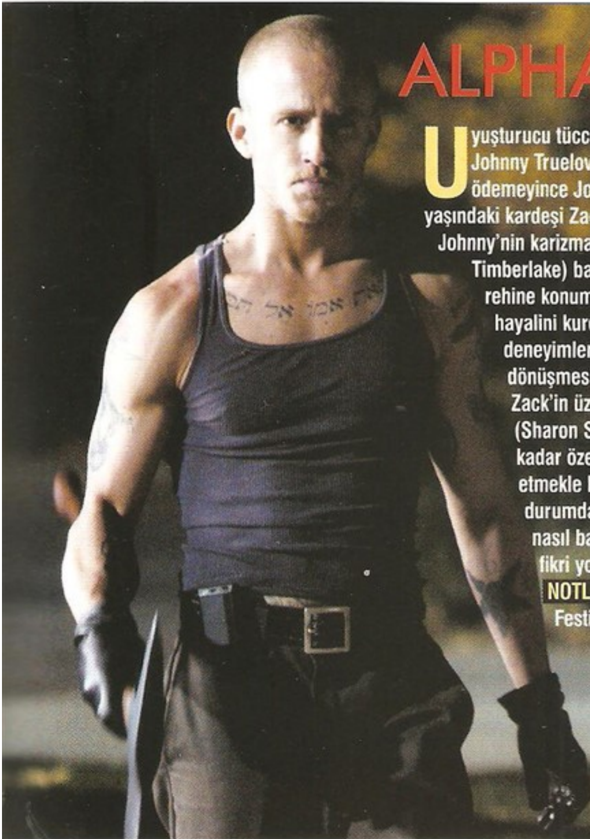
NOTES ON A SCANDAL

Londra'daki bir orta öğretim okulunda demir yumruk olarak tanınan, disiplinli ve münzevi kişiliği ile dikkat çeken Barbara Covett (Judi Dench), uzun yıllardır kendisine yakın tek bir dostu olmayan yalnız bir kadındır. Kedisi Portia dışında Barbara'nın kimsesi yoktur. Fakat hayatı, çalıştığı okula yeni gelen sanat öğretmeni Sheba Hart'ın (Cate Blanchett) varlığı ile değişir. Sheba, Barbara'nın yıllardır beklediği sıcak ve nazik dosttur. Fakat ona yakınlaştıkça Barbara'nın öğrendikleri arkadaşlıklarını sarsar. Sheba'nın öğrencilerinden biri ile ilişkisi vardır. Barbara, genç kadının bu sırrını kocasına söylemekle tehdit edince her ikisinin de hayatı değişir.

NOTLAR: Zoë Heller'ın 2003 tarihli What Was She Thinking?: Notes On a Scandal adlı romanından uyarlanan film, farklı kuşaktan iki karakter oyuncusunu karşı karşıya getirdi. Bu sene Judi Dench'e En İyi Kadın Oyuncu, Cate Blanchett'e de En İyi Yardımcı Kadın Oyuncu dalında Oscar adaylığı getiren "Notes On A Scandal" yalnızlıkla başlayıp dostluk, ihanet ve tehdit şeklinde gelişen çok katmanlı bir ilişkiyi konu alıyor. 6 sene önce "Iris"de beraber çalışan Judi Dench ve yönetmen Richard Eyre'in, psikolojik gerilim türündeki "Notes On A Scandal"da yine başarılı bir işbirliğine imza attıkları söyleniyor. Filmi izleyen eleştirmenlerin ortak fikri Dench ve Blanchett'in, özellikle de Dench'in tam bir oyunculuk gösterisine soyunduğu yönünde.

ALPHA DOG

Uyuşturucu tüccarı Jake Mazursky (Ben Foster), Johnny Truelove'a (Emile Hirsch) olan borcunu ödemeyince Johnny ve çetesi, Jake'in 15 yaşındaki kardeşi Zack'i (Anton Yelchin) kaçırır. Johnny'nin karizmatik arkadaşı Frankie'nin (Justin Timberlake) bakımı altındaki Zack, zamanla rehine konumundan çıkarak her zaman hayalini kurduğu içki, kızlar ve yepyeni deneyimlerle dolu yaz fantezisinin gerçeğe dönüşmesinin keyfini sürmeye başlar. Zack'in üzüntüden çılgına dönmüş annesi (Sharon Stone) polise başvurunca, o güne kadar özendiği çete reislerini taklit etmekle herkesi kandıran Johnny bu zor durumdan kurtulmayı ister. Ancak bunu nasıl başaracağına dair herhangi bir fikri yoktur.

NOTLAR: 2006 Sundance Film Festivali'nin kapanış filmi olarak gösterilen "Alpha Dog" Güney Kaliforniyalı bir grup gencin yaşamındaki her şeyin kontrolden çıktığı 72 saati anlatan bir Nick Cassavetes yapımı. Cassavetes'ın kızının okuduğu lisedeki gençlerden ve FBI'ın arananlar listesine giren en genç isim olan uyuşturucu satıcısı Jesse James Hollywood'un hikâyesinden ilham alarak senaryosunu yazdığı film, çocukların ebeveynleri tarafından fazla serbest bırakılması sonucu doğan suça yönelme ve çeteleşme olgusunu ele almakta. Gençlerin konuştuğu dili aynen kullanmak isteyen yönetmen sokak ağzına ve küfürlü diyaloglara bolca yer vermiş. Bruce Willis ve Sharon Stone'un yardımcı rollerde göründüğü filmin başrolündeki genç oyuncular, yönetmenin kardeşi Frank Cassavetes'in gözetiminde yoğun bir fitness programına katılmış. Bu genç grup içindeki en popüler isim ise, ülkemizde vizyona girmeyen "Edison"ın ardından beyazperdeye konuk olan Justin Timberlake.

Yönetmen: Nick Cassavetes. Oyuncular: Ben Foster, Shawn Hatosy, Emile Hirsch, Christopher Marquette, Sharon Stone, Justin Timberlake, Anton Yelchin, Bruce Willis, Olivia Wilde, Heather Wahlquist. Senaryo: Nick Cassavetes. Görüntü Yönetmeni: Robert Fraisse. Kurgu: Alan Heim. Müzik: Aaron Zigman. Yapım Tasarımcısı: Dominic Watkins. Yapımcı: Sidney Kimmel, Chuck Pacheco. Süre: 122 dk. Yapım: ABD (2006). Dağıtımcı: UIP.

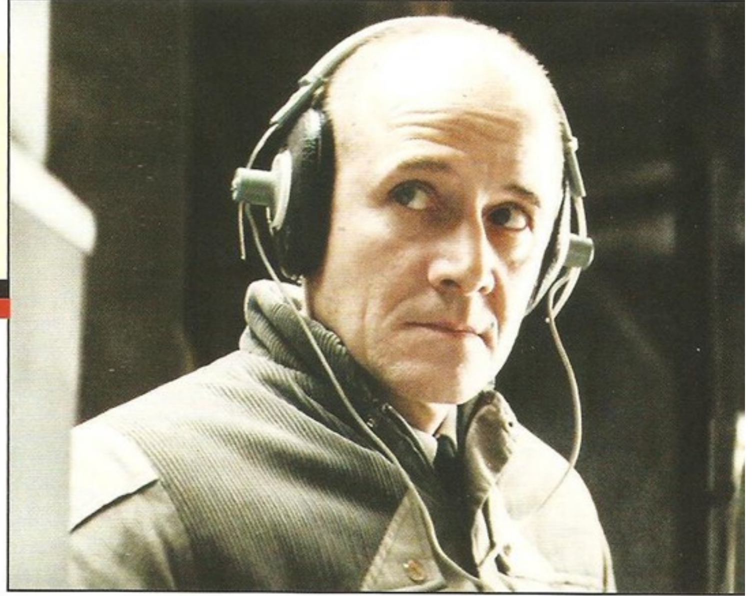
Gösterim Tarihi: 9 Mart 2007

BAŞKALARININ HAYATI

DAS LEBEN DER ANDEREN

Yönetmen: Florian Henckel von Donnersmarck. **Oyuncular:** Ulrich Mühe, Sebastian Koch, Martina Gedeck, Ulrich Tukur, Thomas Thieme, Thomas Arnold, Hans-Uwe Bauer, Ludwig Blochberger, Matthias Brenner, Werner Daehn. **Senaryo:** Florian Henckel von Donnersmarck. **Görüntü Yönetmeni:** Hagen Bogdanski. **Kurgu:** Patricia Rommel. **Müzik:** Stéphane Moucha, Gabriel Yared. **Yapım Tasarımcısı:** Silke Buhr. **Yapımcı:** Quirin Berg, Max Wiedemann. **Süre:** 130 dk. **Yapım:** Almanya (2006). **Dağıtımcı:** Chantier Films.

Gösterim Tarihi: 9 Mart 2007

Berlin Duvarı'nın yıkılışından beş yıl önce Demokratik Almanya Cumhuriyeti gizli polis örgütü Stasi, sıkı bir kontrol ve gözetleme sistemi uygulamakta, "başkalarının hayatları" hakkında her şeyi bilmektir. İşine çok bağlı bir Stasi polisi ve uzman sorgu yargıcı olan Gerd Wiesler (Ulrich Mühe), ünlü oyun yazarı Georg Dreyman (Sebastian Koch) ile ilgili kanıt toplama görevini üstlenir. Dreyman ve kız arkadaşı Christa-Maria'nın (Martina Gedeck) sevgi, edebiyat ve özgür düşünceyle dolu dünyasına girdikçe kendi varoluşunun eksik yanlarını fark eder. Wiesler, Dreyman hakkında edindiği bilgileri saklarsa Stasi'deki kariyeri sona erecek, açıkladığı takdirde ise Dreyman'ın hayatıyla oynamış olacaktır.

NOTLAR: "Elveda Lenin" ve "Berlin Almanya'dadır"dan sonra yine "duvarzedeler" diyarındayız. Florian Henckel von Donnersmarck'ın ilk uzun metrajlı filmi olan "Başkalarının Hayatı" bu sene Yabancı Dilde En İyi Film Oscar'ının kuvvetli adaylarından biri. Lenin'in "Beethoven'ın Appassionata'sını dinlersem devrimi tamamlayamam" sözünden yola çıkan ve araştırma süreci yaklaşık dört yıl süren filmdeki karakterler, birçok gerçek kahramanın birleştirilmesiyle yaratılmış. Filmin en dikkat çekici özelliği ise eski Stasi karargâhının orijinal dosya arşivlerinde çekilmesine izin verilen ilk yapım olması. Fikren ve ruhen "Fahrenheit 451"den izler taşıyan film, yürek sızlatan havası ve Ulrich Mühe'nin ("Funny Games", "Amen") yarı donuk yarı çaresiz o unutulmaz yüzüyle Alman sinemasının son dönemdeki kayda değer yapımlarının başında geliyor.

BİR İHTİMAL DAHA VAR

Yönetmen: Uğur Uludağ. **Oyuncular:** Müjdat Gezen, Savaş Dinçel, Mustafa Alabora, Osman Yağmurdereli, Hülya Avşar, Volkan Severcan, Kostas Sommer, Adrian Sparks, Doğa Rutkay, Asuman Dabak. **Senaryo:** Uğur Uludağ. **Görüntü Yönetmeni:** Gökhan Tiryaki. **Kurgu:** Volkan Türkkan, Bora Gökşingöl. **Müzik:** Ender Akay, Sunay Özgür. **Sanat Yönetmeni:** Özgür Kemertaş. **Yapımcı:** Aslı Kocaoğlu Oflaz, Serdar Kodal. **Yapım:** E.S.E.K. Film - Cinemedya, Türkiye (2006). **Dağıtımcı:** Bir Film.

Gösterim Tarihi: 9 Mart 2007

Yılların dört bir yana savurduğu, Üsküdar Musiki Cemiyeti'den Kenan (Müjdat Gezen), Mercan (Savaş Dinçel), Faruk (Osman Yağmurdereli), Asım (Mustafa Alabora) ve Gökhan (Volkan Severcan) her şeyden üstün tuttukları müziklerini dünyaya duyurabilmek için yurdumuza teşrif etmekte olan büyük bir yıldızın konserini basmaya karar verirler. Bu yolculuğun en önemli adımı Alev'i (Hülya Avşar), diva'larını geri kazanmaktır. Grubun alımlı ve yetenekli solisti, kariyerinin doruğunda müziğe ve dostlarına buruk bir veda etmiştir. Alev artık bir konsolos eşidir. "Altın kafes"inden nasıl kurtulacağını bilemez; ta ki beş kafadar bir gün çılgın bir planla kapısında belirene kadar.

NOTLAR: Müjdat Gezen Sanat Merkezi öğrencisi; Üçüncü Türden Yakın İlişkiler, Tanrım Beni Baştan Yarat, 27 Numara gibi tanınmış oyunların yazarı ve yönetmeni, "Neredesin Firuze?"nin İbrahim'i Uğur Uludağ ilk kez bir sinema filmi için yönetmen koltuğunda. 6 hafta içinde İstanbul'da 40 ayrı mekânda çekilen filmde 1000 kişi figüran olarak görev aldı. Hıncal Uluç, Memet Ali Alabora, Cem Özer ve Ceyhun Yılmaz ise konuk oyuncu kadrosunda yer aldı. Oyuncuların müzik aletlerine yabancılık çekmemesi için bazı sahnelerin çekimlerine müzisyenler de katıldı. Uzun süredir sinemalarda dönen teaser'ında Müjdat Gezen'in "Bu Madonna denen adam da kim?" diye sorduğu yapım adını, aynı adlı Türk Sanat Müziği eserinden alıyor. Pek çok TSM parçasının yeni ritimlerle izleyiciye sunulduğu film, Türk müziği - pop müzik karşılaştırması ile küreselleşme eleştirisine soyunuyor.

metro DESEM
NE DERSiN?

TATiL DERiM.

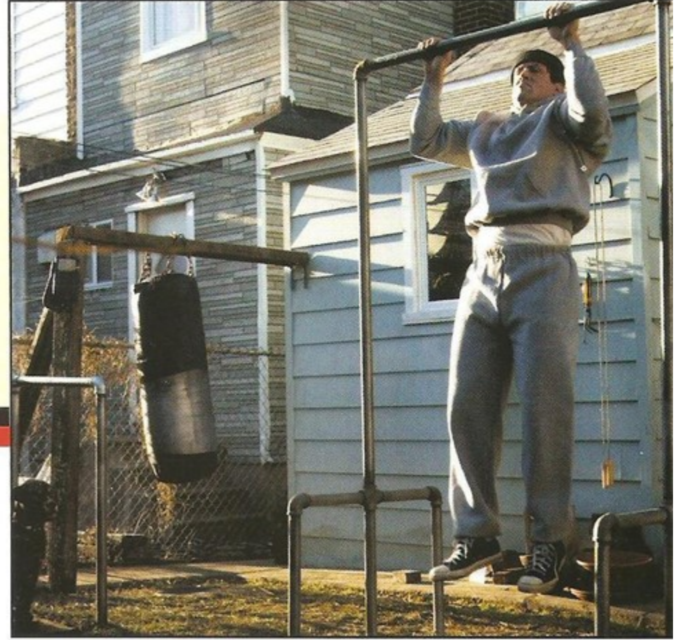
ÜLKER

ROCKY BALBOA

Yönetmen: Sylvester Stallone. **Oyuncular:** Sylvester Stallone, Burt Young, Milo Ventimiglia, Geraldine Hughes, James Francis Kelly, Tony Burton, A.J. Benza, Henry G. Sanders, Antonio Tarver, Pedro Lovell. **Senaryo:** Sylvester Stallone. **Görüntü Yönetmeni:** J. Clark Mathis. **Kurgu:** Sean Albertson. **Müzik:** Bill Conti. **Yapım Tasarımcısı:** Franco-Giacomo Carbone. **Yapımcı:** William Chartoff, Kevin King, Charles Winkler, David Winkler. **Süre:** 102 dk. **Yapım:** ABD (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 16 Mart 2007

Oğlu Rocky Jr. (Milo Ventimiglia) ile arası açık olan Rocky Balboa (Sylvester Stallone) karısının ismini verdiği Adrian's adlı restoranındaki müşterilerine eski hikâyelerini anlatmaktadır. Bir bilgisayar simülasyonu, Rocky Balboa ile dünya ağır sıklet şampiyonu Mason Dixon'ı karşı karşıya getirir ve maçı Rocky kazanır. Ancak Dixon'ın gerçek bir maç istemesi üzerine, kendini sevdiklerine tekrar kanıtlamak isteyen Rocky eline geçen bu şansı değerlendirebilmek için çalışmalara başlar.

NOTLAR: İtalyan Aygırı, 17 senelik ayrılıktan sonra hem ringe hem de beyazperdeye geri dönüyor. Beş filmlik seriyi bir zamanlar Rocky'yi öldürerek sonlandırmayı düşünen Sylvester Stallone'yi 60 yaşında yeniden boks eldivenleriyle görmenin, Rocky şarkılarını ezberlemiş nesillere doping etkisi yapacağı muhakkak. Stallone'nin 1976'da senaryosunu yazıp başrolünde oynadığı ilk film, aktörü dünya çapında üne kavuşturmuş, En İyi Film Oscar'ını kazanmış ve Stallone'ye (En İyi Erkek Oyuncu ve Senaryo dalında) belki de ömrü hayatında görebileceği tek Oscar adaylığını getirmişti. İkinci, üçüncü ve dördüncü filmlerde olduğu gibi yine Stallone'nin yönettiği "Rocky Balboa" 24 milyon dolar gibi mütevazı sayılabilecek bir bütçeyle çekildi ve dünya çapındaki hasılatı 130 milyon dolara ulaştı.

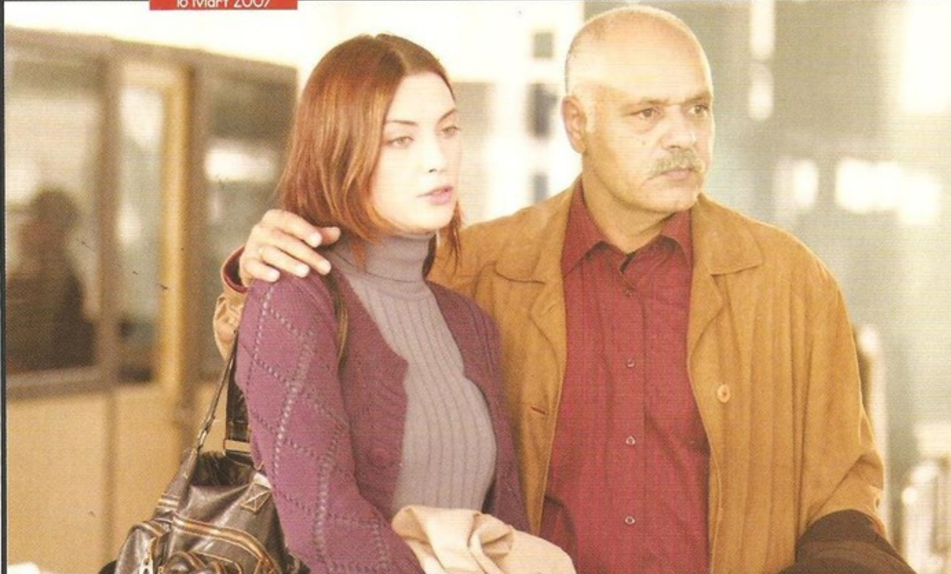
UMUT ADASI

Yönetmen: Mustafa Kara. **Oyuncular:** Halef Tiken, Arzu Yanardağ, Ali Sürmeli, Alican Yücesoy, Zafer Algöz, Sefa Zengin, Gürkan Tavukçuoğlu, Kerim Yağcı, Tarık Ünlüoğlu, Yeşim Dalkılıç. **Kurgu:** Engin Öztürk. **Görüntü Yönetmeni:** Ulaş Zeybek. **Sanat Yönetmeni:** Esra Oral. **Yapımcı:** Göksel Zeyrek, Barış Bayram. **Yapım:** Karizma Filmcilik, Türkiye (2007). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 16 Mart 2007

Farklı sınıf ve kültürden çoğunluğu genç insanlar, yaşama başka bir yerden yeniden başlamak için İngiltere'ye doğru umut yolculuğuna çıkar. Kimi işlediği bir suçtan kaçar, kiminin hayali zengin olmaktır, kimi çocuğuna daha rahat bir gelecek sunmak ister, kimi yeni lisan öğrenmek ve ailesine ekonomik anlamda yardım etmek... Kimileri ise sadece macera için bu arayışa yönelmiştir.

NOTLAR: "Otobüs" ve "Umuda Yolculuk"a konu olan kaçak göç teması "Umut Adası"nda İngiltere'yi mesken tutuyor. Özgün hikâyesi yapımcı Göksel Zeyrek'e ait olan filmin senaryosunu eski Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk'ün kızı Ayşe Türk yazdı. Önce Özgür Fırat Kınay'ın yöneteceği açıklanan film Mustafa Kara yönetiminde çekildi. Midas Platosu'nda kurulan dekorda iç gemi sahneleri, Kartal açıklarındaki kuru yük gemisinde de dış çekimler yapıldı. Türkiye'deki çekimler Kahramanmaraş-Elbistan'ın Kamışçık Köyü'nde, İstanbul'un Üsküdar, Beyoğlu ve Galata semtlerinde; İngiltere'deki çekimler de Londra ve Haringey bölgesinde gerçekleştirildi. Filmde Arzu Yanardağ, Ali Sürmeli ve Zafer Algöz gibi ünlü isimlerin yanısıra Alican Yücesoy'un (Son Osmanlı "Yandım Ali"de Atatürk'ü canlandırmıştı) başı çektiği genç oyuncular da yer aldı.

300 SPARTALI

300

Thermopylae Savaşı'nda Kral Leonidas (Gerard Butler) ve 300 Spartalı, Serhas (Rodrigo Santoro) ve dev Pers ordusuna karşı ölümüne mücadele eder. Karşılarındaki sayıca kat kat üstün askeri güce rağmen, Spartalılar'ın yiğitlikleri ve fedakârlıkları tüm Yunanistan'a ilham kaynağı olur; onları Persli düşmanlarına karşı birleşmeye ve kumun üzerinde bir demokrasi çizgisi çizmeye teşvik eder.
NOTLAR: "Sin City"den sonra bir Frank Miller imalatı daha beyazperdede... Kimilerince "300", "Sin City" kadar orijinal görülmeyebilir. Zira Miller'ın "300"deki çıkış noktası M.Ö. 480 yılındaki Thermopylae Savaşı ve bu efsaneyi 1962'de beyazperdeye taşıyan "The 300 Spartans" adlı film. Neredeyse yüzde 90'ı görsel efektlerle donatılan filmin bütçesi 60 milyon dolar. "Sin City"nin ikinci ve üçüncü filmi üzerine yoğunlaşan Miller, kendi eserini kendi yazıp yönetmek yerine koltuğunu (biraz da risk alarak), George Romero klasiği "Dawn of the Dead"in yeniden çevrimini yöneten ve oldukça iyi eleştiriler toplayan Zack Snyder'a emanet etmiş. Dünya prömiyeri geçtiğimiz ay Berlin Film Festivali'nde yapılan "300" hem sinemaseverleri hem de grafik romanın hayranlarını memnun etmiş görünüyor.

Yönetmen: Zack Snyder. **Oyuncular:** Gerard Butler, Lena Headey, David Wenham, Dominic West, Vincent Regan, Rodrigo Santoro, Andrew Tiernan, Andrew Pleavin, Michael Fassbender, Tyrone Benskin. **Senaryo:** Zack Snyder, Kurt Johnstad, Michael Gordon (Frank Miller'ın grafik romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Larry Fong. **Kurgu:** William Hoy. **Müzik:** Tyler Bates. **Yapım Tasarımcısı:** James D. Bissell. **Yapımcı:** Mark Canton, Bernie Goldman, Gianni Nunnari, Jeffrey Silver. **Süre:** 117 dk. **Yapım:** ABD (2006). **Dağıtımcı:** WB.

Gösterim Tarihi: 16 Mart 2007

Yönetmen: Abdullah Oğuz. **Oyuncular:** Özgü Namal, Talat Bulut, Murat Han, Lale Mansur, Mustafa Avkıran, Emin Gürsoy, Şebnem Köstem, Meral Çetinkaya, Alpay Atalan. **Senaryo:** Kubilay Tunçer, Elif Ayan, Abdullah Oğuz (Zülfü Livaneli'nin aynı adlı eserinden). **Görüntü Yönetmeni:** Mirsad Heroviç. **Müzik:** Zülfü Livaneli. **Yapımcı:** Abdullah Oğuz. **Yapım:** ANS - Highway Productions, Türkiye-Yunanistan ortak yapımı (2007). **Dağıtımcı:** Kenda.

Gösterim Tarihi: 16 Mart 2007

MUTLULUK

Meryem (Özgü Namal) perişan ve baygın halde, bir göl kenarında bulunur. Ailesi, kızlarının bir namussuzluk yaptığını düşünerek töre gereği öldürülmesine karar verir. Öldürme görevi ise yakın akrabası Cemal'e (Murat Han) verilir. Çıktıkları ölüm yolculuğunda, Meryem ve Cemal'in yolları, ünlü Profesör İrfan Kurudal (Talat Bulut) ile kesişir. Bu karşılaşma üçünün de kaderlerini değiştirecek yolculuğun başlangıcı olur.
NOTLAR: Abdullah Oğuz'dan "Asmalı Konak- Hayat" ve "O Şimdi Mahkûm"dan sonra şimdi de bir roman uyarlaması... Zülfü Livaneli'nin yazdığı Mutluluk, 2002'nin sonlarında yayımlanmış, 10'dan fazla dile çevrilmiş ve töre cinayetlerinden yola çıkan başarılı bir psikolojik roman olarak nitelendirilmişti. Romanı sinemaya uyarlayan isimler arasında Abdullah Oğuz ve "Amerikalılar Kardenizde 2"yi de yazan Kubilay Tunçer var. T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Sinema Destekleme Kurulu'nun kriterler açısından yetersiz bulduğu "Mutluluk", Eurimages'ın desteğiyle çekildi. Filmin çekimleri Marmaris, Bodrum, Karaman Taşkale Köyü ve İstanbul'da yapıldı, 8 haftada tamamlandı.

OTOSTOPÇU

THE HITCHER

Üniversite öğrencisi iki sevgili, Grace Andrews (Sophia Bush) ve Jim Halsey (Zachary Knighton), sömestr tatilinde otomobille seyahate çıkmaya karar verirler. Ancak bu eğlenceli ve heyecanlı seyahat, gizemli otostopçu John Ryder'ı (Sean Bean) arabalarına almalarıyla tam bir kâbusa dönüşür. Ryder'ın kurduğu tuzaklara karşı ikiliyi büyük bir mücadele beklemektedir. Otoyolda sadece iki sevgili ve otostopçu arasında değil, New Mexico Bölge Polisi Esteridge'in (Neal McDonough) de dahil olduğu bir ölüm kalım savaşı başlar.
NOTLAR: 1986'da Robert Harmon'ın yönettiği filmde "otostopçu" John Ryder'ı Rutger Hauer canlandırmıştı. Yeniden çevrimin en büyük kozu ise Sean Bean. "Yüzüklerin Efendisi"nin kahraman ve fedakâr Boromir'i Bean'i bu filmde "otoyol psikopatı" rolünde izleyeceğiz. Hummer, Apple iPod ve Adidas gibi büyük markalar için reklâm filmleri; Mariah Carey, Janet Jackson, Jennifer Lopez ve Britney Spears'a müzik videoları çeken Dave Meyers, "The Hitcher"ın yönetmeni. Filmin bir diğer dikkat çeken unsuru ise iki sevgilinin kullandığı 1970 Oldmobile 442 model otomobil.

Yönetmen: Dave Meyers. **Oyuncular:** Sean Bean, Sophia Bush, Zachary Knighton, Neal McDonough, Kyle Davis, Skip O'Brien, Travis Schuldt, Danny Bolero, Jeffrey Hutchinson, Yara Martinez. **Senaryo:** Jake Wade Wall, Eric Bernt. **Görüntü Yönetmeni:** James Hawkinson. **Kurgu:** Jim May. **Müzik:** Steve Jablonsky. **Yapım Tasarımcısı:** David Lazan. **Yapımcı:** Michael Bay, Andrew Form, Bradley Fuller, Alfred Haber, David Linde, Charles R. Meeker. **Süre:** 83 dk. **Yapım:** ABD (2007). **İthalatçı:** D Productions. **Dağıtımcı:** 35 Milim.

TERABITHIA KÖPRÜSÜ

BRIDGE TO TERABITHIA

Yönetmen: Gabor Csupo. **Oyuncular:** Josh Hutcherson, AnnaSophia Robb, Robert Patrick, Zooey Deschanel, Katrina Cerio, Lauren Clinton, Latham Gaine, Isabelle Rose Kircher, Elliot Lawless, Bailee Madison. **Senaryo:** Jeff Stockwell, David Paterson (Katherine Paterson'ın aynı adlı kitabından). **Görüntü Yönetmeni:** Michael Chapman. **Kurgu:** John Gilbert. **Müzik:** Aaron Zigman. **Yapım Tasarımcısı:** Robert Gillies. **Yapımcı:** Lauren Levine, Hal Lieberman, David Paterson. **Süre:** 95 dk. **Yapım:** ABD (2007). **İthalatçı:** Fida Film. **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi:
16 Mart 2007

Jess Aarons (Josh Hutcherson) okulun en hızlı koşan öğrencisi olmak için yaz boyunca sıkı bir eğitim almıştır. Ancak okula yeni kaydolan Leslie Burke'un (AnnaSophia Robb) sadece erkek çocuklara özgü olan bu yarışa katılıp beklenmedik şekilde birinci olması üzerine Jess'in planları suya düşer. Leslie fantastik ve büyü hikâyeleri anlatmayı, Jess ise resim yapmayı sevmektedir. Kısa zamanda çok iyi arkadaş olan ikili kafa kafaya vererek Terabithia adlı gizli krallığı yaratır. Burası, sadece evlerinin yakınında bulunan ormandaki bir derenin üzerindeki bir halat aracılığıyla inilebilen büyülü bir ülkedir. Terabithia'yı ikisi beraber yönetmektedir.

NOTLAR: 5. Harry Potter filmi vizyon sırasını bekleyedursun fantastik edebiyat uyarlamaları hız kesmeden devam ediyor. Walt Disney Pictures ve Weta Digital işbirliğinin ürünü olan "Bridge To Terabithia", Katherine Paterson'ın oğlu okusun diye yazdığı ve ilk olarak 1977'de yayımlanan aynı adlı çocuk romanından uyarlandı. 1985'de bir saatlik televizyon filmi olarak beyazcama uyarlanan roman, hayali bir ülkede geçen, arkadaşlık ve aile gibi kavramları konu alan öyküsüyle "The Chronicles of Narnia"yı anımsatıyor. Zaten "Bridge To Terabithia"nın arkasında "The Chronicles of Narnia", "The Lord of the Rings" ve "King Kong"un görsel efektlerini hazırlayan Weta Digital var. Filmde başrolleri, "Zathura: A Space Adventure"ın kardeşiyle didişen Walter'ı Josh Hutcherson ile "Charlie and the Chocolate Factory"nin ciklet çiğneme şampiyonu Violet'i Anna Sophia Robb paylaşıyor.

NİNJA KAPLUMBAĞALAR

TEENAGE MUTANT NINJA TURTLES

Yönetmen: Kevin Munroe. **Seslendirenler:** Patrick Stewart, Sarah Michelle Gellar, Chris Evans, Zhang Ziyi, Kevin Smith, Mako, Grey DeLisle, Kevin Michael Richardson, Billy West. **Senaryo:** Kevin Munroe (Kevin Eastman ve Peter Laird'in aynı adlı çizgi eserinden). **Kurgu:** John Damien Ryan. **Müzik:** Klaus Badelt. **Yapımcı:** Thomas K. Gray, Galen Walker, Paul Wang. **Yapım:** ABD (2007). **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi:
23 Mart 2007

Ninja Kaplumbağalar, düşmanları Shredder'ı öldürdükten sonra ayrı yollara sapmışlardır. Leonardo, bilinmeyen bir yerde inzivaya çekilerek geri dönmemiştir. Raphael gece olduğunda adi suçluların peşine düşen başına buyruk, maskeli bir kahramana dönüşmüştür. Michaelangelo partilerde çocukları eğlendirmeye, Donatello ise bir teknik destek hattında çalışmaya başlamıştır. New York'ta ise garip olaylar yaşanmaktadır. Bir teknoloji şirketinin sahibi olan zengin iş adamı Max Winters, antik çağlardan kalma bir orduyu canlandırıp tüm dünyayı ele geçirmeyi planlamaktadır. Ninja Kaplumbağalar, tekrar biraraya gelip kötülere karşı savaşabilmek için eski dostları April ve Casey Jones'un da desteğine başvuracaktır.

NOTLAR: Kevin Eastman ve Peter Laird tarafından yaratılan ve 1984'de yayımlanan Ninja Kaplumbağalar birçok bilgisayar oyununa ve televizyon dizisine konu oldu. 1990'ların başında da üç tane sinema filmi yapıldı. Adlarını Rönesans sanatçılarından alan, mutasyona uğramış dört kaplumbağayı bu filmlerde gerçek oyuncular canlandırmıştı. Bu sefer ünlü kaplumbağalarımızı, Hong Kong'daki Imagi Animation Studios'da hazırlanmış bir CGI animasyonunda izleyeceğiz. Bu animasyon ünlü Japon aktör Mako'nun son filmi olması açısından da önem taşıyor. TMNT'ın kadrosunda yer aldığı ve Usta Splinter'ı seslendireceği açıklandıktan bir gün sonra vefat eden usta aktörün ses kaydı ölümünden önce alınmış ve filmde de aynen kullanılmış.

HANİ OLMAZDI?

Yani insan hem atom mühendisi olup, hem de 1. ligde top koşturabilir mi?

İsteyince her şey mümkün. İmkansız denen hadise, sinema biletine iddiaya girilebilecek bir şey bizce. Bakın mesela: İki bisküvi arasına marshmellow, üzerinde yumuşacık Alpella çikolatası. Olmaz diyebilirsiniz ama yaptık oldu. Nefis de oldu. Keşke hayatta her şey Alpella Ring gibi olsa, istediğin her şey bir arada bulunsa...

Alpella

APOKALİPTO

APOCALYPTO

Yönetmen: Mel Gibson. **Oyuncular:** Rudy Youngblood, Dalia Hernandez, Jonathan Brewer, Morris Birdyellowhead, Carlos Emilio Baez, Ramirez Amilcar, Israel Contreras, Israel Rios, Maria Isabel Diaz, Espiridion Acosta Cache. **Senaryo:** Mel Gibson, Farhad Safinia. **Görüntü Yönetmeni:** Dean Semler. **Kurgu:** Kevin Stitt, John Wright. **Müzik:** James Horner. **Yapım Tasarımcısı:** Thomas E. Sanders. **Yapımcı:** Mel Gibson, Bruce Davey. **Süre:** 139 dk. **Yapım:** ABD (2006). **İthalatçı:** Avşar Film-TMC. **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi:
23 Mart 2007

Köyü yağmalanıp esir alınan Jaguar Paw (Rudy Youngblood), ölümcül salgını durdurmak için kurban edilmek üzere diğer esirlerle birlikte tehlikeli bir yolculuğa sürüklenir. Jaguar Paw, yakalanmadan önce hamile karısı ve oğlunu saklamayı başarmıştır. Genç adam ne olursa olsun hayatta kalıp ailesini kurtarmak üzere geri dönmeye kararlıdır.

NOTLAR: Seyirciye tarih dersi vermeye kararlı görünen Mel Gibson, William Wallace ve Hz. İsa'nın yaşamından sonra kamerasını Maya uygarlığına çevirdi. Kişisel cesaret öyküsü ekseninde Mayaların çöküş nedenlerini (kabileler arası iç savaş, salgın hastalık, yabancı istilası) sıralayan yapımda Gibson, günümüzün istila altında yaşan toplumlarına "kurtuluşu kendi içinizde arayın" mesajı vermeyi de ihmal etmiyor. "Apokalipto"nun senaryosunun yazımı yaklaşık 2.5 yıl sürdü ve senaryo bittikten sonra tüm diyaloglar Yucatec (Maya lehçesi) diline çevrildi. Tüm oyuncu kadrosu Amerikan yerlilerinden oluşan filmin çekimleri Mexico'daki yağmur ormanlarında yapıldı ve film dijital olarak çekildi. "Apokalipto", ABD'de vizyona girdiği hafta sonu üç haftadır liste başı olan "Happy Feet"i tahtından indirerek bir numara olmuş; Meksikalı yönetmen Juan Mora Catlett ise bu filmin 1991 yılında yönettiği "Retorno a Aztlan"dan çalıntı olduğunu iddia etmişti.

SÖZ VE MÜZİK

MUSIC AND LYRICS

Yönetmen: Marc Lawrence. **Oyuncular:** Hugh Grant, Drew Barrymore, Brad Garrett, Kristen Johnston, Campbell Scott, Haley Bennett, Peter Conboy, Billy Griffith, Adam Grupper, Jeremy Karson. **Senaryo:** Marc Lawrence. **Görüntü Yönetmeni:** Xavier Pérez Grobet. **Kurgu:** Susan E. Morse. **Müzik:** Adam Schlesinger. **Yapım Tasarımcısı:** Jane Musky. **Yapımcı:** Marc Lawrence. **Süre:** 96 dk. **Yapım:** ABD (2007). **Dağıtımcı:** WB.

Gösterim Tarihi:
23 Mart 2007

Alex Fletcher (Hugh Grant) 80'lerin pop starıyken bugün, panayırların ve eğlence parklarının nostalji stantlarında şarkı söylemek zorunda kalan, işi bitmiş bir müzisyendir. Karizmatik ve yetenekli Alex, pop divası Cora Corman'ın (Haley Bennett) ona bir şarkı yazıp kendisiyle düet yapması teklifinde bulunmasıyla piyasaya geri dönme şansı elde eder. Ancak bir sorun vardır: Alex yıllardır tek bir şarkı bile yazmamıştır. Alex'in tuhaf bir çekiciliğe sahip çiçekçisi Sophie Fisher'ın (Drew Barrymore) sözcükleri kullanmadaki becerisi, şarkı yaratmakta sorun yaşayan Alex'e bir ışık yakar.

NOTLAR: "Two Weeks Notice"dan beş sene sonra yine Marc Lawrence yazıp yönetiyor, yine Hugh Grant başrolde oynuyor. Son yıllarda romantik aşık kalıbından sıyrılıp "haşarı" karakterlere hayat vermeye başlayan aktörü bu filminde eski bir pop starı rolünde izleyeceğiz. Yapım aşamasında ismi "Music and Lyrics By..." olarak geçen, daha sonra "Music And Lyrics" adını alan filmde Grant, rolü için Michael Rafter'dan ve Martin Fry'dan şan ve piyano dersleri almış. Rol aldığı romantik komedilerde popüler aktrislerle izlemeye alıştığımız aktöre bu filmde Drew Barrymore eşlik ediyor. İkilinin kimyasının tutup tutmadığı kadar Grant'ın şarkıcılık performansı da filmin merak uyandıran unsurları. "Music And Lyrics"in iddialı şarkısı ise "Way Back Into Love" adını taşıyor.

ALTIN ÇİÇEĞİN LANETİ

MAN CHENG JIN DAI HUANG JIN JIA

Yönetmen: Zhang Yimou. **Oyuncular:** Chow Yun-Fat, Gong Li, Jay Chou, Junjie Qin, Li Man, Liu Ye, Ni Dahong. **Senaryo:** Zhang Yimou (Cao Yu'nun oyunundan). **Görüntü Yönetmeni:** Zhao Xiaoding. **Kurgu:** **Müzik:** Shigeru Umebayashi. **Yapım Tasarımcısı:** Huo Tingxiao. **Yapımcı:** William Kong, Zhang Weiping, Zhang Yimou. **Süre:** 111 dk. **Yapım:** Hong Kong, Çin (2006). **İthalatçı:** Tiglon. **Dağıtımcı:** Bir Film.

Gösterim Tarihi: 23 Mart 2007

Tang Hanedanı'nın son zamanları... Çin, 10. yüzyıl... İmparator Ping (Chow Yun-Fat), ikinci oğlu Prens Jai (Jay Chou) ile beraber çiçek festivali için saraya geri döner. İmparatoriçe (Gong Li) hastadır. İmparatoriçe ve üvey oğlu Veliaht Prens Wan (Liu Ye) yasak ilişki yaşamış, tuzağa düşürülmekten korkan Prens, imparatorluk doktorunun kızı olan gizli aşkı Chan (Li Man) ile saraydan kaçmayı hayal etmiştir. Prens Jai ise İmparatoriçe'nin sağlığı için endişelenerek ve onun altın kasımpatı saplantısından etkilenerek büyümüştür. Sarayda tehlike kokusu alan İmparator, entrikalarının tek tanığı olan imparatorluk doktorunun ailesini saraydan gönderir. Ancak yolda suikastçılarla karşılaşan Chan ve annesi saraya geri dönerler. Dönüşlerinde onları kötü sürprizler beklemektedir.

NOTLAR: "Crouching Tiger, Hidden Dragon" geleneğini devam ettiren "Hero" ve "House of Flying Daggers"ın yönetmeni Zhang Yimou'dan bir görsel şölen daha. Chao Yu'nun Thunder Storm adlı tiyatro oyunundan esinlenen "Altın Çiçeğin Laneti", adını ise Huang Chao'nun Tang hanedanı şiirinin son mısrasından almış. Bu yapım için dış duvarından iç dekorasyonuna kadar yepyeni bir Yasak Kent inşa edilmiş, sarayın geniş bahçesi içine filme adını veren kasımpatılar dikilmiş. Başrolde Yimou'nun eski sevgilisi Gong Li'nin yer aldığı filmin dövüş koreografilerini, yönetmenin yukarıda adı geçen iki filminde olduğu gibi yine Ching Siu-Tung hazırlamış. 45 milyon doları aşan bütçesi ile Chen Kaige'in "The Promise"ini geçerek en pahalı Çin yapımı ünvanını alan film bu sene Çin'in Yabancı Dilde En İyi Film dalında Oscar adayı oldu ancak ilk 5'e giremedi; En İyi Kostüm Tasarımı dalında Oscar'a aday gösterildi.

PARİS, SENİ SEVİYORUM

PARIS, JE T'AIME

Yönetmen: Olivier Assayas, Frédéric Auburtin, Gurinder Chadha, Sylvain Chomet, Joel & Ethan Coen, Isabel Coixet, Wes Craven, Alfonso Cuaron, Gérard Depardieu, Christopher Doyle, Richard LaGravenese, Vincenzo Natali, Alexander Payne, Bruno Podalydès, Walter Salles, Oliver Schmitz, Nobuhiro Suwa, Daniela Thomas, Tom Tykwer, Gus Van Sant. **Oyuncular:** Marianne Faithfull, Gaspard Ulliel, Steve Buscemi, Barbet Schroeder, Miranda Richardson, Juliette Binoche, Willem Dafoe, Nick Nolte, Ludivine Sagnier, Maggie Gyllenhaal. **Süre:** 120 dk. **Yapım:** Fransa (2006). **Dağıtımcı:** Umut Sanat - Özen Film.

Gösterim Tarihi: 30 Mart 2007

Dünyanın farklı ülkelerinden yirmi yönetmen, Paris'in on sekiz bölgesini kendi bakış açılarıyla anlatıyor. Mekân Paris ise ortak konu da aşk oluyor. Barlarda, kafelerde, Eyfel Kulesi'nin altında, metroda hep aşk var. Ama burası, vampirlerin aşık olduğu, Oscar Wilde'la ya da bir kovboyla karşılaşabileceğiniz, alışılmadık bir Paris.

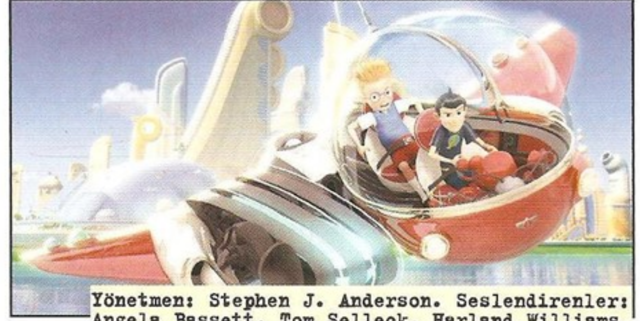
NOTLAR: "11'09''01 - September 11"da 11 ülkeden 11 yönetmen kendi 11 Eylül'lerini anlatmıştı seyirciye. "Paris, Je T'aime"de ise Amerikan bağımsızları ve Avrupa'nın muteber isimleri, aşk şehri Paris'i anlatıyor. Aralarında Montmartre, Bastille, Eyfel Kulesi ve Zafer Meydanı'nın bulunduğu, Paris'in 18 farklı mekânı 20 yönetmenin gözünden anlatılıyor filmde. Farklı sosyal sınıflar, kuşaklar, kültürler ve atmosferlerin karışımı olan film, kentin çeşitli yerlerinde yaşanan sevinçler, ayrılıklar, garip rastlantılar ve aşk dolu hikâyelerden oluşuyor. Birbirinden ünlü oyuncuların resmigeçit yaptığı filmdeki tüm yönetmenler, Paris'i bugünkü haliyle ve beyazperdede görülmemiş yönleriyle aktarmaya çalışmış. Yapımı dört yıl süren ve 16 milyon dolara mal olan "Paris, Je T'aime" geçtiğimiz sene Cannes Film Festivali'nin "Belirli Bir Bakış" bölümünde ilk kez gösterildi. Ülkemizde ise Filmekimi'nde seyirciyle buluştu.

ROBINSON AİLESİ

MEET THE ROBINSONS

Lewis, şaşırtıcı ve zekice hazırlanmış buluşları olan 12 yaşında bir çocuktur. En son ve en büyük buluşu ise annesini bulmasını sağlayarak bir aile olmalarına yarayacak olan hafıza tarayıcısıdır. Ancak bu icadı, zalim Yuvarlak Şapkalı Çocuk ve gaddar şapkası Doris tarafından çalınır. Lewis'in umudunu kaybettiği anda Wilbur Robinson adında gizemli bir çocuk ortaya çıkar ve onu zaman makinasıyla geleceğe götürür. Burada Lewis, Robinson ailesiyle tanışır ve çılgın bir maceraya atılır.

NOTLAR: William Joyce'un "A Day with Wilbur Robinson" adlı kitabından uyarlanan bu animasyon bir Walt Disney yapımı. Geçtiğimiz seneye Pixar işbirliği ürünü "Cars" (sırada "Ratatouille" var) ile damgasını vuran Disney, 2007'ye Pixar'sız bir animasyonla giriyor. ABD (3D formatında gösterilecek) ile aynı zamanda ülkemizde de gösterime girecek olan animasyonun aynı ismi taşıyan bir de bilgisayar oyunu mevcut.

Yönetmen: Stephen J. Anderson. **Seslendirenler:** Angela Bassett, Tom Selleck, Harland Williams, Laurie Metcalf, Adam West, Ethan Sandler, Tom Kenny, Spencer Fox, Jordan Fry, Daniel Hansen. **Senaryo:** Michelle Bochner (William Joyce'un A Day with Wilbur Robinson adlı kitabından). **Müzik:** Danny Elfman, Rufus Wainwright. **Yapımcı:** Dorothy McKim. **Yapım:** ABD (2007). **Dağıtımcı:** UIP.

Gösterim Tarihi: 30 Mart 2007

şubat sürprizleri

ÇİLE

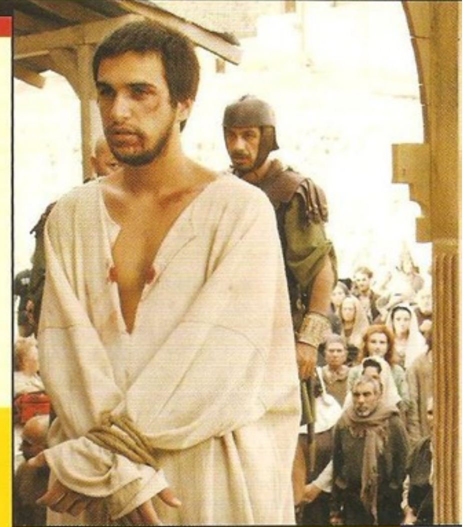
LA PASSIONE Dİ GIOSUE L'EBREO

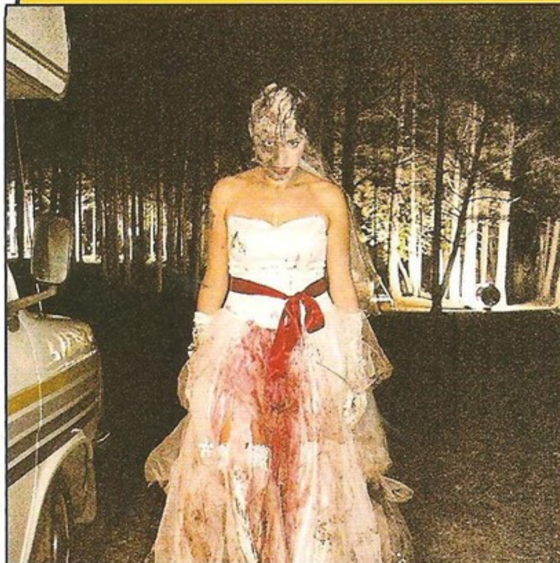
Gösterim Tarihi: 2 Şubat 2007

1492'den önce İspanya Yahudiler'in, Müslümanlar'ın ve Hristiyanlar'ın yüzyıllardır birlikte barış içinde yaşadıkları bir ülkedir. Kraliçe Isabella döneminde İspanya'nın yalnızca Katoliklerden oluşmasına karar verilir. Bu durum, dinler arası toleransın bitip Yahudilere zulmün başlangıcı olur. Din adamlarının, kehanetlere dayanarak Joshua'nın (Leonardo Cesare Abude) mesih olduğuna kanaat getirmesi sonucu genç Yahudi'nin İspanya'dan Sicilya'ya uzanacak çileli yolculuğu başlar. Yaşadığı trajedi 1500 yıl önce çarmıhta son nefesini veren bir başka Joshua'nınkine benzemektedir.

Yönetmen: Pasquale Scimeca. **Oyuncular:** Leonardo Cesare Abude, Anna Bonaiuto, Marcello Mazzarella, Giordana Moscati, Franco Scaldati, Vincenzo Albanese, Toni Bertorelli. **Senaryo:** Pasquale Scimeca, Nennella Bonaiuto, Grazia Colombini, Giulia Mafai. **Görüntü Yönetmeni:** Pasquale Mari. **Kurgu:** Babak Karimi. **Müzik:** Miriam Meghnagi. **Yapım Tasarımcısı:** Eva Desideri, Osvaldo Desideri. **Yapımcı:** Rosario Calanni Macchio, Rosa Scimeca. **Süre:** 110 dk. **Yapım:** İtalya, İspanya (2005). **Dağıtımcı:** Özen Film.

NOTLAR: İngilizce adı "The Passion of Joshua the Jew" olan film Mel Gibson'ın "The Passion of the Christ"iyle hem ismen hem de "çile"sel benzerliklere sahip. Yönetmen Pasquale Scimeca filmini "dogmalara, politik güce karşı yapılmış radikal bir film" olarak tanımlamış. Başroldeki Leonardo Cesare Abude, Brezilya asıllı genç bir oyuncu ve ilk kez bir sinema filminde rol almış.

GOMEDA

Ebru (Feride Çetin), Didem (Bahar Yanılmaz), Sibel (Bulut Köpük), Tolga (Serkan Altunorak) ve Çağan (Halim Ercan) hafta sonlarını geçirmek üzere kiraladıkları bir arabayla Kapadokya'daki Gomeda Vadisi'ne doğru yola çıkar. Yolda kaza geçirirler ve yollarına yürüyerek devam etmek zorunda kalırlar. Otostop yaptıkları köylünün uyarılarına rağmen gençler Gomeda Vadisi'ne gitmekte kararlıdır. Vadiye ulaşıp bir mağarada konaklayan gençleri düş ve kâbuslar eşliğinde birçok sürpriz beklemektedir.

NOTLAR: Ödüllü kısa filmleriyle ve sürrealizme yatkınlığıyla tanınan Tan Tolga Demirci'nin ilk sinema filmi... "Okul", "Büyü", "Dabbe", "Gen", "Araf" gibi tek kelimeli korku filmleri furyasında yerini alan "Gomeda" düşlerle kâbusları kullanan ve fantastik yanı ağır basan bir korku filmi.

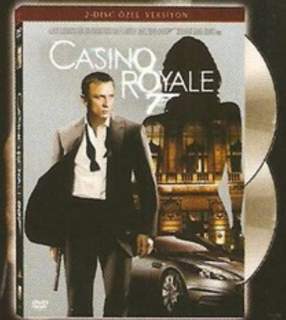
Yönetmen: Tan Tolga Demirci. **Oyuncular:** Feride Çetin, Halim Ercan, Bulut Köpük, Bahar Yanılmaz, Serkan Altunorak, Fatoş Sılan, Ayşe Şule Bilgiç, Merve Boluğur, Timur Acar, Cihan İnanbekar. **Senaryo:** Tan Tolga Demirci. **Görüntü Yönetmeni:** İlker Berke. **Kurgu:** Ruşen Dağhan. **Müzik:** Semih Tareen. **Sanat Yönetmeni:** Kaan Güreşçi. **Yapımcı:** Selay Tozkoparan. **Süre:** 83 dk. **Yapım:** Türkiye (2006). **Dağıtımcı:** Kenda.

Gösterim Tarihi: 23 Şubat 2007

"CASINO ROYALE YÜZYILIN EN HEYECAN VERİCİ BOND FİLMİ."

– Owen Gleiberman, ENTERTAINMENT WEEKLY

CASINO ROYALE 007

2-DISC DVD, BLU-RAY DISC® VE PSP™ İÇİN

COLUMBIA PICTURES

şubat sürprizi

İSKOÇYA'NIN SON KRALI

THE LAST KING OF SCOTLAND

1970'de tıbbiyeyi bitiren Nicholas Garrigan (James McAvoy), ülkesi İskoçya'da kalmak yerine Uganda'daki bir misyonda görev almayı tercih eder. Garrigan, Uganda'ya geldiğinde ülkede darbe olmuş ve General Idi Amin yönetime el koymuştur. Tesadüfen Amin ile tanışan ve onun güvenini kazanan doktor, kısa bir süre sonra Amin'in özel doktoru ve yakın arkadaşı olur. Amin'in konuşmalarından ve davranışlarından etkilenen doktor için ilk günler her şey oldukça keyiflidir. Ancak Garrigan zaman geçtikçe darbe atmosferinin ve Amin'in kişiliğinin acımasız yüzüyle tanışır. Kendisinin bu durumdaki suç ortaklığını fark eden Garrigan yanlışlarını düzeltmeye ve Uganda'dan sağ olarak çıkabilmeye çabalarken, dehşet ve ihanet peşini bırakmaz.

NOTLAR: Belgesel yönetmeni Kevin Macdonald'ın ilk kurmaca filmi olan "The Last King of Scotland", İngiliz gazeteci-yazar Giles Foden'ın 1998 tarihli aynı adlı romanından sinemaya uyarlandı. Yönetmenin belgeselci üslubunu (gözlemci izlenimi veren ve hareket halindeki kamera kullanımı) muhafaza etmeye çalıştığı film, babasının konumunu devam ettirmek yerine Uganda'da mesleki macera yaşamaya karar veren çiçeği burnunda bir doktorun macerasını konu alıyor. "Halk, darbecinin gelişini de gidişini de alkışlar" temasından hareket eden filmde, iktidarın gözünü boyadığı toy doktorun zaman içinde diktatörlüğün ve darbenin vahşi tabiatını keşfedişi anlatılıyor. Uganda'nın darbeci diktatörü General Idi Amin'i canlandıran Forest Whitaker'a Bafta ve Altın Küre kazandıran film olması nedeniyle "The Last King of Scotland" performans filmi olarak hafızalarda yer etti. Ancak filmin geneline bakıldığında sanki başroldeymiş imajı yaratılan Forest Whitaker'ın kısa aralıklarla beyazperdeyi renklendirmesi, filmin başkarakterini canlandıran James McAvoy'un (The Chronicles of Narnia'nın yarı insan-yarı keçi Mr. Tumnus'u) ise seyirciyi trajedisine ortak etmekten uzak, pasif bir performans sergilemesi "The Last King of Scotland"ın etkileyiciliğini azaltan başlıca faktör olarak dikkat çekiyor. Amin'in çocuksulukla delilik arasında gidip gelen ruh hali ve genç doktorun olgunlaşma hikâyesinin birbirine koşut ilerleyemeyişi, "inandırıcılık" sorunu şeklinde karşımıza çıkıyor. Bakanlarıyla bile kendi dilinde konuşan Amin'in köy halkına İngilizce hitap etmesi gibi ilginçlikler de mevcut filmde. Filmin iki senaristli olmasının bunda payı büyük kuşkusuz. Peter Morgan'ın (The Queen) varlığı, filmin politik ve dramatik anlamda etkisini kuvvetlendirse de tam anlamıyla filme damgasını vuramıyor. Idi Amin rolündeki performansıyla ödüllere boğulan Forest Whitaker için de şunu söyleyebiliriz rahatlıkla: Amin'i canlandırırken zaman zaman aşırıya kaçtığını seyirciye hissettirse de aktörün rolünü benimsediği ve üzerinde oldukça çalıştığı belli oluyor ki film boyunca onu Afrika lehçesiyle İngilizce konuşurken izliyoruz. Bunun neticesinde, büyük bir sürpriz olmaz ise Sidney Poitier, Denzel Washington ve Jamie Foxx'un ardında En İyi Erkek Oyuncu Oscar'ının yeni siyahi sahibi olacak Whitaker.

Gösterim Tarihi: 23 Şubat 2007

Yönetmen: Kevin Macdonald. **Oyuncular:** James McAvoy, Forest Whitaker, Kerry Washington, Gillian Anderson, Simon McBurney, David Oyelowo, Abby Mukiibi Nkaaga, Adam Kotz, Barbara Rafferty, David Ashton. **Senaryo:** Jeremy Brock, Peter Morgan. **Görüntü Yönetmeni:** Anthony Dod Mantle. **Kurgu:** Justine Wright. **Müzik:** Alex Heffes. **Yapım Tasarımcısı:** Michael Carlin. **Yapımcı:** Lisa Bryer, Andrea Calderwood, Christine Ruppert, Charles Steel. **Süre:** 121 dk. **Yapım:** İngiltere (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Hep Birlikte Açık Radyo!

Programcı, dinleyici ve
dostlarla 9 günlük
Radyo Şenliği başlıyor.

Destekleyin. Hep Açık Olsun!
Program destekçisi
olmak için:(0212) 343 41 41
www.acikradyo.com.tr

24 Şubat - 4 Mart

AçıkRadyoBluesBand ÖzgeAçıkkol SerhanAda SezenAksu MemetAliAlabora MehmetAlapan ErdalAlova AlpAlper RahmanAltın TarıkAltınok CoşkunAral UlusAtayurt RuhiAyangil EsengülAyyıldız ŞelimBadur NerminBayçın ÜmitBaykara OkanBayülgen FikretBertuğ İncilâBertuğ HalukBilginer SedaBinbaşgil CüneytBolak Brazzaville BulutsuzlukÖzlemi LeventCelepçi CrimeMinister DenizCuylan AhmetÇakaloz MuzafferÇorlu EmreDağtaşoğlu HakanDedeoğlu AtaDemirer HülyaDenizalp CanDenizci NaimDilmener GörkemDoğan DolapdereBigGang LeventDönmez FarukEczacıbaşı BaşakEkim MertEmcan RuhiErgunalp HasanErsel BağışErten GürhanErtür YosiFalay Fuat Gevende BeysunGökçin FuatGüner AylinGüngör YiğitGünsoy HakanGürvit HaZaVuZu Hümeyra ErkanIlgız Kenanlşık Güvenİlter Ömerİpek Şebnemİşigüzel Nejatİşler Harunİzer SimonJohnson HakanKaya OsmanKaytazoğlu MeldaKeskin SarpKeskiner KadirKıvılcımlı HülyaKoçyiğit GisèleKöseoğlu EfkanKula YörükKurtaran BarışKuyucu MuratLostar Mahşer-iCümbüş HasanMeriç ModernFolkÜçlüsü MorveÖtesi TanMorgül MurathanMungan CemalMutlu GülesinNemutlu GülçinOrgun GürkanOrtakale RahmiÖğdül DenizPak AliPınar RasMemo KevinRobins KudretSabancı LemanSam GüneşSavaş AyhanSicimoğlu MeteSohtaoğlu CemSorguç BetülSugüder ElifŞafak ZekeriyaŞen MustafaŞenocak BurhanŞeşen GökhanŞeşen GörgünTaner TuncizTaner DurulTaylan YağmurTaylan Teoman VolkanTerzioğlu HilmiTezgör ArtoTunçboyacıyan AlicanTuralı HalilTurhanlı ÖzünUsta YaprakMelikeUyar RehaUz CemalÜnlü TolgaYağlı NecdetYaşar SeçilYersel DorukYurdesin LadenYurttagüler UğurYücel DervişZaim BanuZeytinoğlu

Kâinatın tüm seslerine, renklerine ve titreşimlerine açık radyo.

—"Açık Radyo." 94.9

BOX OFFICE

Hazırlayan: Tolga Akıncı
tolgaakinci@merkezdergi.com.tr

TÜRKİYE box office

09 - 15 Şubat 2007

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Seyirci	Top. Seyirci
1. Çılgın Dershane	Warner Bros.	151	3	139.396	652.899
2. Son Osmanlı: Yandım Ali	Özen Film	160	4	121.748	832.634
3. Kanlı Elmas	Warner Bros.	81	2	92.369	220.904
4. Maskeli Besler: Irak	Özen Film	213	5	73.889	1.183.632
5. Neşeli Ayaklar	Warner Bros.	115	3	67.053	380.231
6. Barda	KenDa	63	2	62.351	132.747
7. Hannibal Doğuyor	Warner Bros.	61	1	62.334	62.334
8. Amerikalılar Karadeniz'de 2	KenDa	143	3	46.574	351.587
9. Hırsız	UIP	39	1	43.427	43.427
10. Neşeli Gençlik	Özen Film	62	1	36.414	36.414

1 Yıl önce
2006
13 Ocak - 9 Şubat
1. Kurtlar Vadisi: Irak
2. Hababam Sınıfı 3,5
3. Babam ve Oğlum
4. Organize İşler
5. Keloğlan Kara Prens'e Karşı

2 Yıl önce
2005
14 Ocak - 10 Şubat
1. Hababam Sınıfı Askerde
2. Hırsız Var
3. Gönül Yarası
4. İnanılmaz Aile
5. Şans Kapıyı Kırınca

3 Yıl önce
2004
09 Ocak - 12 Şubat
1. Vizontele Tuuba
2. Hababam Sınıfı Merhaba
3. Okul
4. Kayıp Balık
5. Son Samuray

Rakamlarda düşüş...

Buradan mümkün olduğunca sevindirici rakamlar vermeye özen gösteren biri olarak yılın ilk 7 haftası sonucunda geçen yıla göre tablonun pek parlak olmadığını söyleyebilirim. Bir bayram haftası, iki de sömestr haftası içeren oldukça önemli olan bu haftalarda, ister tüm yedi haftaya, ister tüm ocak ayına, ister bayram haftasına veya ister sömestr haftalarına bakalım, rakamlar geçen seneye göre oldukça düşük. Kısaca; filmler artıyor ama seyirci sayısında gerileme var. Umarım bu olumsuz tablo ilerdeki haftalarda değişir. Gelin bu rakamlara beraberce bakalım:

2006

H.Birinci Film	1. Film Seyirci	Toplam Seyirci	1. Filmin Top. Oranı	Özellik
1 Organize İşler (KenDa)	579.259	974.566	59%	
2 Hababam Sınıfı 3,5 (Özen Film)	871.283	2.101.959	41%	bayram
3 Hababam Sınıfı 3,5 (Özen Film)	621.890	1.781.768	35%	sömestr
4 Hababam Sınıfı 3,5 (Özen Film)	270.075	1.120.461	24%	sömestr
5 Babam ve Oğlum (Özen Film)	230.729	962.612	24%	
6 Kurtlar Vadisi: Irak (KenDa)	1.928.148	2.423.165	80%	
7 Kurtlar Vadisi: Irak (KenDa)	1.126.085	1.683.549	67%	

İlk 7 hafta toplam seyirci: *11.048.080*
Ocak ayı seyirci (ilk 5 hafta): *6.941.366*
bayram haftası seyirci: *2.101.959*
sömestr haftaları seyirci (2 hafta): *2.902.229*

2007

H.Birinci Film	1. Film Seyirci	Toplam Seyirci	1. Filmin Top. Oranı	Özellik
1 Küçük Kıyamet (Medyavizyon)	169.709	1.122.820	15%	bayram
2 Deja Vu (UIP)	124.215	694.014	18%	
3 Maskeli Besler 2 (Özen Film)	419.114	856.442	49%	
4 Son Osmanlı: Yandım Ali (Özen Film)	302.980	976.981	31%	
5 Çılgın Dersane (Warner Bros.)	274.655	1.224.702	22%	sömestr
6 Çılgın Dersane (Warner Bros.)	238.848	1.151.689	21%	sömestr
7 Çılgın Dersane (Warner Bros.)	139.396	828.699	17%	

İlk 7 hafta toplam seyirci: *6.855.347* *Geçen yıla göre değişim:* *-%38*
Ocak ayı seyirci (ilk 5 hafta): *4.874.959* *Geçen yıla göre değişim:* *-%30*
bayram haftası seyirci: *1.122.820* *Geçen yıla göre değişim:* *-%47*
sömestr haftaları seyirci (2 hafta): *2.376.391* *Geçen yıla göre değişim:* *-%18*

ABD box office

09 - 15 Şubat 2007

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Norbit	Paramount	3.136	1	42.0	42.0
2. Hannibal Doğuyor	MGM	3.003	1	16.6	16.6
3. Because I Said So	Universal	2.529	2	11.6	28.2
4. The Messengers	Sony	2.529	2	9.1	26.7
5. Müzede Bir Gece	20th Century Fox	2.436	8	7.2	233.6
6. Tyler Perry's D.L.G	Lions Gate	2.111	1	5.6	5.6
7. Smokin' Aces	Universal	1.892	3	5.5	32.6
8. Epic Movie	20th Century Fox	2.506	3	5.5	36.5
9. Söz ve Müzik	Warner Bros.	2.929	1	5.5	5.5
10. Pan's Labyrinth	Picture House	1.109	7	4.8	27.8

Rakamlar milyon dolar.

İNGİLTERE box office

09 - 11 Şubat 2007

Filmin Adı	Dağıtım	Salon	Hafta	Hasılat	Top. Hasılat
1. Söz ve Müzik	Warner Bros.	432	1	1.9	1.9
2. Charlotte's Web	PPI	489	1	1.8	1.8
3. Epic Movie	20th Century Fox	326	1	1.3	1.3
4. Hannibal Doğuyor	Momentum	341	1	1.0	1.0
5. Skandal	20th Century Fox	299	2	0.8	2.7
6. Kanlı Elmas	Warner Bros.	322	3	0.8	4.9
7. Arthur ile Minimoylar	Momemtum	404	2	0.7	2.1
8. Rüya Kızlar	PPI	270	2	0.5	2.3
9. Goal! 2	BuenaVista	164	1	0.3	0.3
10. Umudunu Kaybetme	Sony	273	5	0.3	9.1

Rakamlar milyon pound.

Hugh Grant
Söz ve Müzik

2004	Bridget Jones: Mantığın Sınırı	256.918
2004	Aşk Her Yerde	270.024
2003	Aşka İki Hafta	335.203
2002	Bir Erkek Hakkında	133.56
2001	Bridget Jones'un Günlüğü	348.954

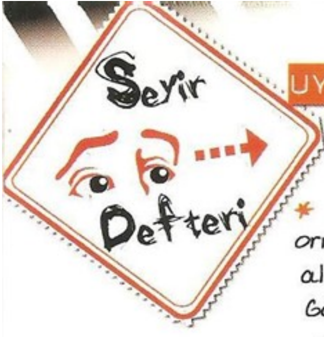
Angelina Jolie
Kirli Sırlar

2005	Bay & Bayan Smith	403.826
2004	Büyük İskender	336.096
2004	Sky Captain ve Yarının Dünyası	59.444
2004	Hayatın Benim	112.111
2003	Lara Croft: Yaşamın Kaynağı	194.880

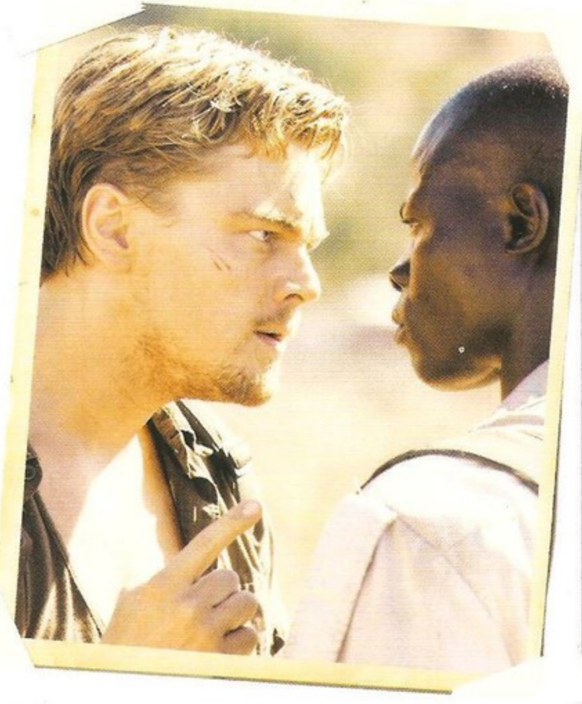
ELEŞTİRMENLERİN YILDIZ TABLOSU

	Mehmet Açar	Kerem Akça	Okan Arpaç	Alkan Avcıoğlu	Burcu Aykar	Cumhur Canbazoğlu	Cüneyt Cebenoyan	Atilla Dorsay	Murat Erşahin	Engin Ertan	Ömür Gedik	Burak Göral	Ege Görgün	Nihal B. Karaca	Çiğdem Kömürcüoğlu	Esin Küçüktepepınar	Müjde Işıl	Murat Özer	Uygar Şirin	Murat E. Eren	Alin Taşçıyan	Ali Ulvi Uyanık	Uğur Vardan	Burçin Yalçın	Fırat Yücel	Ortalama
Amerikalılar Karadeniz'de 2	2	1				1.5	1				1	0.5	1	2		1		1						1		1.18
Aşk İksiri		2.5	2			2.5														2		2				2.20
Barda	3	2	3.5	2.5		3	2	2.5	2	1.5	3	3	3.5	3	2	2.5	2	2	3	2	2.5	2	3	2	3	2.52
Başkalarının Hayatı	3.5	4				3.5	3	4.5	4.5	2.5	4	4		4	4	3	4	4			4.5	4	4			3.82
Cehennem Çiçeği		4.5	3	3	3	2.5			3		3.5	2.5	3.5	3			2.5		2	3.5		2.5	2.5	2	3	2.91
Cesur Balık		1.5				2			2			1.5		3								2				2.00
Çılgın Dersane		1.5	1			1.5	0.5	1.5			1	1						1								1.12
Çile		1.5				2	1.5	1.5	2.5											2	1.5	3	2.5			2.00
Duvak		3	3.5			3.5	3		3.5		4			3.5	4			3.5				3.5	3		2	3.33
Hırsız	3	4	3.5	3		3	3	4	4.5		3.5	2.5	4	3.5		1.5	2.5	3.5	2		3.5	4		4		3.28
Hannibal Doğuyor		3	3	3		3	2	1	3			1.5	3.5	2	3		1.5	1.5		1	2	3.5	2.5	1.5	3.5	2.36
Hayalet Sürücü		2.5	3	2		2.5			2			2	3	2.5	2.5		2	1.5		1.5		2.5	1.5	3		2.26
Iwo Jima'dan Mektuplar	3.5	3.5				5	3	4	5	3	4	4	4	4	4	3	4	2.5			3.5	5	4	3.5	2	3.72
İskoçya'nın Son Kralı	2.5	3				3	2		2.5	2	4	3.5		4	5	2.5	2.5	2.5					3.5		2.5	3.00
Kanlı Elmas	3	2	4	2.5	2	3	3.5	3	3.5			3.5	4	2.5	4	2.5	3	2.5	2.5	3	1.5	4	3	3.5	3	3.00
Koku: Bir Katilin Hikâyesi		5	4	3.5		4	3		4.5	3.5	4	4.5		3.5	3	3	4.5	4			4.5	4.5	3.5	3.5		3.88
Kraliçe	3	2	4	3.5		4.5	3	4	4		4	4	4		4	3.5	3.5	3		2	4	4	4	3	3	3.52
Neşeli Ayaklar		4	3.5		3.5	4	2	4	5	3	4	3.5		4		4		3	3.5		5	5		2.5		3.73
Neşeli Gençlik		0.5				1								1.5							0.5					0.87
Paris, Seni Seviyorum					2		3	3.5								3			3	3						2.91
Polis	3	2.5			1	3	1.5	3	3		3	3	2.5	3	3		3	2.5	2	1.5	3	3	2.5	2	3.5	2.59
Rüya Kızlar	3	4	4			4.5	3	4	4.5		4	3.5		3		3.5	3	4			3.5	4		2.5		3.62
Uygunsuz Gerçek		1		3.5	2.5	3.5	2.5	2.5	3	2.5	5	3.5	5	4.5		3.5	3	2.5	2		3.5	5		4		3.28

...kte olan bantlar en yüksek yıldız ortalamasına sahip olan filmleri gösterir.

UYGAR ŞİRİN
uygarsirin@merkezdergi.com.tr

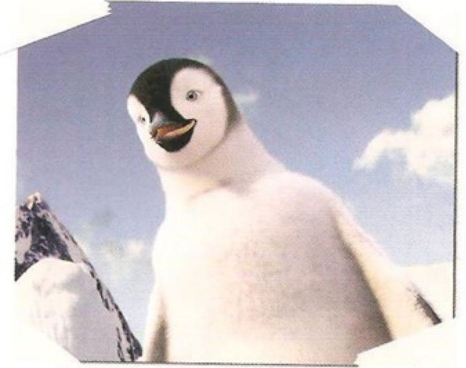

* Doğu'yu egzotik, tehlikeli ve çekici bir orman bitkisi gibi gösteren Batılı filmlere alerjim var. "Beyond Rangoon-Burma'da Gözyaşları" deyin, gözüm John Boorman görmez; "Interpreter-Çevirmen" deyin, Sean Penn ve Nicole Kidman'ı defterden silesim gelir. Fakat "Kanlı Elmas" kontrpiyede bıraktı beni. Orta şekerli vicdan muhasebesi sinirime dokundu, insanlığın günah ve sevaplarını çeşitli milliyet ve renkler arasında adilce dağıtması gönlümü aldı.

* "Maskeli Beşler"de bir grup küçük hırsız olarak tanıyıp sevmediğimiz beşliyi, "Maskeli Beşler Irak"da Kerkük'teki bir Amerikan petrol tesisine hava indirme harekatı düzenlerken buluyoruz. Film buradan başlayarak "neden, nasıl, noluyo ya?" gibi en temel soruları bile yanıtlamıyor, mantıkmış tutarlılıkmış hiç aldırmıyor. Peker Açıkalın çalıyor, Şafak Sezer oynuyor.

* "La Marche de L'Emperuer-İmparatorun Yolculuğu"nu Amerika'da Hristiyan gruplar sahiplenmiş ve taraftarlarını sinemalara yığmışlardı. Bu penguen belgeseli çekirdek ailenin önemini mi anlatıyormuş neymiş. Liberaller "Neşeli Ayaklar"la, yine penguenler vasıtasıyla laf yetiştirdiler ezeli rakiplerine. Onların derdi de sürüden farklı olmak, etnik çeşitlilik ve çevrecilik... Rob Zombie penguenlerin katil olduğu bir korku filmi yaparak iki kesime de hak ettiği cevabı vermeli bence

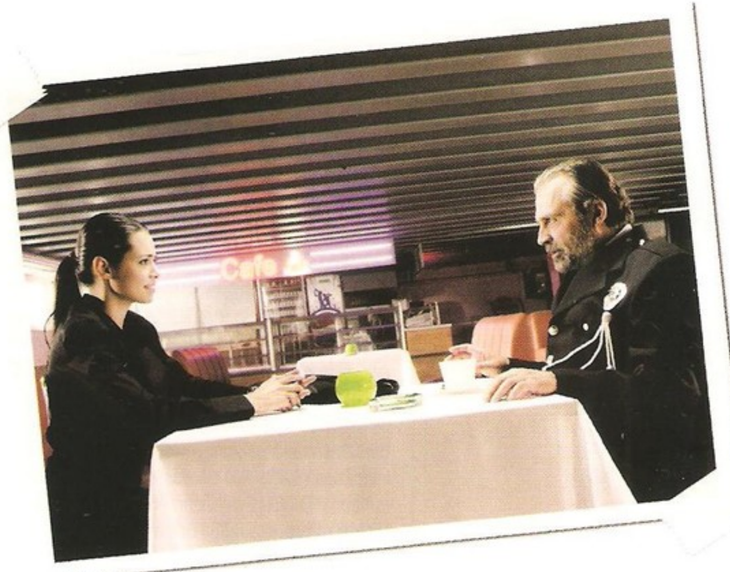
* Atilla Dorsay "Emret Komutanım: Şah Mat" adlı şey için yazdığı eleştiriden ötürü dava edilmiş. Sözkonusu eleştirinin, filmin hasılatına olumsuz etki yapıp yapmadığı incelenecekmiş. (Nasıl incelenecekse!) Hayır, sonra olumlu eleştiri alıp gişede iyi iş yapan filmlerden komisyon vereceklerse Atilla Bey kâra da geçebilir, sorun değil. Elde ettiği geliri de Türk sinemasının değerli ama sesi daha az çıkan/duyulan yapımcı, yönetmen ve oyuncularına bağışlar.

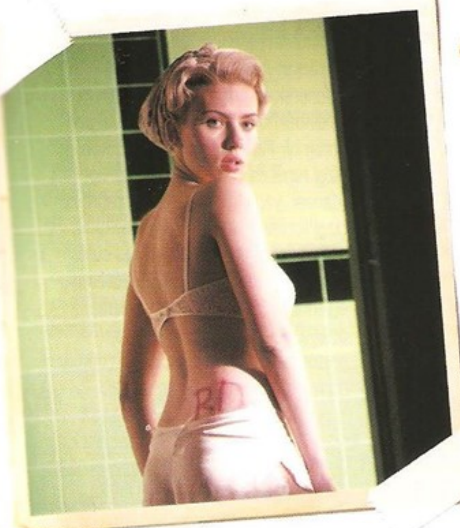
* Bu yıl Oscar'ın tadı yok. Şöyle çok sağlam bir iki film "en iyi film"e aday olmayınca, oyuncu kategorilerinin galipleri belli gibi olunca (Mirren, Whitaker, Hudson, Murphy) neyi merak edeceğiz? Bir tahminim, iki temennim var sadece:
1. "Babil" favori görünse de Oscar "Köstebek"e gidecek sanki.
2. "En iyi görüntü yönetimi"ni Emmanuel Lubezki'ye vermezlerse gözüme görünmesinler.
3. "En iyi uyarlama senaryo"yu "Borat"a verirlerse, dilesinler benden ne dilerlerse.
(Not: Bu satırlar Şubat ortalarında yazıldı.)

* "Barda"da orta-üst sınıftan Beyaz Türklerle, yoksul ve öfkeli Öteki Türkler karşı karşıya geliyor. Filmin ilk 15 dakikasında Beyazları tanıtırken, senarist/yönetmen Serdar Akar'ın sineması eski, kalemiyse tutuk ve şematik. Ne zaman ki Ötekiler sahneye çıkıyor, Akar'ın kamerası ve kalemi akmaya başlıyor. Belli ki Akar, Ötekileri daha iyi tanıyor.

* Favori yönetmenlerimin son filmlerini neden sevemiyorum? Cronenberg, Allen ve Spielberg'den sonra De Palma da "The Black Dahlia-Cehennem Çiçeği" ile bu hazin listeye dahil oldu. Romandan uyarlanAMAmış paramparça senaryo ve De Palma'nın "Dur şunu 40'ların filmlerine benzeteyim" ısrarı filmin tabutuna ikişer çivi çakıyor.

* "Polis" sahiden farklı bir film. Ama "farklı=başarılı" diye bir kaide yok tabii. Filmin iki ciddi sorunu var. Birincisi, Kitano ağırlığından yersiz göndermelere kadar birçok yanıyla, özgünden (veya "sentez"den) ziyade ithal ve "öykünme" duruyor. İkincisi, gerçeklikten yüz çeviren, hikayeden çok anlatıma önem veren bir filmin, "olay örgüsü" denen şeyi bir kenara koyması lazım. Oysa "Polis" bu tavrını, olay örgüsünü doğru dürüst kurmamak için mazeret olarak kullanıyor adeta ve fantastikle gerçeklik arasında sıkışıyor.

* "Polis"ten aklımda kalacak iki bölüm: İlk sahne ve Musa'yla Funda'nın yemek yedikleri sahne. Haluk Bilginer'in oyunculuğuna ise söyleyecek söz bulamamaya devam ediyorum.

* "Polis"e emeği geçen kimi isimlerin, sinemasever sıfatıyla internette "Polis"i "Türk sinemasını değiştirecek film" diye anmaları, sonra gazeteci sıfatıyla dergilerde eleştirmenlerin henüz var olmayan olumlu tepkilerinden bahsetmeleri, sonra da yazar sıfatıyla övgü dolu eleştiriler kaleme almaları en hafif tabiriyle nahoş. Alelade zamanlarda edep ve insaf sahibi olmak nispeten daha kolay. Bu meziyetler asıl böyle zamanlarda imtihandan geçiyor.

KUTLUKHAN KUTLU

Bu film, o film değil

Öyle çok klişe var ki, özgünlüğün sette tabu ilan edildiği hissine kapılabilirsiniz.

Hayalet Sürücü'nün çizgi romanı, Marvel'ın 70'li yıllardaki arayışlarının enteresan ürünlerinden biriydi. Bugünün gözüyle bakınca, aslında epey pürüzlü bir seriydi "Ghost Rider": Ne "yaratılış öyküsü" derli topluydu, ne de onu takip eden maceralar çok akılda kalıcı, yenilikçi ya da derinlikliydi. Diğer taraftan, gerçek bir imgesel güce sahipti - iyi çizilip çizilmemesiyle değil de, dünyasının temel görsel motifleriyle ilgili bir güçtü bu. Bir yanda, o sıralarda dirilmekte olan korku çizgi romanlarının etkisi biçiminde açıklanabilecek unsurlar vardı: Mefisto, cehennem varlıkları, iblis tarafından ele geçirilme (çünkü orijinal çizgi romanda kahramanımıza şeytan tarafından bir güç hediye edilmiyor; bedeni geceleri yüzeye çıkan bir iblisin evi haline geliyordu). Bir yanda, yine yetmişlerde epey popüler olan "motorcu alt kültürü"nün gözde motifleri: Motosikletler, deri giysiler, çizmeler, metal aksesuarlar ve zincirler... Diğer yandaysa, adı miras alınan unutulmuş bir çizgi roman (tamamen farklı bir konuya ve kahramana sahip eski bir western çizgi romanı) üzerinden, mistik bir Amerikan "Eski Batı" havası. Bütün bunlar filmin de görsel dünyasını oluşturuyor.

Yönetmen Mark Steven Johnson daha önce yine bir Marvel kahramanının sinema çıkartmasına, "Daredevil"e imza atmıştı. New York'un karanlık ara sokaklarından ve bina tepelerinden ilgi çekici bir dünya yaratan "Daredevil", öykü akışındaki genel dengesizlik havası (ve bunun ortaya çıkardığı karakter gelişimi sorunları) sebebiyle epey yerilmişti. "Ghost Rider"a şehrin sokaklarından çok, açık arazide uzayıp giden yollar, motorcu uğrakları ve hayalet kasabalar imza atıyor... Öte yandan yine gücünü öyküsünden alan bir film yok karşımızda: Babasını kanserden kurtarabilmek için ruhunu şeytana satan (ve âdet olduğu üzere, feci şekilde kazık yiyen) gösteri sürücüsü Johnny Blaze'in cehennemin ödül avcısı haline gelişinin hikayesi, pek de olay örgüsündeki maharetle ya da karakterlerinin derinliğiyle dikkat çekmiyor.

Ancak bu noktada "Daredevil" ve "Ghost Rider"ın birbirinden tamamen farklı iki vaka olduğunu söylemek lazım. "Ghost Rider" öyküsüyle varolmayı hedefleyen, hatta daha genel anlamda "kendini ciddiye alan" bir film değil. Birçok açıdan kendini tam da çizgi-romansılıkta bulan ve tıpkı kaynağı gibi, öyküsünü belli bir kahramanı ve görsel dünyayı takdim etmek için sadece bir vesile olarak kullanan bir film. "Ghost Rider"da öyle çok klişe var ki, özgünlüğün sette tabu ilan edildiği hissine kapılabilirsiniz. Klişeye karşı alerjisi olan tipte izleyiciyi gerçekten çileden çıkarabilecek bir trafikte üstelik: Bilge kovboy/mezarcı tipine Sam Elliot'ı koymak ya da kahramanı bir motosiklet sürücüsü olan bir filmde "Easy Rider" oyuncusu Peter Fonda'ya yer vermekten tutun da... "Ruhunu şeytana satmak" deyince Amerikan folklorunda ilk akla gelen isimlerden blues gitaristi Robert Johnson'ın hikayesini boş bir dört yol ağzı resmiyle yadetmeye kadar varan göndermeler (efsaneye göre Johnson, ruhunu şeytana bir dörtyol ağzında satmıştı)... "Artık zayıf noktasını biliyoruz" gibi diyaloglar... Aşina bir aşırılığa sahip performanslar... Derinliklerine inilmeyip engin yüzeylerinde coşkuyla gezinilen karakterler. Bunların hepsi, nicedir "çizgi roman gibi" lafının bir yergi olmasına sebep teşkil etmiş unsurlar. Öte yandan, Mark Steven Johnson'ın filminin klişelerle, beylik tiplemelerle pek bir sorunu varmış gibi de görünmüyor... Aksine, onları kucaklıyor. Kitaplarda hiç olmayan, ancak etten ve kandan insanların karakterlere bürünmesiyle devreye girebilecek bir tür coşkuya sahip Mark Steven Johnson'ın "Ghost Rider"ı. Bu hava en çok da Nicolas Cage'in Johnny Blaze tiplemesinde görülüyor. Manik/komik oyunuyla ciddi oyunu arasında hassas bir denge tutturan Cage, epey eğleniyora benziyor. Hatta beden dili marifetiyle "Yeni Dünya ve efsaneleri" konulu bu sergiye bir başka efsanenin, Elvis'in ruhunu konuk etmekten de geri kalmıyor. "Ghost Rider", bu tür eğlenceyi mümkün kılacak şekilde "camp"in kıyılarında gezinen bir uyarlama çünkü.

Belki bazı Hayalet Sürücü hayranlarının ya da bu kahraman üzerine şu ya da bu şekilde bilgi sahibi sinemaseverlerin hayalinde karanlık, sert, korkunç bir "Ghost Rider" filmi vardı... Şu bir gerçek ki bu film, o film değil. Bu, bir aralar âdet olduğu üzere, "çizgi romanları fazla ciddiye almadan, eğlenerek aktarmak lazım sinemaya" şeklindeki bakış açısının uzantısı gibi duran bir film. Öte yandan, söz konusu çizgi romana yönelik gerçek bir ilgi (dahası, yapılan değişikliklere rağmen, çizgi roman hakkında bilgi) sözkonusu olduğundan, bu "yarı şaka yarı ciddi" çizgiyle sorunu olmayan seyircileri de eğlendirebilecek bir seyirlik çıkmış ortaya. Karikatüre varan oyuncu performansları, Hayalet Sürücü'nün o dünya-dışı görünümünün zaman zaman mizahî kullanımı; envai çeşit görsel/işitsel klişenin kucaklanması hep bu "eğlence"nin bir parçası olarak görülebilir (sonuçta, efsanenin tanımıyla başlayan bir film niye klişeden kaçınsın ki?) Ancak karakterler arası çatışmaları kurma ve sonuca bağlamadaki sıradanlığın, hatta tembelliğin filmin pek de hayrına olduğu söylenemez tabii.

Ghost Rider

Yönetmen: Mark Steven Johnson. Oyuncular: Nicolas Cage, Eva Mendes, Wes Bentley, Sam Elliott, Donal Logue, Peter Fonda, Laurence Breuls, Joel Tobeck, Mathew Wilkinson, Daniel Frederiksen. Senaryo: Mark Steven Johnson. Görüntü Yönetmeni: Russell Boyd, John Wheeler. Kurgu: Richard Francis-Bruce. Müzik: Christopher Young. Yapım Tasarımcısı: Kirk M. Petruccelli. Yapımcı: Avi Arad, Michael De Luca, Gary Foster, Steven Paul.

Yapım: ABD (2007). Dağıtımcı: WB. Süre: 114 dk.

Gösterim Tarihi: 16 Şubat

Size nasıl geliyorsa...

Sinemada roman uyarlamaları söz konusu olduğunda ortaya çıkan polemikler bellidir. Romanı beğenenin filmi beğenmemesi gibi bir ihtimal muhakkak söz konusudur. Sinema ve edebiyat ilişkisi üzerine bir heyula gibi çöreklenen bu tartışma, James Ellroy'un, Hollywood'un en ünlü cinayetinden yola çıkarak yazdığı kurgusal romanından uyarlanan "The Black Dahlia" söz konusu olduğunda yerini bambaşka sıkıntılara, yahut zevklere bırakıyor.
Bir defa film elini, romanın uzanıp gittiği hemen her bölgeye fütursuzca uzatmaktan çekinmiyor, ancak romanda rahatlıkla sindirilebilecek karmaşık detaylar, filmde sisler arkasında kalabiliyor. Bu sorun De Palma'nın çok da umurunda değil... Aynı şekilde, karakterlerdeki deformasyon, romanın ruhuna ters düşmüyor, ama yönetmenin, okurun zihnindeki roman karakteri modeline yahut en genel anlamıyla "trajik kahraman"a pek bağlı kaldığını söylemek de pek mümkün değil. Dahası, namı diğer Black Dahlia ya da Elizabeth Short gibi, özel ilgisine mazhar olabilmiş değilseniz eğer, karakter olarak De Palma'nın gözünde bir değeriniz yok... Bu "keyfilik", filmin oyunculuk tarzında da, yapımın ana referansını oluşturan "kara film geleneği"ne yaklaşımında da bir şekilde yerini bulmuş. Kısacası, "L.A Confidential"daki gibi hikâye kurgusuna hizmet eden bir kompozisyon yönetmen De Palma'nın ilgisini çekmiyor. Kendisi, roman uyarlamalarıyla ilgili klâsik yapıyı bir kenara bırakıp, kara filmden ve roman uyarlamalarının genel özelliklerinden yana zengin bir açık büfeye kayık tabakla dalıp, keyfine geleni tabağına dolduruveriyor... Haliyle, oyunu De Palma'nın kurallarına göre oynayıp tabaktaki her lezzeti ayrı ayrı değerlendirerek bir takım hastalıklı sinemasal zevklere erişmeniz olası, aksi takdirde filmden büyük bir kafa karışıklığı ile ayrılmanız da...
Hemen belirtelim, ustanınki bir "deneme", "değişik bir bakış", "ilginç bir yaklaşım" değil. De Palma, perdeye yansıttığı herhangi bir şeyin hesabını veremeyecek durumda hiç değil. Tersine, içgüdüsel olarak çalakalem ortaya konmuş ama anlamlı bir yapı söz konusu. Bu da hayranlık uyandırıcı bir şey kuşkusuz. Uğraşıp uğraşıp açamadığınız bir kavanozu gelip tek harekette açıveren büyüğünüzün o an gözünüzde devleşmesi gibi bir hissiyat De Palma'nın yarattığı. Bir kaç örnekle meseleyi şenlendirmek gerekirse. Evet kavanozu şıp diye açıyor De Palma, çünkü "kara film dokusunu" önceliklerinin başına koyan böylesine bir yapımda görüntü yönetmeninden ne isteyeceğini, kadrajlarını seçerken hangi mercekleri kullanacağını, kameranın nasıl ve ne zaman hareket edeceğini, nerede duracağını çok iyi biliyor. Bir kaç sekansta, uzun yıllardır yetişmeyen ve muhtemelen yetişmeyecek türden bir "yönetmenlik becerisi"nin resmi geçidine şahit oluyoruz. Bucky ve Lee'nin boks maçını izlediğimiz sekanstaki ustalık örneğin. Aynı şekilde Bucky ve Lee, bir binanın dışında pusuya yattığı sırada, binanın arka tarafına uzanan çayırlık arazide Elizbeth Short'un cesedini gördüğümüz ve kameranın "Crane" vesilesiyle binanın yukarısından aşağıya, Lee-Bucky ikilisinin arabasına doğru indiği müthiş mizansen de bunlardan biri. Lee'nin saldırıya uğradığı, Bucky'nin arkadaşına yardım edemediği, sonradan iki adamın yüksek bir merdivenden aşağıdaki havuza tepe taklak düştüğü müthiş sekans da benzersiz (ki burada "Scarface"'i hatırlıyoruz). Yine aynı sahnedeki bıçaklama anını süsleyen ışık oyunu, filmin doruk noktasına ulaştığı anlardan. Başka bir yönetmenin aylarca kafa patlatıp yine de altından kalkamayacağı bu "anlar" De Palma'yı büyük yönetmen yapan "anlar" oluyor işte. Onun sinemaya yönelik "hayvani" içgüdülerine özenmemek, hayran kalmamak elde değil. Elizabeth Short cinayetini, uzun süre karakterlerin hayatındaki bir "kıymık" gibi gösterip, filmin sonunda dağılan hikayeyi toparlayan unsur haline getirmesindeki iş bilirliğe ne demeli?
"Ustalara saygı duydum", "Vallahi kendi saygım, evde duydum da geldim" diyerek, "ilginç", "enteresan", "zeki" bulunan yeniyetme yönetmenlerin aksine, ustalarından devşirdiği sahneleri filminin organik bir parçası haline getiren de yine kendisi. Orson Welles'in "Touch Of Evil"ının girişine giden kartpostalı hemen açılış sekansındaki tek planlık sokak dövüşü sekansında görmeniz mümkün. Billy Wilder imzalı "Double Indemnity"nin afişinden fırlayan sevişme sahnesini Josh Hartnett ve Scarlet Johansson arasında vuku bulurken yakalayabilirsiniz, yine Wilder'ın "Sunset Blvd"ındaki Norma Desmond karakterine yakılmış zalimce bir güzellemeyi, Madeleine'in annesi Ramona karakterinde izlemeniz olası. Hitchcock'suz olur mu? Kirli işlerin döndüğü bir binanın üzerinde Hitchcock'un meşhur leş kargalarını görmek mümkün.
Ortada bir "Blow Out", "Dressed To Kill" ya da "Femme Fatale" yok kuşkusuz. Bir "The Big Sleep" ya da "L.A Confidential" beklemek ise bizim şuursuzluğumuz olmuş diyelim. Çağdaş kara film (Neo Noir) gibi akrabalarına da filmin yüz verdiği söylenemez. Ancak ne var? Tüm bunlardan De Palma'nın anladıkları, anlayıp, yönetmenlik ve sinemacılık meziyetleri dahilinde bize aktardıkları var. İlgilenirseniz ne ala...

Oyunu De Palma'nın kurallarıyla oynayın, bakın hayat nasıl güllük gülistanlık oluyor, sinema salonu nasıl ferahlıyor aniden.

The Black Dahlia

Yönetmen: Brian De Palma. Oyuncular: Josh Hartnett, Scarlett Johansson, Aaron Eckhart, Hilary Swank, Mia Kirshner, Mike Starr, Fiona Shaw, Patrick Fischler, James Otis, John Kavanagh. Senaryo: Josh Friedman (James Ellroy'un aynı adlı romanından). Görüntü Yönetmeni: Vilmos Zsigmond. Kurgu: Bill Pankow. Müzik: Mark Isham. Yapım Tasarımcısı: Dante Ferretti. Yapımcı: Rudy Cohen, Moshe Diamant, Art Linson.

Yapım: ABD, Almanya (2006). Dağıtımcı: Özen Film.

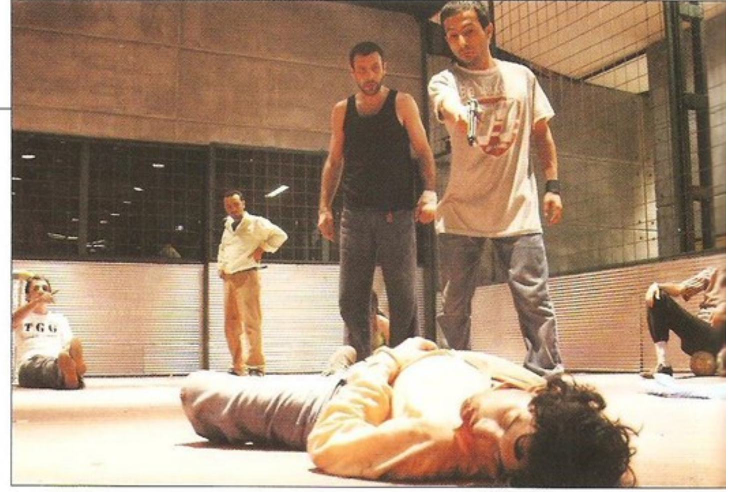
Süre: 121 dk.

Gösterim Tarihi: 9 Şubat

*: ... İki saat sonra kalabalığın içinde, sinemadan bir dar sokağa çıkan sanki başka birisiydi. Düşünüyordu: Çağımızda geçmiş yüzyılların bilmediği, kısa ömürlü bir yaratık yaşıyor. "Sinemadan çıkmış insan". Gördüğü film ona bir şeyler yapmış. Salt çıkarını düşünen kişi değil. İnsanlarla barışık. Onun büyük işler yapacağı umulur. Ama beş-on dakikada ölüyor. Sokak sinemadan çıkmayanlarla dolu; asık yüzleri, kayıtsızlıkları, sinsi yürüyüşleriyle onu aralarına alıyorlar, eritiyorlar. Bunları kurtarmanın yolunu biliyorum. Kocaman sinemalar yapmalı... Bir gün, dünyada yaşayanların tümünü sokmalı bunlara. İyi bir film görsünler. Sokağa hep birden çıksınlar. Yusuf ATILGAN -Aylak Adam-

BARDA

'Gemi'den 'bar'a...

"Gemide", "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar" ve "Maruf" gibi 'içi dolu' örneklerin ardından 'yeni sinemacılara' veda edip, "Kurtlar Vadisi - Irak" filmini çeken Serdar Akar'ın 'sebepsiz şiddeti' sorgulayıp, adalet ve vicdan kavramlarını tartışmaya açtığı yeni filmi "Barda", sosyal değiniler içeren bir kapalı mekân gerilimi. Aşırı milliyetçi söylemi ve özellikle gençlerin öfke ve şiddet eğilimlerini artıran içeriğiyle büyük eleştiriler alan "Kurtlar Vadisi - Irak"tan sonra, Ankara'da bir evde meydana gelen benzer bir olaydan esinlenerek çekilen "Barda", suç-ceza-adalet kavramları üzerinden, toplumsal öfke ve nefretin doğurduğu sonuçları, beyazperdeye yansıtmaya çalışmış. Teşhis doğru ama tedavide bir takım soru işaretleri var. İzleyiciye yönetmenin felsefesi olduğunu düşündüren ve filmde özel bir yere sahip 'TGG' (Tekrar Gözden Geçir) felsefesi, 'kendini' bazı kavram ve çözümler konusunda ikna etmişe benziyor. Michael Winner'ın ilki 74 tarihli "Death Wish / Öldürme Arzusu" serisiyle doruğa çıkan ve birçok benzerinin yıllardır Hollywood üzerinden dünyayı işgal ettiği 'Vengeance' (kişisel öç, intikam) olayına göndermeler yapan film, özellikle 'yeni dünya'dan memlekete ithal edildiği düşünülen 'sebepsiz şiddeti' tespit ettikten sonra, sadece cezalandırma yöntemlerini sorguluyor. 'Bu artık önüne geçilmez bir şey' diyor yani. 'Şöyle çözülebilir, bu işi doğuran hatalar şuralardadır' yerine, daha şiddetli bir önlem getiriyor önümüze. Ve diğer yandan "Kurtlar Vadisi" yeni bölümleriyle beyazperdeye yansımaya devam ediyor... Bir yaman çelişki de, 'nerden gelirse gelsin, her türlü şiddete karşı olduğunu açıklayan' Çağan Irmak'tan. Yönetmen, arkadaşları Serdar Akar ve Zeki Demirkubuz ile birlikte, filmin finalindeki 'infaz ekibi'nde yer alıyor. Ironik ve şiddeti cezalandırmak için bile olsa, elinde sopalar, şişler ve bıçaklarla şiddet uygulamak, bence Irmak için de, bazı şeyleri 'Tekrar Gözden Geçirmeyi' gerektiriyor. Yani filme genel olarak 'belirsiz' ve 'nedensiz' bir 'TGG' atmosferi hâkim...

RÜYA KIZLAR

Müzikallerin altın çağına dönüş

İlk olarak 1981'de Michael Bennett tarafından Broadway'de sahnelenen Tony ödüllü müzikal "Dreamgirls", "Gods and Monsters" ve "Kinsey" filmlerini imzalayan Bill Condon tarafından beyazperdeye yansımış. Altmışlı yılların başında dışlanan, küçümsenen Afro-Amerikalı şarkıcı ve müzisyenlerin gövde gösterisi ve müziğe vurdukları damga. Birbirinden enfes şarkılar eşliğinde bir dönem filmi. ABD'nin politik, sosyokültürel, ekonomik değişimleri, notalarla aktarılıyor. Toplumun değer yargıları, değişenler ve hep aynı kalan şeyler. Aşk, öfke, kişisel hırslar, para, yalnızlık, ün, müzik aşkı, ırkçılık ve altmışlı yıllardan günümüze uzanan alternatif bir tarih. Pırıltılı bir yapım tasarımının kanıtı olan görkemli sanat yönetimi. 'En İyi Orijinal Şarkı' dalında üç adet olmak üzere, altı dalda Oscar adayı filmde, 'Altın Küre'den zaferle ayrılan yılların yeteneği Eddie Murphy ve yeni keşif Jennifer Hudson'ın performansları üst düzey. Hudson'un oyunculuğu yanında, sesi de çok güçlü. Beyoncé'de rolüne 'cuk' oturmuş. 60'ların başından günümüze soul müziği ve 'yeni dünya'ya ait hemen her şey. Müziği ruhunda duyanlar, 'tırmalayanlar', zirvenin gerçek sahipleri ve sonsuza dek yaşayan rüyalar...

Murat Erşahin
muratersahin@merkezdergi.com.tr

KRALİÇE

Mağrur, vakur, güçlü ve yalnız...

"**İngiltere** Kraliçesi" 2. Elizabeth olmak kolay değil. Mağrur, vakur ve her daim güçlü... Parlamenter Monarşi'de Kraliçe, devletin simgesi. Yürütme yetkisi, hükümette. Hükümet de, halk tarafından seçilmiş bir millet meclisinin kararlarına uyma zorunluluğunda. Mutlak rejimden parlamento yönetimine geçiş, ta 1215'e 'Magna Karta'ya dayanıyor. Demokratik açılımların abc'sini, 1628'de 'haklar bildirisi', 1689'da 'haklar kanunu' izledi. Yani parlamenter demokrasi ve hukukun üstünlüğü ilkesi, kıta Avrupa'sında ve bütün dünyada ilk önce İngiltere'de uygulandı. 'Westminster modeli' de denilen İngiltere'deki parlamenter rejim, tahtın ve tacın temsilcisini sembolik bir yere oturturken, ulusun bütün geleneksel değerlerini ve tarihini, devleti simgeleyecek biçimde yaşatıyor. "My Beautiful Laundrette", "Dangerours Liaisons", "The Grifters", The Hi-Lo Country", "High Fidelity", "Dirty Pretty Things" ve son olarak "Mrs. Henderson Presents" gibi nefis filmlerle hep ses getirmiş olan İngiliz sinemacı Stephen Frears, yeni filmi "The Queen" ile İngiltere'deki parlamenter monarşiye göndermeler yaparken konuyu gayet tarafsız olarak irdeliyor. Neo-liberallerin başını çektiği değişim istekleri ile gelenekler arasına sıkışmış, tacın temsilcisi kraliçenin öyküsü, alabildiğine yalın, gerçek, mesafeli ve insancıl. İşçi Partili başbakan Tony Blair'in basın danışmanının buluşuyla 'halkın prensesi' unvanlı Diana'nın trajik bir kaza sonucu ölümünün ardından, halkın istekleri ve sarayın geleneksel protokolü arasında kalan Kraliçe, aklını kullanarak, tacın devamı için bir çözüm yolu arar. 'Diana'nın ölümünde sarayın parmağı var' teorisine girmeden, geleneksellik ve değişim kavramları arasında bir ülke ve insanlarını öykülüyor "Kraliçe". 'En İyi Kadın Oyuncu' dalında Altın Küre dahil, yılın hemen bütün ödüllerini toplayan Helen Mirren'in performansı, izah edilecek gibi değil. Mükemmelliğini görmek için izlemeniz gerekli. Onun ve bütün kadronun oyunculukları yanında, filmi değerli kılan kuşkusuz 'doğru' senaryo ve etkili yönetim. 'En İyi Film' ve 'En İyi Yönetmen' dahil altı dalda Oscar adayı olan yapım, iradesi dışında 'doğal' bir mecburiyetle tahta çıkan bir insanın, nice badireler atlatan, görkemli geleneği büyük bir güç ve dirençle yaşatan, aslında hepimiz gibi bir insanın, bir yandan 'yalnız bir kadının' portresini çiziyor. Kraliyeti, kraliyet üyelerini ve siyasi iktidarı kapsayan yerel bir resmi, kibarca ve insanca 'kritik' ediyor. Kraliçe soruyor: Asil olmayan bir avcının, asil olmayan bir şekilde, dağların kraliçesi güzelim bir geyiği, acı çektirerek vurmuş olması doğru mu?

POLİS

Olur ya...

"...**Olur** ya, kalbinde yer bulur da yerleşirim yıllarca, seversin sonunda.
Olur ya, evet dersin aşkıma. Şeytana uyarsın da, olmaz mı olur ya..."
Müziği Giannis Parios'a ait aranjmanı, Fikret Şeneş'in güzel sözleri ve Ajda'nın mükemmel yorumuyla çok sevmiştim. Ne zamandır dinlemiyorum. Onur Ünlü'nün yazıp yönettiği "Polis" adlı filmde dinledim şarkıyı. Ne kadar güzelmiş. Filmde de çok iyi kullanılmış. Filme gelince; Haluk Bilginer'in her zamanki güçlü ve 'doğru' oyunculuğuyla hayat verdiği 'Musa Rami'nin trajik öyküsü, stilize bir deneme ile yansımış beyazperdeye. Her şeyden önce cesur bir deneme bu. İzleyicinin hazır olmadığı, gayet rahat ve korkusuz bir iş. Ortaya çıkan sonuç tartışılır. Tabii ki daha iyi bir film -hatta bazı açılardan 'iyi bir film'- çekilebilirdi. Ama bunun bir ilk film olduğunu da unutmamak gerekli. Son zamanlarda ortalığı kasıp kavuran sıradan, bayağı ve 'çok ticari' yerli filmler yanında, "Polis" ayrı bir yerde duruyor. Yönetmen belli ki, Takeshi Kitano'yu çok seviyor. Zaten bunu haykırıp durmuş, Kitano'ya ve annesine adadığı filminde. Absürd bir üslupla stilize bir iş çıkarmaya çalışmış. Kendisine, asla 'seni seviyorum' denmemiş bir adamın bunu duymak isteyişi var filmde. İmkânsız aşkının söylediği o şarkı var sonra... 'Seni uzaktan sevmek aşkların en güzeli. Alıştım yokluğuna, gel desen gelemem ki.' "Polis" iyi bir film olabilirmiş. Hoş,

önemli olan bu filmin niyeti. İyi niyetli, naif bir film bu. Ayrıca finali de oldukça iyi çekilmiş. Bir de şu var: Film çekmenin yaşı olmaz. Bir insan anlatacak öyküsü ve anlatma yeteneği varsa, her yaşta film çekebilir. Cesaret ve iyi niyet önemli tabii. Değil otuz küsur, insan yüz yaşında da film çeker. Yürek diye bir şey vardır. Olur ya, belki istediği filmi yüz yaşında çeker insan.

KARAYİP KORSANLARI: DÜNYANIN SONU

PEK YAKINDA

Sparrow, yine endişeli, yine acelesi var.

Dünyanın sonu değil elbet!

Yönetmen: Gore Verbinski

Oyuncular: Johnny Depp, Orlando Bloom, Keira Knightley, Chow Yun Fat, Geoffrey Rush, Bill Nighy

Prodüksiyonu geçen yıl "Karayip Korsanları: Ölü Adamın Sandığı" ile başlayan ve iç içe çekilen "Karayip Korsanları: Dünyanın Sonu", bol gişe getirisi olan serinin şimdilik üçüncü ve son filmi. 2003'teki ilk film, "Siyah İnci'nin Laneti"nin beklenmedik başarısı hem iyi bir gişe başarısı hem de pek çok ödül kazandırmıştı. Uzun zamandır gözden düşmüş olan korsan filmlerine yönelik ilgiyi yeniden canlandıran film, Walt Disney'in aldığı riski kâra dönüştürmeyi başardı.

İki filmin iç içe çekilmesi nedeniyle henüz finali yazılmadan çekimleri başlayan üçüncü filmin kadrosuna katılan yeni isimler, Johnny Depp'in Jack Sparrow'u oynarken ilham aldığı Rolling Stones elemanı Keith Richards ve Chow Yun Fat. Richards Sparrow'un babasını, Chow Yun Fat ise Singapurlu korsan Sao Feng'i canlandırıyor. Bu kez kahramanlarımız Elizabeth Swann (Keira Knightley) ve Will Turner (Orlando Bloom) Kaptan Jack Sparrow'u (Johnny Depp) Davy Jones'un (Bill Nighy) esaretinden kurtarmak için, Kaptan Barbossa (Geoffrey Rush) ile işbirliği yapıyor ve yedi denizi dolaşarak maceradan maceraya koşuyor.

Tüm dünyada Mayıs ayında vizyona girecek olan "Karayip Korsanları: Dünyanın Sonu"nun gişede başarılı olacağı şimdiden belli. Dördüncü filmin senaryo ve bütçe çalışmaları devam ederken kadroda bazı değişiklikler olacağa benziyor: Johnny Depp, çok sevdiği karakteri Jack Sparrow'u canlandırmaya kararlı ama Keira Knightley 17 yaşından beri oynadığı Elizabeth Swann'dan kurtulmak istiyor. Orlando Bloom'unsa durumu net değil.

Dağıtımcı: UIP

Gösterim tarihi: 25 Mayıs 2007

Denize düşen yılana sarılırmış.

ARTIK SADECE ŞİRKETLER DEĞİL ÇALIŞANLAR DA İŞTCELL'Lİ | İŞ DÜNYASI İŞTCELL FIRSATLARINI KOLLUYOR | ÇALIŞANLARI GÜZEL GÜNLER BEKLİYOR

İŞ DÜNYASININ TURKCELL'İ

(İŞ)TCELL

ŞİRKETLER İÇİN İŞTCELL'DEN SONRA

ŞİMDİ DE ÇALIŞANLAR İÇİN İŞTCELL

Hemen **IS KAYIT** yazıp kısa mesajla **2222**'ye gönderin, İşTcell'in çalışanlara yönelik avantajlarından yararlanın.

Kurumsal hatlı tüm Turkcell'liler İşTcell'lidir, kayıt yaptırmaları gerekmemektedir.

Örümcek'in karanlıkla imtihanı

Yönetmen: Sam Raimi
Oyuncular: Tobey Maguire, Kirsten Dunst, James Franco, Topher Grace, Bryce Dallas Howard, Thomas Haden Church

"Venom'un ortaya çıkacağı bölüm" olması hasebiyle serinin hayranlarını heyecana boğan "Spider-Man 3", yılın en çok beklenen filmlerinden biri. Hatta bu listenin en tepesinde duruyor diyebiliriz, zira çizgi roman ve çizgi film serisinin en karanlık figürü olan Venom'un hayranları (sevenleri değilse de) oldukça fazla. "Bir adam, onu içinde bulmadan, karanlıkla ne kadar mücadele edebilir" özlü sözünden hareketle yola çıkan filmde yer alan öykü ise çizgi romana sadık. Çizgi Roman'da (ve çizgi filmde) Venom'un ortaya çıkmasını sağlayan "uzay menşeili bilinmeyen akışkan madde" evvela Spider-Man'e musallat oluyor, onu yoldan çıkarıyor, sonrasında ise Eddie Brock namlı, Spidey'den hiç haz etmeyen bir "kaybeden" portresinin üzerine çörekleniyordu. Filmde de durum aynı. Ancak bu kez Spider-Man'in düşmanları bir taneyle sınırlı değil.

Geçtiğimiz yıl "Sideways"le büyük başarı kazanan ve dikkatleri üzerine çeken aktör Thomas Hayden Church'ün canlandırdığı Kum Adam da, üçüncü filmin nimetlerinden biri. Anlayacağınız Venom'la başlayan ve Kum Adam'la devam eden belalı macerada Spider-Man bir yandan kendisiyle, bir yandan düşmanlarıyla mücadele edecek. Filmin çekirdek kadrosunda bir fire yok. Ekibe dahil olan isimler ise sadece Thomas Hayden Church ile sınırlı değil. Venom rolünde Topher Grace ve Gwen Stacy rolünde de Bryce Dallas Howard kadronun sürprizleri arasında yer alıyorlar. Yönetmen yine Sam Raimi. Ancak yapımcıların seriyi altı filme tamamlamak istediklerini ve Sam Raimi'nin başka bir Spider-Man filmi yönetmeyi reddettiğini de üzülerek belirtiyoruz.

Dağıtım: W.B
Vizyon Tarihi: 4 Mayıs 2007

Maskeyi çıkarmak Spider-Man'e yaramayacak.

PEK YAKINDA

SPİDER-MAN 3

İSTCELL'LİNİN ELİNDEN CEP TELEFONU DÜŞMÜYOR

PAZAR ARAŞTIRMASI:
İŞ DÜNYASI PAZAR GÜNLERİ NE YAPIYOR?

İŞ DÜNYASININ TURKCELL'İ

(İŞ)TCELL

HAFTA İÇİ KONUŞTUĞUN KADAR PAZAR GÜNÜ BEDAVA

Kurumsal hatlar, şirketlere özel **İşTcell** kurumsal tarifelerinden yararlandıkları için **bu kampanya kapsamında değildir.**

Çalışan herkes artık İşTcell'li.

Hemen **IS KAYIT** yazıp kısa mesajla **2222**'ye gönderin, İşTcell'in çalışanlara yönelik avantajlarından yararlanın.

Amerika nere, Afganistan nere?

PEK YAKINDA

CHARLIE WILSON'S WAR

Yönetmen: Mike Nichols
Oyuncular: Tom Hanks, Julia Roberts, Philip Seymour Hoffman, Mary Page Keller

Sovyetler Birliği'nin Aralık 1979'da başlayan ve 1989'da son bulan Afganistan işgali sırasında ABD, komünist rejime karşı radikal İslam'ı koz olarak kullanmış, bu amaçla çeşitli Müslüman grupları ve Afgan mücahitleri özel olarak eğitmiş, bunlara silah, mühimmat ve para desteği sağlamıştı. Bu savaş, Sovyetler Birliği'nin yıkılmasını hızlandırırken Taliban, El Kaide ve Usame Bin Ladin'in de hızla büyüyeceği bir ortam yaratmıştı. Tom Hanks ve Julia Roberts'ı ilk kez aynı filmde buluşturan "Charlie Wilson's War", Sovyet işgali sırasında Afgan mücahitlere silah ve finans desteği sağlanmasında büyük pay sahibi olan Teksaslı kongre üyesi Charlie Wilson'ın gerçek hikâyesini anlatıyor. Filmde CIA'in gizli Afganistan operasyonunun destekçisi, Teksaslı kongre üyesi Charlie Wilson'ı Tom Hanks canlandırıyor. Wilson'un gönlünü çalan sosyetik Joanne Herring'i ise, ikiz bebeklerini dünyaya getirdikten sonra yaklaşık 3 sene sinemaya ara veren ve şu sıralar 3. çocuğuna hamile olan Julia Roberts oynuyor. Bu iki Oscar'lı oyuncuya yine bir Oscar'lı aktör eşlik ediyor. Wilson'ın işbirliği yaptığı CIA ajanını Philip Seymour Hoffman canlandırıyor. Filmin yönetmeni ise "The Graduate" başta olmak üzere pek çok unulmaz yapımda imzası olan Mike Nichols.

"Charlie Wilson's War", George Crile'ın 2003'te yayımlanan Charlie Wilson's War: The Extraordinary Story of the Largest Covert Operation in History (Charlie Wilson'ın Savaşı: Tarihteki En Büyük Gizli Operasyonun Olağanüstü Hikâyesi) adlı kitabından uyarlandı. Senaryonun altında ise emir-komuta zincirine ve Beyaz Saray'daki gizli dolaplara hiç de yabancı olmayan Aaron Sorkin'in imzası var. "A Few Good Men", "Malice", "The American President"ın senaryosunu yazdıktan sonra sinemaya ara veren Sorkin, Beyaz Saray günlüğü olarak da nitelendirilebilecek televizyon dizisi "The West Wing"in yaratıcılarından biri olarak dizinin 85 bölümünün senaryosunu yazmıştı.

Dağıtım: UIP
Vizyon Tarihi: 8 Şubat 2008

CEP TELEFONUNUZU GÖTÜRDÜĞÜNÜZ HER YERDE
İNTERNET SİZİNLE*

CEP TELEFONUNDAN
BLOGUNU GÜNCELLE

İŞ DÜNYASI GÜNDE
KAÇ KEZ TIKLIYOR?

İŞ DÜNYASININ TURKCELL'İ

(İŞ)TCELL

CEPTEN İNTERNETTE %50 İNDİRİMLİ SÖRF

Çalışan
herkes artık
İşTcell'li.

Hemen **IS KAYIT** yazıp
kısa mesajla **2222**'ye
gönderin, İşTcell'in
çalışanlara yönelik
avantajlarından yararlanın.

Kurumsal hatlı tümTurkcell'liler
İşTcell'lidir, kayıt yaptırmaları
gerekmemektedir.

Pitt, Clooney ve Damon üçüncü filmde de birarada.

Ekip toplansın, soyguna çıkıyoruz

PEK YAKINDA

OCEAN'S THIRTEEN

Yönetmen: Steven Soderbergh
Oyuncular: George Clooney, Brad Pitt, Matt Damon, Don Cheadle ve Al Pacino

Steven Soderbergh ve George Clooney önderliğindeki ekip üçüncü kez birarada. 2001 yapımı "Ocean's Eleven", Frank Sinatra ve şürekasından miras kalan "Rat Pack" ruhunu yeniden diriltmiş, günümüzün sinema yıldızlarının katılımıyla son derece eğlenceli bir filme dönüşmüştü. Bu ilk filmde klasik Hollywood standartlarında seyreden bir "yeniden çevrim"e imza atan yönetmen Soderbergh, serinin ikinci filmi "Ocean's Twelve"de son derece bağımsız ama bir o kadar da "cafcaflı" bir devam filmi yapmayı başarmış, dahası seriyi çok daha farklı bir düzleme taşıyarak, günümüz Hollywood klişelerinden mümkün mertebe ayırmıştı. Bu kez de durumun farklı olmayacağı öngörülüyor.

Çekimleri geçtiğimiz yılın Temmuz ayında başlayıp, Kasım ayında sona eren film, ikinci filmin Avrupai havasının aksine bu kez yine ABD sınırlarında hareket ediyor, ekip evine geri dönüyor. Las Vegas, Los Angeles ve California'da gerçekleştirilen çekimlere bakılırsa, gerçek mekanlarda çekilen bir önceki filmin geleneği "Ocean's Thirteen"de de bozulmamış. Ana kadrodan fire vermeden devam eden yapımın bu bölümdeki konuğu ise efsane aktör Al Pacino. Filmin yakın zamanda yayınlanan fragmanından anladığımız kadarıyla Pacino, Danny Ocean'ın bitmek tükenmek bilmeyen düşmanlarından birini canlandıracak ve Willie Banks kılığında karşımıza çıkacak. Banks-Ocean mücadelesinden kimin galip ayrılacağını şimdilik bilemiyoruz, ama "hangisi kazanırsa kazansın, biz kazanacağız" diyerek filmi selamlayabiliriz pekala. Filmin çekimleri sırasında bir diğer konuk yıldız Ellen Barkin ve George Clooney arasında aşk macerası yaşandığına dair söylentiler çıkmış, Barkin bu konuda "Clooney ile yanyana gelen ve vücut kimyası değişmeyen bir kadın varsa nabzını kontrol ettirmeli" demişti. Serinin devam edip etmeyeceği ile ilgili olaraksa çelişkili ifadeler söz konusu. Soderbergh'in dördüncü bir "Ocean's" filmi yapmak istemediği yolundaki söylentiler sonrasında aktör Jerry Weintraub'un "Ocean's 14"de üç filmin oyuncuları da biraraya gelsin istiyorum" açıklamasıyla durum yerini şimdilik belirsizliğe bıraktı.

Dağıtım: W.B
Vizyon Tarihi: 8 Haziran 2007

İŞ DÜNYASI NE KADAR UÇUYOR

İş dünyasının vazgeçilmezi: KAHVE

TEST İŞ DÜNYASI BOŞ VAKİTLERİNİ NASIL DEĞERLENDİRİYOR?

İŞ DÜNYASININ TURKCELL'İ

(İŞ)TCELL

İŞ DÜNYASI NEREYE GİDİYOR?

Pegasus Havayolları'na*
İşTcell'lilere yurtiçi ve yurtdışı uçuşlarda
% 30 indirim!

Gloria Jean's Coffees'e**
Bir kahve alan İşTcell'liye aynı kahvenin
ikincisi hediye!

Biletix'e***
Hafta sonu İşTcell'in önerdiği etkinliklerde
% 25 indirim!

Çalışan herkes artık İşTcell'li.
Hemen **IS KAYIT** yazıp kısa mesajla **2222**'ye gönderin, İşTcell'in çalışanlara yönelik avantajlarından yararlanın.
Kurumsal hatlı tüm Turkcell'liler İşTcell'lidir, kayıt yaptırmaları gerekmemektedir.

MASA'da bu sefer Sarkis'in Aksanat'daki video seçkisinde tanıştığımız Polonyalı sanatçı Artur Zmijewski'nin "Zeppelinetribüne" adlı video çalışması var. Hala bir 'MASA tecrübesi' yaşamadıysanız, Zmijewski'nin son zamanlarda ürkütücü bir biçimde yükselen milliyetçi akımlara yanıt niteliğindeki işini kaçırmamaya çalışın.

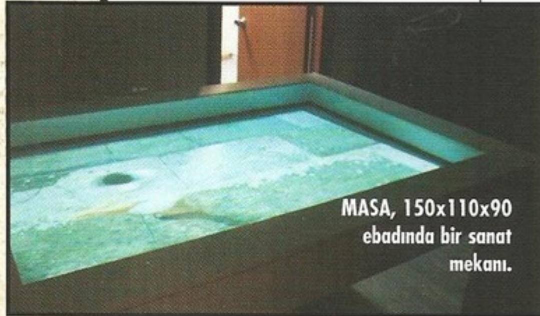
GÜLENGÜL ALTINTAŞ

Sanatı yatırdım büyük beyaz bir masaya

"Underground" sanat elbette illa ki yerin dibine saklanmış değildir. Ama büyük galerilerin ışıltılı salonlarında paketlenip en uygun izleme şartları hesaplanarak deneyiminize sunulan sanattan farklıdır (ya da olması beklenir). Varsayımsal olarak daha özgürdür. En azından ana akımın belirlediği kalıpların dışına çıkmaya daha izinlidir. Arayıp bulmak, merak etmek, takip etmek, ulaşmak için emek vermek gerekir. Bu merak ediş, arayış ve buluş, esere ulaştığınızda izleme deneyimize eklenerek zihninizi açan, beklentilerinizi genişleten bir ön hazırlık mahiyetindedir. İşte spotta bahsi geçen 'MASA deneyimi'nde de sizi benzer bir süreç karşılayacak.

MASA bir sanat galerisinin ismi değil. MASA gerçekten de büyük beyaz bir masa. Yolunuzu yitirmez ve Bolahenk sokak, Ata Apartmanı'nda doğru kapıyı çalarsanız (ki sizi bekleyen bir tabela ya da bir işaret olmayacağı için bu o kadar da kolay olmayabilir) hemen karşılaşacaksınız MASA'yla. Grafik tasarımcı ve sanatçı Vahit Tuna'nın ofisinin girişine sıkışmış görünen bu masa 150X110X90 cm. ebadında bir sanat mekânı. Bu mekân, "büyük sahnelerde beylik oyunlar göstermeyen, düzenin peşinden koşan sanat ve ortamını tamamen dışa iten (...) bir uzam olarak" işlerini sergilemek isteyen herkese açık.

MASA, 150x110x90 ebadında bir sanat mekanı.

Belleğin Yıkımı, Yıkımın Belleği

Daha önce Erinç Seymen, Borga Kantürk ve Aslı Çavuşoğlu'nun işlerinin yer aldığı MASA'da bu sefer Polonyalı sanatçı Artur Zmijewski'nin "Zeppelinetribüne" isimli video çalışması var. Masanın üzerine yansıtılan film, Nuremberg'deki Ulusal Sosyalist'lerin yürüyüş ve gösterileri için kullandıkları Zeppelintribüne adlı yapıda geçiyor. Bu yapı aynı zamanda Nazi Propoganda Sineması'nın en önemli ismi olan Leni Riefenstahl'in 1934 yılında çektiği "The Triumph of the Will"(İradenin Zaferi) isimli meşhur belgeselinin de çekim mekânı. 1945'den beri neredeyse yavaş yavaş çürümeye terkedilmiş olsa da sürekli turist akımına uğrayan tribünün bu ihmal edilmişliğini Zmijewski "neredeyse bütün ulus birlikte bu geçmişi hatırlatan kalıntıları yok etmeye çalışıyor" sözleriyle açıklıyor.

Film, 1930 yılında Hitler kendilerine seslenirken ellerinde küreklerle gösteri yürüyüşü yapan işçilerin görüntüleriyle açılıyor. Zmijewski bu görüntüleri aynı mekânda, ellerinde aynı küreklerle işçilerin yürüyüşünü parodileştiren iki Türk'ün görüntüleriyle arka arkaya eklemiş. Arada kalan 75 yıllık boşluk, yakın tarihin en karanlık kısımlarından birinin belleği olarak "Zeppelinetribüne"ü işaretlerken, aynı zamanda kürsüde Nazi selamı vererek hatıra fotoğrafı çektiren turistlerin görüntüleriyle de bu belleğin nasıl çarpıldığını (ya da dilerseniz çarpıtıldığını) tüyler ürpertici bir şekilde sergiliyor. Zmijewski'nin Leni Riefenstahl'le özdeşleşmiş bir estetik biçemi kullanması ve oyuncuların bedenlerini form olarak yüceltip plastik bir nesneye çeviren alt açılar ve yakın planlar tercih etmesi oyuncuların performaslarındaki parodiyi sinematografik olarak katmerlemiş. Fondaysa Lili Marleen çalıyor. 2. Dünya Savaşı'nın elinin uzandığı her coğrafyada insanların kendine göre uyarladığı, söylediği, etkilendiği ve belki de en çok savaş sonrası Alman halkının yaşadığı yıkımla özdeşleşmiş bir şarkı Lili Marleen. Yıkımın belleği olan bir mekânda, belleğin yıkımını anlatan bu filmde bize belleğin bugüne taşıdıklarıyla yüzleşmediğimiz sürece tarihin yıkıcılığını hiçbir zaman kaybetmeyeceğini söylüyor. "Zeppelinetribüne" 15 Mart'a kadar MASA'da izlenebilir. (Bilgi için 212 292 36 70 - www.masaprojesi.blogspot.com)

ÜÇ 10'LUK LİSTE

Aşk, tutku ve ilişki üzerine 10 film

1- Gilda (Charles Vidor - 1946)
2- The Sheltering Sky/Çölde Çay (Bernardo Bertolucci - 1990)
3- The Misfits /Uygunsuzlar (John Huston - 1961)
4- Lost in Translation/ Bir Konusabilse (Sofia Coppola - 2003)
5- A Bout de Souffle/ Serseri Asıklar (Jean-Luc Godard - 1960)
6- The Piano /Piyano (Jane Campion - 1993)
7- The Cook The Thief His Wife & Her Lover/Ascı, Hırsız, Karısı ve Asığı (Peter Greenway - 1989)
8- Le Fabuleux Destin d'Amelie Poulain/Amelie (Jean-Pierre Jeunet - 2001)
9- Gegen die Wand/Duvara Karsı (Fatih Akın - 2004)
10- A Very Long Engagement/Kayıp Nisanlı (Jean-Pierre Jeunet - 2004)

Canım sıkıldıkça seyrettiğim 10 film

1- Delicatessen/Sarküteri (Jean-Pierre Jeunet - 1991)
2- Stealing Beauty/Calınmıs Güzellik (Bernardo Bertolucci - 1996)
3- Thelma & Louise (Ridley Scott - 1991)
4- Mary Poppins (Robert Stevenson - 1964)
5- Coffee & Cigarettes /Kahve ve Sigara (Jim Jarmusch - 2003)
6- The Royal Tenenbaums/ Tenenbaum Ailesi (Wes Anderson - 2001)
7- Arizona Dream/ Arizona Rüyası (Emir Kusturica - 1993)
8- Last Days (Gus Van Sant - 2005)
9- 24 Hour Party People/24 Saat Parti İnsanları (Michael Winterbottom - 2002)
10- The Fifth Element/Besinci Güç (Luc Besson - 1997)

Yukarıdaki listeye ek olarak 10 film

1- Subway (Luc Besson - 1985)
2- The Third Man/Üçüncü Adam (Carol Reed - 1949)
3- Easy Rider (Dennis Hopper - 1969)
4- Dream with the Fishes/ Rüyalar ve Balıklar (Finn Taylor - 1997)
5- Bağdat Cafe (Percy Adlon - 1987)
6- Amarcord (Federico Fellini - 1973)
7- Leolo (Jean-Claude Lauzon - 1992)
8- Let's Make Love/Gel Sevişelim (George Cukor - 1960)
9- Üç Renk: Mavi, Beyaz ve Kırmızı (Krzysztof Kieslovski - 1993, 1994)
10- Dead Man/Ölü Adam (Jim Jarmusch - 1995)

Ebru Çeliktuğ

1969 İstanbul doğumlu. Kadıköy Kız Lisesi ve İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü mezunu. 2000'den beri aralıklarla yazdığı Sinema Dergisi'nde 2005'ten beri editörlük yapıyor. Kısa filmi yok.

Festival biletleri satışta

31 Mart-15 Nisan tarihleri arasında gerçekleşecek 26. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin biletleri 17 Mart'ta satışta.

26. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nin açılışı 30 Mart Cuma akşamı Lütfi Kırdar'da Ferzan Özpetek'in "Saturno Contro - Bir Ömür Yetmez" ile yapılacak. Festivalin merkezi Yeni Melek olacak. 900 kişilik Yeni Melek salonunda film gösterimlerinin yanı sıra, festival konuklarıyla söyleşiler ve paneller de düzenlenecek. Bu yıl 200'den fazla filmin yer alacağı festivalin gösterimleri Beyoğlu'nda Emek, Yeni Melek, Atlas, Sinepop, Beyoğlu ve Kadıköy'de Rexx sinemasında gerçekleşecek. Akbank Galaları'nda Guillermo del Toro'dan "Pan's Labyrinth", Sofia Coppola'dan "Marie Antoinette", Darren Aronofsky'den "The Fountain" yer alacak. Bu sene çeşitli kategorilerde Oscar'a aday gösterilen "Little Miss Sunshine" ve "The Good German" da festivalde Türk seyircisiyle buluşacak. Usta Shakespeare oyuncusu ve yönetmeni Kenneth Branagh'ın Mozart'ın ünlü operasından uyarladığı "Magic Flute - Sihirli Flüt", "13"ün genç yönetmeni Géla Babluani'nin babası Temur Babluani ile beraber çektiği "L'héritage" ve başrolündeki beş oyuncusuna geçen sene Cannes'da En İyi Erkek Oyuncu ödülü kazandıran "Indigènes"de festival programında dikkat çeken yapımların başında gelmekte.

"Sihirli Flüt"

Uluslararası Yarışma bölümünde Altın Lale için 14 film yarışacak. Ulusal Yarışma'da ise "Kader", "Takva", "Cenneti Beklerken", "Beynelmilel", "Küçük Kıyamet", "Polis" ve "Hokkabaz" Yılın En İyi Türk Filmi olmak için yarışacak. 26. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde Ferzan Özpetek'in başkanlığını üstlendiği jüri, Uluslararası Film Eleştirmenleri Birliği (FIPRESCI) Genel Sekreteri ve Münih Film Festivali Yöneticisi Klaus Eder, oyuncu Mehmet Günsür, gazeteci-yazar Yıldırım Türker ve oyuncu Işıl Yücesoy'dan oluşuyor.

Şiddetli Bir Hayat başlığıyla sunulan retrospektifte Pier Paolo Pasolini'nin 1961 yılında çektiği ilk filmi "Accatone"den 1975 yapımı "Salo ya da Sodom'un 120 Günü"ne kadar 20'ye yakın filmi gösterilecek. Bağımsız Bir Ruh: Gus van Sant adlı bölümde ünlü yönetmen 6 filmiyle yer alacak. Dünya Festivallerinden bölümü "Still Life", "The Namesake" ve "Fay Grim" gibi dünya sinemasının geçtiğimiz yıl en çok ses getiren yepyeni örneklerini, saygın festivallerde gösterilen, çoğu ödüllü filmleri biraraya getirirken; Genç Ustalar bölümü ise sinema dünyasına henüz adımını atan başarılı genç yönetmenleri keşfetmek isteyen sinemaseverlere 11 film sunacak. Sıra dışı yapımları seyirciyle buluşturan Mayınlı Bölge'de bu yıl Daft Punk'ın elemanları Guy-Manuel de Homem-Christo ve Thomas Bangalter'in çektiği "Daft Punk's Electroma" büyük ilgi çekecek. Festivalde "I Don't Want To Sleep Alone" adlı filmi gösterilecek olan Tsai Ming-liang bu yıl İstanbul'a gelecek. NTV Belgesel Kuşağı ve saat 24.00'te iki filmin peşpeşe gösterildiği Geceyarısı Sineması bu yıl da festivalin ses getirecek bölümlerinden. Anılarına bölümünde Robert Altman (A Prairie Home Companion) ve Gillo Pontecorvo'nun (Queimada) yanı sıra Atıf Yılmaz da beş filmiyle anılacak.

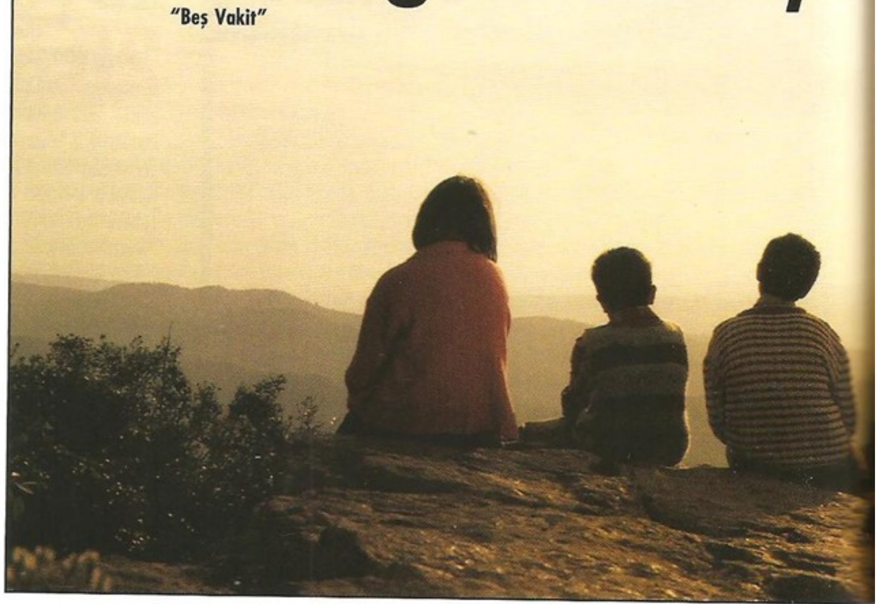
Festival boyunca, hafta içi gündüz seansları (11.00-13.30 ve 16.00) 2,5 YTL olacak. Diğer seanslar için bilet fiyatları tam 12 YTL; Akbank Galaları hariç tüm seanslarda, öğrenci ile 65 yaş ve üstü sinemaseverler için 8 YTL olacak. Geceyarısı filmlerinin biletleri tam 20 YTL, öğrenci ile 65 yaş ve üstü sinemaseverler için 15 YTL'den satılacak. 17-31 Mart tarihleri arasında indirimli ön satış döneminde 30 adetin üzerinde bilet alan sinemaseverler için %15 indirim uygulanacak. 26. Uluslararası İstanbul Film Festivali ile detaylı bilgiyi Nisan sayımızda bulabilirsiniz.

Seyircinin sevdiği senaryo

Birkaç yıl önce Sinema dergisi sinema yazarlarına "Bir filmi değerlendirirken neye dikkat edersiniz?" diye sormuştu. Ben hatırladığım kadarıyla "Filmin bir meselesi olması ve samimi, özgün, zeki olması" gibi bir yanıt verip gerekçelerimi açıklamıştım. Hal böyle olunca, Mehmet Açar'ın Total Film'in ilk sayısındaki (Şubat 2007) "Seyircinin Sevdiği Anlatım Biçimleri" başlıklı yazısında söylediklerini üstüme alınabileceğimi düşündüm. Hem böylece, meşhur "yönetmenlik mi, hikaye mi?" sorusunu kurcalamış oluruz.

Açar bu yazıda eleştirmenlerin genelde filmlerin hikayesi, zeka seviyesi ve söylemeye çalıştıklarıyla ilgilendiklerini, hangi anlayışla nasıl yönetildikleri üzerinde pek durmadıklarını söylüyor. Seyircinin de benzer şekilde filmlerin hikayesiyle ilgilendiğini, buna karşın farklı film yapılarını sezgisel olarak bilip ona göre tercih yaptığını ekliyor. Daha sonra "çağdaş popüler film grameri" adını verdiği anlatım tarzını tanımlayıp geçen yıl seyircinin çoğunlukla bu gramere uyan Türk filmlerine ilgi gösterdiğini ifade ediyor. Sonuçta seyircinin film tercihini aslında hikayeye ve temaya göre değil anlatım tarzına göre yaptığını öne sürüyor.

Açar'ın sözlerinin bir kısmına katılmamak mümkün değil ("sinema yönetmenin sanatı" ne de olsa). Özellikle "seyircinin sezgisel tercihi"ne yaptığı vurgu çok önemli. Fakat bu tercihteki tüm ağırlığı anlatım tarzına (yönetmenliğe) verip, hikayeyi ve hikayeleme tekniğini (senaryoyu) bir kenara koyması içime sinmiyor. Hatta yazısındaki cümleleri senaryoyu temel alıp tekrar kurabileceğimizi ve bu kez istisnaların daha da azalacağını düşünüyorum. Madem öyle, Açar'ın yazısıyla tıpatıp aynı yoldan gideyim.

"Beş Vakit"

"Küçük Kıyamet"

Senaryonun ana hatları

"Seyirci neden 'Kader', 'Beş Vakit', 'İklimler' yerine 'Hababam Sınıfı Üç Buçuk'a, 'Sınav'a gider?" Soru bu. Açar'ın dediği gibi "hikaye"ye odaklanmak çözüm değil, zira "Kader" gibi bir aşk hikayesi seyirciden ilgi görmeyebiliyor.

Senaryonun hangi hikayeyi anlattığının pek önemi yok, bu konuda Açar'a katılıyorum. Fakat senaryonun hikayeyi nasıl anlattığı (yani, senaryonun yapısı) çok önemli bence. Açar'ın aksine, seyircinin anlatım biçimi kadar senaryo biçimini de "sezdiğini" ve önemsediğini düşünüyorum.

O halde ben de "çağdaş popüler senaryo grameri"nin olmazsa olmazlarını sayayım (Açar'ın tanımına benzesin diye ve bugün hâlâ senaryo yazımında ana kolu oluşturduğu için "çağdaş popüler" sıfatını yakıştırdım, aslında kökeni Aristoteles'e dayanan klasik yapıdan söz ediyoruz):

1. Hikayenin bir kahramanı ve bir karşı kahramanı vardır. Kahraman iyiliği, karşı kahraman kötülüğü temsil eder. Filmin ilk dakikalarından itibaren sözleri ve eylemleriyle saflarını belli ederler.

2. Kahramanın sevgilisi/eşi hikayenin diğer önemli karakteridir. Varlığı ve değer yargılarıyla hikayeye doğrudan ya da dolaylı olarak etki eder. Kimi zaman kahraman ve karşı kahraman arasındaki mücadelenin nesnesi haline gelir.

3. Kahramanın ve karşı kahramanın arkadaşları ve yandaşları, kişilikleri ve yaptıklarıyla "iyi-kötü" karşıtlığını desteklerler.

4. Kahraman ve karşı kahramanın net bir hedefleri ve çok güçlü motivasyonları vardır. Bu hedefler, tıpkı onların kişilikleri gibi, birbirinin zıttıdır. Çatışmayı sağlayan ve hikayeyi ilerleten temel unsurlar bunlardır.

5. Senaryo üç bölümden oluşur: Giriş, gelişme ve sonuç. Senaryoyu üç bölüme ayıran şey temel dönüm noktalarıdır. İki dönüm noktasından biri senaryonun üçte birlik, diğeri ise üçte ikilik bölümünde ortaya çıkar. Dönüm noktaları seyirciye (ve kahramana) yeni ve hayati bir bilgi verir, hikayenin yönünü değiştirir.

6. Giriş bölümünde karakterler tanıtılır. kahramanın olağan hayatı bir "ateşleyici

uygarsirin@merkezdergi.com.tr

biçimleri

"Hokkabaz"

sebep"le bozulur ve çatışma ortaya konur. Gelişme bölümünde çatışma bir krize dönüşür, kahramanın çabaları sonuç vermez. Sonuç bölümünde hikaye "tepe noktası"na ulaşır, çatışma çözülür, kahraman hem içindeki düşmanı (örneğin, korkularını) hem de "kötü adam"ı yener ve yeni bir hayata başlar.

Kuralları sıraladıktan sonra, yine Açar'ın yaptığı gibi 2006'da gösterime giren Türk filmlerine göz atarsak, seyircinin rağbet ettiği filmlerin popüler senaryo gramerine uygun olarak yazıldıklarını görüyoruz. (Tabii bu gramerin kullanılması, iyi kullanıldığı anlamına gelmiyor.) "Sınav"dan "Gen"e, "Küçük Kıyamet"ten "Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü"ye ve "Hokkabaz"a (hatta 2007'ye gelirsek "Son Osmanlı: Yandım Ali"ye) kadar birçok film bu gramerin kurallarına sadık kalmış.

Kim, ne kadar kuralcı?

"Sınav"ın senaryosu gramerden saptığı noktalarda tökezliyor: Komediyle dramı harmanlayayım derken bütünlüklü bir atmosfer yaratmayı ıskalıyor. Finalde ise kahramanlara ve seyirciye ders verme arzusu filmi bir tepe noktasından ve "çözüm"den yoksun bırakıyor.

"Gen"in tatsız tutsuzluğunun sebebi hikaye anlamında yeni bir şey getirmemesi ve kimi tipleme ve diyaloglarla Amerikan filmlerinin kopyasına dönüşmesi. Gramere uygunluğu hikayenin iyiden iyiye yavanlaşmasını önlüyor.

"Küçük Kıyamet" depremi de bir karşı kahraman olarak çizerek daha işin başından farklı bir yerde duruyor. Şehirli, eğitimli ve orta yaşlardaki kadın kahramanın korkularını senaryonun omurgasına yerleştirmesiyle benzerlerinden iyice ayrışıyor. "Küçük Kıyamet", sonuç bölümü bir yana, sözkonusu grameri en iyi uygulayan Türk filmlerinden biri.

"Hacivat Karagöz Neden Öldürüldü" özellikle karakterlerinin kişilikleri, motivasyonları ve çatışmalarıyla klasik gramere uygun olsa da, Açar'ın anlatım biçimi için sözünü ettiği dağınıklık ve kalabalıktan mustarip. Buna karşılık, ciddi bir tarihsel ve düşünsel perspektife yaslanıyor.

"Hokkabaz" birçok yol filmi gibi karakterlerine ve onların başlarına gelenlere odaklanan bir film. "Hokkabaz"ın klasik senaryo gramerine uygunluğu, Cem Yılmaz'ın kelimenin en genel anlamıyla "iyi bir anlatıcı" olduğunun kanıtı gibi.

"Son Osmanlı-Yandım Ali" özellikle ilk 20 dakikasında popüler gramerin iyi bir örneği olacak gibi görünüyor, ama sonra en temel kuralları bile umursamıyor. Örneğin, Yandım Ali-Mustafa Kemal karşılaşmasının filmin ilk temel dönüm noktası olması gerektiği çok belli. Oysa bu karşılaşma filmin yaklaşık 60. dakikasında gerçekleşiyor ve sırf bu tercih bile filmin uzamasına neden oluyor. Karakter bolluğu ise (iki sevgili, birkaç kötü adam) sorunu iyice derinleştiriyor.

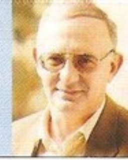

"Sınav"

Sağlam bir zincir

Meseleyi senaryo grameri tarafından ele aldığımızda Açar'ın istisna saydığı filmler de istisna olmaktan çıkıyor. Açar "Kurtlar Vadisi Irak" ve "Dondurmam Gaymak"ın, çağdaş popüler film gramerine uymamalarına karşın gişede başarılı olduklarını belirtiyor. Oysa dönüp senaryolarına baktığımızda her iki filmin de popüler senaryo gramerine uyduğunu görüyoruz. "Kurtlar Vadisi Irak" karton karakterleri, son derece uzun sahnelerden kurulu gelişme bölümü, tepe noktasının hakkını vermeyen finaliyle bu grameri hayli kötü uyguluyor. "Dondurmam Gaymak" ise gelişme bölümünün bir türlü ilerlememesinin ve çatışmanın eksenini (küçük-yerel dondurmacıya karşı büyük-küresel şirket) gözden kaçırmanın sıkıntısını çekiyor.

Bütün bunlara, seyirciden ilgi görmeyen "Kader", "Beş Vakit" ve "İklimler"in bu senaryo gramerine hiç mi hiç uymadığını da eklersek, Açar'ın tespitlerini genişletmemiz gerekecek: Demek ki seyirci senaryo gramerine de en az yönetmenliğe olduğu kadar dikkat ediyor. Hatta istisnaların miktarına bakacak olursak ilkine ikincisinden daha duyarlı.

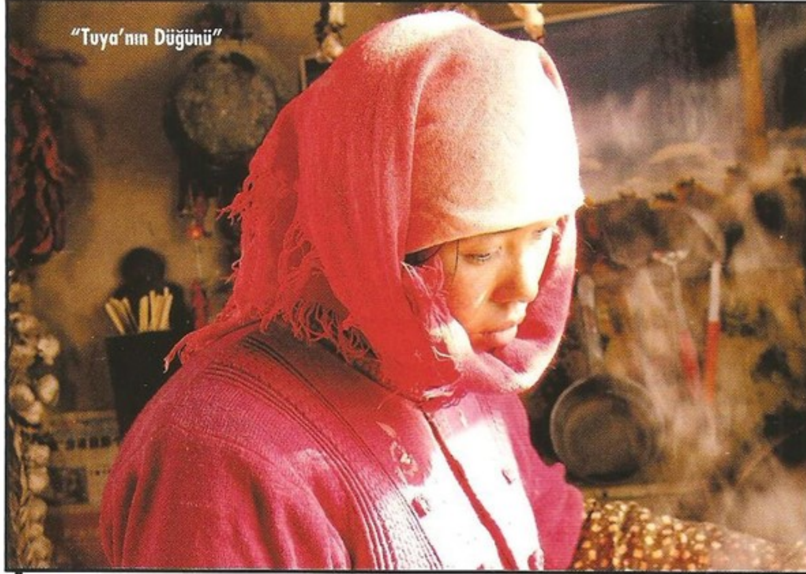
Veya belki de bu tablo bize, senaryo grameriyle film gramerinin büyük ölçüde el ele gittiğini (birinin diğerini doğurduğunu), yani hikaye ile yönetmenlik ve bu ikisiyle seyirci arasında sıkı bir bağ olduğunu gösteriyor.

Atilla Dorsay
al.dorsay@superonline.com

Berlin 2007: Çok zengin bir

"Tuya'nın Düğünü"

Berlin 2007 en başarılı Berlin'lerden biri değilse de, yine de akıllarda kalacak bir festival oldu. Oldukça yüksek sayıda önemli film ve ayrıca Altın Ayı için yarışan bölümde olmasa da, bizim adımıza ilginç yapımlar vardı. Hem "Takva" ve "Rıza" adlı filmlerimiz, hem bir kısa filmimiz, hem de "Türk düşmanı" diye nitelediğimiz filmler kategorisine yeni ve iddialı bir halka olarak eklenen son Taviani Kardeşler filmi "Tarlakuşu Çiftliği". Daha ne olsun?

Öncelikle, dördü yarışma dışı tam 26 filmin gösterildiği resmi bölüme bakarsak... Gazetemde de yazdığım gibi, çok kabaca tarihsel-siyasal denebilecek filmlerle, daha çok insanın ruhuna ayna tutmayı deneyen ve bireysel konuları işleyen filmler vardı. İlk bölümdeki filmlerden, Nazi suçlarına yepyeni bir açıdan bakan ve gerçeklere dayanan bir öykü anlatan Stefan Ruzowitzky imzalı Alman filmi "The Falscher-Kalpazanlar", bence son derece ilgi çekiciydi ve bu döneme ilişkin filmlerin asla bitmeyeceğini bir kez daha gösteriyordu. Deneyimli ve Oscar'lı Çek usta Jiri Menzel'in yarım yüzyıla yaklaşan mesleğindeki yeni bir zirve olan "İngiliz Kralına Hizmet Ettim" filmi, onun daha önce de uyarladığı Bohumil Hrabal adlı bir yazara dayanıyordu. Genç bir adamın 20. yüzyılın ilk yarısında otel hizmetkarı olarak yükselişini ve sonra çöküşünü anlatan film, "Prag ekolü"nün en iyi filmlerine yakışan uçuk bir mizaha ve parlak bir görselliğe sahipti. Son gün gösterilip hayli heyecan yaratan film gerçi şaşırtıcı biçimde ödül listesine giremedi, ama FIPRESCI'nin yarışma bölümündeki en iyi filmi oldu.

Yine ayni türde Danimarkalı Bille August'un Nelson Mandela'nın tutukluluk yıllarına değinen filmi "Elveda Bafana", gerçeklerden yola çıkan ve Güney Afrika tarihine nesnel biçimde yaklaşan yapısıyla olsun, Joseph Fiennes- Dennis Haysbert ikilisinin oyunlarıyla olsun ilgiyle izlenen bir filmdi. Ama klişelere çokça teslim olması nedeniyle, büyük bir film değil... Gregory Nava'nın daha güncelliğe yaslanan "Bordertown- Sınır Kasabası" ise ABD-Meksika sınırında çok ucuza çalışan Meksikalı kadınların uğradığı sömürüyü, hatta tecavüz ve cinayet olaylarını açıklamak savıyla yola çıkan, ama sonunda bir "Jennifer Lopez filmi" olmaktan ileri gidemeyen ticari bir film olarak kaldı. Daha önceki iki filmiyle de Berlin'in değişik bölümlerine katılmış olan Çin yönetmeni Wang Kuan'an, son filmi "Tuya'nın Düğünü"yle katıldığı bu festivalde büyük ilgi gördü ve sonunda Altın Ayı'yı kaptı. Filmi, sade bir dille anlatılmış, yer yer belgesel havasında gösterişsiz bir yapımdı. Ama gerçek sinemanın gücünü duyuran... Moğolistan'ın derinliklerinde, sakat kocasıyla yaşayan güzel Tuya, kendisi de sakatlanınca zorunlu olarak boşanıyor ve ikisine birden bakabilecek hali vakti yerinde yeni bir koca aramaya girişiyordu. Talipler de hiç eksik değildi: herhalde bu yörede kadın sıkıntısı olmalı!... Sonunda aranan koca bulunuyor, ama film komik ve giderek trajik gelişmelerle sürüyordu. Çok uzak bir yörede bambaşka bir kültüre ve farklı değerlere eğilen bu film, içerdiği kendine özgü mizah ve yoğun insancıllıkla başarılı bir yapımdı. Ama hemen ayni çevreye eğilen ve çölün ortasında çaresiz kalmış dört insanın ilişkilerini anlatan Güney Kore yapımı "Hyazgar/ Desert Dream- Çöl Rüyası", minimalist anlatımıyla daha çok sıkıntı veren donuk bir yapım olmaktan kurtulamıyordu.

"Hallam Foe"

"Irina Palm"

"Yella"

festivalden geriye kalanlar

"La Vie en Rose"

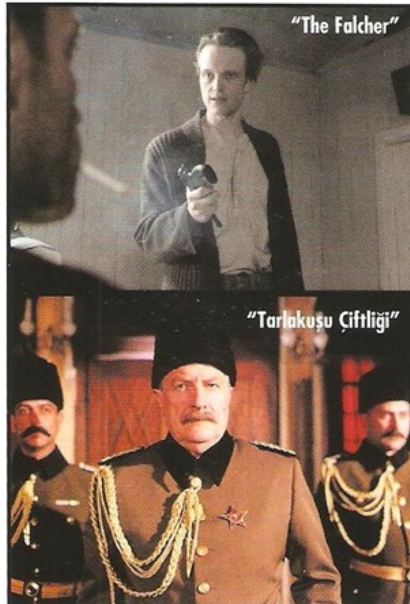
Daha kişisel ve özel filmlere gelirsek... Saverio Costanza'nın (İtalya) "In Memoria di Me- Kendi Anıma" adlı filmde, papaz olmak isteyen bir genç adamın duraksamalarını ve bunalımlarını anlatan ve bunları son derece üstü kapalı biçimde eşcinselliğine bağlayan üslubunu çok sevdim: törensel, gergin, mekanı olağanüstü kullanan özel bir filmdi bu. Ama doğrusu herkesi doyurmadı. Bu filmin, çok farklı bir bağlamda da olsa, din ve birey ilişkilerini deşen "Takva" adlı filmimizle benzeştiğini düşünüyorum. Bu arada "Takva"nın katıldığı Panorama bölümünün de, tüm festivalin de en ilgi gören filmlerinden biri olduğunu, çok iyi eleştirilerle birlikte FIPRESCI'nin Panorama bölümü için verdiği ödülü de aldığını hatırlatayım.

Yeniden yarışmaya dönersek... Amerikan bağımsızı, Ryan Eslinger imzalı "When A Man Falls in the Forest- Bir Adam Ormana Düşerse" ne denli anlamsız ve kof bir filmse (yarışmaya hemen yalnızca baş oyuncusu ve yapımcısı Sharon Stone hatırına kabul edilmiş gibiydi), İngiliz bağımsızı, David MacKenzie imzalı "Hallam Foe" da o kadar başarılıydı. "Young Adam- Tutku Nehri" filmini ülkemizde de izlediğimiz MacKenzie'nin filmi, annesinin intiharından sonra iflah olmayan, suçu babasının evlendiği üvey annede bulan ve hayata karşı tam isyan halindeki genç Hallam'ın öyküsünü anlatırken, karşımıza o zor çağ üzerine yapılagelmiş en iyi filmlerden birini koyuyordu. Bu da ödülsüz dönmesi şaşırtan filmlerden biri oldu. Alman sineması adına yarışan ikinci film olan "Yella"yı da çok sevdim. Christian Petzold'un filminin kahramanı olan genç Yella, yeni ayrıldığı kocasının takibi ve tacizinden kurtulamıyor, ondan kaçmak için başka bir kente gitmeye kalkışıyordu. Ama çılgın koca onunla birlikte arabasını nehre sürüyor, ancak Yella da, kocası da bu kazadan bir mucizeyle kurtuluyorlar, genç kadın yeni hayatına başlayıp bir büyük şirkette çok başarılı olurken, kocayı yine peşinde buluyordu. Acımasız iş hayatı, muhasebe dolapları, kapitalizmin insafsız kuralları ve tüm bunlara dayalı, hafiften fantastik bir sosla lezzetlendirilmiş bir Hitchcock atmosferi. Daha ne istenir? Film, çok güçlü rakipleri arasından sıyrılan Nina Hoss'a itiraz edilemeyecek bir kadın oyuncu ödülü getirdi.

Bir diğer İngiliz yapımı, Sam Garbarski imzalı "Irina Palm", tuhaf bir hikaye anlatan tuhaf bir filmdi. Çok sevdiği küçük torununun amansız hastalığı ve onun pahalı tedavisi olayıyla karşılaşıp pusulayı şaşıran, orta sınıflardan kendi halinde bir büyük anne, bir sex-shop'un ilanına yanıt vererek işe başlıyordu. Yaptığı, erkeklerle yüz yüze gelmeden onları tatmin etmeye yönelik bir işti. Ve Irina öylesine başarılı oluyordu ki, amacına erişiyordu. Ama ya o geleneksel ahlak ve başta ailesi, tüm çevresinin gerçeği öğrendiklerindeki tepkisi? Yer yer kabalaşan bu cinsellik sosuna bulanmış komedi, özelikle baş oyuncusu Marianne Faithfull'un oyunuyla ayakta duruyordu, ama kendi adıma kimi yazarlar kadar etkilendiğimi söyleyemem.

Fransız filmlerini de sevdim. Gerek Olivier Dahan'ın şaşırtıcı, kompleks, çok özenilmiş ve yer yer çok etkileyici Edith Piaf biyografisi "La Vie en Rose- Pembe Hayat"... Gerekse deneyimli Andre Techine'nin AIDS belasının ilk kez patlak verdiği 1980'lerin başlarında, odak noktasında çekici ve eşcinsel bir genç adamın bulunduğu karmaşık ilişkiler yumağını büyük bir rahatlık ve hatta ustalıkla anlattığı "Tanıklar", Fransız sinemasının sağlığını gösteriyordu. Bu gruba dahil olan son Jacques Rivette ve François Ozon filmlerini ise göremedim.

Arjantin'den gelen Ariel Rotter imzalı "El Otro- Başkası", bunalım geçiren evli bir adamın farklı kimliklere bürünüp gerçek yaşamından kaçmasını anlatan psikolojik bir filmdi. İzlenen, ama çok etkilemeyen... Ama jüri çok sevmiş olmalı ki, filmi hem ikincilik sayılan Gümüş Ayı ödülüne değer buldu, hem de baş oyuncusu Julio Chavez'i en iyi erkek oyuncu seçti. Çin'den gelen Li Yu imzalı "Beijing'de Kayıp" filmiyse, yalnızca ülkesinde yasaklanmasına neden olan ve Çin için bir devrim sayılan erotik sahneleri için değil, her açıdan görülmeye değer bir filmdi. Günümüz Çin toplumunda yükselmeye çalışan genç bir çift, sarhoş bir anında kadına tecavüz eden patronu, bu durumda önce öfkeden kuduran, daha sonra bunu bir şantaj aracı olarak kullanmaya kalkışan koca... Bu melodram ögeleri, genç yönetmenin filminde toplumu irdelemek ve eleştirmek için mükemmel bir araca dönüşüyor ve film, kendisini rahatlıkla izletiyordu.

"The Falcher"

"Tarlakuşu Çiftliği"

Panorama bölümü de iyiydi bu yıl. Özetleyerek bakarsak, Almanya'dan Thomas Arslan'ın bir büyük ailenin tatil sırasında çözülmesini anlatan ve modern bir Çehov havası taşıyan filmi "Ferien- Tatil", İspanya'dan Antonio Banderas'ın Malaga'da büyümenin, aşkın ve de bir baltaya sap olmanın bunalımını yaşayan gençlerin yaşamını ele aldığı "El Camino de Los Ingleses- İngiliz Yolu", Fransa'dan ünlü romanın yeni uyarlama çabası, kadın yönetmen Pascale Ferran imzalı "Lady Chatterley", ABD'den yeni Hal Hartley yapımı, eski filmlerinin tadına pek erişemeyen polisiye fantezi "Fay Grim", belli bir düzeyin üstünde filmlerdi. Daha iyileri ise şöyle sıralanabilir: yaşamını anavatanı Fransa ve ABD arasında bölen oyuncu Julie Delpy'nin ilginç yönetmenlik denemesi, Fransız-Amerikan çelişkisini bir aşk öyküsü çevresinde ve özgün bir mizahla anlatan "Paris'te İki Gün"... Yoji Yamada'nın "samuraylar üçlemesi"nin son bölümü olarak sunduğu, egzotik, erotik ve şiirsel ortaçağ öyküsü "Aşk ve Onur"... Çin'den, yaşlı dostunun cesedini doğduğu köye götürmeye çalışan bir adamın son derece sempatik biçimde anlatılmış öyküsünü anlatan Zhang Yang imzalı "Getting Home- Eve Yolculuk"... Ve İsveç'ten, aralarından biri bizim de güncelliğimize oturmuş olan "töre cinayetleri"ni ele alan birbirinden ilgi çekici üç hikayeyi koşut biçimde anlatan Anders Nilsson imzalı "When Darkness Falls- Karanlık Basınca"...

Panorama'da seyirci ödülünü almasına karşın, bana iç kapayıcı gelen ve kör bir sporcunun Himalayalar'a tırmanma serüvenini anlatan Lucy Walker imzalı belgesel "Blindsight"... Hiç sevmediğim, hatta çok acemice bulduğum Paulo Caldas imzalı Portekiz filmi "Deserto Feliz- Mutlu Çöl"... Berlinale Special bölümünde gösterilen ve çeşitli nedenlerle hiç sevemediğimiz Taviani Kardeşler filmi "Tarlakuşu Çiftliği" (ki başarısızlığının nedenlerini apayrı bir yazıda ele almak gerekiyor). Forum'da gösterilen ve yine ayrı bir yazıda ele alınması gereken yeni Tayfun Pirselimoğlu filmi "Rıza". İşte Berlin'den adını anacağım son birkaç film...

Acı var Rocky, acı var!

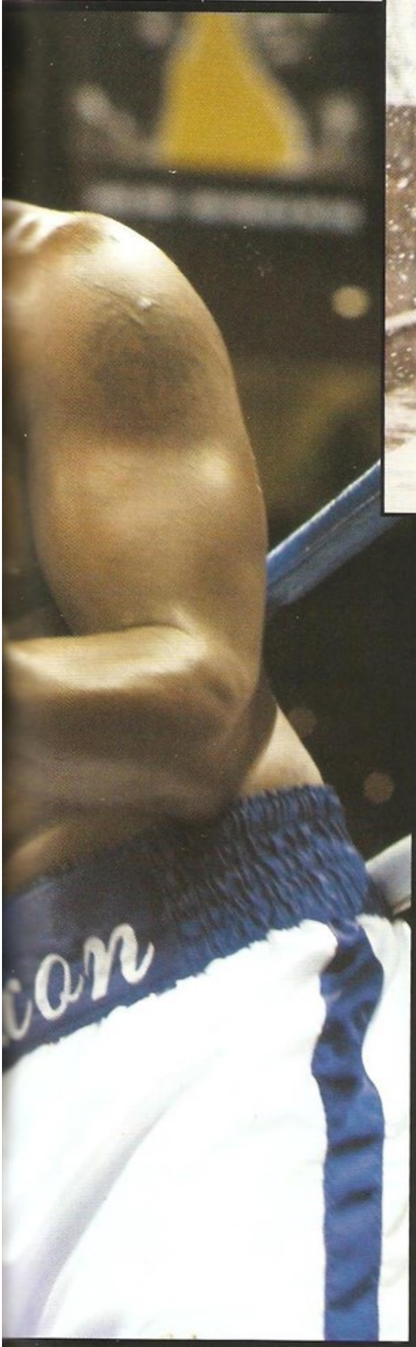
Boks bisiklete binmek gibi bir şey Rocky için. Yaşlansa da unutmuyor. Rakibi Mason Dixon ise üçüncü ve dördüncü filmdeki çirkef rakiplerden biri değil. Apollo'ya daha yakın duruyor...

Bu ay gösterime girecek olan "ROCKY BALBOA" yurt dışında yere göğe koyulamadı. İzleyenlerin gözyaşları sel olup aktı. Anlayacağınız bu kez "Acı yok Rocky, acı yok" kelamını beklemeyin. Zira hayatın acı demek olduğunu Rocky de öğrenmiş.

MURAT EMİR EREN

Bir dönemin çocuklarını derinden etkileyen bir figürdü Rocky. Dünyanın kimse için bu kadar kirli ve yoz olmadığı ya da öyle olmadığını düşündüğümüz yılların hatırasıydı o. Namı diğer "İtalyan Aygırı"nın arkasına tüm mahalleyi takarak, "Gonna Fly Now" eşliğinde Philedelphia Sanat Müzesi'nin merdivenlerini çıktığı sahneye özenmemek mümkün değildi. Sırf bu sahne bile, mahallenin dik merdivenlerini koşarak kat eden çocuklar türetmişti 80'li yıllarda. Ancak uzun yıllar sonrasında, Rocky'nin bir alay konusu, bir dalga geçme vesilesi sayılacağını kim bilebilirdi. "Amerikan Rüyası", "Sen de başarabilirsin" mesajlarını ve ana hikayesini göçmenler üzerine kurup bu cenahın sorunlarıyla fazla ilgilenmeyen alt yapısını görmezden gelmek, ancak o dönemin naif hisleriyle mümkündü belki. Yine de tüm bunları kenara bırakıp geriye kalan hisse dikkat kesildiğimizde, filmin belli bir dönem için ifade ettiklerini

Yaş 60, ağır ağır çıkacaksın Philadelphia Sanat Müzesi'nin merdivenlerinden...

önemsememek mümkün değil. Yıllar sonra gelen devam filmi "Rocky Balboa"da Sylvester Stallone'nin de bunu idrak ettiğini ve Rocky'nin 80'li yılların çocuklarına ve gençliğine miras bıraktığı "gerçek" hisler üzerinde yükselen bir film yaptığını gönül rahatlığıyla söylememiz mümkün. "Rocky"yi bunca zamandır tabiri caizse "gaz", "etkileyici", "umut verici" kılan en önemli özelliği, serinin başlangıç hikayesi belki de. Tüm bunları yeni film "Rocky Balboa"dan ayrı tutamayacağımız için bir kez daha değinmekte fayda var, zira film özellikle ilk filmi referans alıyor ve mesajını o film üzerinden yeni filme taşıyor...

100 dolardan yıldızlığa

Stallone, banka hesabında 100 dolar olduğunu iddia ettiği bir dönemde senaryosunu ünlü yapımcı Irwin Winkler ve şürekasına gösterme şansı bulmuş, üç günde yazdığı bu ilk taslak sonradan yine kendisi ve o dönemki eşi tarafından 86 saat içinde değiştirilip tekrar yapımcılara sunulmuştu. Hikaye ise Sly'ın izlediği bir boks maçından esinlenerek yazılmıştı. Aktör, o dönemde efsanevi boksör Muahammed Ali ile sıradan bir isim olan Chuck Wepner arasında yapılan ünlü gösteri maçından yola çıkmıştı. Wepner bu gösteri maçını fazla ciddiye almış ve Ali'ye kök söktürmüştü. Bu dövüşten esinlenen Sly kendi senaryosunu yazmış, nerede iş bulursa orada çalışıp güçlükle geçinen boks sevdalısı Rocky ve ünlü boksör Apollo arasındaki gösteri maçını, bir adamın hayatını kurtarmak için eline geçirdiği tek şansı olarak sergilemişti. Yapımcılara senaryosunun çekilmesiyle ilgili olarak sunduğu en önemli şart ise, başrolü kendisine vermeleriydi. Zira Sly, o döneme kadar rol aldığı erotik filmlerden, girdiği deneme çekimleriyle kaybettiği rollerden (ki bunlardan biri "The Godfather"daki Michael Corleone rolü), filmlerdeki küçük rollerinden ve bu iş için tırmalayıp durmaktan yorulmuştu. Haliyle "Rocky" çok küçük bir bütçeyle yola çıkmış, Stallone ise 18 bin dolar gibi cüzi bir ücretle filmde yer almıştı. Ancak usta yönetmen John G. Avildsen'in rejideki başarısı ve müzisyen Bill Conti'nin dehası, samimi hikaye yapısıyla birleştiğinde ortaya Oscar yarışına girip galip çıkabilecek kadar önemli bir eser çıktı. Conti'nin tema müzikleri (Going The Distance, Gonna Fly Now, vs..) şimdilerde 700 yıllık klasik eserler kadar ünlü oldu. Üstelik yapımcılara da 1 milyon 100 bin dolarlık harcamaya karşılık dünya çapında toplamda 225 milyon dolar civarı rekor bir getirisi oldu. Halen filmin yıllık DVD kiralama ve satış kazancı 56 milyon doları buluyor...

Bu efsaneyi devam ettirmemek mümkün değildi. Nitekim Stallone ve Carl Weathers'in (Apollo Creed) yer aldığı ikinci ve üçüncü filmler peşi sıra geldi. "Rocky 4" ise üçüncü filmin üç yıl ertesinde çekilmiş, bu filmde de oyuncu kadrosu korunmuş ancak Apollo'ya hikayede veda edilmişti. Üstelik film soğuk savaş sırasında olabilecek en

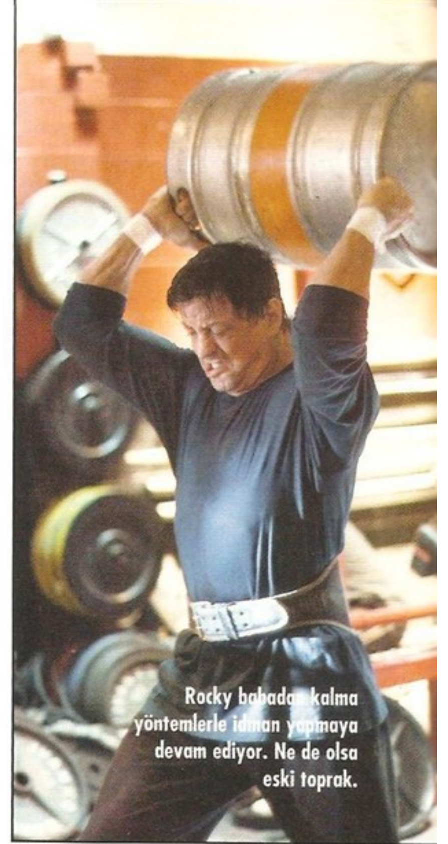

Stallone izleyiciyi etkileyecek tüm unsurları filminde toplamış.

 "Rocky Balboa"

gerzek şekilde anti-komünizm propagandası yapıyordu ve yapımda sevilen bir figür olan Rocky üzerinden ABD'nin centilmenlik dışı bir prim sağlama çabası gözleniyordu (Aynı durum Stallone'nin yer aldığı "Rambo" serisinde daha net olarak görülüyordu elbette). Beş yıl sonra, 1990 yılında Sly dördüncü filmin bu yönünden duyduğu vicdani rahatsızlığın da etkisiyle Rocky'yi çoluk çombalağa karışmış ve hayat gailesi içinde bir aile babası, bir antrenör olarak karşımıza çıkarmıştı "Rocky 5"te. Yönetmen yine John G. Avildsen'di. Ancak senaryo oldukça başarısızdı, neredeyse Sly'ın anlatacak hiçbir şeyi yok gibiydi. Koca "Rocky"yi bir sokak dövüşçüsüne çevirmek gibi bir gaflete düşmesi de cabasıydı. 16 yıl sonra, yapımcıların ve Stallone'nin ikna olması sonrasında nihayet "Rocky 5"te yapılamayan ne varsa, bu ay izleyeceğimiz "Rocky Balboa"da harfiyen yerine getirilmiş gibi görünüyor. Stallone, günahıyla sevabıyla bir serinin en temelinde yatan hisleri yakalayıp, onların tozunu almak suretiyle hakiki bir devam filmiyle karşımıza çıkıyor. Bu denli ünlü olup bir süre sonra sokaklara geri dönen bir adamın kendi çevresinde akıp giden yaşamına ve yalnızlığına çare olarak bir günlüğüne bile olsa yıllar evveline dönme çabası "Rocky Balboa"nın görülmeye değer yönlerinden sadece biri.

Son gülen iyi güler

Stallone projeyi açıkladığında bıyık altından gülenler olmadı değil. Ancak aktörün ilk açıklamaları bile, doğru yolda ilerleyen bir projenin habercisiydi. Zira aktör 2005 yılının Ekim ayında yaptığı resmi açıklamada

Rocky babadan kalma yöntemlerle idman yapmaya devam ediyor. Ne de olsa eski toprak.

ROCKY VE ŞÜREKASI

Rocky'nin yer aldığı altı filmde birçok karakterle ve birçok oyuncuyla tanıştık. Eh her birinin gönlümüzdeki yeri ayrı. İşte bu karakterlerin hem bizim hem de Rocky'nin hayatındaki yerine ve önemine ilişkin bir liste.

Rocky Balboa
Sylvester Stallone (1976)

Kimdir: İlk filmden beri zihnimizde yer eden, hikayenin dinamosu, baş karakteri. Et fabrikasından, ringlerin zirvesine tırmanan bir adem oğlu.

Dayak Atma/Yeme: Apollo'dan sağlam dayak yediği doğrudur. Ancak üçüncü filmde yer alan Mr. T. haricinde kimseye yenilmişliği yoktur. Apollo, Ivan Drago, Mr. T ve beşinci filmdeki Tommy Gunn'ı harcamıştır (Son filmle ilgili açık vermeyelim).

Hayatımızdaki yeri: Eye Of The Tiger'ı dinlediğinizde içimiz bir hoş oluyorsa eğer, sizin de kalbinizde bir Rocky heykeli yer alıyor demektir. Gelin itiraf edelim...

Favori replik: **Adriaaaaaan!** (İlk dört film)

Adrian Balboa
Talia Shire, (1976)

Kimdir: Rocky'nin işçilik günlerinde tanışıp, destan yazdığı maçlar için her daim kendisinden kuvvet aldığı eşi olur kendisi. Dövüşmeyi hiçbir zaman tasvip etmez.

Dayak Atma/Yeme: Özellikle ilk üç filmde Rocky'nin aklını başına devşirmesi gereken yerlerde, bakışlarıyla ünlü boksörü yere sermişliği vardır.

Hayatımızdaki yeri: O naif duruşu sağolsun, insan her kişisel başarı sonrasında etrafta ismini bağırabileceği bir Adrian arar.

Favori replik: **"Bir maç daha olmayacak!"** ("Rocky")

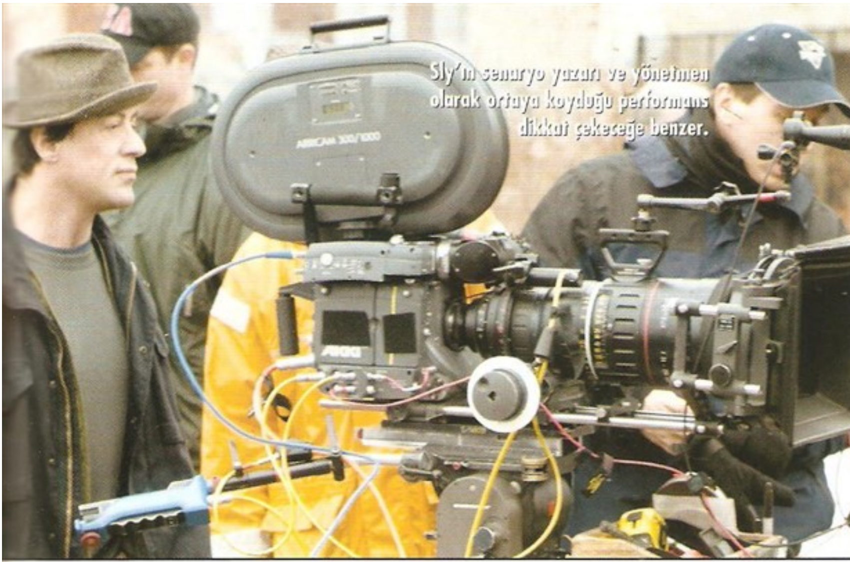
Paulie / Burt Young (1976)

Kimdir: Kayınço kontenjanından hikayeye dahil olan Paulie, sarsak, ayyaş, göbekli, baş belası ama sevimli bir "White Trash" olarak hayatını idame ettirmektedir. Son filmde de durumu aynı.

Dayak Atma/Yeme: Kimi zaman kum torbalarını iyi benzettiği doğrudur, göbeği ve alkol düşkünlüğü izin verse iyi bir yorgancı olabilir, güzel pamuk dövebilirdi. Boksör mü? Asla.

Hayatımızdaki yeri: Trajik veya ciddi bir meseleyle uğraşırken aniden çıkagelip, boş işlerden dem vuran, ama çoğu zaman hayatımızı kurtaran her arkadaşımız bize onu hatırlatır. Herkesin bir Paulie'si vardır, ya da herkes birinin hayatındaki Paulie'dir.

Favori replik: (Drago'dan üç tane gördüğünü söyleyen Rocky'e) **Ortadakine vur, ortadakine vur!** ("Rocky 4")

Sly'ın senaryo yazarı ve yönetmen olarak ortaya koyduğu performans dikkat çekeceğe benzer.

film için idman yapmaya başladığını belirtmiş, ayrıca yeni Rocky filminde, ilk filmde kısaca yer alan karakterlerin bu kez ana karakterler haline geleceğini söylemişti. Yine de bu açıklamalar çoğu kişi için yeterli değildi, Stallone'nin seriye hak ettiği prestiji geri verecek yeni bir film yapma çabası, Türkiye'deki muadili "70'lik Yeni Raki" olabilecek düzeyde esprilerle karşılandı, bunun bir utanç vesilesi olacağı, gülmekten insanların karın kaslarının bayram edeceği düşünüldü. Hatta stüdyolar dahi, bu tepkiler sonrasında Stallone'ye 24 milyon dolar gibi, ana akım bir film için son derece sınırlı bir bütçeyi layık gördüler. Sly, MGM, Revolution Studios ve Columbia'yı bu iş için zorla ikna etmişti. İşler neredeyse başlangıçtaki gibi cereyan ediyordu. 60 yaşındaki bir adamı dayak yerken görmeyi kimsenin istemeyeceğini düşünenler çoğunluktaydı... Fakat durum pek öyle olmadı. Film 20 Kasım 2006'da ABD'de gösterime girdiğinde gişede zirveye tırmandı (toplamda 68 milyon dolar). Bunu gösterge olarak kabul etmeyip filmle ilgili çeşitli mecralarda çıkan eleştirilere göz atıldığında da durum enteresan görünüyordu. Yeni film haberiyle heyecanlanıp, bu heyecanı alaya alınan Rocky hayranlarının yüzü gülmüştü. Zira tüm sinema yazarları, filmin 1976 yılında yapılan ilk filmden bu yana yapılmış en iyi Rocky filmi olduğu konusunda hem fikirdi.

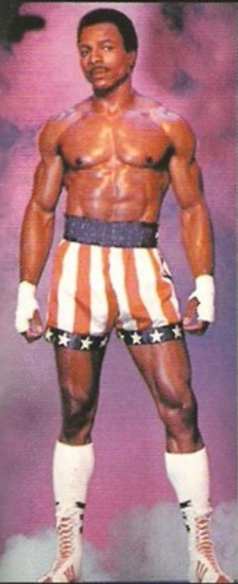
Filmde ana kadrodan Paulie rolündeki Burt Young, evvela Apollo'nun antrenör ekibindeyken sonradan Rocky'i adam eden ve "Acı yok" vecizinin de sahibi olan Duke heyecanlanan Paulie'nin keline keline vurduğu şaplaklara maruz kalmıştır. Ama gıkı çıkmamıştır sevinçten.

Hayatımızdaki yeri: Köşemize baktığımızda Duke gibisini görmek her zaman kısmet olmaz.

Favori replik: Gördün mü o bir makine değil, sadece bir insan! ("Rocky 4")

Apollo Creed
Carl Weathers (1976)

Kimdir: Ringlerin kralıyken, bir gösteri maçı sonrasında şöhreti Rocky'nin gölgesinde kalır.

Ama alçakgönüllü adamdır Apollo, Rocky'i kıskanmaz aksine üçüncü filmde hayatını kurtarır. Hisli çocuktur.

Dayak Atma/Yeme: Rocky ile sağlam maçları vardır, hatta bir tanesinin sonucunu biz bilmeyiz ama dördüncü filmdeki iddiasına göre maçı o kazanmıştır. Bununla beraber, Ivan Drago'yla dövüşmüş, öldürülmüş, bizi helak etmiştir.

Hayatımızdaki yeri: Dördüncü filmdeki ölümü hayatımızdaki büyük travmalardan biriydi. "Abdullah" isimli ve esmer tanıdıklara "Apollo" diye hitap etmek ise karakterin bize başka bir mirası.

Favori replik: (Rocky'yi kendine getirmeye çalışırken) **Yarın diye bir şey yok!** ("Rocky 3")

Mickey
Burgess Meredith (1976)

Kimdir: Berbat boks salonlarında antrenörlük yapan Mickey, Rocky'nin hocası, her şeyidir.

Hayatımızdaki yeri: Kendisini üçüncü filmde kaybettiğimizde, buna neden olan Mr T'ye bile büyük bir üzüntü yaşatmıştı.

Favori replik: Sen bir otlakçısın Rocky, otlakçı, serseri... ("Rocky")

Duke
Tony Burton (1976)

Kimdir: Apollo'nun antrenörü olarak başladığı hayatına Rocky'nin yanında devam etmiştir. Apollo'dan Rocky'e mirastır.

Dayak Atma/Yeme: Ring dışında en büyük dayağı dördüncü filmde Paulie'den yemiş,

Marie / Jodi Letizia (1976), Geraldine Hughes (2006)

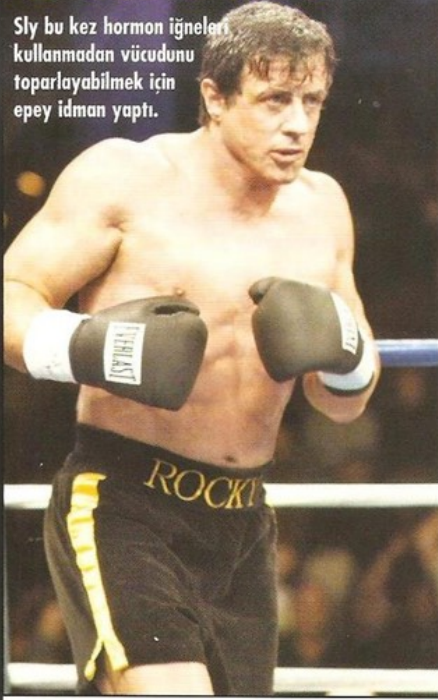
Kimdir: Önceleri Rocky'i destekleyen minik kız olarak hikayede yer bulan Marie, "Rocky Balboa"da önemli bir rol üstleniyor, Rocky'nin yalnızlığına ortak oluyor.

Hayatımızdaki yeri: Rocky Balboa'dan sonra, epey bir süre gözümüzü yaşartacak gibi.

Favori replik: (Bu yaşında dövüşüp dövüşmemekle ilgili kararsız kalan Rocky'e) **Dövüşçüler dövüşür!** ("Rocky Balboa")

 "Rocky Balboa"

Sly bu kez hormon iğneleri kullanmadan vücudunu toparlayabilmek için epey idman yaptı.

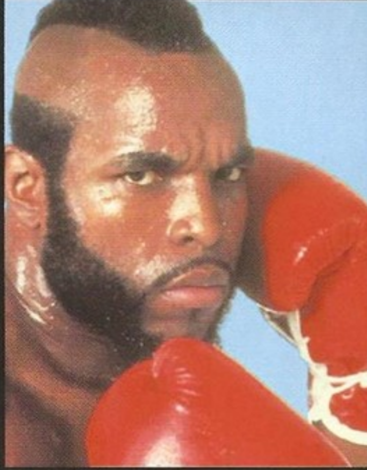
karakteriyle Tony Burton, arşiv görüntüleriyle de olsa Adrian kılığında Talia Shire, "Gilmore Girls" dizisinden de tanıyabileceğiniz Milo Ventimiglia ve Stallone'nin figüranlık yıllarından ahbabı emektar aktör Henry G. Sanders de yerini almış vaziyette. Rocky'nin yalnızlığına çare olan Marie rolünde izleyeceğimiz aktris Geraldine Hughes. Filmde Rocky'nin dövüşeceği ünlü boksör Mason Dixon rolünde ise gerçek hayatta da bu işle iştigal eden ve ağır sıklet-hafif kategoride şampiyonluğu olan Antonio Tarver'ı izleyeceğiz.

Restorandan ringlere

Geçmişin efsane boksörü Rocky, bu filmde 60'ında bir restoran işletmecisi olarak karşımıza çıkıyor. Eşi Adrian'ı kaybetmiş olan "Rocko" (zamane ona böyle hitap ediyor), her gün karısının mezarını ziyaret eden, akşam ise restoranında müşterilerine eski maç hikayelerini anlatan bir ihtiyar olarak hayatını sürdürüyor. Oğluyla arası bozuk, eniştesi Paulie'nin alkol problemi almış yürümüş vaziyette, üstelik restorana gelen müdavimlerin çektirdiği birkaç hatıra fotoğrafı dışında kendisine saygı duyulduğu da söylenemez. Haliyle İtalyan Aygırı, bir yalnızlaşma sürecinde çırpınırken karşımıza çıkıyor "Rocky Balboa"da. Bu nedenle, bir zamanlar sokaktan alıp evine götürdüğü ve yaşı kendisinin yarısı kadar bir genç kadın olan Marie'ye kendisini yakın hissediyor, onu ve Jamaikalı bir babaya sahip olan oğlunu (babası sonradan aileyi bırakıp gitmiş) ailesi gibi benimsiyor. Kimi zaman da, babasının gölgesini her daim omzunda hisseden ve bu nedenle iş hayatında sürekli başarısız olduğunu

ROCKY VE ŞÜREKASI

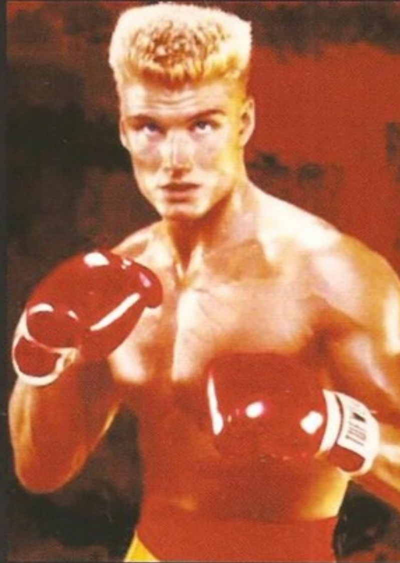
Clubber Lang / Mr. T (1982)

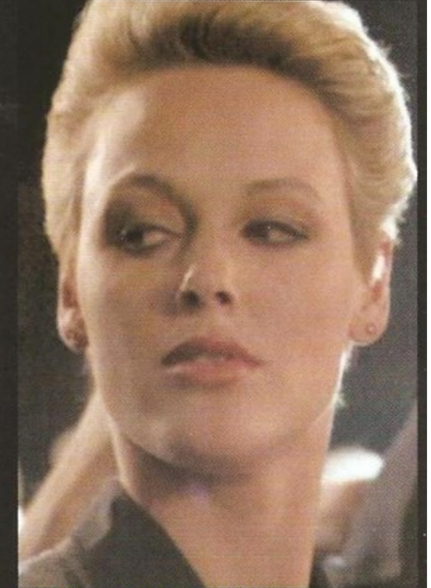

Kimdir: A Takımı'nın B.A'yi olarak da hayatımızda epeyce yer işgal eden Mr. T tarafından canlandırılan bu karakter, "Acı!", "Güçlüyüm", "Manyağım" kabilinden repliklerle sinir bozuyor sonradan kötekle terbiye ediliyordu.
Dayak Atma/Yeme: Kendisini küçümseyen Rocky'i evvela ağır biçimde dövüyor, ünvanını alıyor sonra ise Apollo'nun da katkılarıyla güzel bir dayak yiyordu. Ancak Mickey'nin ölümüne sebep olması başlı başına kendisinden nefret etme sebebiydi.
Hayatımızdaki yeri: Gıcık olunan her insan suretinde Clubber Lang'den bir şeyler vardır.
Favori replik: (Dövüşle ilgili tahminini soran gazeteciye) **Acı!** ("Rocky 3")

Ivan Drago
Dolph Lundgren (1985)

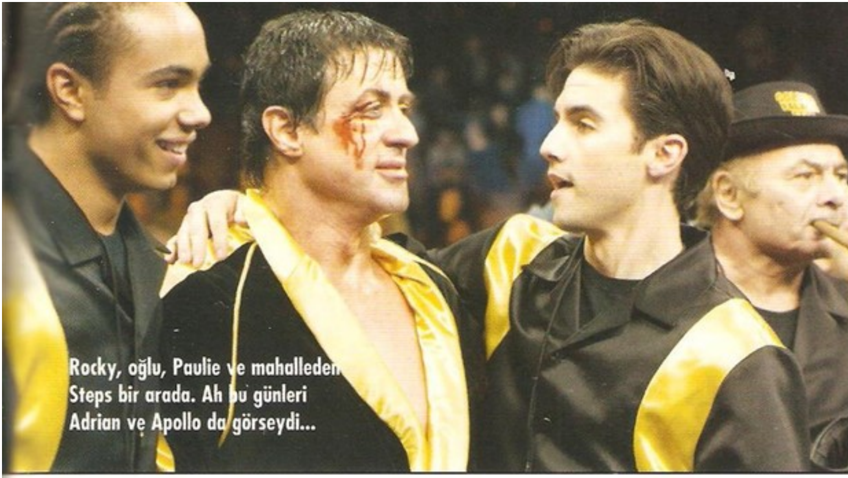
Kimdir: Rus ayısıdır Drago. İnsaniyetten nasibini almamıştır. Gerçi kendisini art niyetli bir şekilde tasvir eder film. Ona da kusur bulmamak gerekir.
Dayak Atma/Yeme: Apollo'yu ölümüne döver, ancak karşılığında Rocky'den hayatının sopasını yer. Rocky'yi ise bu maç sırasında epey hırpalar. Hatta beşinci filme göre, onda bir görme hasarı yaratır.
Hayatımızdaki yeri: Mümkünse uzak olsun...
Favori replik: (Apollo için) **Ölürse, ölsün.** ("Rocky 4")

Ludmilla Vobet Drago
Brigitte Nielsen (1985)

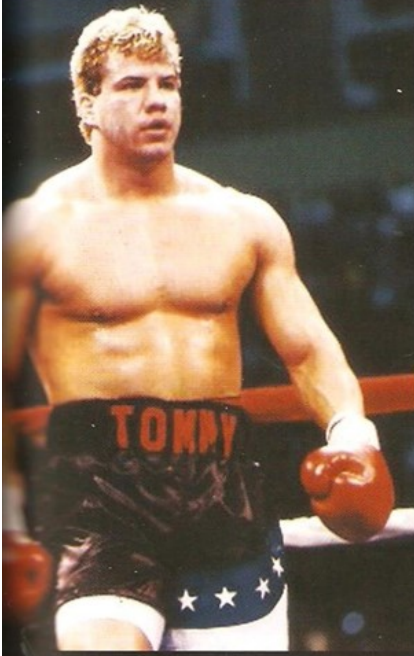
Kimdir: Kendisi Ivan Drago'nun "of ki of" eşi olur. (Aynı zamanda Stallone'nin de bir dönem eşiydi).
Dayak Atma/Yeme: Son derece nazik bir hanımefendi olup, laftan anlamayan eşine bağırmaktan öte bir şiddet gösterdiği görülmemiştir.
Hayatımızdaki yeri: Saçlarını ve uzun yırtmacını halen unutabilmiş değiliz.
Favori replik: **Onlar asker değil sadece iki sporcu.** ("Rocky 4")

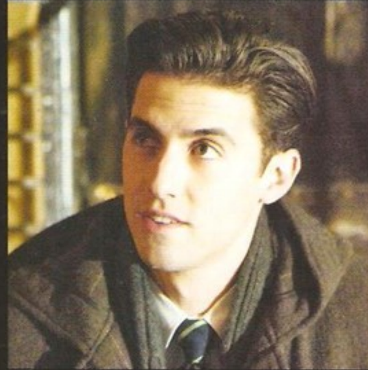

Rocky, oğlu, Paulie ve mahalleden Steps bir arada. Ah bu günleri Adrian ve Apollo da görseydi...

düşünen oğlu Rocky Jr. ile görüşüp, soğuk, sevimsiz sohbetlerden öteye bir şey elde edemiyor. İşte bu sıkıcı ve hüzünlü düzen, günün birinde spor haberlerindeki bir tartışmayla bozuluyor. Tartışma "Acaba Rocky mi döver yoksa ağır sıklet dünya şampiyonu ABD'li boksör Mason Dixon mu" sorusuyla alevlenen bir geyik muhabbeti esasında. Eh teknoloji eskisi gibi değil, artık "Rocky 4"te olduğu gibi sadece Rusların elinde bilgisayarlar yok (!). Programda Rocky ve Mason Dixon arasında bilgisayar ortamında yaratılan bir dövüş gerçekleşiyor ve bu sanal dövüşü Rocky'nin kazanmasıyla ortalıkta "Kim kimi döverdi" tartışması alıp yürüyor. Ancak bu durum, Rocky Balboa'nın içinde bir kıvılcım yakıyor. Koca adam, "Acaba yeniden dövüşebilir miyim?", "Tek bir maç için bile olsa ayağımı yeniden ringe basabilir miyim?" gibi düşüncelere dalıyor. Mason'ın paragöz menajerleri, bir gösteri maçının kendi boksörleri için iyi bir tanıtım olacağını düşünüp hemen harekete geçiyorlar (Mason halk arasında pek sevilmiyor). En nihayetinde, Rocky'i ve olayı hiç umursamayan Dixon'ı ikna eden menajerler gösteri maçı için gerekli ilgi ve alakayı oluşturuyorlar. Hikayenin gerisi ise gerçekten inanılmaz bir son yarım saate varıyor, ama filmin tadını kaçırmamak adına, bu hususta ağzımızdan tek laf alamayacağınızı hemen belirtelim... Öte yandan filmin, kazanmanın ve kaybetmenin önemini yitirdiği bir finale sahip olduğunu söyleyebiliriz. Zaten Rocky de filmin en önemli repliklerinden birinde oğluna "Ne kadar çok yumruk attığın değil, darbelere ne kadar çok dayandığın önemlidir" diyerek, hayatta karşılaştığı güçlüklere karşı koyabildiği ölçüde ayakta kalabileceğine işaret eden bir öğüt veriyor ona. Bize de "gerçekten büyüksün Sly" demek düşüyor, gerçekten!

Tommy Gunn / Tommy Morison
Kimdir: Rocky'nin eğittiği mahalle gençlerinden. Canlandıran ise dönemin ünlü bir boksörü oluyor.
Dayak Atma/Yeme: Rocky, oğlunu kırmak pahasına eğitir kendisini. O da bu sayede epey rakibini yener. Ancak Rocky'e el kaldırınca cezasını hoca köteği yiyerek alır.
Hayatımızdaki yeri: Unuttuk gitti...
Favori replik: **Seni nakavt etmeyeceğim, sokağa gömeceğim.** ("Rocky 5")

Rocky Jr. / Rocky Krakoff (1985) / Sage Stallone (1990) / Milo Ventimiglia (2006)
Kimdir: Rocky'nin biricik oğlu. Her daim babasına asi davranan bu genç, ufakken de büyüyünce de baba şöhretinin altında ezildiğini hisseder.

Dayak Atma/Yeme: Babasından gerçek bir fiske bile yediği söylenemez.
Hayatımızdaki yeri: Çocukken çok daha sevimliydi.
Favori replik: **Bir şey öğrenmek için asla geç değildir. Bence Picasso'yu da seveceksin.** ("Rocky 5")

Mason "The Line" Dixon / Antonio Tarver (2006)
Kimdir: Ünvanını tehlikeye atarak bir gösteri maçına çıkan ancak Rocky'yi maçı kabul ederek de olsa mutlu eden Afro-amerikan bir boksör kendisi.
Dayak Atma/Yeme: Eski toprağı hayli zorluyor, sonucu söylememek lazım.
Hayatımızdaki yeri: Çok uzun süre yer işgal edecek gibi görünmüyor.
Favori replik: (Son raundda) **Gerçekten deli bir ihtiyarsın!** ("Rocky Balboa")

Tarih efsane oldu,

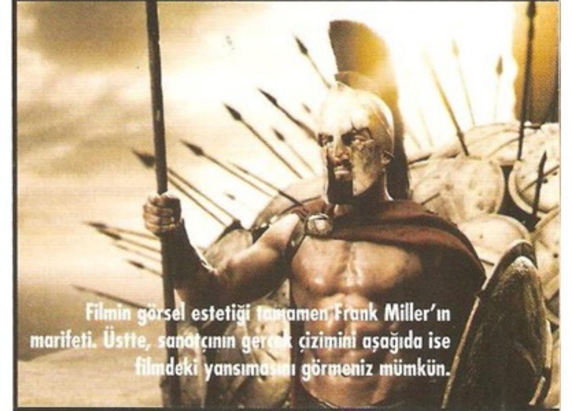
Daha önce G. Romero klasiği "Dawn Of The Dead"in başarılı bir yeniden çevrimiyle karşımıza çıkan yönetmen Zack Snyder, yılın beklenen filmi "300 SPARTALI" (300) ile devler ligine ayak basmış bulunuyor. 300 Spartalı, müttefikleri ve milyonlarca Pers askerinin katılacağı cehennemdeki akşam yemeğine, siz de davetlisiniz!

MURAT EMİR EREN

"300 Spartalı"da milyonluk bir orduyla karşı karşıya kalan askerlerin öyküsü anlatılıyor. İşte bu da, Sparta ilk onbiri!

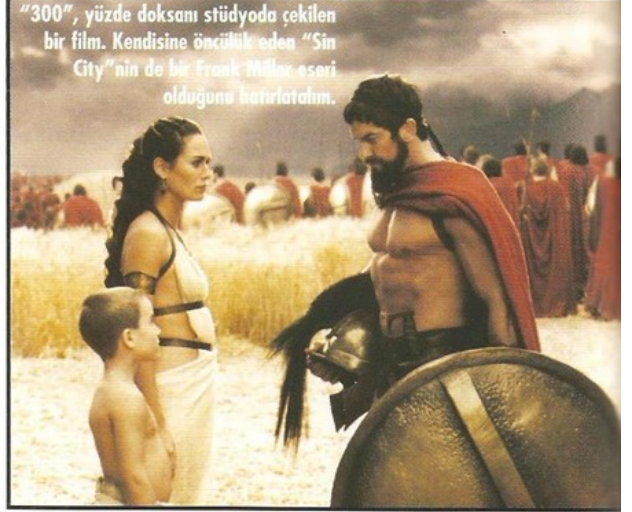

Filmin görsel estetiği tamamen Frank Miller'ın marifeti. Üstte, sanatçının gerçek çizimini aşağıda ise filmdeki yansımasını görmeniz mümkün.

Frank Miller ismi kimilerinin kulağına Robert Rodriguez imzalı "Sin City" vesilesiyle çalınmış, çizgi roman müdavimlerinin gündemine ise aslen Ronin adlı eseriyle gelmişti. "Ronin"de sanatçı, 21'inci yüzyıl New York'undaki bir samurayın hikayesini anlatıyordu. "300 Spartalı"ysa, yine Miller'ın kaleme aldığı bir diğer eserdi. Ünlü çizerin bu hikaye için esin kaynağı ise Thermopylae Savaşı ve 1962 yapımı Rudolph Mate filmi "300 Spartans" adlı filmdi... Bu filmi çocukluğunda izleyip, çok etkilenen Miller, "300" adlı çizgi romanında Thermopylae Savaşı'nı ve mitleşmiş öyküsünü, kendine özgü bir uslupla yeniden kurgulamış ve hikayeyi fantastik bir boyuta taşımıştı. Bu savaşta, 300 Sparta askeri, yanlarına diğer Yunan şehir devletlerinden birkaç yüz asker daha alarak, Batı'ya doğru ilerleyen ve sayıları milyonla ifade edilen Pers ordusuna karşı bir savunma gerçekleştiriyordu. Miller'ın esinlendiği Rudoplh Mate filmi, birçoklarınca Hollywood'un en oryantalist ve taraflı eserlerinden biri olarak kabul görse de, sanatçının çocukluğunda bu kahramanlık hikayesinin büyüsüne kapılıp, sonradan hikayeyi kendi dünyasında ve çizgi romanda farklı bir boyuta oturtmaya çalıştığını belirtmekte fayda var. Buradan varacağımız noktaysa başka. Miller, oryantalist bir eser yaratmak ve tarihi saptırmak gibi niyetlere sahip olmasa da, filmin ve hikayenin doğası gereği şu sıralar "300"ün etrafında bir tartışmadır gidiyor.

Bu tartışma, "300 Spartalı"nın merak uyandıran fragmanlar internet ortamında ünlenince başlamıştı. Filmin görsel açıdan hayli tatmin edici görüntülerini izleyen çizgi roman hayranları bayram ederken belli bir kesim de, filmde Batı'nın Doğu'ya karşı özgürlük mücadelesi verdiği bu savaşın manipüle edilerek yansıtılacağını, her zaman olduğu gibi Hollywood'un yine tarihi gerçekleri saptıracağını vurgulamıştı. Bu tür tepkilerden yönetmen Zack Snyder de haberdar ve rahatsız olmuş olacak ki, çok yakın zamanda filmin tarihi gerçekleri yansıtmak gibi bir iddiası olmadığına dair bir açıklama yaptı. Snyder, Thermopylae Savaşı'nın ve bu tarihi olaydaki karakterlerin, bir fantastik kurgu dahilinde çizgi romanda yer aldığını ve filmin de bu çizgi romanın birebir uyarlaması olduğunu net bir biçimde belirtti. Tarihi gerçekleri araştırma raporları ve kitaplar dururken Hollywood filmlerinden öğrenmeye hevesli herhangi bir kimse var mıdır bilinmez, ancak "300

GÜNDEM "300 spartalı"

"300", yüzde doksanı stüdyoda çekilen bir film. Kendisine öncülük eden "Sin City"nin de bir Frank Miller eseri olduğunu hatırlatalım.

Spartalı"nın böyle bir talebi karşılamak gibi bir iddiası olmadığı kesin. Dolayısıyla bu "Doğu-Batı" tartışmasına, filmi izledikten sonra geri dönmek üzere filmin benzersiz görüntüleri ve yaratıcı ekibiyle ilgili detaylara değinelim biz.

Ana hikaye, yukarıda da değindiğimiz "Thermopylae Savaşı" ekseninde dönse de, Miller'ın kitabında savaştaki karakterlerin ve savaşla ilgili hislerinin çok daha fazla yer tuttuğunu söylemek mümkün. Ancak bunların ne kadarının filme taşındığını henüz bilemediğimizden ötürü, şimdilik savaştan ve filme yansıyan kısmından bahsedeceğiz sadece. Milattan önce 480 yılında yaşanan Thermopylea Savaşı, savaşa ismini veren bir geçitte gerçekleşmiş. Rivayete göre, bu dar boğaz üzerinden kara yoluyla ilerleyerek, Yunan şehir devletlerine ulaşıp Helen medeniyetini fethetmek isteyen Pers ordusuyla, burada gerçek bir intihar görevine çıkan Spartalı askerlerin çarpışması sonucu efsanevi bir sonuç ortaya çıkmıştı. Uzun bir süre geçitte Pers ordusunu geri püskürten Spartalılar ve onların birkaç yüz müttefiki, Spartalı bir şehir sakininin Pers ordusuna gizli bir yol göstermesi sonucu kuşatılmış ve sayısı milyonla ifade edilen Pers ordusu Spartalılar'ı son kişi kalana kadar öldürmüştü. Ancak Spartalılar, Yunan şehir devletlerinin muazzam bir ordu kurması için zaman yaratmış, Pers ordusunun da yorulmasına vesile olup bu intihar görevini üstlenen Sparta Kralı Leonidas'ın yüzünü kara çıkarmamışlardı. Böylece, her biri ölse bile, savaşın gidişatını değiştirmişlerdi.

Lena Heady Prenses Gorgo rolünde.

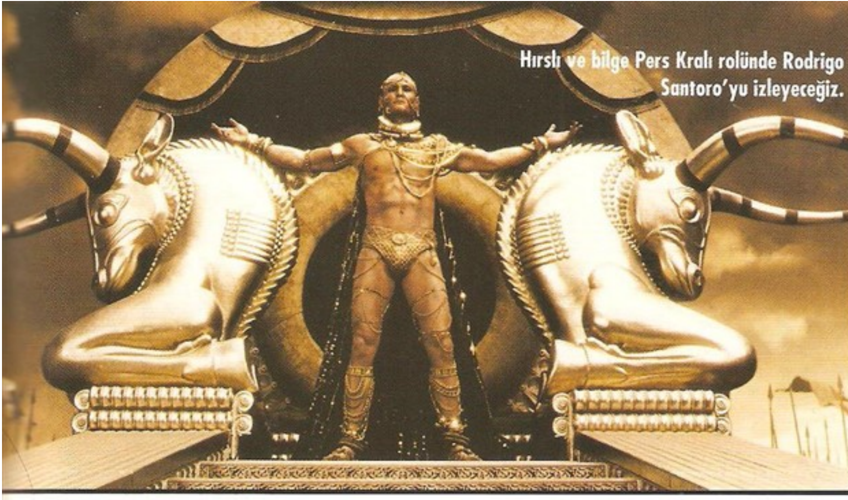
Efsane ve teknoloji birleşince...

1998 yılında Dark Horse Comics tarafından basılan Frank Miller eseri "300", beş kitap olarak piyasaya sürülmüş, kitabın kapak çizimlerini ve renklendirmesini ise, sanatçının tüm işlerinde katkısı bulunan çizer Lynn Varley yapmıştı. Seriden ne yazık ki şimdiye kadar "sadece haberdardık", fakat yurt dışından sipariş edip getirmek haricinde bir yolunu bulup okumak çoğu kişiye kısmet olamamıştı. Neyse ki ülkemizde filmin yüzü suyu hürmetine önümüzdeki günlerde serinin basılacağı haberleri de geldi ("Sin City" kitapları da filmden sonra basılmıştı memleketimizde). Yönetmen Zack Snyder de, kitaplarla bundan bir iki yıl önce müşerref olmuş. Yapımcı arkadaşı Gianni Nunnari'nin ofisinde denk geldiği çizgi romanları karıştırırken "Böyle bir film yapmamız gerekiyor" diyerek arkadaşına fikrini belirten yönetmen, çizimlerden ve hikayeden çok etkilenmiş. O sıralar elinde bulunan -kendi deyimiyle- "gerzek Hollywood senaryoları" yerine bu çizgi roman serisini filme dönüştürmeleri gerektiğini düşünmeye başlamış. Bununla birlikte, projenin başlangıcında kimse tam olarak ne yapacağını bilmiyormuş. Çünkü bu çizgi roman uyarlamasıyla Snyder ve ekibi daha önce hiç denemedikleri bir film modelini denemişler aslında. Daha önce video klipler ve reklam filmleri çeken yönetmen için, aslında görsel efektler ve "300"ün gerektirdiği yeşil ekran önünde gerçekleştirilecek çekimler çok da yabancı değil. Ancak tamamı yeşil ekran önünde çekilen, neredeyse her şeyi görsellik üzerine kurulu uzun metrajlı bir film, ekibi hayli zorlamış. Yine de yönetmen, bu kaos ortamında "Birincide değilse ikincide, ikincide değilse üçüncü deneyişimizde doğru şeyleri yapacağımızı biliyorduk" diyor. Burada yönetmenle ilgili olarak bir parantez açabiliriz... Snyder, ilk uzun metrajlı filmi "Dawn Of The Dead"le, özellikle klasik korku serisinin hayranlarını hayal kırıklığına uğratmamış, eli yüzü düzgün bir yeniden çevrime imza atmıştı. Bu filmle ilgili açıklamalarından birinde herkesin kendisinden Hollywood'a özgü bir yeniden çevrim beklediğini ancak bunun tam aksi bir filme imza atmak için elinden geleni yaptığını ifade etmişti. Yine de, ustası George A. Romero'dan papara yemekten kurtulamamış ve Romero, filmdeki zombilerin koşarak hareket etmelerine atıfta bulunarak, 2005 yılında gösterime giren "Land Of The Dead" için "Benim zombilerim asla koşmayacak" deyivermişti. 1966 doğumlu sinemacı Snyder, bu film haricinde otomobil reklamları ve aralarında Morrissey'in de bulunduğu birçok sanatçının müzik videolarını yönetmiş. "300"ün, şimdiye kadar sorumluluğunu üstlendiği en büyük proje olduğu su götürmez bir gerçek .

Filmin görsel yapısı çok konuşulacak ve ilgi çekecek, o kesin!

Persler ürkütücü ve karizmatik bir görünüme sahip.

Hırslı ve bilge Pers Kralı rolünde Rodrigo Santoro'yu izleyeceğiz.

Zira kendisine emanet edilen bütçe 60 milyon dolar, ki bünyesinde hiçbir yıldız oyuncu barındırmayan bir film için "300"ün bu bütçesi gerçekten hayli yüksek bir rakam... Çekimleri iki ay süren filmin çalışmaları sırasında ekibi en çok zorlayan şeylerden birinin neredeyse filmin tamamının stüdyoda sanal atmosferde çekilmesi ve arka plandaki görüntülerin grafik olarak sonradan eklenmesi olduğunu söylemiştik. Bu konuyla ilgili olaraksa yönetmen Snyder, bomboş bir stüdyoda insanların o anda nerede olduklarını hayal etmelerinin ya da onları nerede yürüdüklerine, nerede oturduklarına dair yönlendirmenin bir hayli zor olduğunu söylüyor. "Thermopylae burada başlıyor, şurada bitiyor diyerek el kol işaretleriyle insanları yönetmek oldukça zordu" diyor. Keza, filmdeki 1500 küsür plandan 1300 tanesinde görsel efekt olduğu hesaba katıldığında, bunun bütçeye getirdiği yük ve prodüksiyona getirdiği zorluk gözle görülür biçimde ortaya çıkıyor... Yeşil ekran teknolojisinden bahsetsek de esasen filmin yüzde 90'ının mavi bir ekran önünde çekildiğini de belirtmek gerekir. Bunun sebebiyse, yeşil ekran önünde çekilen sahnelerin sonradan fazla aydınlık görünmesi ve Sparta ahalisinin kırmızı pelerinlerinin bu ekranın ışığında çok iyi renk vermemesiymiş. Oldukça karmaşık ve yorucu bir çekim süreci sonucu ortaya çıkan filmin bir diğer teknik yükü de görüntü yönetmeni Larry Fong'un omuzlarındaymış elbette. Fong, daha önce bu denli büyük bir projede yer almamış. Ancak televizyon filmleri, iki sinema filmi ve ünlü dizi "Lost"un birkaç bölümünde görüntü yönetmenliği yapmış. Çekip ekibe emanet ettiği görüntülerse, post-prodüksiyon masasında tamı tamına bir yıl süren bir işlemler silsilesi sonrasında şu anki haline ulaşabilmiş. İki ayda çekimleri tamamlanan filmin hazır hale gelmesi için geniş bir ekip bir yıl çalışmış. Sıradışı savaş sahneleri barındıran, tamamen estetik kaygılarla çekilen ve izleyicide kalp çarpıntısı yaratacak türden "an"larla ilgilenen "300" gibi bir film için, bahsettiğimiz yapım aşamasının karmaşıklığı ve zorluğu şu kısa anlatıdan bile net biçimde görülen bir durum. Bununla birlikte ve hiç şüphe yok ki, karakterleri ete kemiğe bürüyen oyuncuların da işleri pek kolay değil...

Gerard Butler'ın büyük çıkışı

Filmde yer alacağı ilk belli olan isim, hikayenin de ana kahramanı olan Kral Leonidas rolündeki Gerard Butler. 2005 yılının Ağustos ayında filmin oyuncu kadrosu için arayışlarına hız veren yapımcıların teklifini kabul eden Butler, film için yaklaşık 4 aylık bir hazırlık süresi geçirmek durumunda kalmış. Bu süre zarfında, filmdeki Spartalı askerlerin vücut yapısına erişebilmek için sürekli idman yapan aktör, neredeyse her gün kendisine verilen eğitmenle birlikte spor salonunda çalışmış. Vücut geliştirme çalışmaları haricinde, aktörün ayrıca son iki üç hafta boyunca kılıç tekniği ve diyalekt çalışmaları yaptığını da belirtelim. Kısacası, çekimlerin sürdüğü iki ayı da eklediğimizde aktörün yarım yılını bu projeye harcadığını, kendi deyimiyle "varlığını bu filme adadığını" söylememiz mümkün. Peki karşılığını alacak mı? Görünüşe göre fazlasıyla. Zira orta karar bir yıldız adayı olan Butler, "300" sonrasında kendi yaş grubundaki diğer erkek oyuncuların fersah fersah önüne geçecek gibi duruyor. Kendisini son olarak "Operadaki Hayalet" filminde izlediğimiz genç oyuncunun, film sonrasında ücretini artırması kuvvetle muhtemel. Filmdeki bir diğer önemli karakter ise, çizgi romandakinden farklı olarak burada biraz daha öne çıkan Kraliçe Gorgo. Bu rolde daha evvel "The Brothers Grimm" ve "The Cave" filmlerinde izlediğimiz güzel oyuncu Lena Heady yer alıyor. Heady'nin rolü Sienna Miller ve Sylvia Colloca gibi aktrislerin elinden almış olduğunu belirtelim. "The Lord Of The Rings" serisindeki Faramir rolünden hatırlayacağınız Avustralyalı aktör David Wenham (Dilios), "The Forgotten" filminde izlediğimiz Dominic West (Theron) ve "Carandiru", "Love Actually" filmleri ve "Lost" dizisinden hatırlayacağınız Rodrigo Santoro (Pers kralı Xerxes) ise filmin oyuncu kadrosunun diğer üyeleri...

"300", Berlin Film Festivali'ndeki ilk gösteriminde izleyiciden büyük alkış almış. Los Angeles'ta yapılan ön gösteriminden çıkan şanslı izleyiciler de filmden etkilendiklerini internet üzerindeki çeşitli kaynaklarda belirtmekteler. Fakat, filmin özellikle işgalci Pers tarafına bakışının, rahatsız edici olup olmayacağını ancak izleyince görebileceğiz. Ayrıca komplo teorisyenleri tarafından İran'ın "yeni Irak" olarak hedef gösterildiği şu zamanlarda, filmin görkeminin farklı yönlere çekilip çekilmeyeceğini de bekleyip öğreneceğiz. Ancak yönetmen Snyder mitik bir savaş hikayesini, bu savaştaki karakterleri, siyasi ya da toplumsal kisvesinden ayırarak bir macera ve aksiyon hikayesinin içine yedirmek, sinema adına görkemli bir film ortaya koymak istediğini her fırsatta söylüyor. Ayrıca Frank Miller da, girişte bahsettiğimiz Ronin adlı eserinde faşizmle ilgili eleştirilerini ve demokrasi karşıtı ideolojilerle ilgili görüşlerini net biçimde ortaya koyan bir sima. Haliyle, bu film dahilinde sinemanın yanında durup, filmle ilgili bu kültürel-siyasi değerlendirmeyi dikkatlice yapmak gerekiyor. Sabrımız tükendi, bekliyoruz...

GÜNDEM Cate Blanchett

Güzellik ve yetenek deyince

Mayıs ayında 38 yaşını dolduracak olan Cate Blanchett, 1989'dan beri tiyatro ve sinema oyunculuğunu başarıyla sürdürüyor. Komediden drama, gerilimden fantastiğe, ana akımdan bağımsız filmlere geniş bir yelpazeye yayılan oyunculuğunun, en akılda kalan ve beğenilen örneklerini seçmek pek kolay olmasa da, içlerinden 10 tanesini aşağıda dikkatlerinize sunuyoruz.

EBRU ÇELİKTUĞ

Özellikle 2000'lere gelindiğinde, Cate Blanchett'ın kariyerinde büyük bir canlanma olduğu göze çarpıyor. 1998'de "Elizabeth" ile büyük ilgi uyandıran Blanchett, bu tarihten itibaren, pek çok yapımcı ve yönetmenin en fazla çalışmak istediği oyuncular arasında yerini aldı. Oyuncu, 2006'yı "Babel", "The Good German" ve "Notes on a Scandal" ile kapattı. Bu yıl, merakla beklenen "I'm Not There"de Bob Dylan'ı canlandıracak. "Velvet Goldmine"ın yönetmeni olarak hatırladığımız Todd Haynes'in bu farklı projesinde Dylan'ı yalnız Blanchett değil, Richard Gere, Christian Bale, Heath Ledger ve "Koku: Bir Katilin Hikayesi"nde ilk sinema filminde oynayan Ben Wishaw da perdeye taşıyacak.

Bu ay ülkemizde de vizyona girecek olan "Notes on a Scandal"da Judi Dench ile başrolleri paylaşan Cate Blanchett, "Elizabeth"ten sonra bir kez daha aynı filmde rol aldığı usta aktrisle Akademi Ödülleri'nde farklı dallarda da olsa yarışacak. Kedisiyle yaşayan, kimselerce pek sevilmeyen, örtük lezbiyen, tarih öğretmeni Barbara Covett rolündeki Judi Dench ve okula yeni gelen sanat öğretmeni Sheba Hart'ı hayat dolu ve biraz da bohem olarak portreleyen Cate Blanchett yer yer yoğun bir psikolojik gerilime dönüşen filmdeki performanslarıyla göz kamaştırıyorlar. Dostlukla başlayan ama daha sonra Sheba'nın öğrencisiyle girdiği ilişkiyi Barbara'nın öğrenmesiyle müthiş bir değişikliğe uğrayan ilişkilerini konu alan filmde, Dench en iyi kadın oyuncu, Blanchett ise en iyi yardımcı kadın oyuncu dalında Oscar'a aday gösterildi.

Steven Soderbergh ve George Clooney ortaklığının beşinci filmi "The Good German"da ise, savaş sonrası Almanyası'nın umutsuz ve karışık sosyal ortamında kocasının ölümünden sonra fahişelik yapmak zorunda olan Lena'yı canlandıran Blanchett'ın vizyona girmesi planlanan bir diğer filmiyse bir kez daha "Elizabeth"in yönetmeni Shekar Kapur ile çalıştığı, Elizabeth'in hayatından bir kesiti anlatan "The Golden Age" olacak.

1997'de evlendiği senarist Andrew Upton ve iki oğluyla mutlu bir aile hayatı sürdüren oyuncu, ayrıca 2008'den ibaren eşiyle birlikte Sydney Tiyatro Grubu'nun sanat direktörlüğünü yürütecek.

Elizabeth (1998)

Karakter: *Kraliçe Elizabeth*

1558'de 25 yaşında İngiltere tahtına oturup 45 yıl boyunca ülkesini yöneten, "Bakire Kraliçe" 1. Elizabeth rolü, Sydney'de bir tiyatro oyunundaki performansı izlendikten sonra Cate Blanchett'a emanet edildi ve aynı yıl çekilen İngiliz yapımı "Aşık Shakespeare" ile ABD yapımı "Elizabeth" arasında amansız bir yarış başladı. "Aşık Shakespeare"de Viola'yı canlandıran Gwyneth Paltrow ile "Elizabeth"teki Cate Blanchett en iyi kadın oyuncu Oscar'ı için yarışırlarken, Judi Dench "Aşık Shakespeare"deki Kraliçe Elizabeth yorumuyla en iyi yardımcı kadın oyuncu adayı olarak farklı bir kulvardan yarışa katılıyordu. Sonuçta Oscar'ı kazanan Paltrow olsa da, kalplerin Oscar'ı Blanchett'a gitti denebilir çünkü Blanchett'ın bu ilk uluslar arası çıkışı büyük bir beğeniyle karşılandı. Kendini sürekli yenilemek isteyen ve farklı rollere bürünmekten büyük zevk alan bir oyuncu olarak Blanchett, Kraliçe Elizabeth rolüyle Oscar adayı olmasının ardından gelen bu kalibredeki rolleri, sıkı bir filtreden geçirmek zorunda kaldığını röportajlarında belirtiyor. Yani hep tarihi, aristokrat sınıftan güçlü, baskın kadın karakterleri oynaması için yapılan tekliflerin tersine bağımsız yapımlara, düşük bütçeli ama vurucu projelerde yer almaya meyilli bir oyuncu olarak anılmayı daha doğru buluyor.

The Gift (2000)

Karakter: *Annabelle (Annie) Wilson*

Eşini kaybetmiş, üç çocuğuyla ABD'nin güney eyaletlerinden Georgia'da küçük bir kasabada geçinmeye çalışan Annie'nin, kendisine bahşedilmiş bir yeteneği vardır: medyumluk. Bu sayede vergi dışı kazanç sağlamakla birlikte, görmek istemediği şeyleri görebiliyor olması pek mutluluk verici değildir. Günün birinde kasabanın güzel kızlarından biri ortadan kaybolur. Cinayete kurban gitmiş olmasından şüphelenilince, polisin ve kızın nişanlısının Annie'nin medyumluğuna başvurmaları, Annie'nin hayatını allak bullak eder. Sam Raimi'nin "Örümcek Adam"lara başlamadan az önce çektiği "The Gift", Blanchett'ın yanı sıra zengin oyuncu kadrosuyla da dikkat çekmekte: Keanu Reeves, Katie Holmes, Hilary Swank, Greg Kinnear ve daha sonra Blanchett'ın "Heaven"daki partneri

olarak izleyeceğimiz Giovanni Ribisi. Filmin senaristlerinden Billy Bob Thornton'ın annesinin psişik güçlerinden ilham alarak ortaya çıkardığı Annie karakterine, dünya dışı güzelliği ve tarzıyla hayat kazandıran Blanchett, belki de Galadriel rolü için ne kadar uygun olduğunun sinyalini de bu performansıyla vermişti.

Yüzüklerin Efendisi: Yüzük Kardeşliği, İki Kule ve Kralın Dönüşü (2001-02-03)

Karakter: *Galadriel*

Yeni Zelandalı Peter Jackson için, Elfler'in ölümsüzlüğünün ve güzelliğinin simgesi Galadriel karakterini Cate Blanchett'tan başka kim canlandırabilirdi ki? Gerçekten de soluk teni, başka bir gezegenden ya da zamandan kopup gelmiş güzelliğiyle Blanchett, üç yıla yayılan ve iç içe çekilen bu Orta Dünya masalının en karizmatik karakterlerinden Galadriel için biçilmiş kaftandı. (Her ne kadar akla Gwyneth Paltrow ve Uma Thurman'ın da hoş birer aday olacağı gelse de). Blanchett rolü, "takma Elf kulakları" için kabul ettiğini söylese de; hem yumuşaklığı hem de bir anda bir korku figürüne dönüşebilmeyi hiç de komik duruma düşmeden canlandırdığı Galadriel karakteriyle, seyirciyi irkiltip yerinde hoplatmayı başarmıştı. Akıcı bir biçimde Elfçe konuşabilmek için dersler de alan Blanchett, bu üç yıllık çekimlerin sadece bir ayını Yeni Zelanda'daki sette geçirmişti. Bilgelik ve güç sembolü Elf kraliçesi, yüzük kardeşliğinin destekleyicisi Galadriel, Blanchett'ın en sevdiği rollerinden biri.

Charlotte Gray (2001)

Karakter: *Charlotte Gray*

Avustralyalı kadın yönetmen Gillian Armstrong'un başarılı kariyerinin pek de parlak olmayan filmi "Charlotte Gray"i kurtaran öğenin Cate Blanchett olduğunu söylememize gerek var mı? Pek çok eleştirmen, aslında gerçek olay ve kişilere dayanmasına rağmen özellikle senaryo dokusundaki uyumsuzluklar ve izleyiciyi ikna edememe durumundan dolayı filmi beğenmezken, Cate Blanchett'ın her zamanki gibi tüm ışığını yansıtarak canlandırdığı karakterinden övgüyle bahsetmişlerdi. Çok iyi Fransızca bilen İskoçyalı Charlotte, Londra'da bir partide tanıştığı savaş pilotunun Fransa'da kaybolması üzerine, Nazi işgali altındaki Fransa'ya paraşütle inmek suretiyle gidiyor ve direnişçiler arasında yerini alıyordu. Aslında amacı, Nazilerle mücadele etmekten çok sevgilisini bulabilmekti. "Oscar ve Lucinda"dan sonra bir kez daha çalıştıkları yönetmen Armstrong ile "Aussie" olmanın getirdiği rahatlıkla da iyi anlaşan Blanchett, hamileliğinin ilk aylarında olmasına rağmen, bu durumu açıklamadan zorlu set şartlarında çalışmıştı. Üstelik aksan ustası olduğunu bir de Charlotte Gray'in İskoç aksanıyla kanıtlamıştı.

Heaven (2002)

Karakter: *Philippa*

Krzysztof Kieslovski ve senarist Krzysztof Piesiewicz'in "Üç Renk" serisinden sonra çekmeyi planladıkları Cennet, Cehennem ve Araf üçlemesinin ilk halkası olan projeyi filme almak Tim Tykwer'e kısmet oldu. Torino'da yaşayan İngilizce öğretmeni Philippa, kocasının ölümünden sorumlu tuttuğu uyuşturucu tacirini ofisinde, kendi hazırladığı el bombasıyla öldürmek ister ama dört masum insanın da hayatını kaybetmesine yol açar. Sorgulanışı sırasında tercümanlık yapan genç polis Philippo (Giovanni Ribisi), Philippa'nın istemeden bu sonuca ulaştığı andaki pişmanlığına şahit olunca onun kaçmasına yardımcı olur. Aslında Philippa'nın amacı yakalanmaktır, cezasını çekmek ister. Kötülüğü yok etmeye çalışırken bir anda kötülüğe hizmet eder hale gelmek, hayatta aldığımız kararların beklenmedik sonuçlara yol açması, yazgının cilveleri gibi tam da Kieslovski sinemasının merkezinde yer alan temaları işleyen filmden kafamıza takılan bir soru da şu: acaba Kieslovski yönetseydi Blanchett nasıl bir oyunculuk sergilerdi? Rolü için saçlarını kazıtan ama hala güzelliğinden hiçbir şey kaybetmeyen Blanchett'ın en yürek burkan rollerinden biriydi Philippa.

Veronica Guerin (2003)

Karakter: *Veronica Guerin*

Dünyanın her yanında adı bilinmese de İrlanda'nın kahraman gazetecisi Veronica Guerin, 1996'da uyuşturucu tacirlerinin hedefi olmuş ve arabasında vurulmuştu. Dublin'in kenar mahallelerinde gençlerin nasıl acımasızca eroine alıştırıldığına gözleriyle şahit olan Guerin, şehrin en prestijli gazetelerinden biri olan The Sunday Independent'ta bildiği gerçekleri ifşa etmeye başlayınca eşi ve çocuğuyla birlikte tehditler almış hatta ölümünden bir yıl önce bacağından kurşunlanarak "nazikçe" uyarılmıştı. Yönetmen Joel Schumacher, filmi Guerin'in katlinden başlatarak geri dönüşlerle anlatmayı seçmişti. Guerin'i canlandırmak Blanchett için de oldukça anlamlıydı. Günümüz modern toplumlarında herkes kendi paçasını kurtarmaya çalışırken, gerçeğin peşine düşüp tehditlere aldırmadan yazmaya devam eden cesur bir gazeteci portresi çizmek her zaman önüne çıkacak bir fırsat değildi. Bu kez de İrlanda aksanıyla tamamladığı karakterini, sadece işini iyi yapmaya çalışan hırslı bir gazeteci ya da bir kahraman olarak değil, pek çok insani boyutuyla -anneliği, kocasıyla ilişkisi, korkuları ve gözyaşlarıyla- seyirciye aktarabilmişti.

Coffee and Cigarettes (2003)

Karakter(ler): *Cate ve Shelley*

Jim Jarmusch'un 1986-2003 arasında çektiği, 10 civarı kısa filmden oluşan "Kahve ve Sigara"da, "Kuzenler" bölümünde Cate Blanchett iki karakteri canlandırdı: kendisini ve kuzeni Shelley'yi. Evli, çocuklu, kariyerinde ilerlemiş, dengeli ve mutlu bir hayatı olan oyuncu Cate, uzun zamandır görmediği kuzeni Shelley ile bir otelin lobisinde bir araya gelir. Shelley, Cate'in tam tersidir: sevgilileri durmadan değişmekte, asi ve uslanmaz yaşamını inatla sürdürmekte, ama bir yandan da Cate'i çekememektedir. Hele bir de Cate kendisine hediye edilmiş pahalı bir kozmetik setini ona hediye edince aralarındaki ince bağ kopma noktasına gelir. Ama gene de bunu çaktırmamaya çalışırlar. Cate Blanchett, kısa sarı saçları, sade makyajı ve şık döpiyesiyle kendisini oynarken, kuzeni Shelley'yi uzun koyu renk saçlar, koyu bir makyaj ve tişört-pantolon sadeliğiyle canlandırmıştı. İki kadının birbirlerinin öfkesinden ve ters tavırlarından duydukları tereddüdü ve rahatsızlığı minicik nüanslarla verdiği bu kısa ama unutulmaz performansıyla Cate Blanchett, bağımsız sinemanın en önemli ödüllerinden Indepedent Spirit Awards'ta en iyi kadın oyuncu dalında aday oldu.

The Aviator (2004)

Karakter: *Katharine Hepburn*

Martin Scorsese'nin Hollywood'un efsanevi isimlerinden Howard Hughes'un hayatını filme aldığı "The Aviator"daki Katharine Hepburn rolü son derece isabetli bir kararla Cate Blanchett'a teslim edilmişti. Bay ve Bayan Scorsese'nin projenin kasting aşamasında bir ödül töreninde yakından görme fırsatını buldukları Blanchett için verdikleri bu karar, oyuncuya, en iyi yardımcı kadın oyuncu dalında ilk Oscar'ını kazandırmıştı. Hughes'un hayatına giren Hollywood kadınları arasından, başına buyruk, sportmen, maceraperest ve entelektüel duruşuyla sıyrılan Hepburn'ü canlandırmak için çok yoğun bir hazırlık süreci geçirmişti Blanchett. Hepburn'ün jestlerini, New Englandlı üst sınıf aksanını ve tarzını yakalamak için bol bol filmlerini izlemiş (Scorsese'nin önerisiyle özellikle ilk 15 filmini), fotoğrafları karşısında saatler geçirmiş, tenis ve golf öğrenmiş, hatta Hepburn'ün çok ileri yaşlarına kadar vazgeçmediği soğuk banyoları bile yapmıştı. Sonuçta, Hughes'un bir diğer sevgilisi olan Ava Gardner'ı canlandıran Kate Beckinsale'i açık arayla ardında bırakmıştı. Kolaylıkla bir karikatüre dönüşebilecek bu bıçak sırtı rolde Blanchett'ın usta işi bir performansla filmin en akılda kalan "hoşluk"larından biri olduğunu söylemek yanlış olmaz herhalde.

Little Fish (2005)

Karakter: *Tracy*

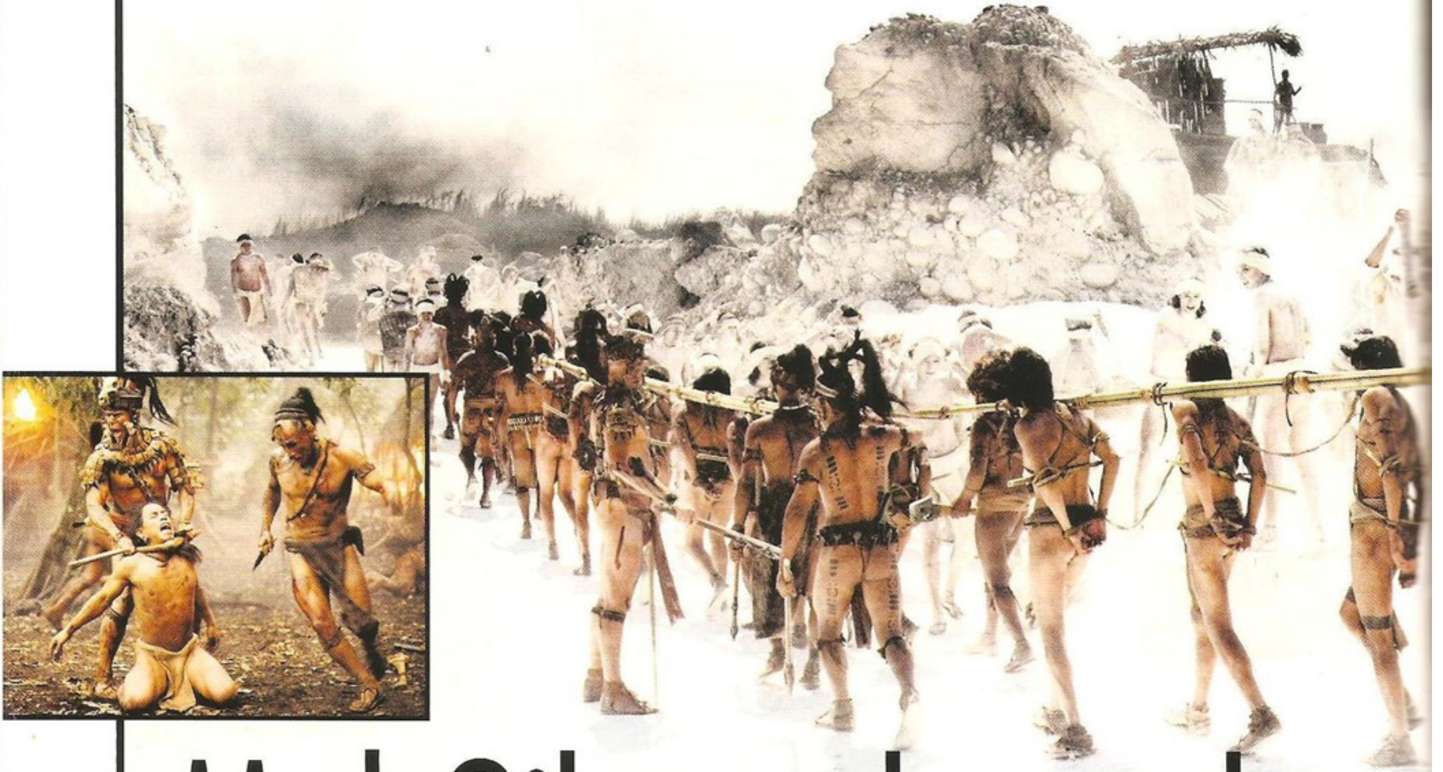
1997'deki "Oscar and Lucinda"nın ardından ilk kez memleketi Avustralya yapımı bir projede yer alan Blanchett, Rowan Woods'un yönettiği "Little Fish"te, düzgün bir yaşam sürmek isteyen eski bir uyuşturucu bağımlısını canlandırdı. Dört yıldır "temiz" olan Tracy, çalıştığı video dükkanından ayrılıp kendi işini açmak istese de bankadan kredi alamaz. Trafik kazasında bacağını kaybetmiş erkek kardeşi (Martin Henderson) kanunsuz işlerle uğraşmakta, iki kardeşi uyuşturucuyla tanıştıran eski futbol yıldızı Lionel (Hugo Weaving) berbat hayatını sürdürmekte ve üstüne üstlük erkek arkadaşı Jonny (Dustin Nguyen) yıllar sonra geri dönmüş ve birlikte son bir "iş" yapmak için fırsat kollamaktadır. Avustralya sinemasının son dönemdeki dikkat çeken bağımsız filmlerinden biri olan "Little Fish"teki Tracy rolü, Blanchett'a anavatanındaki çeşitli festivallerde en iyi oyuncu ödülü kazandırdı. Blanchett'ın farklı karakterlere nasıl kolayca bürünebildiğinin de çarpıcı bir örneği olan "Little Fish", canlanan Avustralya sinemasından incelikli, sürprizli ve hüzünlü bir aile dramıydı.

Babel (2006)

Karakter: *Susan*

Yönetmen Alejandro Gonzalez Inarritu ve senarist Guillermo Arriaga işbirliğinin sonuncu meyvesi ve 2006 yılının en dikkat çekici filmlerinden "Babel"de izledik Cate Blanchett'ı en son. Farklı coğrafya ve kültürlere ait karakterlerin bir tüfeğin ateşlenmesiyle birleşen yazgılarının düğümünde bulunan Susan rolünde yine etkileyiciydi. Çocuklarından birinin ölümüyle büyük bir duygusal sarsıntı geçiren ve suçluluk duygularıyla boğuşan Susan ve eşi Richard (Brad Pitt) bu acıyı unutmak, kendilerini ve birbirlerini affetmek için Fas'a tatile gidiyorlardı. İki küçük çocuğun, babalarının tüfeğiyle yaptıkları rastgele atış, Susan'ı boynundan yaralıyor ve böylece bir ölüm kalım savaşı başlıyordu: çölün ortasında, iptidai şartlarda hayatta kalmaya çalışan Susan ve onu kurtarmak için çırpınan Richard, belki de yıllardır olmadığı kadar birbirlerine yakınlaşıyorlardı. Rolü gereği perdede uzun süre yarı koma halinde göründüğü halde en unutulmaz performanslarından birini veren Blanchett, özellikle tuvalet ihtiyacını kocasının yardımıyla giderdiği sahnelerde gerçekten iç burkan bir tablo çizmişti. Çiftin aralarındaki buzların erimesi ve aslında derinlerde ne kadar birbirlerini sevdiklerini anlamaları, filmin bütününe yayılan kasvetin dağılmasını sağlamıştı adeta. Ne var ki filmin Japonya ayağındaki işitme engelli Chieko'yu canlandıran Rinko Kikuchi en iyi yardımcı oyuncu dalında Oscar adayı olurken Blanchett -mesela Gotham Ödülleri'nde- en iyi oyuncu grubu dalında verilen ödüllerle yetindi.

Mel Gibson bunu hep

EBRU ÇELİKTUĞ

Maya Uygarlığı'nın sona ermesine yakın bir dönemde geçen, pek çok oyuncusu Meksikalı ve hatta Maya soyundan gelme yerlilerden oluşan "APOKALİPTO" (Apocalypto) Mel Gibson'ın dördüncü sinema filmi. İçerdiği şiddet dolu sahnelerle kendisinden bahsettiren film, doğayla uyum içinde, basit bir yaşam süren Jaguar Pençesi adlı bir yerlinin, Maya tanrılarına kurban edilmek üzere esir alınmasının ardından başına gelenleri soluk kesici bir hızla anlatan, çok farklı bir macera.

Mel Gibson, tanınmış hiçbir oyuncunun rol almadığı, Maya dilinin Yucateco lehçesinde çekip İngilizce altyazıyla gösterime giren son filmi "Apokalipto" ile belki Oscar yarışına giremeyecek ama, bir zamanlar Amerika kıtasının asıl sakinlerinden olan Mayalar'ın tarihine yaptığı zoom sayesinde, günümüz dünya düzeninin gidişatına bir ayna tutmuş olacak. Bazı eleştirmenlerin Gibson'ı dozu artmış bir barbarlık ve şiddet şovu yapmakla suçladığı "Apokalipto"nun senaryosu, İranlı bir göçmen olan Farhad Safinia ile Mel Gibson'a ait. Senaryonun ortaya çıkışı için pek çok ön araştırma yapan ikili, Maya Uygarlığı'nın son dönemlerini ele alırken, tabii pek çok uzmana danışmanın yanı sıra, Mayalar'a ev sahipliği yapan Meksika'nın Yucatan Yarımadası'na da ziyaretlerde bulunmuşlar. Zaten filmin büyük bölümü de Veracruz'da çekilmiş.

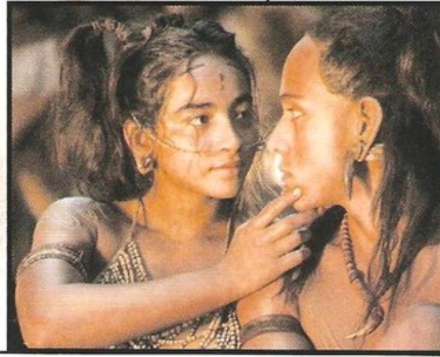
Mayalar bugünkü Guatemala, Honduras, El Salvador ve Meksika'nın Yucatan Yarımadası'nda kurulmuş Kolomb öncesi dönemin en eski uygarlıklarından biri. Bir yılın 365,2420 gün olduğunu hesaplayabilen, takımyıldızları keşfeden ve hayati önem taşıyan devlet kararlarını yıldızların, özellikle da Venüs gezegeninin döngülerine göre vermeye çalışan bu kadim uygarlığın bir de anlaşılmaz biçimde şiddete dayalı, son derece acımasız dini ritüelleri var. Özellikle İspanyol istilası öncesinde, Maya devletinin içten içe çürümeye başlaması, hastalık, kıtlık, susuzluk gibi doğal bazı afetlerle mücadele etmedeki yetersizlikleri ve çaresizlikleri, akıldışı bazı çözümler aramalarına neden olmuş. Mel Gibson'ı da etkileyen ve "Apokalipto"yu çekmesine esin kaynağı olan bu vahşilik ve paradoks, Maya tapınaklarındaki duvar resimlerinde de kendini belli etmekte. Tıpkı Babil kuleleri gibi olabildiğince yüksek inşa edilen zigguratlar, tanrılara insan kurban etmeye yarayan, halkın da katıldığı kanlı dinsel ayinlerin sahnesi olarak da hizmet vermiş yıllarca.

Korku bir hastalıktır

Filmin kahramanı, yağmur ormanlarının içindeki küçük bir köyde

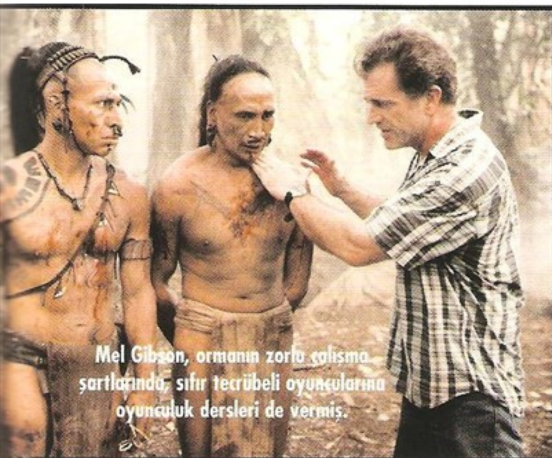

yapıyor...

yaşayan Jaguar Pençesi (Rudy Youngblood). Yakında doğum yapacak olan karısı Seven (Dalia Hernandez) ve küçük oğlu ile doğal yaşamın göbeğinde sakince yaşayan, avlanan ve ormanın tehlikeli ama cömert şartlarında var olmayı başaran Jaguar Pençesi'nin huzuru ilk kez, saldırıya uğramış bir kabileyle ve onların gözlerindeki korkuyla karşılaşınca bozulur. Ve ardından kabilesi, kentten gelen kralın insan avcılarının korkunç saldırısıyla darmadağın olur. (Bu kanlı ve etkileyici sahnelerin bir kısmının, özellikle tecavüz sahnelerinin Gibson tarafından filmden çıkarıldığı belirtiliyor, ama film R kategorisinde değerlendirilmekten kurtulamıyor yine de tabii). Şans eseri oğlunu ve karısını köyün yakınlarındaki bir çukura saklayan Jaguar Paw, babasının ve pek çok arkadaşının gözleri önünde katledilmesine seyirci kalır. Çocukları yıkılmış köyde bırakılmak suretiyle, kabilenin geride kalan kadın ve erkekleri birbirlerine bağlanarak, uzun ve meşakkatli bir yolculuk sonunda kente getirilir. Kadınlar köle pazarında satılırken, erkekleri çok daha farklı bir son beklemektedir. Film bu noktadan sonra nefes kesen bir kovalamacaya dönüşür. İnsan avının ana hedefi olan Jaguar Pençesi'nin korkuyu yenmesi, tüm yaşamını geçirdiği ormanın kendisine sunduğu tuzakları lehine çevirme şansını arttırmaktadır. Ancak sağanak yağışların başlaması ve çukurdaki Seven ile oğlunun hayatının tehlikeye girmesi zamana karşı mücadele etmesini gerektirmektedir; üstelik yaralıdır.

Mel Gibson, ormanın zorlu çalışma şartlarında, sıfır tecrübeli oyuncularına oyunculuk dersleri de vermiş.

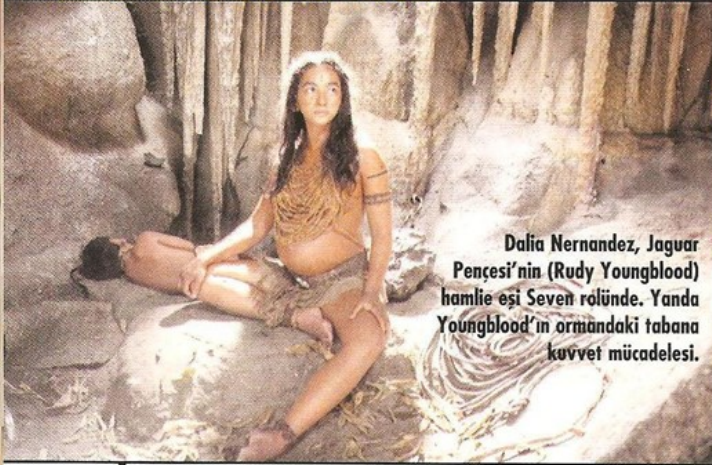
Mel Gibson, "İsa'nın Çilesi"nde olduğu gibi yine filmini İngilizce çekmekten kaçınmış, çünkü bunun filmin otantikliğini bozacağını düşünmüş. Zaten az sayıda diyalog olduğu için, oyuncuların Yucateco dilini öğrenmeleri pek zor olmamış. Asıl zorluk, yağmur ormanlarında çekim yapmaya başladıklarında ortaya çıkmış. Nem oranının yüksekliği, dinmeyen sağanaklar ve güneş altında çekilen sahneler tüm ekibe zor zamanlar yaşatmış ve çekimlerin bitiş tarihinin bir hayli sarkmasına sebep olmuş. Oyuncularını seçerken hepsinin Amerikan yerlilerinden olmasına dikkat eden Gibson, hayatında hiç beton bina görmemiş yerlilerle çalıştığını, onlara kameraya oynamayı öğrettiğini ama sonuçta ortaya çıkan oyunculuğun kendisini tatmin ettiğini belirtiyor. Jaguar Pençesi'ni canlandıran Rudy Youngblood, Texas'lı yarım kan bir Komançi kızılderilisi. Yani diğer oyuncular gibi Meksikalı değil.

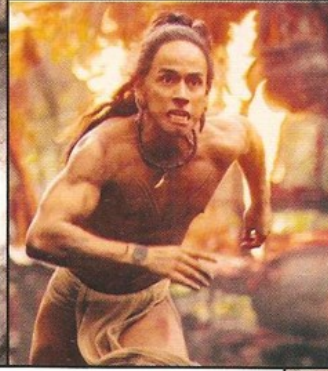
Mümkün olduğunca doğal görüntüler ve doğal oyunculuklar yakalamaya çalışan yönetmen zaman zaman bilgisayar grafik teknolojisinden de (CGI) yararlanmış. Örneğin filmde dillere destan bir şelaleden atlama sahnesi var ki, -eleştirmenlerin ormanda çekilen filmlerin pek çoğunda bir tehlike ya da kurtuluş klişesi olarak gördükleri- CGI ile yaratılmış olmasına rağmen son derece gerçekçi olduğu söyleniyor. Bu sahnede Rudy Youngblood bir binadan atlatılmış ve arkaya bilgisayar kullanılarak şelalenin görüntüsü eklenmiş. Simsiyah bir jaguarın olduğu kovalama sahnesiyse, karnı tok olduğu için güvenilir olduğu iddia edilen (yine de hayvanın kafasına ısırmasını engelleyici bir başlık takılmış) gerçek bir jaguarla çekilmiş.

Gibson'ın şeytanları

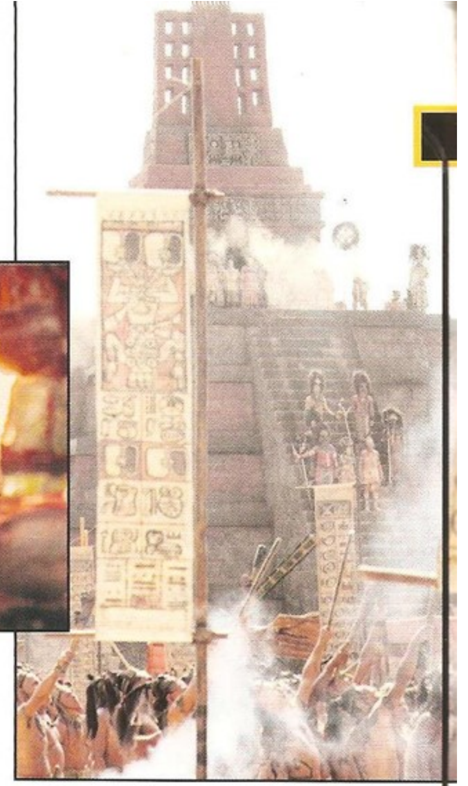
Mel Gibson, ilk filmi "Yüzü Olmayan Adam"(1993) dışında beş Oscar ödülü kazandığı İskoç bağımsızlık destanı "Cesuryürek"(1995) ve "İsa'nın

GÜNDEM "Apokalipto"

Dalia Nernandez, Jaguar Pençesi'nin (Rudy Youngblood) hamile eşi Seven rolünde. Yanda Youngblood'ın ormandaki tabana kuvvet mücadelesi.

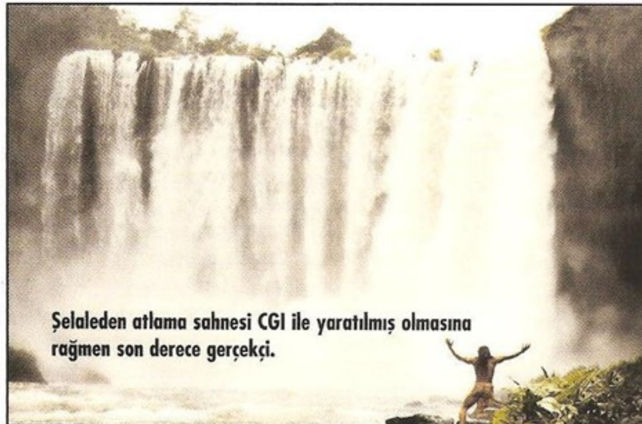

Çilesi"nde (2004) son derece şiddet dolu, izleyiciyi irkilten, kanlı ve vahşi sahneler çekmesiyle de dikkatleri çekmişti. 24 yaşında evlendiği eşiyle yedi çocuklu kocaman bir aile kuran yönetmen, oyuncu olarak ilk çıkışını 1979 yapımı filmi "Mad Max" ile yapmıştı. Bu filmden sonra Hollywood'un kapıları önünde ardına kadar açılmış ve "Cehennem Silahı" serisinin başarısıyla Gibson, 80'lerin ve 90'ların popüler film yıldızlarından biri haline gelmişti. Gözüpek karakterleri canlandırdığı macera filmlerinden romantik komedilere uzanan oyunculuk kariyerini yapımcılık ve yönetmenlikle sürdüren Gibson, koyu Katolik ve muhafazakar bir cumhuriyetçi olarak biliniyor. Buna karşılık onu kolayca tanımlamak ve davranışlarını önceden tahmin edebilmek pek kolay değil doğrusu. Zira, kürtaj ve ötanaziye karşı durup ölüm cezasını savunurken, Irak savaşı konusunda Bush'u onaylamıyor mesela. Sonra, Michael Moore'un "Fahrenheit 9/11"ini destekleyen demeçleri de var. 1991'den beri alkol bağımlılığını yenmeye çalışıyor ama içkili araba kullanırken yakalanınca trafik polisine, dünyanın bütün savaşlarının Yahudiler yüzünden çıktığını haykırabiliyor. Daha sonra polis memurundan ve kamuoyundan özür dilese de, anti-semit olmakla suçlanmaktan hala kurtulabilmiş değil. "İsa'nın Çilesi"nde İsa'yı öldürenlerin Yahudi oluşunu bitmez tükenmez işkence sahneleriyle pornografik bir şiddet gösterisine dönüştürmekle suçlanmış ama şu sözlerinden de anlaşılabileceği gibi kendisi bu suçlamaları pek umursamamıştı: "Bu film inanç, umut, sevgi ve affetmek üzerine. Bu temalar bugün de İsa'nın zamanındaki kadar önemli".

Gibson, bağımsız bir sinemacı olarak gücünü, kendi cebinden 25 milyon dolar koyarak çektiği "İsa'nın Çilesi" filminin dünya çapında 600 milyon dolarlık gişe yapmasıyla pekiştirmişti. Artık kendi ayakları üzerinde durabilen Icon adlı bir yapım şirketi var. Bağımsızlığını ilan etmiş bir sinemacı olarak gene de Hollywood'un hakkını yemiyor: oyunculuk, yapımcılık ve yönetmenlik konusunda Hollywood deneyiminin kendisine çok şey kattığını, sistemin hem içinde hem de dışında biri olduğunu ifade ediyor.

"Apokalipto"nun girişinde, ABD'li filozof, tarihçi ve yazar Will Durant'in "Kendi içinden yıkılmadan büyük bir uygarlık zapt edilemez" sözlerine yer veren Gibson, senarist Safinia ve Maya Uygarlığı uzmanı Prof.Richard D. Hansen ile çalışırken, günümüz modern devletlerinin içinde olduğu kaotik durumların benzerinin Mayalar'da da yaşanmış olduğunu fark etmekte gecikmemiş. Çevre kirliliği, aşırı tüketim, enerji kaynaklarının azalışı gibi açılardan benzerliklerin varlığı yadsınamaz tabii. Üstelik "Bu filmde tasvir ettiğimiz korku tacirliği, bana biraz Bush ve adamlarını hatırlatıyor" diyerek, tahmin edileceği üzere politik tavrını ortaya koyuyor. Onu, rahatsız edici olsa da, olayları olabildiğince çıplak, net ve gerçek bir şekilde pelikülе aktarmayı kendisine görev bilen bir yönetmen olarak tanımlamak mümkün belki de. Peki, bu filminde Gibson ortaya koyduğu sorunun parçası mı, yoksa önerdiği bir çözüm var mı? Eleştirmenler işte bu noktada, şiddetin bu derece grafik verilmesinden dolayı Gibson'ın sorunun en büyük parçası olduğunu ileri sürüyorlar. Ama aynı şeyler daha önce "İsa'nın Çilesi" için de söylenmişti. Her iki film de artık kullanılmayan dillerde, yıldız oyuncular olmadan çekilmişti ve şiddet her ikisinde de en göze batan unsurdu. Buna karşılık "İsa'nın Çilesi", hem çok sayıda izleyiciye ulaştı hem de hatırı sayılır bir gişe başarısı elde etti. Gibson bunu şöyle açıklıyor: "Sanırım insanlar gerçekten, kendilerine duygusal olarak bir şeyler söyleyen ve ruhen kendilerine dokunan büyük hikayeleri görmek istiyorlar."

Mel Gibson'ın politik düşüncelerini, dinsel inançlarını, içkiliyken ağzından çıkanları ve nihayet bu filminde ortaya koyduğu politik tavrı bir tarafa bırakırsak "Apokalipto", adrenalin dozu yüksek bir macera ve dönem filmi olarak da izlenebilir. Kurulan Maya kentleri, makyajlar, aksesuarlar izleyiciyi döneme alıp götürüyor. Üstelik şiddeti, Maya kültürünün doğal bir parçası olarak gösterip, estetize etmeden sunduğu için Gibson'ı dürüst ve takdire şayan bulan eleştirmenlerin sayısı da az değil.

Şelaleden atlama sahnesi CGI ile yaratılmış olmasına rağmen son derece gerçekçi.

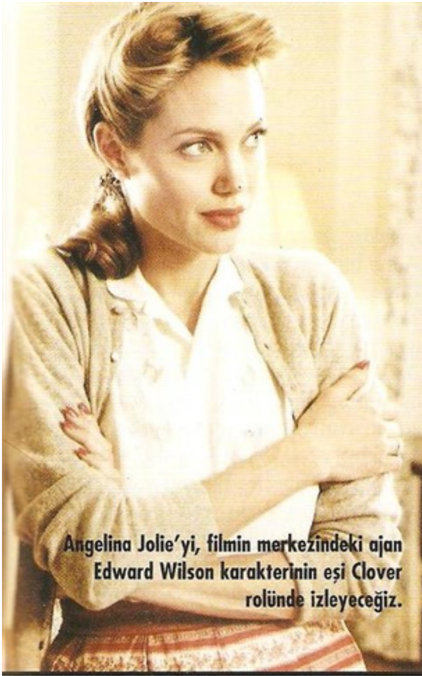
CIA'ye içeriden bakış

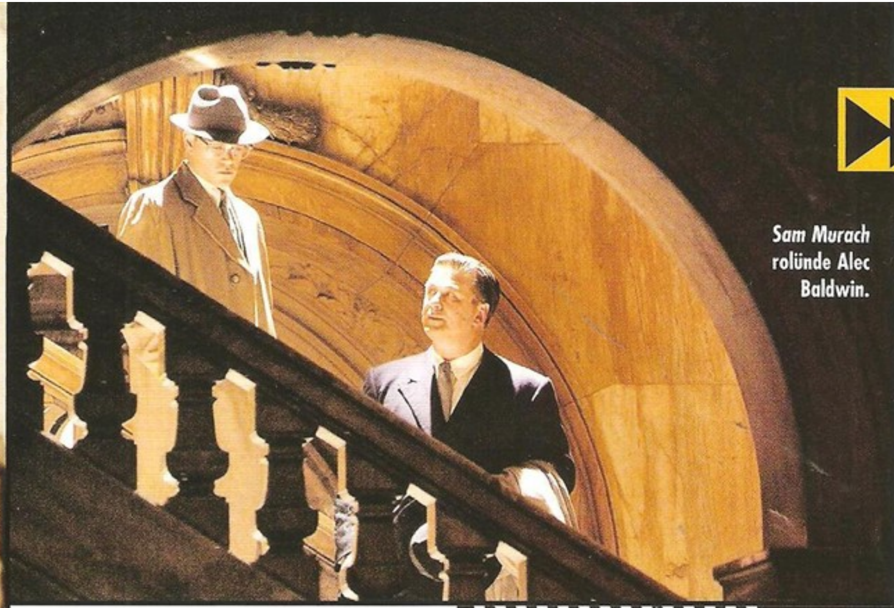
Usta aktör Robert De Niro, uzun zamandır beklenen ikinci yönetmenlik çalışması "KİRLİ SIRLAR" (The Good Shepherd) ile karşımızda. Amerikan sinemasındaki "toplumsal tarihle yüzleşme" eğiliminin son örneklerinden birisi olarak görülebilecek olan film, CIA'in kuruluş yıllarını ve II. Dünya Savaşı'ndan Domuzlar Körfezi Çıkartması'na kadarki dönemi, teşkilatın önde gelen ajanlarından birinin gözünden aktarıyor.

İLHAN YURTSEVER

Amerikan sinemasının gelmiş geçmiş en büyük aktörlerinden biri olan Robert De Niro, ağzımıza bir parmak bal çaldığı ilk yönetmenlik denemesi "A Bronx Tale"den uzunca bir süre sonra en nihayetinde "The Good Shepherd" ile huzurlarımızda. Az buz değil, tam 13 sene geçmiş "A Bronx Tale"den bu yana. Fakat bu süre, oyuncunun özellikle son yıllarda yer aldığı kimi saç baş yoldurtan filmlerin de (bkz. "Showtime", "Godsend", "Hide & Seek") katkısıyla bir ömür gibi gelmiş olabilir bazılarımıza. Bu arada oyuncunun, yönetmenlik adına hayli karışık bir "The Score" badiresi atlattığını da anımsatalım. Dolayısıyla "The Good Shepherd" için De Niro'nun 'ikinci' yönetmenliği demek aslında tam olarak doğru değil. De Niro, "A Bronx Tale"de Chazz Palminteri'nin yarı-otobiyografik senaryosunun da etkisiyle oldukça kişisel bir çalışmaya imza atmıştı. "The Good Shepherd" ise 85 milyon dolarlık bütçesiyle büyük prodüksiyon sınıfına dahil oluyor ve öyküsünü yakın tarihin en kritik dönemlerinden birine yerleştirerek, son yıllarda özellikle Amerikan sinemasında dikkat çeken 'toplumsal geçmişle yüzleşme' eğilimi

Angelina Jolie'yi, filmin merkezindeki ajan Edward Wilson karakterinin eşi Clover rolünde izleyeceğiz.

Sam Murach rolünde Alec Baldwin.

üzerinden bir nabız yoklamasına soyunuyor.

Vatan Sana Canım Feda

Filmin başkarakteri, Matt Damon'ın canlandırdığı Edward Wilson. Ülkesine son derece bağlı bir Amerikalı olan Wilson, II. Dünya Savaşı'nın hemen öncesinde, eğitimini sürdürdüğü Yale Üniversitesi'ndeki bir kardeşlik cemiyetine üye oluyor. Kısa sürede keskin zekâsı ve Amerikan değerlerine olan bağlılığı sayesinde sivrilmeyi başaran Wilson, savaş sırasında Stratejik Hizmetler Bürosu'nda çalışmaya başlıyor ve CIA'in kuruluşunda etkin rol alarak, örgütün önemli adamlarından biri olma yolunda hızla ilerlemeye başlıyor. İşini ve ülkesini her şeyin üzerinde tutan Wilson, vatanının çıkarlarını gözetmek amacıyla gerek II. Dünya Savaşı, gerekse ABD-Küba-Sovyetler üçgeninde vuku bulan Soğuk Savaş döneminde aktif görev üstlenerek, KGB ajanlarıyla da bir satranç maçına tutuşuyor. Wilson'ın II. Dünya Savaşı ile Soğuk Savaş'ın en gergin dönemleri arasındaki yaklaşık 20 yıllık süreçte gidip gelen hikâyesi, bir süre sonra ülkesinin selameti uğruna karısı ve oğlunu ihmal etmiş bir vatanseverin kişisel sorgulamasına dönüşüyor.

"The Good Shepherd"ın öyküsü, Hollywood stüdyolarının son dönemde en fazla rağbet gösterdiği senaristlerden biri olan Eric Roth'un yaklaşık on yıllık bir maziye sahip özgün senaryosuna dayanıyor. Roth'un CIA ve diğer gizli teşkilatlarda görev yapan insanların yaşadıklarına duyduğu ilgiden yola çıkarak yazdığı senaryo, ilk önce filmin yürütücü yapımcılarından biri olan Francis Ford Coppola'nın eline geçmiş ve usta sinemacının bir hayli ilgisini çekmiş. Filmin yönetmenliği için düşünülen ilk isim, "Smoke", "Chinese Box" ve "Anywhere But Here" gibi filmleriyle tanınan Wayne Wang olmuş ancak yapımcı stüdyo Universal'ın bu fikre pek sıcak bakmaması yüzünden Philip Kaufman ismi gündeme gelmiş. Fakat stüdyo bir kez daha kararından çark ederek Kaufman'dan da vazgeçmiş.

Domuzlar Körfezi Çıkartması, Küba Füze Krizi ve CIA

"The Good Sheperd" CIA'in Soğuk Savaş yıllarındaki etkinliğini perdeye taşıyor. Filme konu olan teşkilatı ve dönemi kısaca hatırlayalım.

1947 yılında, ABD'nin 33. dönem başkanı olan Harry S. Truman'ın öncülüğünde 17-18 kişilik bir ekiple kurulan CIA, bugün otuz bine yakın çalışana sahip. Merkezi, Virginia eyaletinin Langley şehrinde bulunan CIA'in başlıca kuruluş amacı, ABD dışı ülkeler hakkında istihbarat toplayıp, kendileri için tehdit oluşturan siyasi rejimlerin zayıflatılmasına destek olmaktı. Amerikan Milli Güvenlik Konseyi'ne bağlı olarak çalışan CIA, aynı zamanda bir propaganda aracı olarak kullanılarak, halkı Amerikan hükümetini desteklemeye teşvik ediyordu. 1959'da Küba'da gerçekleşen devrim sonrası, mafya ve çokuluslu ABD şirketleri arasındaki kârlı ortaklık zarar görmüş, dönemin ABD başkan yardımcısı Richard Nixon, Castro hükümetini saf dışı bırakmak için CIA'yi devreye sokmuştu. Castro'ya suikast düzenlemek üzere, mafya ile olan bağlantılarını kullanan CIA, suikast girişimi sonuca ulaşmayınca, kendi bünyesinde yetiştirdiği, ülkesinden sürgün edilmiş 2000 kadar Kübalı'yı Domuzlar Körfezi'ne yolladı. 1961 yılının Nisan ayında başlayan Domuzlar Körfezi Çıkartması, yeni başkan John F. Kennedy'nin endişelerine rağmen devam etti, fakat büyük bir başarısızlığa uğradı. Paranoya duygusunun tırmanışa geçtiği bu dönemde, Amerikan casus uçakları Küba'da, Sovyet yapımı balistik füzelerin varlığını saptadı ve ABD ile Sovyetler Birliği arasında Küba Füze Krizi ya da Ekim Füzeleri Bunalımı olarak da anılan ciddi bir 'gerginlik' yaşandı. Dünyanın, nükleer savaşın kıyısından döndüğü bu süreçte, CIA ile KGB arasındaki 'casusluk savaşı' da dengeleri belirleyen unsurlardan biri olarak önemli yer tutuyordu. Nihayet bunalım aşılıp, iki ülke hükümeti anlaşmaya varmış olsa da, CIA'in Küba ve Sovyetler Birliği'ne yönelik gizli çalışmaları daha uzun süre devam edecekti.

GÜNDEM "Kirli Sırlar"

Matt Damon'ın performansı çok iyi eleştiriler aldı.

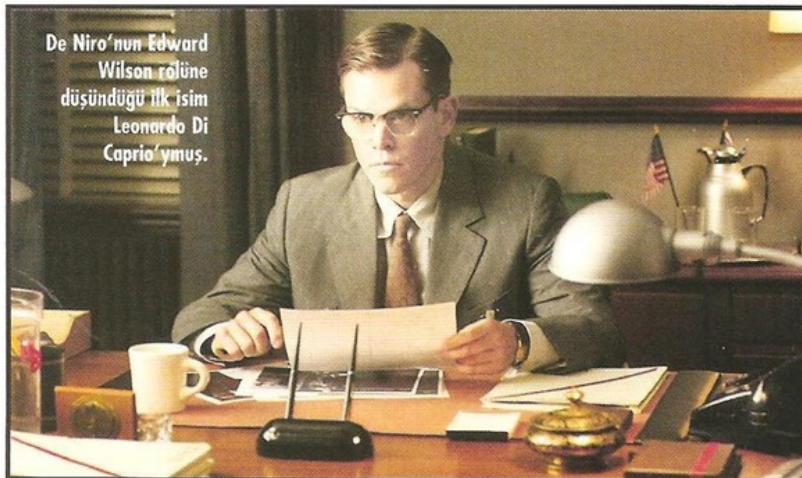
Ardından John Frankenheimer ile anlaşan stüdyo yetkilileri, yönetmenin 2002'deki ölümüyle yeniden arayışa başlamışlar. Frankenheimer'ın filmde oynatmayı düşündüğü ve daha önce de "Ronin"de beraber çalıştığı Robert De Niro işte bu noktada devreye girerek, Roth'a projeye kendisiyle devam etmek isteyip istemeyeceğini sormuş. Zaten uzun zamandan beri CIA merkezli bir film yapma arzusunda olan De Niro, senaristten gelen olumlu yanıt neticesinde projeyi derinleştirmek üzere çalışmaya koyulmuş.

Başlangıçta Edward Wilson rolü için Leonardo DiCaprio'yu düşünen De Niro, oyuncunun "The Departed" ve "Blood Diamond" ile dolmuş olan programı sebebiyle Matt Damon'da karar kılmış. De Niro, eski bir CIA çalışanı olan ve filme danışmanlık yapan Milton Bearden ile beraber uzun süre araştırma yaparak, hikâyenin geçtiği yerleri ziyaret edip, CIA hakkında bolca kitap hatmeden Damon'ın performansından çok memnun kaldığını belirtiyor. Wilson'un karısı Clover rolünde yer alan isimse Angelina Jolie. Önceleri role pek uygun olmadığı düşünülen Jolie, De Niro'nun ısrarları sonucu kadroya dâhil olmuş. Yönetmen, Edward'ın pek de gönül rızasıyla evlenmediği ve bu sebepten ötürü mutsuz bir yaşam sürmeye mahkûm olan Clover karakterine, Jolie'nin çok şeyler kattığını söylüyor ve aktrisin, güçlü sezgileri sayesinde karaktere bürünme konusunda hiç zorlanmadığını ekliyor. Filmin yalnızca yönetmen ve yapımcılığına soyunmakla yetinmeyen De Niro, kısa ancak önemli bir rolde de bizzat karşımıza gelecek. Dolayısıyla "The Good Shepherd", filmde CIA'in kurulmasında büyük payı olan General Bill Sullivan olarak izleyeceğimiz aktörü, uzun bir aradan sonra 'ciddi' bir rolde görmek isteyenler için de iyi bir fırsat olabilir. Filmin zengin oyuncu kadrosunda daha pek çok tanıdık isme rastlamak da mümkün. Alec Baldwin, William Hurt, John Turturro, Billy Crudup, Michael Gambon ve Joe Pesci gibi birbirinden ünlü aktörler irili ufaklı rolleriyle perdede görünecekler.

Gerçek ama ne kadar?

Film, her ne kadar kurmaca bir öyküye sahip olsa da, bazı karakter ve olaylar gerçeklerden hareketle ortaya çıkartılmış. Örneğin, Edward Wilson karakteri kısmen CIA'in Karşı Haber Alma biriminin kurucusu ve başkanı olan James Jesus Angleton'dan esinlenilerek yaratılmış. Yale Üniversitesi'nde eğitim gören ve CIA tarafından da yetiştirilen Angleton'ın kod adı, filmde Sovyet ajanlarının Wilson'a uygun gördüğü kod adıyla aynı: 'Mother/Anne". Bill Sullivan karakteri de II. Dünya Savaşı boyunca Stratejik Hizmetler Bürosu'nun başında yer almış olan "Vahşi Bill" lakaplı General William Joseph Donovan'dan yola çıkılarak oluşturulmuş. Ayrıca, Billy Crudup'un canlandırdığı Archy Cummings, İngiliz Haber Alma Teşkilatı'nın yüksek rütbeli üyelerinden olan fakat daha sonra bir Sovyet casusu olduğu keşfedilen Kim Philby'den, William Hurt'un oynadığı Phillip Allen ise CIA'in ilk sivil müdürü olan ve Kennedy suikastını araştırmak amacıyla kurulan Warren Komisyonu'nda görev alan Allen Welsh Dulles'den esinlenilerek yaratılan karakterler. Filmde de kimi yönleri değiştirilmekle birlikte, bu insanların yaşamından izlere rastlanabiliyor.

İşin gerçeklik boyutuna prodüksiyon aşamasında da büyük özen gösterilmiş ve önemli bir kısmı New York, Washington, Londra ve Dominik Cumhuriyeti'nde çekilen filmin setleri, yapım tasarımcısı Jeannine Oppewall'ın geniş çaplı araştırmalarından yararlanılarak inşa edilmiş. CIA çalışanlarının yaşadığı banliyölerin dışa kapalı, muhafazakâr havasını yansıtabilmek için en uygun yeri New York'un Long Island bölgesinde bulan Oppewall, burada bulunan evlerin dış görünümünün 1940'lardan beri değişmediğine ve bunun da bölgeyi çekim için son derece elverişli bir hale getirdiğine dikkat çekiyor. Wilson ailesinin evini bu bölgede kuran ve seti Clover'ın kişiliğini yansıtacak biçimde tasarlayan Oppewall, zaten evde pek az vakit geçiren Edward'ın kendinden pek bir şey bulamadığı, güvenli ve geleneksel bir tarz dizayn etmiş. CIA'deki iç mekân çekimleri içinse Brooklyn Cephaneliği'nde ABD Süvari Birlikleri için 1901'de inşa edilmiş olan büyük bir bina kullanılmış. Buradaki setlerde gerçeğe yakın bir etki

De Niro'nun Edward Wilson rolüne düşündüğü ilk isim Leonardo Di Caprio'ymuş.

yaratmak amacıyla, danışman Bearden ile beraber CIA'in Washington'daki karargâhını ziyaret eden Oppewall, teknik odalar, iletişim odaları ve ofisleri inceleme fırsatı bulmuş. II. Dünya Savaşı sırasında İngiltere'de geçen sahneler için de Londra'ya giden ekip, şehrin çeşitli bölgelerinde çekim yapmış. Şehir merkezindeki Aldwych metro istasyonu, Batı Londra'da 250 yıllık bir pub olan Windsor Castle ve Kuzey Londra'daki Regent Kanalı bunların başlıcaları. Filmin Berlin sahnelerinin çekimi de tekrar New York'a dönülerek, Brooklyn Donanma Sahası'nda gerçekleştirilmiş. Film ekibi burada savaş sırasında bombalanmış bir Berlin Katedrali inşa etmiş.

Kafatası ve Kemikler

"The Good Shepherd"da Edward Wilson'ın Yale Üniversitasi'nde okuduğu dönemde katıldığı ve sonraları CIA'in de temellerini atacak olan Skull & Bones (Kafatası ve Kemikler) cemiyeti gerçekten de var olan ve tam da filmde anlatıldığı gibi sadece aristokrat kesimden beyazların kabul edildiği gizli bir topluluk. 1832'de, cesur ve idealist insanları, geleceğin liderleri olarak ülkelerine hizmet etmek üzere yetiştirmek amacıyla kurulan cemiyetin kimi 'ünlü' üyeleri de bulunuyor. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri Başkanı George W. Bush, başkan seçilmeden önce bir süre CIA'in başında yer almış olan baba George Bush Sr. ve onun da babası Prescott Bush, yani Bush sülalesinin üç nesilden erkekleri -tekmili birden- Skull & Bones üyesi olarak kabul görüyor. Edward Wilson'ın önce Stratejik Hizmetler Bürosu, oradan da CIA'e uzanan yolculuğunda da bu cemiyetteki rolü ve idealist kişiliği önemli rol oynuyor. Senarist Eric Roth'a göre Wilson iyi kalpli, ülkesinin değerlerini korumaya çalışan bir Amerikalı ve bu sayede üstlerinin dikkatini çekmeyi başarıyor. Roth, kendisini bu tarz bir karakter yaratmaya iten şeyin, bu dünyaya girmenin böyle bir insan üzerinde yaratacağı psikolojik etkiyi ve doğru ya da yanlış bu insanların nelerden vazgeçtiğini incelemek olduğunu söylüyor.

Amerika'da geçen Aralık ayının sonunda vizyona giren "The Good Shepherd", eleştirmenleri ikiye bölmüş görünüyor. Olumsuz eleştirilerin büyük bölümünde, filmin gereğinden fazla uzatılmış süresinden, karışık öyküsü ve dağınık anlatımından dem vuruluyor. Yönetmenin, hangi bölümleri filmden çıkaracağını tam olarak bilemediği ve bu yüzden de birçok gereksiz sahneye yer verdiği, fakat bunun yanında Domuzlar Körfezi Çıkartması (kimilerine göre 'fiyaskosu') başta olmak üzere Soğuk Savaş dönemi hakkında da pek tutarlı bir söz sarf etmediği belirtiliyor. Öte yandan "The Good Shepherd"ın John Le Carré'ın Soğuk Savaş yıllarında geçen casusluk romanlarını andıran, dönemin paranoya ortamını gayet iyi yansıtan bir film olduğunu ve De Niro'nun özenli bir yönetmenliğe imza atarak, Roth'un zekice yazılmış senaryosu sayesinde hayli 'kışkırtıcı' bir film yarattığını söyleyenler de var. Görüldüğü gibi "The Good Shepherd" olumlu-olumsuz pek çok farklı tepkinin oluşmasına yol açmış durumda, fakat filmi beğenmeyenler bile oyuncu performanslarının başarısı konusunda uzlaşıyorlar. Özellikle Matt Damon'ın sergilediği içsel oyunculuğun, filmi sırtlayan unsurların başında geldiğini vurgulayanlar çoğunlukta. Sonuç itibarıyla "The Good Shepherd"ın, Robert De Niro'nun yönetmenlik kariyerine nasıl bir ivme kazandıracağı şimdilik meçhul, ancak ABD tarihinin en tartışmalı organizasyonlarından birine, usta aktörün rehberliğinde 'içeriden' bakmak, ilginç bir deneyim olabilir.

STÜDYOLARIN SEVDİĞİ SENARİST

"The Good Sheperd"ın senaryo yazarı ERIC ROTH, özellikle Oscar sezonunun yaklaştığı dönemlerde adını en sık duyduğumuz yazarlardan biri.

Büyük stüdyoların kalemine güvendiği, iddialı projeleri için tercih ettiği ve dolayısıyla dediğimiz gibi özellikle Oscar sezonu yaklaşırken ismi sık telaffuz edilen bir yazar Eric Roth. New York doğumlu yazar, UCLA'de eğitim aldı ve 1970'de yine aynı üniversitenin Samuel Goldwyn Senaryo Ödülü'ne layık görülerek ilk çıkışını yaptı. Bu saygın ödülden sonra televizyon filmi "The Strangers In 7A" ve ilk uzun metraj senaryosu "The Nickel Ride" (1974) ile sektöre adım atmış oldu. Ardından birkaç filmde daha ortak senaryo yazarı olarak çalıştıktan sonra "Suspect" (1987) ve "Mr. Jones" (1993) gibi filmlerle dikkat çekti, ancak asıl başarıyı kendisine Uyarlama Senaryo dalında Oscar kazandıran "Forrest Gump" ile yakaladı. Bir anda sektörün elit isimleri arasında anılmaya başlayan Roth, takip eden yıllarda Kevin Costner'ın "The Postman" ve Robert Redford'ın "The Horse Whisperer" filmlerinin senaryosunu yazdı. Her ikisi de roman uyarlaması olan bu filmlerin ardından ağırlıklı olarak uyarlamalar üzerinde çalışan Roth, 1999'da Michael Mann'in "The Insider"ı için bir makaleden uyarladığı senaryosuyla bir kez daha Oscar'a aday gösterildi. Mann ile iki yıl aradan sonra tekrar beraber çalıştığı "Ali" ve Emmy ödüllü oyun yazarı Tony Kushner ile ortaklaşa kaleme aldığı "Munich", senaristi Hollywood'un en pahalı yazarları arasına soktu. Kendisi de bir Yahudi olan Roth, üçüncü kez Oscar adayları arasında yer almasını sağlayan "Munich"in, onu bugüne dek en çok zorlayan senaryosu olduğunu belirtiyor. Ünlü senaristin yeni projeleri arasında, kendi yazdığı bir öyküden senaryoya aktardığı "Lucky You" ve şu sıralar David Fincher yönetiminde çekimleri halen süren F. Scott Fitzgerald uyarlaması "The Curious Case Of Benjamin Button" da yer alıyor. Anlaşılan, Roth'un ismi bundan sonra da sık sık kulağımıza çalınmaya devam edecek.

Zengin oyuncu kadrosunda John Turturro da var.

Her ebeveyn çocuğun DNA'sına 23 kromozom verir.

Kanın tüm vücuttaki dolaşımını tamamlaması 23 saniye sürer.

İnsanlarda cinsiyeti belirleyen 23. kromozom...

"23 Numara"

Yapma bana numara!

Jim Carrey fiziksel olarak büyük bir değişim gösterdiği filmde iki karakteri birden canlandırıyor. Fakat saksafonun olayla alakasını çözebilmek için biraz daha sabır diyoruz...

Yönetmen Joel Schmacher 23 rakamının gizemi üzerine kurulu bir gerilimle aklımızı başımızdan almaya hazır. Üstelik Jim Carrey bu kez de çok farklı bir görünümle karşımızda. Aktör, "23 NUMARA"da ("The Number 23") iki karakteri birden canlandıracak kadar da iddialı.

MURAT EMİR EREN

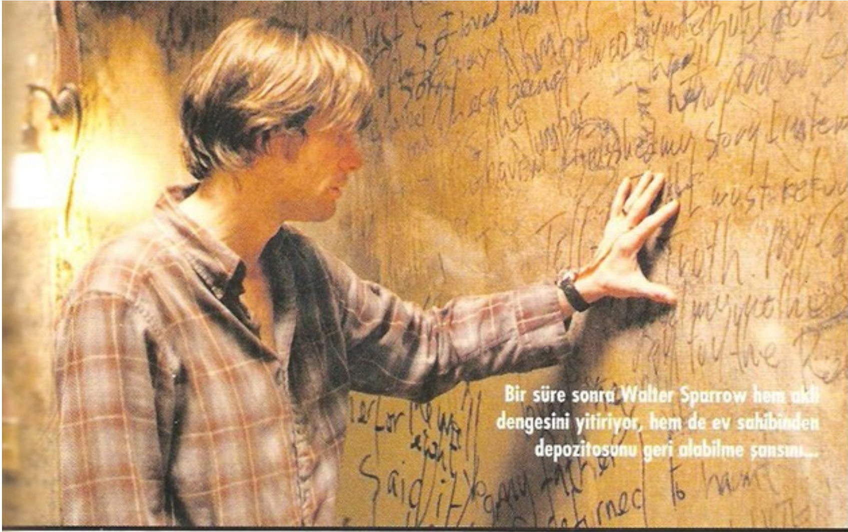
Televizyon fenomeni "Lost"un binlerce gizeminden sadece biridir 23, "Land Of The Dead"de Asia Argento'nun ensesine bir dövmeyle kazınan sayı yine odur, ya da 1939 doğumlu usta yönetmen Joel Schmacher'in şimdiye kadar çekmiş olduğu film sayısı... Her biri "23" rakamının yer aldığı ve dünya üzerinde önemli bir deli yığınını peşinden sürükleyen gizemlerden sadece üçü (daha fazlası için sayfanın kenarındaki örneklere göz atıp kafayı yemek serbest). Bu aniden ortaya çıkan ve insan algısına dinamit koyan "Sağda solda 23 rakamına gönderme arama oyunu" ise, gerek internet üzerinde, gerekse komplo teorisyenliğiyle iştigal halindeki hemen her zihinde bir biçimde kendisine yer bulmuş. Bu meseleden şimdiye kadar şans eseri haberdar olmayıp yaşam gailesine devam eden önemli bir insan yığını ise, "23 Numara" ("The Number 23") sonrasında bu girdaba kapılıp gidecekmiş gibi görünüyor. Zira filmin ortaya çıkışı da yine benzeri bir "arkadaştan duydum" hikayesine dayanıyor. Senarist Fernley Phillips, yazdığı hikayedeki ana karakter gibi 23 rakamıyla ilgili efsaneleri arkadaş çevresinden işittiğini, bunun üzerine hayatında daha önce görmediği duymadığı kadar çok insanın internet üzerinden yahut kitaplar aracılığıyla bu fenomene ilgi duyduğunu keşfettiğini söylüyor. İngiliz senaryo yazarı, malum rakamın gizemine ilişkin efsanelere kulak kabartırken bir yandan da "The Illuminatus Trilogy" gibi kitapları yazan

Latin alfabesinde 23 harf vardır.

Julius Caesar suikast sırasında 23 kez bıçaklanmıştır.

Tapınak Şövalyeleri'nin 23 Büyük Üstadı vardır.

Dünya'nın ekseni 23.5 derece eğridir.

Bir süre sonra Walter Sparrow hem aklı dengesini yitiriyor, hem de ev sahibinden depozitosunu geri alabilme şansını...

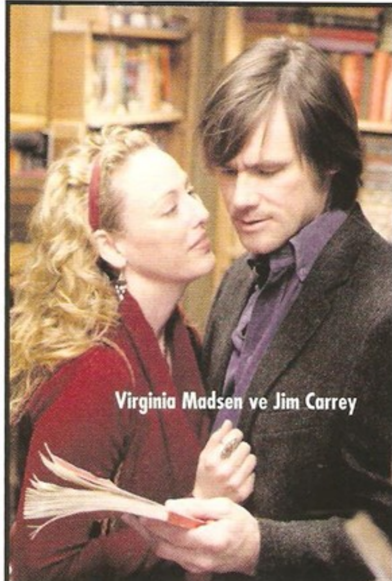
Joel Schumacher ile Jim Carrey'nin isimlerindeki harf sayısı 23'tür.

Virginia Madsen ile Jim Carrey'nin isimlerindeki harf sayısı 23'tür.

Robert Anton Wilson ve benzeri yazarların eserlerini de okumuş. Önceleri, kafasında tasarladığı senaryo da zaten siyasi bir hikayeymiş. Ancak sonradan, siyasete bir tutkusu dahası böyle bir film yazacak kadar bilgisi olmadığını fark etmiş. Bu şekilde, gözünü gündelik hayata çeviren yazar, daha sonra stüdyoların ve en nihayet yönetmen Schumacher'in ilgisine mazhar olacak senaryosunu tamamlayabilmiş.

Doğum gününde eşinin verdiği "23 Numara" adlı romanla birlikte hayatı değişen Walter Sparrow'un yaşadıklarına odaklanan film, John Carpenter'ın "In The Mouth Of Madness" filmini de anımsatan, bir nevi "bir kitap okudum hayatım kaydı" temalı öyküsüyle dikkat çekiyor, iştah kabartıyor... Walter Sparrow, kendi halinde bir adamken, eşinden aldığı doğum günü hediyesi romanı okuduktan sonra aniden hayatının bir cehenneme dönüştüğünü fark eder. Ancak bu psikolojik dehşeti yaratan da kendisidir. Zira, kitabın konu aldığı ürkütücü cinayet vakasını ve bu vakada hayli etkili olan 23 rakamını takıntı haline getiren Walter, kendisinin de kaderinde bu tür bir cinayet olduğuna inanmaya başlar. Zira kitaptaki detektif Fingerling de (ki o da Jim Carrey tarafından canlandırılıyor), 23 rakamına saplantılı bir biçimde bağlanıp, korkunç bir suça yönelir. En nihayet bu saplantı, kitaptan yayılıp Walter'ı kontrol etmeye başlar. Hayatında her yerde bu sayıyı görmektedir ve Fingerling'le aynı korkunç suçu, yani bir cinayet işlemeye mahkum olduğuna inanmaya başlar. Kabus gibi hayaller Walter'ın aklını esir alır. Bu hayallerde karısı ve aile dostları Isaac French'in başına korkunç şeyler gelmektedir. Haliyle Walter, eşi Agatha'yı (V. Madsen) hikayedeki Fabrizia kılığında gördüğü kabuslar (o da Virginia Madsen tarafından canlandırılıyor), yakınlarının başına gelen korkunç olaylar ve kendisini hapsettiği çözümsüz psikozdan kurtulmak için bu derdi başına açan kitabı yine kendisine rehber eylemek durumunda kalır...

Filmin hikayesi, paralel evrenlerde geçen ve birbirine belli noktalardan bağlı iki ayrı olay örgüsünü birleştiren bir yapı içeriyor. Bu nedenle de özellikle metinde kolay anlaşılabilecek noktaların, görselleştirilmesinde usta bir dokunuşa ihtiyaç duyan yapımcılar, arayışlarını tek bir isimle başlatıp onunla bitirmişler. Joel Schumacher, senaryodan haberdar olduktan hemen sonra projeyi kabul edip çalışmalarına başlamış. Yönetmen, özellikle görsel uslubu ile kimi zaman benzersiz işler ortaya koyarken, kimi zaman da tam anlamıyla bir sefalet ortaya çıkarabiliyor. Bu durum, filmografisine şöyle bir göz attığımızda hemen fark edebildiğimiz bir husus. Zira kendisi "Flatliners", "Falling Down", "The Client" gibi birbiri ardına gelen başarılı filmlerden sonra, "Batman Forever" ve "Batman and Robin" gibi iki rezilliğe de imza atmış bulunuyor. Peşinden gelen "Flawless"ta ciddi bir düzelme dikkat çekerken "Tigerland" ve "Phone Booth"da Schumacher'in kendine geldiğini gözlemliyoruz. Son olarak "Phantom Of The Opera" adlı filmini izlediğimiz yönetmenin, ülkemiz

Virginia Madsen ve Jim Carrey

sinemaseverlerince de saygıyla karşılandığını söyleyebiliriz.

Jim Carrey'nin de 23 rakamının gizli takipçilerinden biri olması, kendisini bu filmde rol alması için ikna etmeye çabalayan yapımcıların işini kolaylaştırmış. Zira Carrey'nin kısa bir süre önce kurduğu yapım şirketinin ismi bile "JC23" (İncildeki 23'üncü ayete gönderme olarak bu ismi almış). Okuduğunda kendisini şaşırtan senaryolarla ilgilendiğini her fırsatta dile getiren Carrey, bu filmin de öyküsünün benzersiz olduğunu düşünüp teklifi hemen kabul etmiş. Aktör, filmde iki ayrı karakteri birden canlandırmayı da oldukça heyecan verici ve iddialı bulmuş. Carrey bu hususta "Senaryoyu okuması için bir başka arkadaşıma verdim; bir buçuk saat sonra yanına gittiğimde, tamamını bitirmişti ve 23. sayfaya geri dönmüş her 23. kelimeyi işaretleyip bir bağlantı var mı diye bakıyordu. Bence filmin izleyicide uyandıracağı etki de bu: Sinema salonundan çıktıklarına 'Bak işte orada!' diyecekler" diyor. Hikayenin sac ayaklarından bir diğeri ise Walter'in eşi Agatha ve detektif Fingerling'in hayatını altüst eden Fabrizia olarak izleyeceğimiz güzel aktris Virginia Madsen. Madsen, özellikle filmdeki ikinci karakteri Fabrizia'nın kötücül ve cinselliği ön plana çıkaran yüzünden oldukça ürkmüş. Ancak yine de kariyerinde oldukça enteresan bir yerde duracak olan bu karakteri canlandırmakta bir beis görmemiş.

Set ekibinin çekim sürecindeki maceraları ise dönüp dolaşıp 23 rakamına bağlanıyor. Bu filmle uzun bir süre uğraşmalarından olacak, setteki herkes etrafta 23 rakamıyla ilgili küçük hikayeler anlatır olmuş. Bununla ilgili olarak ise yönetmen Schumacher son sözü söylüyor "Filmin yapımı sırasında oyuncular ve çekim ekibi sayıyı büyük bir saplantı hâline getirdiler. Biri klakete bakıp, 23'üncü sahnenin 23'üncü kaydını yaptığımızı fark ediyordu mesela; üstelik günlerden 23 Şubat'tı. O zaman herkes hep bir ağızdan, 'Olamaz!' diyordu; ama bir şey de olmuyordu. 23'üncü kaydı yaparsınız sonra da bir sonrakine geçersiniz. Sonuçta kameralar falan patlamadı; piyangoda milyon dolar da kazanmadık. Ayın 23'ünde 23'üncü kaydı yaptık o kadar". Son derece tuhaf bir tanıtım kampanyasıyla seyirciye sunulan filmin yılın bombalarından biri olma ihtimali yüksek. Dolayısıyla aklınıza mukayyet olup, 23 rakamına fazla takılmayın ama filmi de kaçırmayın deriz.

Mars'ın merkezi ile en yakın ayı arasındaki mesafe 23,500 km.dir. Mayalar dünyanın sonunun 23 Aralık 2012'de (20 + 1 + 2 = 23) geleceğine inanmışlardır.

Titanic 15 Nisan 1912'de batmıştır (4 + 1 + 5 + 1 + 9 + 1 + 2 = 23).

TWA Flight 800 kazasında 230 kişi ölmüştür.

Cümlesini bulan film

Sinan Çetin'in yazıp yönettiği "ROMANTİK" sonunda vizyona giriyor. Dünyaya hep inançla bakmış kahramanlarının günün birinde yaşadıkları düş kırıklıklarını, beklenmedik dönüşlerle yol alan senaryosuyla seyirciye gösteren filmde Teoman, Okan Bayülgen, Yasemin Kozanoğlu, Semih Sergen, Toprak Sergen'in yanı sıra dünyaca ünlü İngiliz oyuncu David Hemmings ve oğlu Nolan Hemmings rol alıyor. Epeydir yapımcılığa daha fazla zaman ayıran Sinan Çetin'e uzun zamandır gösterimini ertelediği filmi hakkında merak ettiklerimizi sorduk.

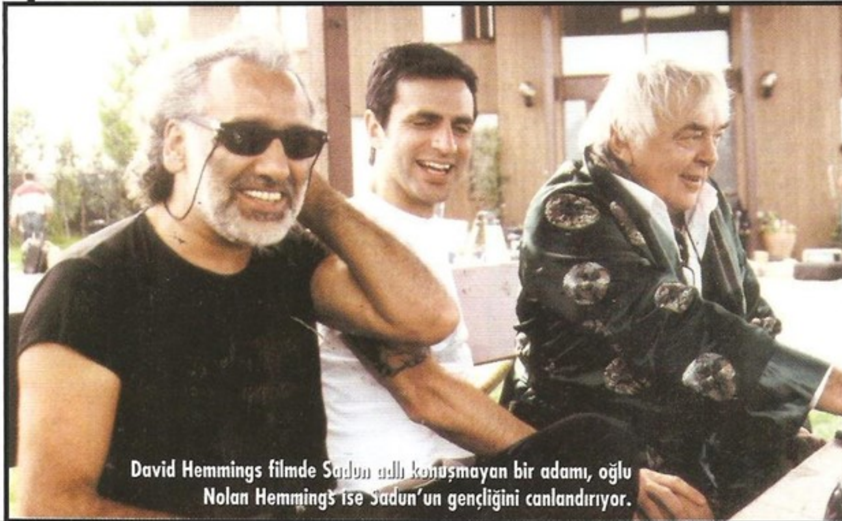
EBRU ÇELİKTUĞ

Herhalde şu aralar size en fazla sorulan soru şu: "Romantik" neden bu kadar gecikti? Bunu biz de sormak istiyoruz.

Bütün sorun senaryo sorunuydu. Senaryoyu bırak bir cümlesi bile yoktu filmin. Yedi sene gecikmesinin sebebi de aslında "ne anlatmak istediğine karar veremeyen yönetmen" sorunuydu. Filmin dört tane versiyonu var. (Aslında eski Türk filmi versiyonunu vizyona soksaydım birkaç milyon kişiyi çekebilirdi). Sonuçta bir yönetmen ne anlatmak istediğine karar vermezse dört değil dört yüz tane de film çekebilir. Dün akşam tesadüfen "Propaganda"yı seyrettim, o kadar netmiş ki cümlesi. Özel hayata veya insanların hayatına siyasal iktidarların veya siyasi gücün az karışması fikri, çok net olarak filmi anlatıyor.

"Romantik"te nasıl bir çıkış noktanız vardı?

"Sis ve Gece"den yola çıkmıştık. Ahmet Ümit'in kitabının haklarını satın almıştık ama sonra iade ettik. Başta düşündüğümüz o filmin cümlesinden hoşlanmadım. Sonraki cümleyse, "önceki Türk filmlerini iyi çeksek nasıl olur?"du. Çekerken fark ettik ki bu bir cümle değil, biçimsel bir duruş. Sonra da o korkunç yolculuk başladı: yönetmenin oyuncularıyla sete gidip anlatacağı şeye karar vermesinin yolculuğu. Sonunda kendi içime yaptığım bir yolculuktan sonra kendi cümlemi koyup bütün öyküyü yeniden kurmak zorunda kaldım. O yüzden o kadar şahsi, 7 yıl boyunca her gece yeniden düşünülerek tekrar tekrar yazılan, o kadar bana ait bir şey ki, senaryosunu kimin yazdığının -Neil Simon bile olsa- hiçbir önemi yok; çünkü kare kare, kişisel çözümlerle ortaya çıkmış orijinal bir senaryo ve film ortaya çıktı sonuçta. Film bittiği zaman da bayağı beğendim kendimi senarist olarak, çünkü elime kalem alıp bir satır bile yazmadan kamerayla yazmış oldum.

David Hemmings filmde Sadun adlı konuşmayan bir adamı, oğlu Nolan Hemmings ise Sadun'un gençliğini canlandırıyor.

Doğaçlama mı yaptı oyuncular?

Doğaçlama değil, hayır, herkes ne söyleyeceğini biliyordu. Ben söylüyordum, onlar söylüyordu, ama ellerinde bir metne bakıp çalışmadılar. Onlar güvendikleri bir yönetmenin setine gelip kendilerinden isteneni yapmaya gönüllü bir şekilde çalıştılar ve bence çok başarılı oldular. Filmimizde bu yüzden büyük bir inandırıcılık var.

Siz de onlara inandınız, çünkü Teoman'ın da ilk rolüydü bu mesela.

Evet doğru, ilk rolü bu filmde ben verdim. Aslında herkese bir teşekkür borcum var; Semih Sergen'den, Nail Kırmızıgül'den David Hemmings'e kadar... Oyuncular ne oynadıklarını bilmeden sete geldiler, sadece güvendikleri için... O yüzden, bir teşekkür borcum var. Ne olacağına dair en ufak bir fikirleri yoktu.

David Hemmings ve oğlu Nolan Hemmings'in projeye nasıl dahil olduğundan bahseder misiniz?

Hayatımda seyrettiğim ilk filmde, "Blow Up"ta, David Hemmings oynuyordu. Çok etkilenmiştim, 20 dakika falan sinemanın kapısında kalmıştım, kaldırımdan inemeden. Yıllar sonra Antonioni ile tanıştım, anlattım, "siz beni çok etkilemiştiniz" diye. Ama Alzheimer olmuştu, pek anlamadı ne yazık ki. Yıllar sonra "Romantik"te konuşamayan bir baba rolü için oyuncu ararken aklıma David Hemmings geldi. Aradık ve bir günlüğüne atlayıp geldi. Çok da güzel oynadı. Zaten şahane bir adamdı, devamlı şarap içiyor ve kahkaha atıyordu. Geçenlerde öldü, son filmi bu oldu, onun son filmini çekeceğim hiç aklıma gelmezdi. Tarihsel bir önemi oldu filmin, özellikle sinefiller için.

Ya oğlu?

Oğlu da onun gençliğini oynadı. Çok güzel bir kast oldu.

Sonuçta içinize sindiği zamanı beklediniz filminizi vizyona sokmak için.

Evet, beğendim filmi, sonuç olarak ilginç bir film oldu.

İlk bakışta bir aşk üçgeni gibi gözüküyor, ama aslında iyiliğin ve kötülüğün savaşı mı söz konusu?

Değil aslında, film bildiğiniz filmlerden değil, aslında bunu söylerken korkuyorum, çünkü ben bildiğiniz filmlerden birini yapmak isterdim. Fakat sonuçta hiç beklemediğimiz bir film oldu. Klasik bir aşk üçgeni gibi başlayıp, çeşitli dönüşlerle seyirciyi şaşırtan, ayrımlarla sürpriz bir finale doğru giderken, ilk söylediğinin biraz sonra tersini söyleyen, biraz sonra onun da tersini söyleyen, daha sonra onun da tersini söyleyen bir yapı kuruldu. Filmin sonuna kadar şaşırtıcı bir senaryo grafiği var. Çünkü filmin aslında sözünü ettiği şey "İnandığınız gerçek, gerçek olmayabilir". O yüzden filmin, önce bir gerçeği sunup seyirciyi bu gerçeğe inandırıp sonra o gerçeğin boş olduğunu gösteren bir yapısı var. Zaten filmin cümlesi de o: "Ya hep inandığınız şey gerçek değilse?"

Bu cümlenin bir de politik göndermesi var mı?

Var, filmi yapma amacım da buydu. Sizin dergide Robert Altman ile ilgili bir yazıda şöyle bir söz vardı: "Çok uzun tek bir film gibi". Sonuç olarak yönetmenlerin takıntılarını anlayışla karşılamak lazım. Açıkçası takıntısı olmayan birinin de yönetmen olabileceğini zannetmiyorum. Dünyayla bir derdi olmayan, bir şey söylemek hissinde olmayan bir yönetmenin filminin de pek filme benzeyeceğini zannetmiyorum. Yanlış veya doğru, ama bir şeye kafayı takıp onu anlatmak; bu filmin de derdi o, bütün filmlerin de derdi o sonuçta. İnandıkları ideolojilerin aslında gerçek olmadığını anladıkları zaman o ideoloji ya da düşünce adına ölmek veya öldürmek noktasında kalan bütün insanların tekrar tekrar görmesi gereken bir film bu. "Prenses"te bunu çok açık yapmıştım ve büyük küfür yemiştim. Bunun daha sanatkarane hali bence "Romantik" sonuç olarak. Bir düşünceye körü körüne, hatta ölme veya öldürme düzeyinde inanmanın tehlikelerinden bahseden bir film.

Filmin kahramanları Gökhan (Teoman), Yasemin (Yasemin Kozanoğlu) ve Ömer (Okan Bayülgen).

Epeydir yapımcılığa ağırlık verdiniz. Bu bir biriktirme dönemi mi sizin için?

Evet, bayağı birikti yeni projeler. Bir yandan çekiyorum.

Eski filmleriniz, mesela "Çiçek Abbas", "Çirkinler de Sever", "14 Numara", beğenilen ve hafızalara yer etmiş filmlerdi. Böyle projeleriniz yok mu?

"Çiçek Abbas"ı ben de severim, ama en çok "14 Numara"yı severim. Pek bilinmez aslında, en az gösterilen filmim odur, underground bir yerde geçtiği için. Aslında ne acı bir şey ki bugün bunu yapayım, esas filmimi bir sene sonra yaparım diye diye bütün ömrümün geçtiğini gördüm. Hala da böyle diyerek geçiyor zaman; araya hayat giriyor, okul açıyorsun, Avrupa Yakası'nı yapıyorsun, bir reklam daha çekiyorsun, sonra bir reklam daha...

Nedir esas filminiz?

Tam da bunu düşündüm. Berlin'de üç gün miksaj için yalnız kaldım. Ve epey bir eleme yaptım, çünkü bilgisayarda 40-50 tane proje var. Üzerini çize çize ilerleyip sonra 2-3 tane filme indim, onları yapacağım.

Size gelen yüzlerce proje vardır mutlaka, nasıl bir elemeye tabii tutuyorsunuz onları?

Mutlaka çekilmesini istediğim filmleri eliyorum ve onları yönetmenlere dağıtıyorum. Sekiz tane filmi sekiz yönetmene dağıtmış durumdayım. Onların prodüktörlüğünü yapacağım.

Son aylarda yerli filmlerdeki hareketliliği takip edebildiniz mi?

İki tane çok beğendiğim film oldu: "Beynelmilel" ve "Polis".

Yabancı gözüyle

"UMUDUNU KAYBETME" (The Pursuit of Happyness) gerçek bir yaşamöyküsünü beyazperdeye taşıyor. Amerika'da yılın önemli gişe başarılarından birine imza atan filmde, Oscar adayı performansıyla dikkat çeken Will Smith'i başrolde sekiz yaşındaki oğluyla izleyeceğiz.

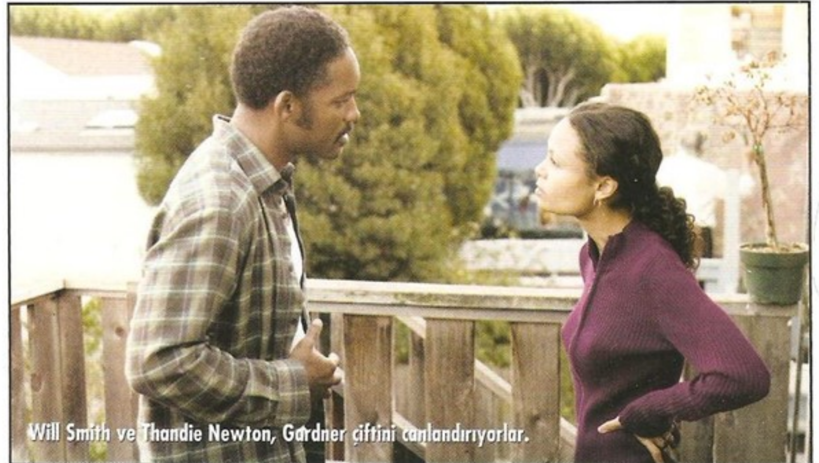
İLHAN YURTSEVER

Chris Gardner gayet sıradan sayılabilecek Amerikalı bir işadamı. Babasını hiç tanımamış ve hayli zor bir çocukluk geçirmiş bu adam, asıl büyük yaşam sınavınıysa 80'li yıllarda vermiş. O dönemde ailesine bakmakta güçlük çeken, faturalarını ödeyemez duruma gelen Gardner, küçük oğluyla birlikte sokakta yatmak zorunda bile kalmış. Fakat azmi ve becerikliliği sayesinde bu zorlu dönemi atlatmış ve yüksek eğitimi olmadığı halde finans sektöründe hızla yükselmiş ve kendi yatırım şirketini kurarak Amerikan Rüyasını gerçeğe dönüştürmüş. Kısacası Gardner'ınki, 'film gibi' tanımını sonuna kadar hak eden bir hayat hikâyesi.

İşte bu hikâye, Hollywood yapımcılarının elinde, başrolünde Will Smith'in rol aldığı, beklentilerin hayli üzerinde hasılat elde ederek, yılın sürpriz gişe başarılarından birine dönüşen, popüler bir film halini aldı. Will Smith tarafından canlandırılan Chris Gardner'ın az önce bahsettiğimiz 'zor' dönemini öykülüyor film. Tüm çabalarına rağmen evin geçimini sağlayamaz hale gelen Chris, karısının çekip gitmesine engel olamadığı gibi, kirasını ödeyemediği evinden de atılarak, oğluyla beraber San Francisco sokaklarında yapayalnız kalır. Biraz da tesadüf eseri iş başvurusunda bulunduğu borsa şirketinden çıkacak olan, hayatını değiştirebilecek önemdeki kararı beklerken, çaresizlik ve umut arasında gidip gelen bir ruh haliyle oğluna iyi bir baba olmaya çabalamakta, bir gıdım mutluluğun peşinde, oğlunun sevgisinden de güç alarak oradan oraya koşturmaktadır.

Filmin yönetmeni, biraz da Will Smith'in isteğiyle projenin başına getirilmiş olan Gabriele Muccino. Smith'in deyimiyle 'duyguların karmaşık doğasını başarıyla yansıtmakta tam bir usta' olan İtalyan yönetmen, ülkemizde de vizyona girme şansı yakalayan "L'Ultimo bacio" (2001) ve "Ricordati di me" (2003) filmleriyle adını duyurmayı başarmış bir isim. Özellikle de "L'Ultimo bacio"nun 2002 Sundance Film Festivali'nde Seyirci Ödülü'nü kazanmasıyla, Amerikan arenasında da geniş bir kesime ulaşan Muccino, "The Pursuit Of Happyness"in yönetmenlik koltuğuna ulaşabilmek için birçok adayı saf dışı bırakmak durumunda kalmış. Fakat yönetmen seçimine gelinmeden evvel, yapımcıların öncelikli derdi Gardner'ın hikâyesini senaryoya aktaracak doğru yazarı bulmak olmuş. Neticede, yakın zamanda Gore Verbinski'nin yönettiği "The Weather Man"in senaryosunu kaleme almış olan Steve Conrad en uygun seçim olarak görülmüş.

"The Pursuit Of Happyness"in fikir babası filmin yürütücü yapımcılarından Mark Clayman aslında. Clayman, 2003 yılında bir televizyon programında yayınlanmış olan Gardner'ın hikayesinden çok etkilenmiş ve programı izler izlemez hikayenin film haklarını satın almaya karar vermiş. Vakit yitirmeden Chris Gardner ile bir görüşme ayarlayan yapımcılar, hikâyeyi en doğru biçimde perdeye aktaracaklarına dair güvence verdikten sonra Gardner'ı ikna etmeyi başarmışlar. Ardından,

Will Smith ve Thandie Newton, Gardner çiftini canlandırıyorlar.

Amerikan Rüyası

Gardner'ın hayat hikâyesini aktaran televizyon programını Conrad'a videodan izlettiren yapımcılar, senaristin öyküyü şekillendirme konusundaki özgüveni karşısında rahatlayarak bir sonraki aşamaya geçmiş ve başrol için en baştan beri düşünülmekte olan Will Smith'e teklif götürmüşler. Sonradan filmin yapımcı kadrosuna da katılacak olan Smith, "I, Robot"un Vancouver'da devam eden çekimleri esnasında ortağı James Lassiter aracılığıyla senaryoyu okuma fırsatı yakalamış ve anında olumlu yanıtını yapımcılara ulaştırarak projeye katılmış.

Son olarak Muccino'nun da ekibe dâhil olmasıyla "The Pursuit Of Happyness"in çekimlerine start verilmiş.

Will Smith, Chris Gardner rolünü kabul etme sebebini açıklarken "Hikâyeyi televizyonda izlediğimde Amerikan Rüyasının cisimleşmiş halini gördüm" diyor. "Bu ülkenin üzerine inşa edildiği fikir; azim ve irade sahibi her insanın en dipten en tepeye tırmanabilme şansına sahip olmasıdır. Senaryo da bunu kusursuz bir biçimde yansıtıyordu. Bu tarz bir gayret sergileyen birini gördüğünüzde aklınıza ilk gelen soru şu olur: 'Ben bunu yapabilir miydim? Bu adamın yaptığı gibi, bunca sıkıntıya göğüs gerip, tekrar ayağa kalkabilecek kadar iyi bir insan, iyi bir baba ya da iyi bir koca olabilir miydim?' Bunlar benim de kendime sıkça sorduğum sorulardı." Muccino ise hikâyede kendisini en çok cezbeden şeyin, umutsuzca hayatta kalmaya çabalayan ve oğlunu koruma içgüdüsünü her şeyin üzerinde tutan başkarakterin mücadelesi olduğunu belirtiyor. Bu arada, Muccino henüz filmin yönetmenliğine getirilmeden önce, Smith ve Lassiter ile gerçekleştirdiği bir buluşma esnasında "Siz Amerikalılar, Amerikan Rüyası'nı gerçekten anlamıyorsunuz. Amerikan Rüyası'nın özünü anlayabilmek için bir yabancı olmanız gerekli" diyerek, ikili üzerinde ufak çaplı bir şok etkisi yaratmış. Fakat filmin temel dinamiklerinden olan Amerikan Rüyasının, bir yabancının gözünden aktarılması fikri yapımcılara gayet mantıklı gelmiş ve Muccino biraz da bu sayede işin başına geçmiş.

Filmin çekimleri sırasında Chris Gardner zaman zaman sette bulunarak, ekibe pek çok konuda yardımcı olmuş. Will Smith, senaryonun yazım aşamasında da Steve Conrad'dan yardımlarını esirgemeyen Gardner için şunları söylüyor: "Chris ile çalışmak hepimiz için çok yararlı oldu. Chris her gün setteydi ve bu sayede, onun yaşadığı deneyimin özüne inebilmek konusunda hiç zorluk yaşamadık." Muccino ise Gardner'ın sette bulunmasının kendileri için büyük bir şans ve ilham kaynağı olduğunu belirtiyor. Bu arada, Gardner'ın filmin çekimleri ile eş zamanlı kaleme aldığı ve 2006'nın başında yayınlanan bir de otobiyografisi bulunuyor. Gerçek Chris Gardner'ı merak edenler için de ufak bir not düşelim: Filmin son sahnesinde San Francisco sokaklarında oğluyla el ele yürüyen Will Smith'in, şöyle bir arkasını dönüp göz ucuyla baktığı, sokaktan geçen takım elbiseli adam Gardner'ın ta kendisi.

Filmin oyuncu kadrosunda yer alan bir diğer tanıdık sima da, Gardner'ın karısı Linda'yı canlandıran Thandie Newton. Oyuncunun, son Oscar galibi "Crash"teki performansından etkilenen yapımcılar, Linda'nın yaşadığı çelişkiyi en doğru şekilde yansıtabilecek kişinin Newton olduğunu düşünmüşler. Gardner'ın oğlunu canlandıran kişi ise, Will Smith'in gerçek hayattaki oğlu olan Jaden Smith. "The Pursuit Of

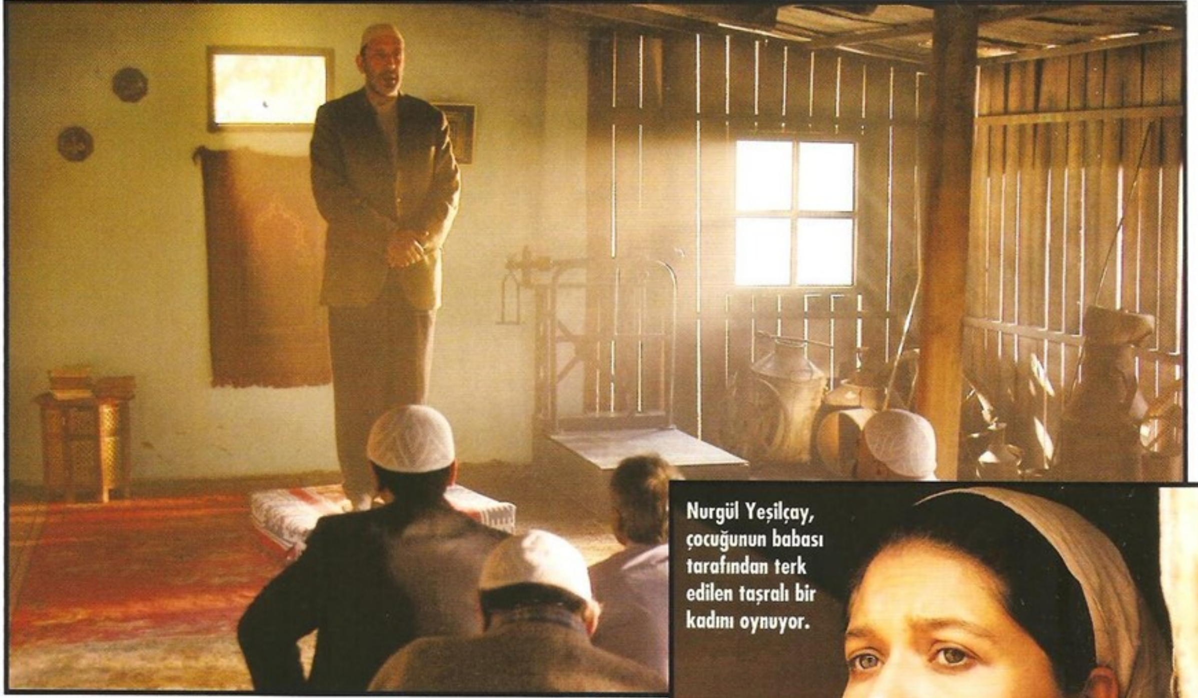

Jaden Smith, bazı sahnelerde resmen babasından rol çalıyor.

Happyness" ile ilk uzun metraj filminde rol alan 1998 doğumlu Jaden, ilk oyunculuk tecrübesini 2003-2004 yılları arasında birkaç bölümünde yer aldığı "All Of Us" adlı televizyon dizisiyle yaşamış. Jaden'ın, doğallığı sayesinde rolü kaptığını ifade eden yapımcılar, başlarda rolü ona vermeyi bir kumar olarak gördüklerini itiraf ediyorlar. Zira başarısız olması durumunda insanlarda Will Smith'in oğlu olduğu için kayırıldığı fikri uyanabilirdi, diyorlar. Will Smith ise, başta bu konuyla ilgili bazı endişeler taşıdığını ancak oğluyla karşılıklı oynamasının filme güçlü bir gerçeklik hissi kattığına inandığını söylüyor. Henüz ilk sinema filminde oynamasına rağmen, doğallığı ve sevimliliğiyle beğeni toplayarak, filmin en izlemeye değer unsurlarından biri haline gelen Jaden'ın, bazı sahnelerde babasından rol çaldığı dahi söylenebilir.

Şu ana kadar yalnızca Amerika'da 150 milyon dolar civarında hasılat elde eden "The Pursuit Of Happyness", 2006'nın gişe şampiyonları arasında da üst sıralardaydı. En çok Will Smith'in Oscar'a aday gösterilen performansı sayesinde adından söz ettiren film, optimist ve duygusal bir öykü izlemek isteyenler için biçilmiş kaftan gibi görünüyor. Yine de filmin, bu optimizm rüzgarını biraz fazla ileri götürüp, hikayenin bazı kırılma noktalarını boşladığı türünden eleştirilere maruz kaldığını da hatırlatalım.

Nurgül Yeşilçay, çocuğunun babası tarafından terk edilen taşralı bir kadını oynuyor.

Aşk ve inanç

OLKAN ÖZYURT

"Körebe", "Adı Vasfiye", "Aaahhh Belinda" ve "Kadının Adı Yok" gibi filmlerin senaryolarında imzası bulunan, sinemamızın önemli senaristlerinden Barış Pirhasan, yönetmenlik yapmaya başlayınca da kendi yazdığı senaryoları filme çekmişti hep. Bu ay izleyeceğimiz yeni filmi "Adem'in Trenleri"ndeyse ilk kez başkasının senaryosunu filme çekti. Senaryo Stüdyosu öğrencilerinden İsmail Doruk'un yazdığı, başrollerini Nurgül Yeşilçay'la Cem Özer'in paylaştıkları film, taşrada bir tren istasyonunda geçen üçlü bir aşk öyküsü anlatıyor.

Sevdiği adam ve çocuğunun babası olan Bekir'in (Atıf Emir Benderlioğlu) kendisini terk etmesi üzerine ortada kalan Hacer'e (Nurgül Yeşilçay) Hasan Hoca (Cem Özer) sahip çıkar. Onu nikahına alıp, küçük kızı Fatmacık'a kendi evladı gibi bakar; fakat Hacer'e elini bile sürmez yıllar boyunca. Bu durumu Allah'ın bir sınavı olarak kabul etmektedir ve bir gün Hacer'in Bekir'e döneceğini düşünmektedir çünkü. Hacer içten içe Hasan Hoca'ya ilgi duysa da onun kendisinden hoşlanmadığını düşünerek var olan durumu kabul eder. İki tarafın

Barış Pirhasan 2001'de yazıp yönettiği "O da Beni Seviyor"dan altı yıl sonra "ADEM'İN TRENLERİ"yle seyirci karşısına çıkıyor. Başrollerini Nurgül Yeşilçay'la Cem Özer'in paylaştıkları film, hayata ve insana dair temel sorularla ve özellikle de inançla ilgilenen bir aşk hikayesi.

kabullendiği bu yaşam, bir Ramazan günü Hasan Hoca'nın Manisa'nın uzağındaki küçük bir tren istasyonuna imam olarak çağrılmasıyla değişir; çünkü burada Bekir'le karşılaşırlar.

İlk bakışta filmin en dikkat çekici yönü, geçtiğimiz yıl kaybettiğimiz usta yönetmen Atıf Yılmaz'ın filmlerini hatırlatıyor oluşu. Bir aşk hikayesi temelde, ama aynı zamanda hayatla ve insanla ilgili en temel sorularla, özellikle de inançla ilgileniyor. Ve özellikle başroldeki oyuncularının peformanslarıyla kendinden söz ettirecek gibi görünüyor. Altı yıl sonra yeni sinema filmiyle seyirci karşısına çıkan Barış Pirhasan'la, "Adem'in Trenleri" üzerine konuştuk.

İlk kez size ait olmayan bir senaryoyu çektiniz. Bu nasıl oldu?

İsmail Doruk, Senaryo Stüdyosu'nun önceki dönemlerden öğrencisiydi. Proje burada geliştirildi. Ondan sonra çeşitli yapımcılarla görüşüldü senaryonun filme çekilmesi için. Sonra yapımcılar filmi benim çekmemi teklif etti. Ben de kabul ettim. Ayrıca ben sinemanın gerçek anlamda kolektif bir iş olduğunu düşünüyorum. Açıkçası çalışma sürecini seviyorum ben. Bu süreci paylaşmak istiyorum. Bunun için bu sefer bir başkasının olmasına rağmen çok içime sinen bu senaryoyu çekmek istedim.

Peki bu hikayede ilginizi çeken neydi?

İnanç, iman, hayatın gerçekleri, insanın kendi istekleri, ihtiyaçları, kısacası birtakım inanç ve ilkelerle bu dünyada nasıl yaşanabileceği, nasıl insan olunabileceği, çok temel sorular. Bunlar benim hep ilgimi çekiyor. Bu hikayenin de çok güçlü bir özü var. Hikayede inançları olan ya da inancı uğruna yük taşıyan bir insanın o yükü nasıl taşıdığı, nasıl taşıyamadığı anlatılıyor. Bir de hikayenin çocukların gözünden anlatılması hoşuma gitti. Çünkü çocukların

gözünden bir şeyleri anlamak, bakmak bana ilginç geliyor.

Senaryo size ait olmamasına rağmen filmi izleyince hikayeyi çok benimsemiş olduğunuz hissediliyor.

Çok benimsedim hikayeyi. Bu hikayeyi ben yazmış olsam böyle bir senaryo ortaya çıkardı.

Ama böyle durumlarda yönetmenin senaryo üzerinde çalışması gerekiyor zaten. Ben de çalıştım tabii İsmail'e danışarak; ama dedim ya hikayeyi çok benimsedim.

Film, Atıf Yılmaz'ın "Selvi Boylum Al Yazmalım"ını, "Mine"sini hatırlatıyor. Sizin sinemanızla Atıf Yılmaz sineması arasında farklılıklar var ama bu hikaye tam da Atıf Yılmaz'ın da hoşuna gidebilecek, ilgisini çekebilecek türden. Çekerken bunu hiç düşündünüz mü?

Evet, özellikle "Selvi Boylum Al Yazmalım"a benzetenler oluyor. Ama böyle bir düşüncem olmadı. Dediğiniz gibi bu hikaye Atıf Abi'nin de büyük bir keyifle çekebileceği türden bir hikaye; ama o böyle mi çekerdi, zannetmiyorum. O başka bir yanından inceler, başka bir şey bulurdu bu hikayede. Yine de bu film Atıf Abi'nin sinemasını hatırlatıyorsa ne kadar iyi, ne mutlu bana.

Cem Özer ile Nurgül Yeşilçay iyi oynamışlar. Gerçek yaşamda eş olmaları performanslarını etkilemiş olabilir mi?

Eş olmaları performanslarını nasıl etkiledi bunu bilemiyorum. Herhalde daha mutlu oldular, daha keyifli çalıştılar. Ama ikisi de o kadar profesyonel oyuncular ki, eş olmasalardı da gayet iyi çalışırdık gibi geliyor bana. Onlar belli bir düzeyin, belli bir yeteneğin üstünde oyuncular. Böyle oyuncular sette problem çıkarmaz. Starlar kapris yapar diye bir şey vardır ya ben hiç inanmıyorum böyle şeylere. En azından Yeşilçam'da gelenek bu değil.

Oyuncu yönetiminiz gerçekten çok iyi. Filmde çocuklar dahil herkes iyi oynuyor. Sette de çok sakin görmüştük sizi. Nasıl çalıştınız oyuncularla?

Oyuncunun kendi karakteri ve senaryoyla ilgili bir soru işareti varsa kafasında bunu en net şekilde yönetmen olarak cevaplamak gerekiyor. Oyuncunun, ne istiyor bu karakter ve somut olarak ne yapıyor sorusuna net cevap vermelisiniz, bu bir. İkincisi mekanla, kostümle, makyajla onun istediği tipi yaratmasına fırsat yaratacaksınız. O da sadece yönetmenin işi değil zaten. Bütün ekibin işi. Ayrıca mizanseni de doğru kurmak gerekiyor. Oyuncunun oynaması için doğru mizansen vermeniz lazım. Abuk sabuk yerlerde dur,

Başrollerde Nurgül Yeşilçay ve Cem Özer.

yürü, oradan bir şey alırken şunu da yap dersen bunun kötü bir şey olacağını sezen oyuncu orada başlar 'ben ne yapıyorum' demeye. Oyuncuya mizanseni veriyorsunuz, kamerayı da koyuyorsunuz, bu doğru olduğu zaman tıkır tıkır işliyor ve mutlu oyuncu önce provasını yapıyor, sonra bir-iki çekimle işi bitiriyorsunuz. Zaten iş uzadıysa biraz fena bir durum var demektir. Eğer mizanseni tam çözemediyseniz, kamera doğru yerde değilse, bakın oyuncunun suratına, ekşimiştir. Hemen mizanseni, kameranın yerini sorgulamak lazım, 'doğru bir iş mi yapıyorum' diye.

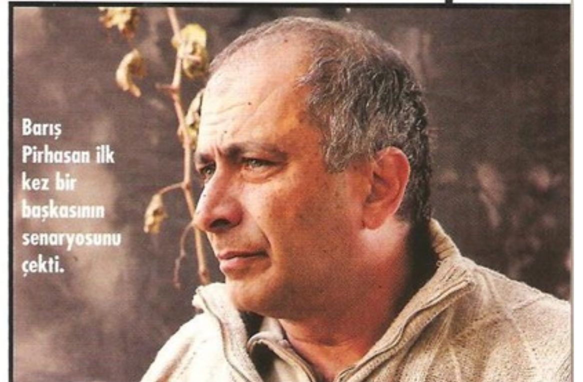
Siz daha önceki filmlerinizde inanç konusuna eğilmiştiniz. Son zamanlarda inanç konusunu ele alan filmler ardı ardına geldi. Bunu nasıl değerlendiriyorsunuz?

Çok doğal geliyor bana. Bir ülkenin politik gündemi, ideolojik gündemi, böyle ciddi değişimlere uğruyorsa sinema da bunu izler. Sinema güncel bir sanat. Olanı biteni izliyor, güncel olaylardan etkileniyor yönetmenler. İkincisi, yapımcılar filmlerini çok kişiye seyrettirmek ve para kazanmak için o konuların yapılmasını ister oluyorlar. Milliyetçi diziler var mesela. Bu bir içeceğin çok popüler olması gibi bir şey. Kimileri fırsatçılık yapabiliyor. Bu bence sinema yapan kişilerin kendilerine vereceği bir hesap. Bütün mesele şu, yarım yamalak bildiğin bir konuyu sömürmeye çalışırsan rezil olursun. Bu filmi, İslamiyetten hiç

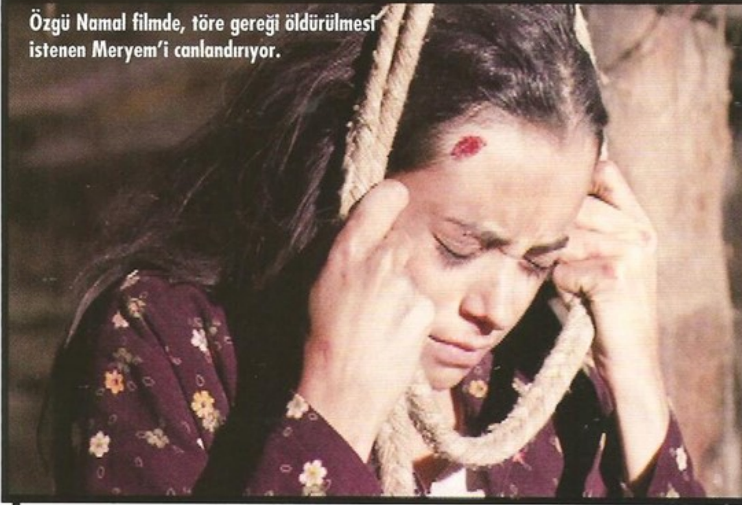
habersiz biri çekemezdi herhalde. Mevlüt var, namaz var, oruç var yani duygusunu geçiremezdi en azından. Ama bu filmi yapmak için inançlı bir Müslüman olmak da gerekmiyor. Bu filmi İslami kültürün içinde doğmuş, orada yetişmiş bir insan çekebilir. Bir ideoloji, didaktik bir şey savunulmuyor ya da bir şeyler kötülenmiyor. Burada insani bir şey sorgulanıyor ve sonuçta bu bir aşk filmi.

Sizin de içinde bulunduğuz yönetmenler kuşağı Yeşilçam'la Yeni Türk Sineması arasında bir taşıyıcılık görevi üstlenmiş gibi duruyor. Bu durum bir sorumluluk yüklüyor mu omuzlarınıza?

Benim kaderim öyle biraz. Şiirde de, sinemada da ne iş yapsam ara kuşak gibi bir yerde duruyorum. Ama açıkçası ben kendimi nereye yerleştireyim, nasıl bir üslup edineyim, bu piyasada nasıl yer alayım diye bir hesap yapmadım. Bu çok azap verici ve bunaltıcı geliyor bana. Benim derdim, dünyada bana ayrılmış bir yer varsa yaşayabilmem için onu bulmak. Bu çaba içinde yazıyorum ve film yapıyorum. Bir filmi yaparken insan içinden gelen bir hayatı ve bir yaratıcılık sürecini yaşarsa iyi olur diye düşünüyorum. Bence herkesin kendi üzerine düşen işi iyi yapması çok önemli. Zeki'nin (Demikubuz) "Kader"ini seyrettim. Gerçekten dehşete düştüm, çok sevdim. Ama o Zeki'nin filmi. O her şeyiyle kendine ait bir iş yapıyor. Zeki'nin, Nuri Bilge'nin (Ceylan) en önemli yanları bu zaten. Onlar esas olarak kendilerini yapılandıran insanlar. Benim buna çok büyük muhabbetim var. Onun için de çok seviyorum bu yapılan işleri. Benim çalıştığım yer, geldiğim yer biraz daha karışık. Çünkü uzun süre Yeşilçam'da çalıştım. Atıf Abi'nin yanında, asistanlık yaptım. Bu benim için bir hazineydi. Ama ondan çok daha önce çocukluğumda babamın senaryolarının aşağı yukarı hepsini okudum. Oralardan bir şey almamak için çok duyarsız olmam gerekirdi.

Barış Pirhasan ilk kez bir başkasının senaryosunu çekti.

"Töre filmi değil, bir yol filmi"

Özgü Namal filmde, töre gereği öldürülmesi istenen Meryem'i canlandırıyor.

Zülfü Livaneli'nin çok satan romanından sinemaya uyarlanan "MUTLULUK" bu ay gösterime giriyor. Töre cinayetlerinden, Batı-Doğu çatışmasına kadar önemli meselelere değinen filmin yönetmeni ABDULLAH OĞUZ. Başroller ise Talat Bulut, Özgü Namal ve Murat Han'a emanet.

Son olarak "O Şimdi Mahkum"la sinemalarda ağırladığımız yönetmen-yapımcı Abdullah Oğuz, bu kez çok daha ağır ve iddialı bir filmle karşımıza geliyor. "O Şimdi Mahkum" sinema yazarları ve izleyenler tarafından beğenilmesine rağmen, gişede ilgi görmemiş, bu açıdan birçok kişiyi şaşırtmıştı. Oğuz o film için "O mevsimin ve filmin talihsizliği oldu" diyor. Yani sinemaya küskünlüğü filan söz konusu değil. Öyle ki, Zülfü Livaneli'nin uluslararası şöhrete sahip romanı "Mutluluk"un sinema uyarlamasında da yine iki milyon dolarlık bir bütçeyi gözden çıkarmış vaziyette. Üstelik filme Kültür Bakanlığı'ndan da maddi destek çıkmamış. Töre cinayetlerinden yola çıkarak bir yol hikayesine dönüşen "Mutluluk", tecavüze uğradığı ve namusu kirlendiği gerekçesiyle ailesi tarafından öldürülmesi istenen Meryem'in, amcasının kızını (Meryem) öldürmekle görevlendirilen Cemal'in ve bu ikiliyle yolu kesişen şehirli bir profesör olan İrfan'ın öykusüne odaklanıyor. Cemal, Meryem'le birlikte, -onu yolda öldürmek üzere- İstanbul'a doğru seyahate çıkıyor, ancak vicdanı buna elvermeyince geri de dönemiyor ve bitimsiz bir yolculuk başlıyor... Çekimleri Türkiye'nin koylarında, doğuda ve İstanbul'da gerçekleşen filmin öyküsünü Abdullah Oğuz'dan dinledik.

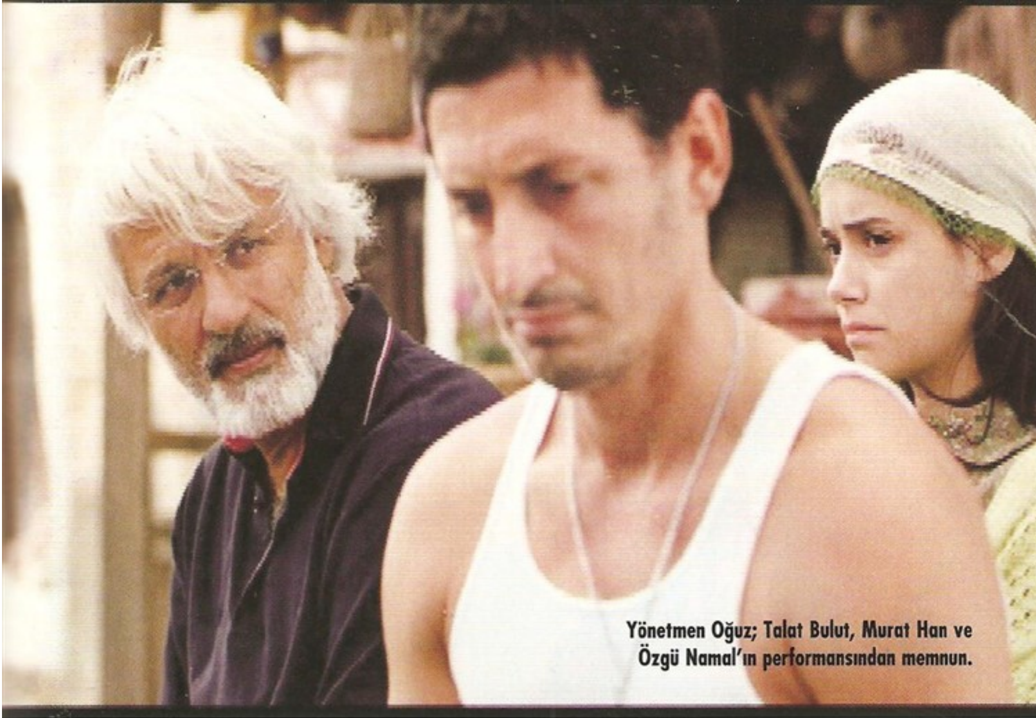
Sektördeki hareketlilik ve film üretiminin arttığı şu günlerde, sizin gidişatla ilgili düşünceleriniz neler? Gerek gişe, gerek yapım koşulları gerekse üretilen filmler üzerinden bir değerlendirme yapar mısınız?

Bir furya söz konusu, 50-60 küsür film çekilmiş bu sene. Bir taraftan bu iyi. Daha önce sinemaya yatırım yapmamış insanlar sektöre yatırım yapıyor. Sektör adına iyi bir şey bu. Neticede bir sürü insan ekmek yiyor bu işten. Tabii, beni ve bir sürü insanı korkutan tarafı ise başka. Müzik sektöründe bu enflasyonun etkilerini gördük. Çok olumlu değildi. Bir anda bir şeyin üzerine çok karlı bir iş olduğu düşüncesiyle gidiliyor, özenmeden, masa başında çalışılmadan bir sürü film yapılıyor, neticede "bu özensizlik seyirciyi sinemadan soğutur mu" gibi bir soru da gelmiyor değil insanın aklına. Ayrıca sinemasal olarak değerlendirme yaptığınızda, "sinemaya benzemeyen" filmler çok acayip iş yapıyor. O arada ıskalanan filmler oluyor, önemli filmler güme gidebiliyor. İnşallah seyirci bu işten soğumaz. Keşke 60 değil 100 tane film yapılsın ama çeşitlilik olsun ve her biri kendi kitlesine ulaşsın... Yine de sektörle ilgili en önemli problem senaryo ve senaryo yazarı eksikliği kanımca...

Abdullah Oğuz

Bir roman uyarlaması yapma fikri nereden doğdu? Romanı ne zaman keşfettiniz?

Romanı önceden okuyamamıştım. Ancak bana romanı ilk olarak Fatih Edipoğlu adlı arkadaşım verdi, filmini çekmek istediklerini söyledi. Beni de yönetmen olarak düşünüyorlardı. Ben romanı okudum. Çok sevdim. Beni en çok cezbeden yönü ise, sadece bir töre ve köy hikayesi olmamasıydı. Buradaki en önemli nokta "Mutluluk"un bir yol filmi, yol hikayesi olması. Töreyle başlayan, ancak ölümden kaçan Meryem'in, geleneklerinden uzaklaşmaya çalışan Cemal'in ve modern hayatından sıkılan profesör İrfan'ın kesişen hayatlarını anlatan bir yapı söz konusu. İrfan modern batıyı, Meryem ve Cemal ise doğuyu temsil eden karakterler elbette. Onların bu kesişmesi benim çok ilgimi çekti diyebilirim. O yüzden bir "töre filmi" değil bu, bir "yol filmi". Sonradan bu film projesi rafa

Yönetmen Oğuz; Talat Bulut, Murat Han ve Özgü Namal'ın performansından memnun.

kalktı ama ben üzerinde çok çalıştığım bir iş olduğu için kendi başıma filmi yapmaya karar verdim.

Romanın filme uyarlanışı sırasında çeşitli değişikliklere gidildi mi?

Roman uyarlamalarının riskli tarafı bu. Biliyorsunuz insanlar bir kitabı okudukları zaman kafalarında kendi filmlerini çekerler. Ondan sonra da filmi izleyip "kitabı daha iyiydi" derler. Aslında ona güzel gelen, kafasında canlandırdığı hayaldir, kendi zihnindeki filmdir. Bizim filmimizin biraz serbest bir uyarlama olduğunu söyleyebilirim. Kitap 350 sayfa ve birçok şeyi bir arada sunuyor. Haliyle onu adapte etmek de çok kolay bir iş değil. Yazarla hem fikir olmanız gerekiyor. O açıdan Sn. Livaneli'yle son derece uyumlu olduğumuzu söylemem mümkün. Şanslıyım, çünkü kendisi çok sevdi filmi. Bir tek ona filmi gösterirken gerilmiştim ama o da filmi sevince içim çok rahatladı. Çünkü kendi yarattığı bir dünya, onun hayalleri... Hikayede yaptığımız en önemli değişiklik ise, Meryem ile Cemal'in arasındaki ilişkide kendisini gösteriyor. Üç karakterin ilişkisinde de ufak değişiklikler oldu.

"Mutluluk" yurt dışında da oldukça tanınan bir roman. Bu açıdan filmin ABD, Fransa gibi ülkelerde nasıl karşılanacağını düşünüyorsunuz?

O büyük bir avantaj bizim için. Benim bu filmi çekmek isteyişimdeki önemli sebeplerden biri de zaten romanın uluslararası platformdaki yeridir. Amerika'da şu anda kitap ünlü mağaza zinciri Barnes and Noble'un yeni keşfedilen yazarlar kategorisine girdi. Yine Amerika'da, filmle birlikte kitabın tanıtımını yapmak, romanın kapağını filmin kapağı yapmak istiyorlar. Ayrıca İnsan Hakları Film Festivali'nin açılış ya da kapanış filmi olması için gelen teklifler var. Genelde böyle şeyler Amerika'dan değil Avrupa'dan gelir, bu açıdan durum şaşırtıcı. Ayrıca Fransa'da da kitabın çok sevildiğini biliyoruz. Cumhurbaşkanı Jaques Chirac'ın kitapla ilgili açıklamaları da söz konusu olmuştu. Bunun haricinde Cannes Film Festivali'ni deneyeceğiz, kabul edilirse tabii büyük bir sevinç olur bizim için. Zira töre, Avrupa Birliği'nin de çok önemsediği bir mesele. Haliyle bu filmin değindiği meseleler biraz güçlü bir konsept oluşturuyor uluslararası arena için. Sadece töreye saplanıp kalmaması da önemli. Tecavüz, töre cinayeti, Meryem'in yaşadıkları haricinde, profesör İrfan'ın hikayesi, filmin geçtiği güzelim koylar, ülkemizin birbirinden güzel, ilginç mekanları da önemli yer tutuyor filmde. Meryem kadar, İrfan karakteri de oldukça evrensel bir sıkıntıdan mustarip. Metropollerde yaşayan şehirli insanın sıkıntılarını duyup bir biçimde "gitmek" isteyen bir karakter. Cemal mesela, askerdeyken doğuda terörün yoğun olarak hissedildiği bir bölgede çatışmalara girmiş, böyle bir ortamdan evine dönmüş bir karakter. Daha onun şokunu atlatamadan amcasının kızını vurması isteniyor. O da büyük bir travma.

Hikayenin çıkış noktası bir namus-töre cinayeti. Bununla ilgili bir ön araştırmanız oldu mu? Bu meseleden mağdur olmuş insanlarla görüştünüz mü?

Van'da töre cinayetleriyle mücadele eden kadın kolları var. Onlarla oturup konuştuk. Bu filmi çekmeye karar verişim de, bu konuşmalar ve dergide okuduğum bir makale sonrasında gerçekleşti aslen zaten. Siz de hatırlarsınız, 18 ay içinde 65 tane genç kızın cesedi bulunduğuna dair bir haberdi. Hepsine de intihar süsü verilmişti ve kızların yaşları 13 ila 18 arasında değişiyordu. Devlet bu cinayetleri engellemek için ağır cezalar getirdiği halde, bu önlemleri ekarte edebilmek için intihar süsü verilerek cinayet bir şekilde gerçekleştiriliyordu. Beni çok etkilemişti o haber. Neticede bu bir töre filmi değil, ama olumlu anlamda bir sürü karanlık noktaya ışık tutacağımızı düşünüyorum. Ama dediğim gibi ben daha çok karakterler üzerine yoğunlaştım.

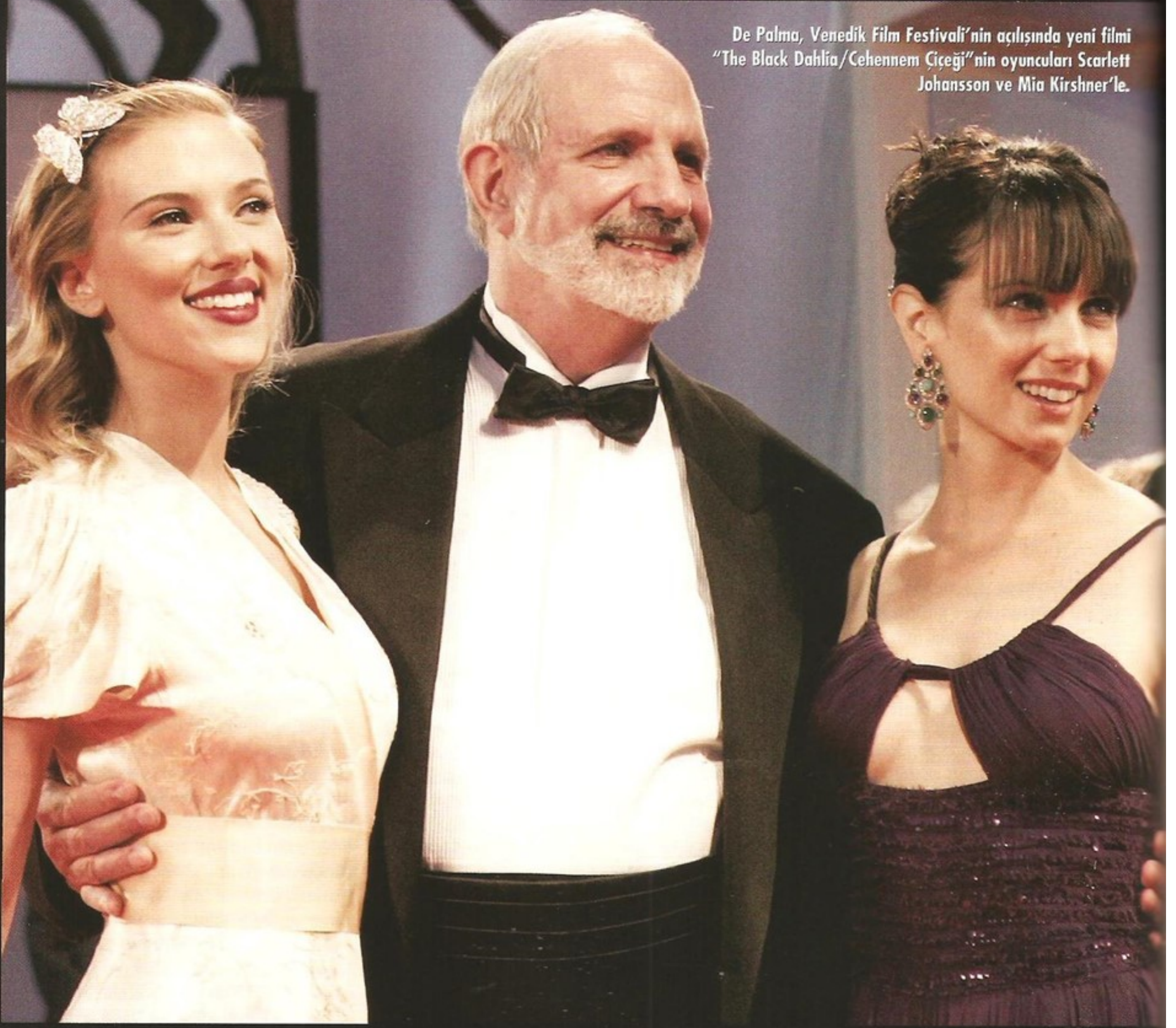
Oyuncular konusunda bir karmaşa oldu sanırım. Çünkü film ilk açıklandığında kadro bambaşkaydı, Timuçin Esen, Tarık Akan gibi isimler konuşuluyordu ama sonradan değişti. O arada neler oldu?

Evet herkes değişti. Filmin çekimlerine 15 gün kala oyuncularım yoktu! Çekimlerin gecikmesiyle ilgili bir aksaklık oldu orada. Mesela Meryem rolü için Beren Saat'i düşünüyorduk, uzunca bir zaman da aklımızdaki isim oydu ancak programı uymadı. Biz gecikince, o bir diziye başladı. Özgü de hikayeyi çok sevmişti, son haftalarda arayıp rolü oynamasını istediğimi söyledim. Sağ olsun hiçbir sorun çıkmadı. Cemal rolü için Timuçin Esen düşünülmüştü ama sonradan biraz yaşlı kaçacağını düşündüm. Ayrıca o da bana bu rol, "Gönül Yarası"ndaki rolüne epey benzediği için biraz şüpheli olduğunu söyledi, benim de öyle bir düşüncem vardı zaten. Haliyle Cemal rolü için, Murat Han çıktı geldi. Bizim aynı zamanda bir de ajansımız olduğu için oyuncular sürekli gelip gidiyor, görüyoruz. Murat Los Angeles'tan yeni gelmişti. Bilkent Üniversitesi'ndeki eğitiminden sonra, orada da oyunculuk üzerine eğitim almış memleketine dönmüştü. Pırıl pırıl bir genç... Yalnız okuma provalarında bir felaketti. Felaketten kastım da diyalekti, aksanı hiç uymuyordu. Yurt dışında yaşamış olmasının etkisi vardı bunda. Bunu kendisine söylediğimde bir haftasonu alıp başını Van'a gidip geldi benden habersiz. 48 saatte inanılmaz bir değişim gösterdi. Bambaşka bir oyun çıkardı. Büyük bir hırs azim gösterdi. Talat Bulut zaten profesyonel bir insan. O da çok iyi çalıştı.

Seyirciden nasıl bir tepki bekliyorsunuz?

O konuda da Zülfü Livaneli şöyle dedi: "Bence Türk halkı bunu ıskalamaz". Bunu ondan duymak beni çok memnun etti. Ben filmin ağızdan ağıza reklamının olacağını düşünüyorum.

KLASİK Dünya Sinemasının Ustaları

De Palma, Venedik Film Festivali'nin açılışında yeni filmi "The Black Dahlia/Cehennem Çiçeği"nin oyuncuları Scarlett Johansson ve Mia Kirshner'le.

"Modern sinemanın en tartışmalı isimlerinden biri Brian De Palma. Kimilerine göre kendine has üslubu ile yaratıcılığını her an geliştiren eşsiz bir yetenek, kimilerine göreyse, kana olan düşkünlüğü ruhsal dengesizliğine, filmlerinde hep kadınların katlediliyor olması maçoluğuna, Hitchcock, Powell ve Antonioni'ye yaptığı sağlam göndermeler ise taklitçiliğine yorulacak sıradan bir yönetmen... Dilerseniz eleştirileri bir yana bırakalım ve "Carrie", "Yaralı Yüz", "Dokunulmazlar" ve "Yılan Gözler" gibi filmlerinden tanıdığımız De Palma'ya her zamankinden daha dikkatle bakalım; baktıkça görmek, gördükçe gerçeği keşfetmek için..."

Brian De Palma'nın "gör" dediği

PINAR TINAZ GÜRMEN

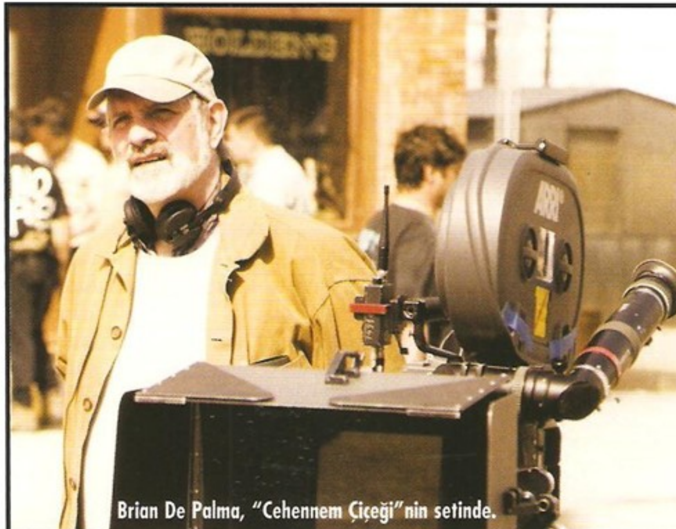
'**Sinema** saniyede yirmi dört kere gerçektir.' der Jean Luc Godard. Bu sözüyle seyircisini kandırmaya kalkışmayacağını, onun gerçekleri görmesine sinema yoluyla hizmet edeceğini anlatır. Bu sözü tam tersine çevirip, 'Kamera her zaman yalan söyler. Saniyede 24 kez yalan...' diyen Brian De Palma'nın ise niyeti daha karmaşıktır. O seyircisine 'Size yalan söyledim.' der önce. 'Ama dikkatle bakarsanız, gözlerinizin sizi nasıl oyuna getirdiğini fark edebilir ve gerçeğe bir adım daha yaklaşabilirsiniz...' Kanımca bu yöntem, insanların bazı görüş veya kişilere körü körüne inanmak yerine, çevrelerinde olup bitenlerin iç yüzünü görmeye çalışmalarını sağlayacağından, çok daha geçerli ve faydalıdır.

Filmlerinde kendi halinde, sıradan insanları ele alır De Palma. Sosyalleşmekte zorlanan, geçmişlerinin sırtlarına yüklediği korkulardan, hayal kırıklıklarından sıyrılamayan, varoluşlarının anlamını çözemeyen bu kişiler, ansızın zorlu bir durumun içinde buluverirler kendilerini. Ya görmemeleri gereken bir cinayete tanık olmuşlardır, ya ellerinde hiçbir güç yokken azılı haydutlarla karşı karşıya gelmişler, ya da en güvendikleri dostları tarafından sırtlarından vurulmuşlardır. Yaşadıkları her ne olursa olsun, en önemli ortak noktaları, bu şok edici durumla yüzleşmeden önce bir yalanın içinde yaşadıklarının farkında olmayışlarıdır. Olayı aydınlatmaya çalıştıkça, gerçeğin görünenden ne kadar uzak olduğunu anlar, bunu ispat için çabalar ama genellikle kaybederler. Çünkü sistem, gerçeğin açıklanması değil, yorumlanması üzerine kurulmuştur ve ne kadar cesaretli olursa olsun, sıradan bir insanın tartının dengesini değiştirmeye gücü yetmeyecektir...

Sinemasının odak noktasına 'daha dikkatli bakmak' düşüncesini yerleştiren De Palma, filmlerinde izlemek, takip etmek, görüntü ve sesleri kaydetmek gibi, ilk bakışta mahremiyete saldırı olarak görülebilecek yöntemleri sıklıkla kullanır ve hatta bir noktaya kadar meşrulaştırır. Ona göre daha dikkatli bakabilmek için mahremiyet engelini aşmak gerekebilir. Finalde izlenen kadar, izleyeni de tehlikeye düşüren bu suçun bedeli mutlaka ödenir. Ama ne var ki bu, bal almak için elini kovana sokanın baştan kabulleneceği bir risktir.

Hikayelerini anlatırken, içeriği kendine has biçimsel üslubuyla destekleyen yönetmen, kesintisiz uzun planlar kullanarak, gösterdiklerinin kurgu hilelerinden arındırılmış olduğu hissini vermeye çalışır. Seyircisinin gerçekleri gördüğüne inanması önemlidir De Palma için ve uzun planlar bu noktada bir meydan okumaya dönüşür. Kaldı ki, görülenlerin dev bir yalan olduğu kısa zamanda ortaya çıkacaktır. Bazı sahneleri ağır çekimle perdeye aktarmayı tercih ederken de benzer bir hesap peşinde olan yönetmen, seyircisine gerçeği fark edebilmesi için daha uzun bir zaman tanır. Aynı şekilde ekranı bölerek birden fazla bakış açısını aynı anda perdeye taşıyan De Palma, seyircisini olayı yansız bir biçimde izlediği yanılgısına sürükler bu kez. Ama bazen gerçeği elde etmeye iki, üç, dört açıyı birden, hatta zamanı ağırlaştırarak görmek bile yetmeyebilir; De Palma sinemasında yetmez de...

İnsan ruhunun karanlık yanlarına fazlasıyla ilgi duyan, özellikle çoklu kişilik, yıkıcı saldırganlık, dizginlenemeyen ego problemleri, eşcinsellik, ensest ve bastırılmış cinsel arzulara filmlerinde sıklıkla yer veren yönetmenin meslek hayatının en sert eleştirilerini de psikiyatristlerden aldığını ekleyelim. De

Brian De Palma, "Cehennem Çiçeği"nin setinde.

Palma filmlerinde, genellikle şeytani karakterler olarak seyirciye sunulan ruh doktorlarının bu serzenişi haklı görünse de, insan zihni üzerinde etkili olabilmenin hayranlık yanında korku da uyandırdığı, bu nedenle psikiyatrist tiplemelerinin mükemmel bir gerilim malzemesine dönüştüğü de bir gerçek...

Parlak Bir Öğrencilik, Yaratıcı Bir Zeka...

1940 yılının 11 Eylül'ünde New Jersey eyaletinin Newark kentinde dünyaya geldi Brian Russell De Palma. Ortopedi cerrahı olan babasının da etkisiyle küçük yaşlardan beri fizik, matematik ve tıbba yakın hissetti kendisini. İlk gençlik yıllarında en büyük zevki babasının gerçekleştirdiği ameliyatları izlemekti. Lise son sınıfta katıldığı bir bilim fuarında ödül kazanınca, Columbia Üniversitesi'nden burs alarak fizik eğitimine başladı. Tiyatro ve sinema ile yakınlaşması da üniversite yıllarında oldu. Okul tiyatrosunda sahneye çıkan De Palma, bir yandan da edindiği 16 mm. kamera ile kısa film denemeleri yapmaya başladı. "Icarus/İkarus" (1960), "660124: The Story of an IBM Card/660124: Bir IBM Kartının Öyküsü"(1961) ve "Woton's Wake/Woton'un Ardından"(1962) adlı üç film çeken genç yönetmen adayı, bu kez sinema alanında bir burs kazanınca, fizikten vazgeçerek Sarah Lawrence Koleji'ne kaydoldu. Öğrenciliği boyunca "Jennifer"(1964), "Bridge that Gap/Arayı Kapa"(1965), "Show Me a Strong Town and I'll Show You a Strong Bank/Bana Güçlü Bir Kasaba Göster, Ben de Sana Güçlü Bir Banka Göstereyim"(1966) ve "The Responsive Eye/Hassas Göz"(1966) adlı kısa filmler ile kendisini geliştiren De Palma'nın ilk uzun metraj çalışması ise aynı okulda güzel sanatlar üzerine yüksek lisans yaptığı sırada çektiği "The Wedding Party/Düğün Partisi" oldu. Robert De Niro ve Jill Clayburgh gibi geleceğin önemli oyuncularının yer aldığı filmin çekim sonrası işlemleri ancak iki yılda tamamlanabildi. Bu süre zarfında başka projelere yönelen De Palma, bir cinayet öyküsünü, senaryoyu değiştirmeksizin komedi, melodram ve gerilim türlerinde perdeye aktardığı 1968 yapımı "Murder a la Mod"a, binlerce insanın gözleri önünde gerçekleşmiş olmasına rağmen, bir türlü gizemi çözülemeyen Kennedy suikastını ve sürmekte olan Vietnam Savaşı'nın Amerikan halkı üzerindeki olumsuz etkilerini konu edinen "Greetings/Selamlar"a ve Euripides'in ünlü tragedyası "Bakkhai"nin sahnelenişi sırasında çektiği görüntülerle seyircilerin tepkilerini bölünmüş ekran tekniğiyle bir arada göstermeyi denediği 1970 tarihli "Dionysus/Diyonizos"a imza attı. Bu üç film sayesinde eleştirmenlerin dikkatini çekmeyi başaran De Palma, "Greetings" ile Berlin Film Festivali'nde gümüş ayı ödülünü kucaklamakla kalmadı, Amerika'nın X kategorisinde gösterilen ilk filminin yönetmeni olma onuruna da erişti!

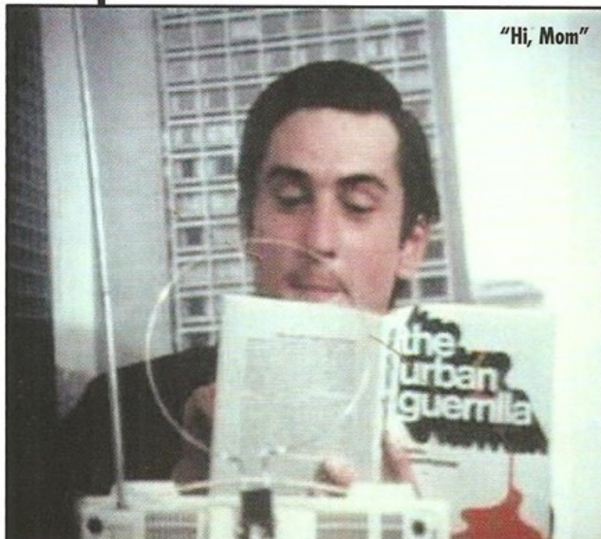

"Get to Know Your Rabbit"

Amerikan Gençliği Nereye Gidiyor?: Merhaba Anne

Brian De Palma'nın ilk dönem filmlerine biçim denemelerinin yanı sıra siyasi eleştirilerin de damgasını vurduğu kolaylıkla gözlenebilirdi. Yönetmen "Greetings"in devamı niteliğindeki 1970 yapımı absürd bir komedi olan "Hi, Mom/Merhaba Anne" ile bu tavrını sürdürdü. Irkçılıktan, Vietnam Savaşı'na, yavaş yavaş kişisel mahremiyeti yok etmeye başlayan medyadan, salgın hastalık misali yayılan tüketim çılgınlığına dek pek çok önemli konuyu eleştirel bir bakışla inceleyen "Merhaba Anne", Vietnam'dan yeni dönmüş bir delikanlı olan Jon Rubin'in hayata yeniden tutunma çabalarını yansıtıyordu perdeye. Önce amatör kamerasıyla komşularını filme çeken ve kendince bir sanat akımı olarak algıladığı bu görüntülere "peep art/dikiz sanatı" adını vererek sinema yönetmeni olmayı deneyen Jon, bu alanda tutunamayınca, beyaz çoğunluğa Amerika'da zenci olmanın nasıl bir şey olduğunu göstermeye niyetlenen bir tiyatro grubuna katılıyordu. De Palma'nın zekice bir kurgu ve haber programı tadındaki dinamik çekimler ile seyircisine sunduğu bu oyun sırasında, seyircilerine siyah olmanın blues dinlemek ve kıvırcık saçları şekle sokmaya çalışmaktan daha farklı yönlerinin de olduğunu anlatmaya çalışan oyuncular, onları fiziksel şiddet ve tecavüzle tanıştırıyor, giderek çığırından çıkan bu eylem ancak kanla durdurulabiliyordu. Bu noktadan sonra Jon, bir şehir gerillası olarak yalnız çalışacak, bir süre dikkati çekmemek için sıradan bir burjuva hayatı yaşayıp, aniden oturduğu binayı havaya uçuracaktı. Finalde olay yerine gelen televizyon muhabirlerine sıradan bir vatandaş edasıyla Amerika'da şiddetin bu kadar artmış olmasından duyduğu sıkıntıyı dile getiriyordu. Ayrıca kameralar aracılığı ile söylemek istediği son bir şey daha vardı; savaştan döndüğünden beri görme fırsatı bulamadığı annesine bir 'merhaba' demek.

Jon Rubin, ahlaki değerleri çürümeye başlayan, savaş sırasında ülke

"Hi, Mom"

"The Fury"

yöneticileri tarafından kullanılmış olduğunu yeni yeni idrak eden, sürekli tüketmeye ve tüketebilmek için de gece gündüz çalışmaya programlanan, bu temponun da yardımıyla düşünmesi mümkün olduğunca engellenen, şiddeti şiddet kullanarak eleştirmeye kalkan, kafası bir hayli karışık yeni Amerikan gençliğinin mükemmel bir karikatürüydü. Filmin afişinde güneyli ressam James McNeil Whistler'ın ünlü tablosu "Whistler's Mother/Whistler'ın Annesi"nin kullanılması da, zekice bir espriydi. Söz konusu tablonun modeli, ressamın son derece otoriter olduğu bilinen, kölelik yanlısı ve aşırı gelenekçi annesiydi. De Palma filmin afişinde yaşlı kadının eline bir de tüfek vererek, eleştirisinin boyutunu derinleştirmişti.

Kabus Başlıyor: Kız Kardeşler

1972 yılında seyirciden pek ilgi görmeyen bir komedi filmi; "Get to Know Your Rabbit/Tavşanını Tanı"da Orson Welles'i yönetme şansını yakalayan Brian De Palma, ertesi yıl çektiği "Sisters/Kız Kardeşler" ile kendisini asıl ününe ulaştıracak olan psikolojik gerilim türünün başarılı bir örneğini sundu seyircisine. Hitchcock'un klasikleşmiş filmleri "The Rear Window/Arka Pencere", "Psyco/Sapık" ve "The Rope/İp"ten esinlendiğini saklamayan, ayrıca Michael Powell'ın "Peeping Tom/Röntgenci" filmine de esprili göndermeler yapan De Palma, odağa tesadüfen tanık olunan bir cinayet yerleştirmişti. Köşe yazarı Grace Collier, karşı evde can çekişmekte olan yaralı bir adam görünce hemen polise haber veriyor, ancak emniyet teşkilatını eleştiren makaleleri ile ün kazanan Grace'e önyargıyla yaklaşan polisler, olayı fazla ciddiye almıyorlardı. Bu noktada Grace'in cinayeti aydınlatmayı kendine görev edinmesi kaçınılmazdı...

Filmin giriş bölümünde "Arka Pencere"nin ana temasına sadık görünen De Palma, hikaye ilerledikçe, daha sonra da sıklıkla kullanacağı 'çift kişilikli katil' motifini asıl gerilim malzemesi haline getirerek "Sapık"a yaklaşıyordu. Gizemli bir model olan Danielle, katıldığı televizyon şovunda tanıştığı Philip ile geceyi geçirmiş, ona ikizi Dominique'in kıskanç karakterinden bahsetmişti. O gecenin sabahında yan odada kız kardeşi ile şiddetli bir tartışma yaşayan Danielle, ilaç alma bahanesi ile Philip'i evden uzaklaştırıyor, bir süre sonra geri dönen genç adam, Dominique tarafından vahşice katlediliyordu... Olayı araştıran Grace, yıllarca yapışık olarak yaşayan ikizlerin kısa bir süre önce ayrıldıklarını, Dominique'in ameliyat sırasında öldüğünü, Danielle'inse kardeşinden ayrılmanın yarattığı travma sonucu, zaman zaman onun kişiliğine büründüğünü ortaya çıkarıyordu.

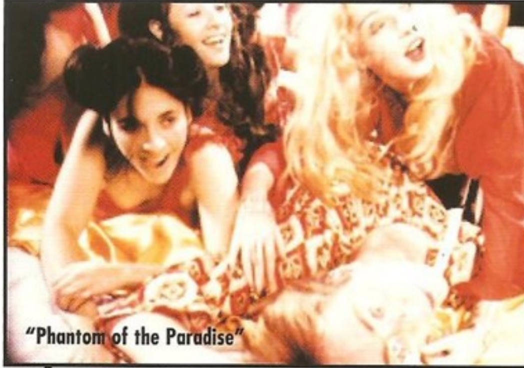
Özellikle Grace'in delil toplamak için gizlice girdiği psikiyatri kliniğinde doruğa ulaşan gerilimi, Danielle'in aynı zamanda sevgilisi olan psikiyatrisin Grace'e hipnoz yöntemi ile tüm gördüklerini unutturduğu sahnede kullanılan gerçeküstücü görüntülerle desteklemişti Brian De Palma. "Kız Kardeşler" yönetmenin kabus atmosferi yaratmakta ne kadar usta olduğunu gözler önüne seren ilk eseriydi. Ayrıca film, her ne kadar tek görgü tanığı olayla ilgili her şeyi unutmuş olsa da, suçun er ya da geç ortaya çıkacağı ümidini yeşerten finaliyle de dikkat çekti.

Başından beri Grace ile ortak çalışan özel dedektif, cesedin saklanmış olduğunu düşündüğü kanepeyi Kanada'ya dek takip etmeyi başarmış; yönetmen bu noktada da "İp"e atıfta bulunmuştu.

Çılgın Bir Müzikal: Cennet'in Hayaleti

Herkesçe bilinen klasikleşmiş eserlerin ana motiflerini kullanarak kendisine özgü filmler yaratma yöntemini benimsemeye başlayan Brian De Palma, 1974 yılında Gaston Leroux'un "The Phantom of the Opera/Operadaki Hayalet"inden yola çıkarak sıra dışı bir müzikal gerçekleştirdi. İçerdiği fantastik öğeler ve alışılmadık mizah anlayışı ile özellikle genç izleyicilerin favorisi haline gelen "Phantom of the

"Sisters"

"Phantom of the Paradise"

"Obsession"

Paradise/Cennet'in Hayaleti", Paul Williams'ın etkileyici müziği ile de dikkati çekti.

Goethe'nin "Faust"undan esinlenerek bir rock opera yazan idealist müzisyen Winslow Leach, "Paradise/Cennet" adını verdiği eğlence merkezinin açılışında kullanmak üzere bambaşka bir müzik arayışında olan büyük yıldız Swan'ın oyununa gelip, bestesini ona kaptırınca, tüm dünyanın hayran olduğu bu efsanevi şarkıcıya savaş ilan ediyordu. Ancak yıllar önce ebedi gençliği elde edebilmek için ruhunu şeytana satmış olan Swan'ı alt etmek kolay değildi. Hakkını aradıkça başına gelmedik kalmayan, bu uğurda sakatlanan, itibarını, sesini ve sevdiği kadını kaybeden Winslow, finalde 'Cennet'in Hayaleti' olarak açılış gecesini kana bulayacak, gerçek aşkın şeytanı alt edişini, belki de kendi yaşamı pahasına ispatlayacaktı...

Karanlık Geçmişin İzleri: Tutku

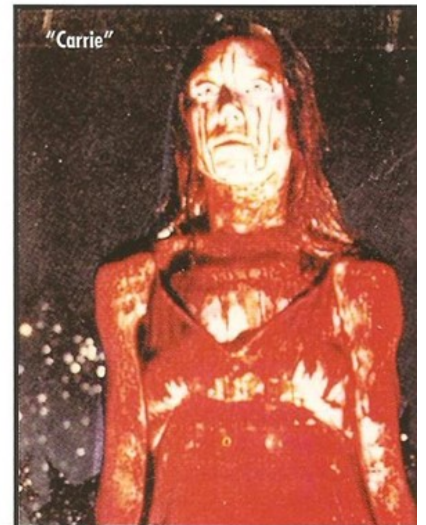
Bu çılgın müzikalin ardından yine seyircisine çözülmesi gereken bilmeceler sunan bir gerilim öyküsünü ele aldı De Palma. 1976 yapımı "Obsession/Tutku", çok sevdiği karısı ve kızı kaçırılan iş adamı Michael Courtland'ın dramatik yaşamına odaklanmıştı. Aslında istenen fidyeyi vermeye razı olan genç adam, içgüdüleri yerine polise güvenip, karısı ve kızını almaya içi boş bir çanta ile gidince işler karışıyor, suçluların kovalamaca sırasında infilak eden otomobili rehineler ile birlikte Mississippi nehrinin sularına gömülüyordu. Yıllarca karısı ve kızının ölümünden kendisinin sorumlu olduğu düşüncesi ile acı çeken Michael, ortağı Robert ile çıktıkları bir İtalya gezisinde tanıştığı Sandra ile dönüyordu tekrar hayata. Karısına tıpa tıp benzeyen bu genç kız ile evlenmek için herkesi karşısına alan Michael, aslında şeytani bir entrikanın kurbanı olduğunu çok sonra anlayacaktı. Karısı ve kızını kaçırtan ortağı Robert'tan başkası değildi. Ancak olay sırasında küçük kız kurtulmuş, Robert onu gizlice İtalya'ya göndermiş, babasının annesini öldürttüğü ve kendisini de istemediği yalanına inandırarak büyütmüştü. Öyle ki, genç kız Robert'ın Michael'a oynadığı oyunun en önemli rolünü seve seve üstlenecek, Sandra adıyla babasının hayatına tekrar girerek onu deliliğin eşiğine getirecekti.

Yine iki Hitchcock klasiğinden, "Vertigo/Yükseklik Korkusu" ve "Rebecca"dan izler taşıyan film, De Palma'nın çok sevdiği algıların yanıltıcı olabileceği düşüncesine yaslanıyor, üstelik Michael'ın içine hapsettiği suçluluk duygusunun, geri dönüp bir şans daha yakalayabilme isteğiyle gözleri kör eden bir tutkuya geçit verişi de yönetmenin psikolojik saptamalar yapmaya olan merakıyla örtüşüyordu. Yaşanan kabusu, sadece gerçeküstü rüya sahneleriyle değil, filmin her anına sinen New Orleans'ın iç karartıcı atmosferi ile de destekleyen yönetmen, acı, gizem, suçluluk ve umuda ev sahipliği yapan İtalya sahnelerinde ise Rönesans mimarisinden mükemmel biçimde faydalanmıştı. Özellikle görsel açıdan beğeni kazanan "Tutku", Sandra'nın kaçırılma olayını hatırladığı geri dönüş sahneleriyle de dikkati çekti. De Palma bu sahnelerde Sandra'nın bugünkü görünümüyle yer almasını, ancak çocukluğundaki gibi konuşup, hissetmesini tercih etmişti. Müzikleri Bernard Herrmann'ın imzasını taşıyan "Tutku", kahramanlarının mutlu sona ulaştığı ender Brian De Palma filmlerinden biri olarak sinema tarihindeki yerini aldı.

Öldürücü Bakışlar: Günah Tohumu

Birbiri ardında çektiği gerilim yüklü filmler ile yavaş yavaş ülkesi dışında da adını duyurmaya başlayan yönetmen, 1976 yapımı "Carrie/Günah Tohumu" ile önemli bir sıçrama gerçekleştirdi. Stephen King'in aynı adlı romanından senaryolaştırılan, başrollerini Sissy Spacek ve Piper Laurie'nin paylaştıkları film, olumsuz duyguların uzun süre bastırılmasının yaratabileceği yıkıcılık üzerine odaklanıyor, evde ruh hastası annesinin, okulda ise onu tuhaf bulan duyarsız arkadaşlarının baskısı altında ezilen Carrie'nin acınası öyküsünü, etkileyici bir şiddet patlaması ile noktalıyordu. Filmin en önemli kozu ise kuşkusuz genç kızın sahip olduğu telekinezi yeteneğiydi. Eşyaları beyin gücü ile hareket ettirebilme anlamına gelen telekinezi, gözlemlemeye, hatta gözetlemeye olan merakı bilinen Brian De Palma'yı eskiden beri ilgilendiren bir konuydu. Telekinezi söz konusu olduğunda masum görünen bir bakış bile ölümcül olabiliyor, gözlenen ve gözleyen arasındaki ilişki edilgenlikten bir anda sıyrılıyordu. Nitekim Carrie de taşan öfkesini bu yeteneğini kullanarak dışa vurmuş, finale doğru kontrolü tamamen yitirerek -bilinen değimle cinnet geçirerek- kanlı bir vahşete imza atmıştı. Lisenin mezuniyet balosunda yaşanan katliamda kullanılan silahın bir çift gözden ibaret olması kuşkusuz son derece ürkütücüydü.

Telekinezi sayesinde mistik bir görünüme bürünen hikaye, özünde son derece gerçekçi analizler içeriyordu.

"Carrie"

"Dressed to Kill"

Doğduğu günden beri, hastalıklı ruhunu fanatik bir dindarlık ardına gizleyen annesi tarafından 'günah meyvesi' olarak nitelendirilen Carrie'nin, telekinezi yeteneğini ilk adet kanamasının hemen ardından fark edişi, yetişkinliğe attığı adım ile değişmeye, güçlenmeye başlayan mağdur bir çocuğa işaret ediyor, çok yakında otoritenin el değiştireceğinin sinyallerini veriyordu. Anne için kızının adet görmesi, Tanrı'nın zayıf cins olan dişilere gönderdiği bir lanetken, ilk kez kabuğunu kırma gücünü kendinde hisseden Carrie için özgürlüğe açılacak bir kapıydı. Film boyunca seyircinin acıdığı, sevdiği, hatta özdeşleştiği genç kızın, finalde bir cellada dönüşmesi ise, şiddet kullanma eğiliminin, şiddete maruz kalmış olmakla direkt bağlantılı olduğu görüşünü destekliyordu. Film her ne kadar baskın egosunun esiri olan Chris, cinsel dürtülerini dizginleyemediğinden kolayca şiddetin maşası haline gelen Billy, anlaşılması güç bir iyi niyet gösterisi sergileyen Sue ve Tony gibi karikatürize edilmiş karakterler barındırsa da, iyi ile kötünün, güzel ile çirkinin, kurban ile celladın aynı bedende buluştuğu Carrie ve kirlenmişlik hissi ile umutsuzca başa çıkmaya çalışan annesinin ustaca tasarımı ile göz doldurdu.

Romanlarından uyarlanan filmleri beğenmemesi ile ünlü olan Stephen King -ki beğenmediği filmler arasında Kubrick imzalı "Shining"in özel bir yeri vardır- "Günah Tohumu"nu Brian De Palma'nın çekmesini bilhassa istemişti. Sonuçtan oldukça memnun kalan yazar, özellikle görüntüleme tekniklerine hayran olduğunu dile getiriyordu röportajlarında. Gerçekten de "Günah Tohumu" korku türünün klasiklerinden biri haline geldiyse, burada en büyük pay, De Palma'ya aitti. Uzun ve dingin planların, en beklenmedik anlarda tokat gibi patlayan kısa kesmeler ile harmanlandığı, müziğin, sesin ve en önemlisi sessizliğin gerilime ustaca hizmet ettiği, ekranın bölünmesi ile paralel kurgu tekniğinin yarattığı heyecanın ikiye katlandığı film, kabusun henüz sona ermediği mesajını veren finaldeki rüya sahnesi ile gerçek bir sinema örneği sunuyordu seyircisine. Carrie ve annesinin, cadıların yakılarak öldürüldüğü Ortaçağ'dan kalma mekanları andıran, mum ışığı ile aydınlatılmış, ürkütücü evi ile modern bir görünüme sahip lise binasının tezat tasarımı, kan kırmızısı ve ateş sarısının simgesel kullanımı da filmin görsel artıları arasındaydı...

1977 yılında yeni bir bilim kurgu projesi geliştiren arkadaşı George Lucas'a özellikle karakter tasarımı konusunda yardımcı olan De Palma, gelecekte "Star Wars/Yıldız Savaşları" adını alarak bir efsaneye dönüşecek olan filmin jenerikte yer almayan gizli yaratıcılarından biri oldu. Bu çalışmanın hemen ardındansa John Farris'in romanından uyarlanan ve telekinezi yeteneğine sahip gençlerin hükümet tarafından birer ölüm makinesine dönüştürülmeye çalışılmasını anlatan "The Fury/Öfke"yi ve Sarah Lawrence Koleji'ndeki öğrencileri ile birlikte çektikleri "Home Movies/Amatör Filmler"i yönetti.

Bir Bedende İki Kişi: Ölüme Soyunmak

1980'de Hitchcock'un "Sapık"ını fazlasıyla andıran senaryosu ile dikkati çeken "Dressed to Kill/Ölüme Soyunmak" ile yine gündeme oturdu Brian De Palma. Filmin baş kahramanı, çift kişilikli bir psikiyatristti. Michael Caine'in mükemmel oyunu ile hayat bulan doktor Robert Elliott, hastalarına karşı şefkatli, son derece kibar ve ölçülü bir centilmenken, cinsel olarak uyarıldığında, bedenini, kıskanç ve saldırgan kadın kişiliği Bobby'e terk ediyordu. İki zıt karakter arasındaki tek gerilim kıskançlık da değildi üstelik. Bobby şiddetle cinsiyet değiştirme ameliyatı olmayı arzularken, Elliott'ın transseksüelleri televizyonda bile görmeye tahammülü yoktu. Eşiyle uyumsuz bir cinsel hayat sürdüren hastası Kate'in, belki de sadece kendine olan güvenini geri kazanmak için Elliott'a kur yapışı, Bobby'nin cinayet işlemesine yetiyor, film Kate'in oğlu Peter ve cinayete tanık olan güzel fahişe Liz'in olayı aydınlatma çabalarıyla sürüyordu. Finalde katil yakalanıp akıl hastanesine kapatılsa da, tıpkı "Günah Tohumu"nda olduğu gibi Liz'in kabuslarının devam ettiğini etkileyici bir sahne ile ortaya koyan yönetmen, seyircisinin salondan çıktıktan sonra bile rahatlamasına izin vermemişti... "Ölüme Soyunmak" özellikle Kate rolündeki Angie Dickenson'ın beden dilini kullanmadaki ustalığını doruğa taşıdığı diyalogsuz müze sahnesi, erotizmin rahatsızlık verici bir gerilime eşlik ettiği banyodaki açılış sekansı ve asansörde işlenen kanlı cinayet gibi

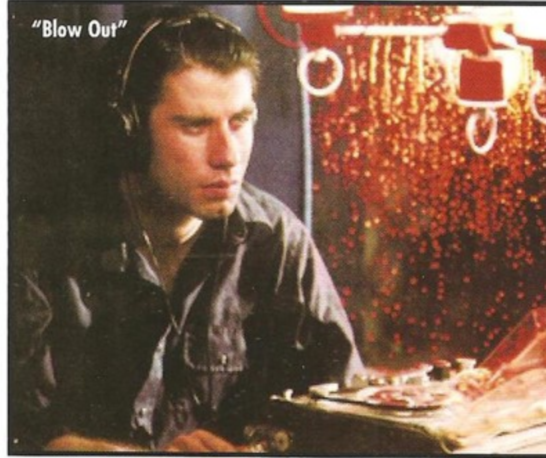
De Palma filmlerine dair ilginç ayrıntılar

"Cennet'in Hayaleti"nde ruhunu şeytana satmış olan pop yıldızı Swan'ın sahip olduğu "Death Records/Ölüm Plakçılık" şirketi için ölü bir kargayı amblem olarak seçen Brian De Palma, karganın sembolik anlamlarından karakteri tanımlamak adına faydalanmıştı. Batı kültüründe karga uğursuz sayılan ve ölümü simgeleyen bir kuştu ve bu açıdan bakılınca, Swan'ın ölümü yendiği düşünülebilirdi. Ancak Kızılderili kültüründe karganın ruhani bir varlık olduğuna ve bu kuşu öldürenin lanetleneceğine inanılıyordu. Nitekim Swan da finalde bu lanetten kaçamadı.

"Carlito'nun Yolu"nda ölüm döşeğindeki Carlito Brigante, kendisi için 'Mohikanların Sonuncusu' sıfatını kullanırken, 1739 yılında İngilizlerin topraklarından geri çekilmelerini isteyen bir dilekçeyi bizzat İngiltere Kralı 2. George'a götürmek için yola çıkan, ancak amacına ulaşamadan hayata gözlerini yuman Mohikan Şefi Mohamet Weyomenon ile kendisi arasında bir bağ kuruyordu. Her ikisi de bu dünyada var olamayacak kadar soylu ve saftı. Weyomenon'un emperyalizmin kalesine gidip, 'işgali durdurun' demek isteyişi kulağa ne kadar tuhaf geliyorsa, mafya eskisi Brigante'nin Bahama Adaları'nda araba kiralama servisi kurup temiz bir hayata başlama düşü de o kadar ütopikti.

Bir de eğlenceli kelime oyunu... Hollywood'da yaşanan bir cinayet öyküsünü anlatan "Sahte Vücutlar"ın kilit isimlerinden biri olan porno yıldızı Holly Body, "Holly Does Hollywood/ Hollywood'u Beceren Holly" filmiyle ün kazanmıştı. Genç kadına sette "Relax" adlı parçası ile eşlik eden kişi ise, seksenlerin ünlü pop gruplarından Frankie Goes to Hollywood'un solisti Holly Johnson'dı...

bölümlerle hafızalara kazındı. Bobby'nin dışarı çıkmaya çalıştığı her zorlayıcı durumda kullanılan ayna görüntüleri, polis merkezinin seyircinin herkesi aynı anda görmesine olanak tanıyan, ancak film kişiliklerini ustaca birbirlerinden gizleyen cam duvarlı tasarımı filmin dikkat çekici görsel ayrıntılarıydı. Ayrıca De Palma'nın, durağan ve tempolu çekimleri matematiksel bir düzen ile art arda bağladığı, katilin Liz'i takip ettiği sahneler de gerilim yaratmakta oldukça başarılı bulundu. De Palma, "Ölüme Soyunmak"ta Hitchcock ile aynı yöntemi kullanmış, senaryosunu aynı formüller üzerine oturtmuştu doğru; ama ortaya çıkan bambaşka bir filmdi; katışıksız bir De Palma filmi...

"Blow Out"

Kulaklarını Dört Aç: Patlama

Kendisine yöneltilen taklitçilik suçlamalarını hiç ciddiye almadığını ertesi yıl çektiği "Blow Out/Patlama" ile bir kez daha ortaya koydu yönetmen. Adından da anlaşılacağı gibi film, De Palma'nın hayranlık duyduğu başka bir ustanın; Michelangelo Antonioni'nin "Blow Up/Cinayeti Gördüm" adlı filmi ile pek çok benzer özellik taşıyor, bu klasikleşmiş yapıta sağlam göndermelerde bulunuyordu. Antonioni'nin "Cinayeti Gördüm"deki kahramanı, çektiği fotoğraf kareleri içine bir cinayetin gizlenmiş olduğunu fark ederken, De Palma tanıklık için ses teknisyeni Jack Terry'i seçmişti. Issız bir gecede doğa efektleri kaydetmek için kırsal alanları dolaşan Jack, bir otomobilin yoldan çıkarak nehre düştüğünü görüyor, arabada sıkışan iki kişiden ancak birini kurtarmayı başarıyordu. Acil serviste yapılan polis soruşturmasında ortaya çıkan durum biraz tuhaftı. Ölen kişi valiydi ve arabada genç bir kızla birlikte olmaması gerekirdi! Hastaneden apar topar taburcu edilen Sally adındaki kıza sahip çıkan Jack, o gece kaydettiği ses bandını bir kez daha dinlediğinde, otomobile bir el ateş edildiğini fark ediyor, daha sonra olay yerinde tesadüfen bulunduğunu iddia eden amatör bir kameramanın çektiği görüntülerle sesi eşleyerek, patlamanın varlığını ispatlıyordu. Ancak olay göründüğünden çok daha karmaşıktı. Söz konusu görüntüleri şantaj amacıyla çeken amatör kameraman, Sally ile ortaktı. Suikast ise bilinmeyen, bambaşka bir entrikanın uzantısıydı. Kendi deyimiyle 'sisteme kafa tutacak kadar güçlü' olduğunu düşünen Jack'in, gerçeği ortaya çıkarmaya çalışmasının bedelini Sally canıyla ödeyecek, kiralık katilin Sally'e benzeterek öldürdüğü iki genç kadınsa ne olduğunu bile anlayamayacaktı...

Brian De Palma, Jack'in kulaklarına birden fazla cinayet tanıklığı yüklemişti "Patlama"da. Finale doğru, Sally'nin üzerine takılı dinleme cihazından, genç kızın ölüme gidişini an be an takip ettirtmiş, özgürlük günü kutlamaları için sokakları dolduran binlerce kişiyi yararak Sally'i kurtarmaya koşan genç adamın kulaklarını kızın çaresiz çığlıkları ile doldurmuştu. Son sahnede ise, filmin başından beri ucuz bir korku filmi için aranan çığlık sesi nihayet bulunuyordu. Jack'in duşta sapık katille yüz yüze gelen yeteneksiz oyuncuya hediye ettiği ses, Sally'nin gerçek ölüm çığlığıydı. Söz konusu sahneyi kulaklarını tıkayarak izleyen Jack'in bunu neden yaptığı sorulabilirdi elbette. Ya asla ispat edemeyeceği bu cinayeti sinema yoluyla unutulmaz kılmak istemişti, ya da Brian De Palma sinema ve gerçeklik ilişkisine ilginç bir yorum getiriyordu...

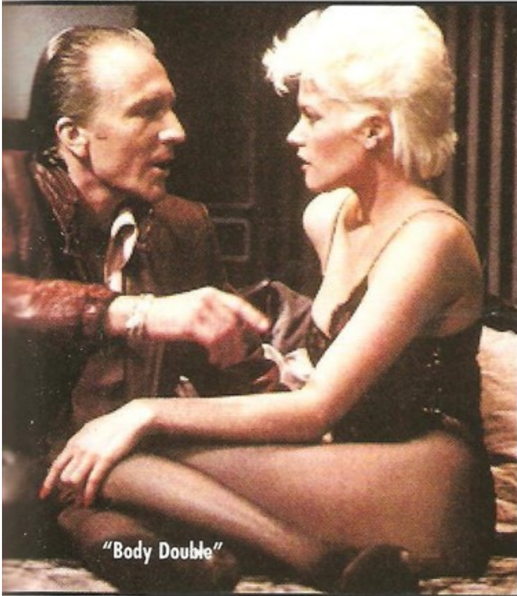
Biçimsel anlamda da De Palma sinemasının tüm karakteristik özelliklerini taşıyan "Patlama", özellikle Jack'in stüdyosundaki tüm bantların silinmiş olduğunu fark ettiği sahnede kameranın 360 derecelik beş tur gerçekleştirdiği karmaşık mizanseni, Jack'in Sally'i kurtarmak için hiç susmayan bandonun ve havai fişeklerin gürültüsü ile sağırlaşan kalabalığı ağır çekimde yarmaya çalışması, katilin Sally'e benzettiği bir fahişeyi metro tuvaletinde telle boğuşunda gerilimin plonje çekimler ve olayı ört bas eden anons sesleri ile desteklenmesi gibi yönetmenin görüntülemedeki yeteneğini ortaya koyan bölümler ile beğeni kazandı. Ayrıca Sally'yi özgürlük kutlamalarının yapıldığı gece öldürterek, sistem içinde demokrasiden, insan haklarından ve özgürlükten ne derece bahsedilebileceği konusuna gönderme yapmış, Jack'in arabasıyla çarpıp darmadağın ettiği mağaza vitrinine özgürlük bildirgesine imza atan Amerikan büyüklerinin maketlerini yerleştirerek bu simgesel anlamı daha da desteklemişti yönetmen. John Travolta, Nancy Allen ve John Lithgow'dan oluşan oyuncu

"Scarface"

kadrosu ile de beğeni toplayan yapım, zaman içinde en çok izlenen De Palma filmlerinden biri oldu.

Tony Montana Efsanesi: Yaralı Yüz

1983 yapımı "Scarface/Yaralı Yüz" ile kariyerinde başka bir sayfa açan yönetmen, ilk kez A sınıfı bir stüdyo filmine imza attı. Howard Hawks'ın 1932 tarihli aynı adlı filminin güncelleştirilmiş bir uyarlaması olan "Yaralı Yüz"ün senaryosu Oliver Stone'a aitti. Yoksul bir göçmenin suç dünyasındaki hızlı yükselişini, ardındansa yaşadığı kaçınılmaz çöküşü ele alan film, sadece gangsterlerin tekinsiz yaşamlarına değil, uyuşturucu ticaretine, suç örgütlerinin polis teşkilatı ve siyasi organlar ile bağlantılarına da değiniyordu. Senaryosu Ben Hetch'in kaleminden çıkan ilk versiyonun baş kahramanı Tony Camonte bir Sicilya göçmeniydi. Stone ise onu Fidel Castro'nun 1980 yılında Küba'dan ihraç ettiği devrim karşıtı suçlulardan biri olarak tasarlamıştı. Yapılan bu değişiklik, işin içine doğal olarak komünizm eleştirisini de dahil ediyor, Amerika'nın Küba'dan duyduğu rahatsızlığın, üstü kapalı bir şekilde dile getirilmesine olanak tanıyordu. Yeni adıyla Tony Montana, yoksulluktan, hakkı olanı alamamaktan yorulmuş olmasına bağlıyordu suça olan eğilimini. Kendisine bir reklam panosunda gördüğü "World is Yours/Dünya Senindir" cümlesini düstur edinen genç adam, göçmen bürosunda İngilizce'yi Humphry Bogart ve James Cagney'den öğrendiğini söylerken, Amerikan rüyasından ne anladığını da açıkça belli ediyordu. Bu ülkede özgürlük vardı; başka bir deyişle onu güce ulaştıracak her yol mubahtı. Rakiplerini bir bir ortadan kaldırırken, servetine servet katan Tony, başından beri varolan paranoyasının had safhaya ulaştığını, sadece hayali değil, gerçek düşmanlar da edinmeye başladığını çok geç fark edecekti. Tabii bunda kendisini alkol ve uyuşturucunun aldatıcı korumasına teslim edişinin de payı büyüktü.

"Body Double"

De Palma, oldukça karmaşık bir kişilik olan Tony'i sadece acımasız bir gangster olarak değil, kadınlarla ilişkilerinde sorunları aşamayan sıradan bir erkek olarak da sunuyordu seyircisine. Yıllardır görmediği annesinin karşısına bir tomar para ile çıktığında, sert bir dille kapı dışarı edilen, ilk görüşte aşık olduğu Elvira'yı sahip olunması gereken bir eşya olarak algılamaktan vazgeçemeyip, evliliğini berbat eden, kız kardeşi Gina'ya karşı beslediği gizli arzuyu aşırı korumacı bir tavırla maskelemeye çalışırken birbiri ardına felaketlere yol açan Tony, söz konusu sahnelerde gücün simgesi olmaktan alabildiğine uzaklaşıyor, bu da seyircinin ona duyduğu sempatiyi arttırıyordu. Üstelik o, ustaca örülen senaryonun başından beri kaybedeceği belli olan bir kahramandı. Bir nevi cahil cesareti ile kendisini 'kral' ilan eden bu adam, aslında Kolombiyalı uyuşturucu imalatçısı zengin, yakışıklı, iyi eğitimli ve soylu Sosa'nın gözünde sadece ayak işlerini halledecek bir işçiden ibaretti. Nitekim Tony'nin güce olan tutkusunu kaplanlara duyduğu sempati ile özdeşleştiren De Palma ve Stone, onun ancak tasmasının izin verdiği üç metre çaplık bir alan içinde özgür olabilen bir kaplana sahip olabilmesine olanak tanıyarak bu sınırlı 'krallığın' altını çizmişlerdi.

Tüm dünyada izleyici bulan ve eleştirmenler tarafından da beğenilen filmin tenkit edilen tek yönü, bazı bölümlerin fazla şiddet yüklü olmasıydı. Tony'nin arkadaşı Angel'ın elektrikli testere ile doğrandığı sahne başta olmak üzere, diskodaki silahlı saldırı,

Filmlerinden Diyaloglar

"Bu kilisenin duvarları selden etkilenip kabarmıs. Bernardo Daddi'ye ait duvar resimleri mahvolmus. Restorasyon sırasında, Daddi'nin resimlerinin altında çok daha eski dönemlere ait baska bir eser olduğu ortaya çıkmıs. Sanat tarihçileri düsünmüsler; acaba Daddi'yi feda edip, altında ne olduğunu bulmalı mıyız, yoksa bu güzel resmi onarıp duvarı selden önceki haline mi getirmeliyiz? Siz ne yapardınız?"
Sandra/Amy - Tutku

"Düsler kendi kendine gerçekleşmez. Peşinden koşmak gerekir."
Carlito Brigante - Carlito'nun Yolu

"Bazen bir iyilik seni kurşundan daha hızlı ölüme götürür."
Carlito Brigante - Carlito'nun Yolu

"Bu iste fazla açgözlü olan çabuk ölür; bu ders bir. İki, sakın küçük adamların hırslarını küçümseme. Üç, kendi gücünü de gözünde fazla büyütme."
Frank Lopez - Yaralı Yüz

"Bu dünyada emir verebilen yegane şey cesarettir."
Tony Montana - Yaralı Yüz

"Sen komünizm nedir bilir misin? Ben bilirim. Ne yapacağını, ne düşüneceğini, ne hissedeceğini hep onlar söyler... Günde on saat çalısır, hiçbir sey kazanamazsın. İtiraz etsen pesine adam takarlar."
Tony Montana - Yaralı Yüz

"Kapitalizm ne biliyor musun? Hırsızlık sistemi!"
Tony Montana - Yaralı Yüz

"Nezaket ve bir silahla, sadece nezaketle gelebileceğiniz yerden biraz daha ileriye varabilirsiniz."
Al Capone - Dokunulmazlar

"Eğer çürük elma yemek istemiyorsan, sandıktan almaz, ağacın üstüne çıkarsın."
Jim Malone - Dokunulmazlar

"Vietnam'a gelmek tatil gibi. İlk otuz günde bir bok anlamıyorsun, sonraki otuz günde ise aldırmıyorsun. Her sey hastalık gibi üzerine yapısıyor."
Brownie - Savas Günahları

"Ordu buna silah diyor, ama değil. (Cinsel organını tutarak) Asıl silah bu! Buysa sadece tüfek. Bu öldürmek, bu da eğlenmek için."
Çavus Meserve - Savas Günahları

"Biz psikiyatristlerin tek yapabildiği ahırın kapısı açıldığında inekleri kovmaktır."
Carter Nix - İçimizdeki Şeytan

"Kötülükler neden cezasız kalır bilir misin? Çünkü bu dünya cehennemin ta kendisi."
Laure Ash - Öldüren Kadın

De Palma "Scarface"in setinde Michelle Pfeiffer'la.

Lopez ve adamlarının katledilişi ve şiddeti estetik bir gösteriye dönüştüren dev final sekansı eleştiri oklarından kaçamadı. Bu konuda kendisini savunma gereği duymayan De Palma ise, Hawks ve Hetch'e adadığı filminden gayet memnundu. Al Pacino, Michelle Pfeiffer, F.Murray Abraham, Steven Bauer ve Robert Loggia'dan oluşan oyuncu kadrosu ile "Yaralı Yüz" türünün en sevilen örneklerinden biri olarak klasikleşti. Hatta yıllar sonra Montana'nın Sosa'ya karşı savaştığı bir bilgisayar oyunu bile tasarlandı.

Bir Oyuncu Avcısı

Oyunculara verdiği önem ve filmlerinin kastını hazırlarken sürdürdüğü titiz çalışma ile tanınan Brian De Palma, kesfettiği yetenekler ve kıyıda köşede kalmış oyunculardan yarattığı yıldızlar ile de sık sık gündeme gelen bir yönetmen. De Palma filmleriyle sinema kariyerine başlayan isimler arasında, daha önce çoğu diyalogsuz ufak tefek roller oynamış olan Robert De Niro, Jill Clayburgh, Dennis Franz, Don Harvey, John Lithgow, onlar kadar bile deneyimi olmayan John C.Reilly ve henüz sinema dünyasında ikinci yılım süren sekiz yaşındaki Kristen Dunst'ı sayabiliriz. Televizyon dizilerinin sığ sularından sinemaya taşıdığı Amy Irving, Steven Bauer ve Ving Rhames bir yana, uzun zamandır Hollywood'ta tutunmaya çalısmalarına rağmen istedikleri çıkısı bir türlü gerçeklestiremeyen Viggo Mortensen, John Travolta, Michelle Pfeiffer, F.Murray Abraham, Kevin Costner, Sean Penn, Melanie Griffith ve Andy Garcia da De Palma filmlerinden sonra bir anda sınıf atlayan oyuncular... Neredeyse on yıl boyunca "Godfather"ın Michael Carlione'si olarak anılmaktan kurtulamayan Al Pacino, "Scarface" ile kendine yeni bir yol çizerken, kariyerleri boyunca sadece De Palma filmlerindeki rolleri ile akılda kalan oyuncular da var. Yönetmenin bir zamanlar evli olduğu Nancy Allen ve üniversite yıllarından beri hemen her filminde birlikte çalıştığı William Finley gibi...

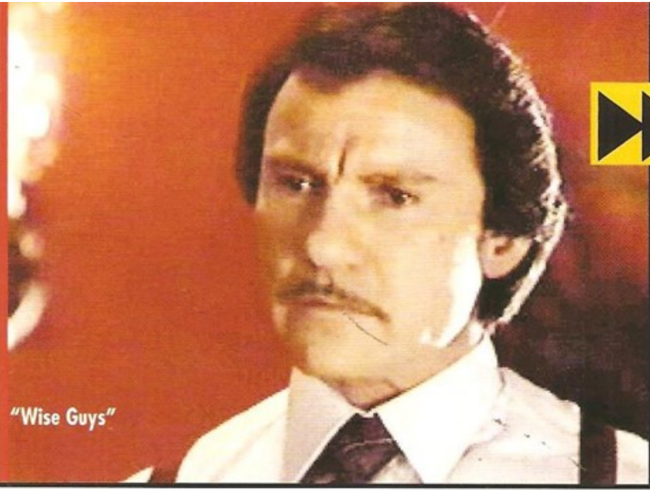
Karşı Penceredeki Esmer: Sahte Vücutlar

1984'te başrollerinde Craig Wasson, Melanie Griffith, Deborah Shelton ve Gregg Henry'nin yer aldıkları "Body Double/Sahte Vücutlar" ile yine 'rastlantı eseri tanık olunan cinayet' temasına geri döndü De Palma... Küçük bütçeli bir korku filminde vampir rolünü oynayan klostrofobiden muzdarip Jake Schully, tabutundan vahşi bir çığlıkla çıkması gerekirken, korkudan kaskatı kesilip çekimi tamamlayamayınca işinden oluyor, üstelik eve döndüğünde sevgilisini başka bir erkekle yakalayıp bir şok daha yaşıyordu. Bir anda hem işsiz, hem de evsiz kalan Jake'in yaşamı Sam ile tanıştığında tamamen değişecek, şehir dışına gitmesi gerektiğinden göz kulak olduğu lüks daireyi bir süreliğine Jake'e devretmeyi öneren Sam, genç adama bir iyilik meleği gibi görünecekti. Oldukça farklı bir yapıya sahipti Jake'in yeni evi. Dairesel planı ve şehri tepeden gören konumu ile, dev bir gözlem kulesini andırıyordu. Üstelik Sam giderayak salondaki teleskopa ve karşı evde her gece aynı saatte striptiz yapmayı alışkanlık edinmiş güzel komşu kadına çekmişti Jake'in dikkatini. İçten içe rahatsızlık duysa da kendisini sürekli teleskopun başında bulan Jake, zamanla bu gizemli güzele tutuluyor, üstelik onu gözetleyen tek kişinin kendisi olmadığını da kısa zamanda fark ediyordu. Adının Gloria olduğunu öğrendiği genç kadınla nihayet tanışan ve tehlikeli takipçisi hakkında uyaran Jake, bütün çabasına rağmen, Gloria'nın dev bir matkapla parçalanışına engel olamayacaktı...

Bir De Palma kahramanı daha sevdiği kadını göz göre göre kaybetmişti ve o da tıpkı diğerleri gibi gerçeği bulmak adına tehlikeli bir yolculuğa çıkacaktı. Gözlerin her zaman doğruyu görmeyebileceğini kısa zamanda fark ediyordu Jake. Striptiz yaparken izlediği kadın aslında Gloria değil, porno yıldızı Holly Body'di. O ise çok önceden planlanmış bir cinayete tanık olması ve polisi katilin Kızılderili bir adam olduğu konusunda yanıltması için teleskopun başına bilhassa oturtulmuş bir piyon... Tüm bu entrikanın ardında ise Gloria'nın miras peşindeki kocası; yani Jake'in bildiği adıyla Sam vardı... Finalde Kızılderili makyajı yapmış olan Sam'i Holly'yi de öldürmek üzereyken yakalayan, ancak kazara katilin kazdığı mezara düşen Jake, yine donup kalıyor, De Palma bu noktada filmin başındaki sahneye geri dönüyordu. Eğer Jake o gün tabutundan çığlıklar atarak fırlayabilmiş olsaydı, kuşkusuz her şey farklı gelişecekti. Korkularını yenmesi, yenemese bile korkusuz bir adamı oynayabilmesi gerektiğini kavrayan Jake, o ana kadar kendisine dipsiz bir kuyu gibi görünen mezardan fırlıyor, kendisini ve Holly'yi kurtarmayı başarıyordu.

"Sahte Vücutlar", Jake'in bir süre mahzur kaldığı tünelin çıkışında Gloria ile öpüştükleri sahnede ışığın değişkenliği ile etkisi arttırılan dairesel kamera hareketlerinden, Holly ve Jake'in tanıştığı porno film setinin kitch görselliğine, şiddet seviyesinin iyice yükseldiği matkaplı cinayet sahnesinden, sadece film kişiliklerinin değil, seyircilerin de gözlerinin

"Wise Guys"

kolaylıkla yanıltılabileceğini ispatlayan esprili dublör çekimi bölümüne dek her anında De Palma imzasının fark edildiği bir filmdi ve doğal olarak yönetmenin hayran kitlesini fazlasıyla memnun etti.

Aynı yıl, kendisinin de sadık bir dinleyicisi olduğu ünlü rock şarkıcısı Bruce Springsteen'in "Born in the USA" albümünde yer alan "Dancing in the Dark" parçasına bir video klip çeken Brian De Palma, 1986'da başarısız iki gangsterin trajikomik öyküsünü perdeye taşıyan "Wise Guys/Akıllı Adamlar" ile hayal kırıklığına yol açtıysa da, gangsterlerin kanlı dünyasına geri döndüğü "The Untouchables/Dokunulmazlar" ile formundan bir şey kaybetmediğini ispatladı.

Al Capone'un Düşüşü: Dokunulmazlar

İçki yasağı döneminde Chicago'da yaşanan gerçek bir olaydan yola çıkılan "Dokunulmazlar", kaçak içki piyasasını elinde tutan ünlü gangster Al Capone'un tutuklanma öyküsünü taşıyordu perdeye. Mali şube polislerinden Eliot Ness ve güvendiği üç adamının, kanlı bir çeteye karşı giriştikleri savaş, hiç düşmeyen bir gerilim ve ince bir mizah ile anlatılıyor, David Mamet imzalı senaryo, farkını ilk bakışta ortaya koyuyordu. Kevin Costner, Robert De Niro, Sean Connery, Andy Garcia ve Charles Martin Smith'i bir araya getiren, müziği Ennio Morricone, kostümleri ise Giorgio Armani imzasını taşıyan film, her açıdan büyük bir başarı kazandı.

Kaçakçılıktan, cinayete kadar her türlü suçu işlemekte olduğu bilinmesine rağmen, aleyhinde hiçbir delil bulunamayan Al Capone, polis teşkilatını ve hatta yargı organlarını kendisine bağlamış olmanın da rahatlığı ile şehre hükmederken, kolay lokma olduğunu düşündüğü Ness'i pek ciddiye almamıştı. Gerçekten de o güne dek sadece mali davalarla ilgilenmiş olan genç bir komiser, emekliliği yaklaşmış, bezgin bir devriye memuru, yoksulluktan polis olarak kurtulmaya çalışan genç bir İtalyan göçmeni ve ufak tefek bir muhasebeciden oluşan 'Dokunulmazlar' grubunun Al Capone ve çetesini alt edebileceğini ön görmek imkansızdı. Ama alışılmışın çok dışında yöntemler kullanan bu dörtlünün zafere ulaşması uzun sürmeyecek, Capone mahkemede çevirdiği entrikalara rağmen vergi kaçakçılığından on bir yıl ceza alacaktı. Bu savaşta iki arkadaşını kaybeden Ness'in finalde içki yasağının kalkacağını söyleyen ve ne yapacağını merak eden gazeteciye verdiği cevap ise, oldukça manidardı; "Herhalde bir içki içerim!"

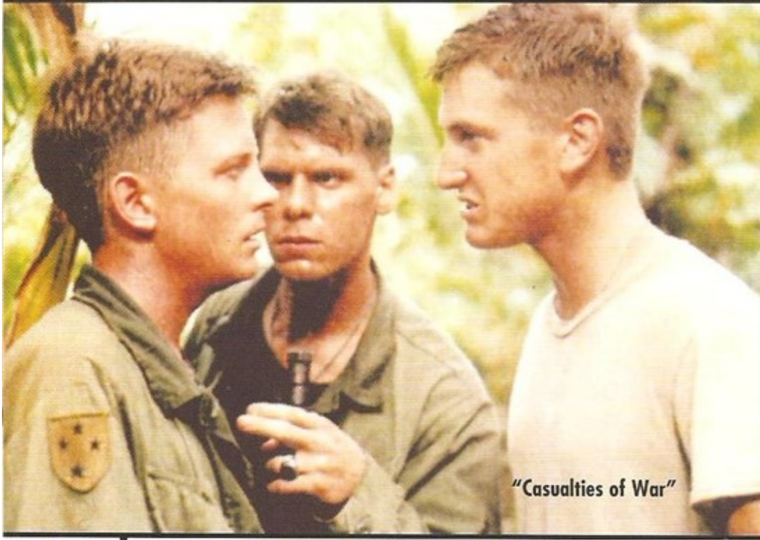
"Dokunulmazlar", başta Eisenstein'ın "Potemkin Zırhlısı" filminde yer alan Odessa merdivenleri sahnesine açık bir gönderme niteliği taşıyan istasyondaki çatışma bölümü olmak üzere, pek çok sahnesi ile belleklere kazındı. Al Capone'un çete üyelerinden birini yemek masasında beyzbol sopası ile öldürdüğü şok edici sahne, kaçakçıların Kanada sınırında pusuya düşürüldüğü westernleri andıran atmosferi ve zekice tasarlanmış ayrıntıları ile dikkat çeken uzun sekans veya 'Dokunulmazlar'ın küçük dev adamı Oscar'ın asansörde katledilip, Capone tarafından 'dokunulur' ilan edildiği sahne gibi...

Bilinmeyen Vietnam: Savaş Günahları

1989 yılında iyi ile kötünün savaşı temasını işlemeye devam eden Brian De Palma, bu kez Vietnam'a doğrulttu kamerasını ve David Lang'in kendi deneyimlerinden yola çıkarak kaleme aldığı romanı "Casualties of War/Savaş Günahları"nı aynı adla perdeye taşıdı. Genel olarak savaşı değil, bu toplumsal isteri içinde meydana gelen tek bir olayı mercek altına alan film, Vietnam'ı önce yaşları yirmiyi geçmeyen Amerikan askerlerinin gözünden sunuyordu seyircisine. Bu yoksul ülkeye özgürlük ve uygarlık getirdiklerine inanan ve karşılaştıkları direnişe anlam veremeyen askerlerin savaşı sorgulamaları,

"The Untouchables"

"Casualties of War"

karşılarındaki yoksul köylülerin değil, kendilerinin barbar olduğunu görebilmeleri elbette çok zordu. Savaş onlar için emirlerin yerine getirildiği ve her fırsatta 'erkek' olmanın sınandığı bir oyundan farksızdı. Üstelik ölümle burun buruna yaşamanın stresi, çoğunluğunda aşırı şiddet gösterilerine neden olan bir paranoyanın oluşumuna yol açmıştı. De Palma, oldukça uzun tuttuğu giriş bölümünde karakterlerini zekice detaylar ile sunmuş, çavuş Meserve'in en iyi arkadaşı Browni'nin ölümünden sonra, belki de kaybedecek bir şeyi kalmadığına inanarak nasıl kural tanımaz hale geldiğini, başından beri şiddete yatkın bir karakter olan Clark'ın uygun zemin bulduğunda nasıl bir canavara dönüşebileceğini, içe kapanık er Hatcher'ın şiddeti erkekliğin gereği olarak görmeye başlayışını, toplumdan soyutlanma korkusuyla her tür suçu işleyebilecek olan Diaz'ın aşağılık kompleksini ve grubun insan kalmayı başaran tek üyesi Eriksson'un anlam vermekte zorlandığı bu savaşa çaresiz katlanışını mükemmel biçimde yansıtmıştı.

Çatışmaların iyice şiddetlendiği bir günün sonunda, geneleve giderek rahatlamayı uman askerler, izinlerin iptal edildiğini öğrenince, biriken öfke ve korkuya, boşalamayan cinsel enerjinin baskısı da ekleniyor, zaten çıldırmanın eşiğinde olan Meserve, kendisi ve grubu için yanlarında taşıyabilecekleri bir fahişe bulmaya karar veriyordu. Grup üyeleri bu çılgınca fikre başlangıçta pek itibar etmese de, çavuşun göreve çıkmadan evvel komşu köyden Vietnamlı bir genç kızı, annesinin yalvarışlarına kulaklarını tıkayarak kaçırması hepsinde farklı bir etki yaratıyordu. Clark için bu harika bir fikirdi. Hatcher, çavuşu hayran olduğu Cengiz Han'a benzeterek, ancak korku salan bir otorite altındayken kendisini güvende hisseden hastalıklı ruhunu ele veriyordu. Duruma karşı çıkan Eriksson ise tek yandaşı Diaz'ın saf değiştirmesi ile yalnız kalmıştı. Kıza tecavüz etmeyi reddetmesi, Meserve tarafından önce Vietkong yanlısı olmasına, daha sonra ise gizli eşcinsel olma ihtimaline bağlanmış, iş ölüm tehdidine dek varmıştı. Ne de olsa bu bir savaştı ve her an herkes ölebilirdi...

Sürekli ağlayan ve sık sık öksürük krizine tutulan genç kızın maruz kaldığı şiddeti, oldukça cüretli sahneler ile perdeye taşımıştı Brian De Palma. Tecavüz sahneleri bir yana, Clark'ın zevkle delik deşik ettiği kızın, son bir güçle kaçmaya çalışırken yaylım ateşine tutulduğu sahne hafızalardan silinecek gibi değildi... Yönetmen, tüm çabasına rağmen kızı kurtarmayı başaramayan Eriksson'un, olayı rapor ettiği üstlerinin -ki bunlardan biri geçmişte şiddete maruz kalmış zenci bir askerdi - kayıtsızlığı ile, sadece savaşın sıradan insanları bile canavarlaştıran, onları düşmanı 'insan' olarak algılamaktan alıkoyan yapısına değil, kendi işlerliğini sürdürmek adına ahlaki doğruları hiçe sayan bütün bir sisteme de eleştiri getirmişti. Filmin uyarlandığı roman bu aşamada sona eriyordu. Ancak De Palma eklediği final bölümü ile olayın basına intikal etmesini sağlamış, bu sayede suçluların ceza almasına olanak tanımıştı. Altını çizmek istediği gerçek, insan haklarının takibinde basına çok büyük görevler düştüğüydü.

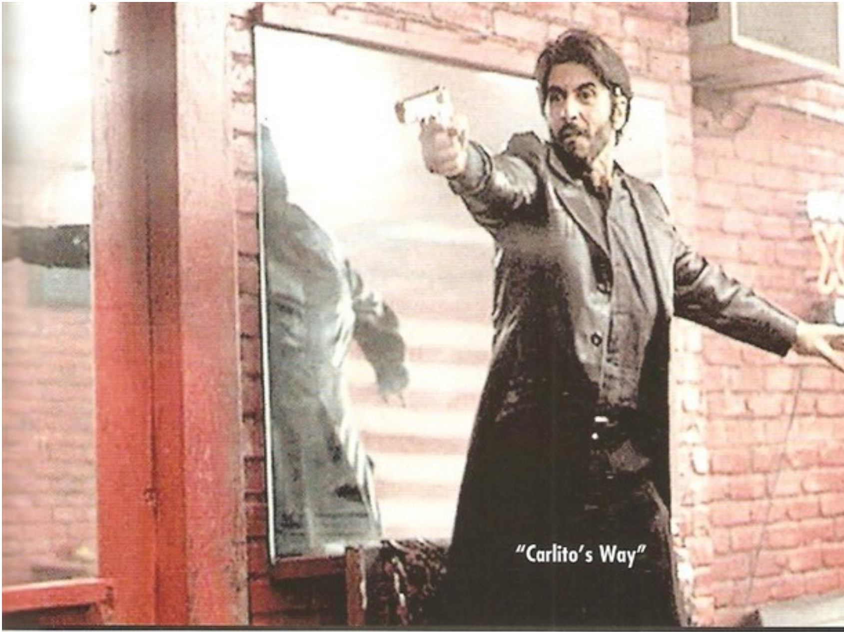
Büyük bir izleyici kitlesine ulaşan film, sadece çarpıcı içeriği ile değil, oyuncularının beklenmedik başarısıyla da dikkati çekti. Michael J. Fox'un Eriksson rolünün altından kolaylıkla kalkmış olmasına şaşıran olmasa da, o güne dek tüm yeteneği ve eğitimine rağmen ciddi roller alamayan ve adının önüne 'Madonna'nın Kocası' sıfatının eklenmesini engelleyemeyen Sean Penn'in çavuş Meserve rolündeki başarısı herkesi şoke etti. Don Harvey'in sadist er Clark rolünde sergilediği performansa, henüz ilk sinema deneyimini yaşayan John C. Reilly de katılıyor, Hatcher'ı unutulması zor bir karakter haline getiriyordu...

Şiddet dolu öykülere bir süre ara vermek isteyen De Palma, 1990 yılında "Bonfire of the Vanities/Şenlik Ateşi" ile bir kez daha komedi türünde şansını denedi. Tom Wolfe'un bir romanından uyarlanan film, borsa spekülasyonlarıyla bir servet kazanan, evi, ailesi, köpeği ve metresiyle tam bir Amerikan rüyası içinde yaşamakta olan Sherman McCoy'un bir gecede değişen hayatına odaklanıyor, Amerika'da zengin veya yoksul, beyaz veya zenci olmanın neleri kökünden değiştirebileceği üzerine fikir yürütüyordu. Amerikan değerlerindeki hızlı düşüşe ve sadece oy peşinde koşan siyasetçilere de eleştiri getiren film, Tom Hanks, Bruce Willis, Morgan Freeman ve Melanie Griffith'ten oluşan dev oyuncu kadrosuna rağmen gişede istenen başarıyı gösteremedi.

"Raising Cain"

Bir Oyuncu, Beş Karakter: İçimizdeki Şeytan

İki yıl sonra kemikleşmiş hayran kitlesini memnun edecek bir psikolojik gerilim filmi olan "Raising Cain/İçimizdeki Şeytan" ile tekrar kamera arkasına geçti yönetmen. Kişilik

"Carlito's Way"

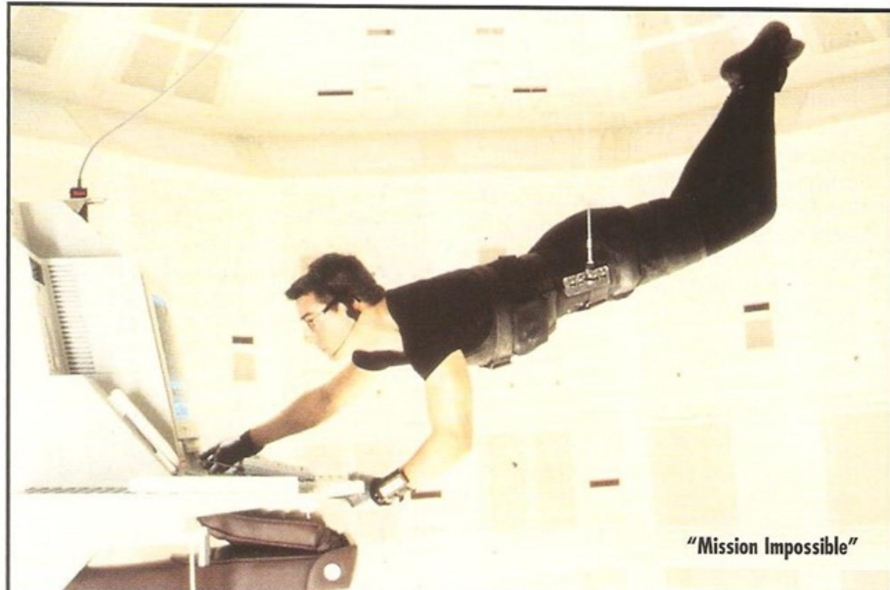
bölünmesinin nedenlerini araştıran psikiyatrist Nix, deneylerini öz oğlu Carter üzerinde gerçekleştirmiş, çocuğu kendi planladığı travmalara maruz bırakarak, dört ayrı kişiliğe bölünmesine yol açmıştı. Daha sonra öldüğü izlenimini yaratarak ortadan kaybolan hasta ruhlu doktor, yıllar sonra tekrar ortaya çıkacak, yeni bir deneyde kullanmak için ihtiyacı olan çocukları kaçırma işini, evli ve bir çocuk babası olan oğlu Carter'a verecekti. Mükemmel bir eş ve ilgili bir baba imajı çizen, yumuşak başlı Carter da bir psikiyatristti. Babası tarafından suç işlemeye zorlandığında saldırgan kişiliği Cain ortaya çıkıyor, bunu suçlanmaktan deli gibi korkan yedi yaşındaki Josh ve hangi tarafta olduğunu kestirmenin bile imkansız olduğu kadın kişiliği Margo izliyordu. Şeytani bir zekaya sahip olan Cain için, kendi kızı da dahil olmak üzere üç çocuğu kaçırmak, bir anne ve bir bebek bakıcısını öldürmek, üstelik tüm suçu karısı Jenny'nin unutamadığı sevgilisi Jack'in üzerine atacak şekilde delilleri düzenlemek çok kolay olmuştu. Planları bozan Jenny'nin sulara gömülmekte olan arabadan sağ çıkabilmiş olmasıydı. Finalde çocuklar bulunuyor, doktor Nix her şeyi itiraf ediyor, Carter ise karmaşadan faydalanarak kaçmayı başarıyordu. Ancak De Palma'nın mutlu sona izin vermeye niyeti yoktu. Carter ve Jenny'nin küçük kızı Amy, yaşadığı travmadan sonra babasına dair hayaller görmeye başlıyor, lanet hiç kimse farkına varmadan yeni nesilde de yaşamaya devam ediyordu... Hiç düşmeyen gerilimli temposu ve özellikle birbiri içine geçen rüya sahnelerinin görülmeye değer yaratıcılığı ile beğeni toplayan film, yaşlı doktor Nix de dahil olmak üzere toplam beş ayrı karaktere hayat veren John Lithgow'un başarılı performansıyla da çok konuşuldu.

Bataklıktan Çıkmak Mümkün mü?: Carlito'nun Yolu

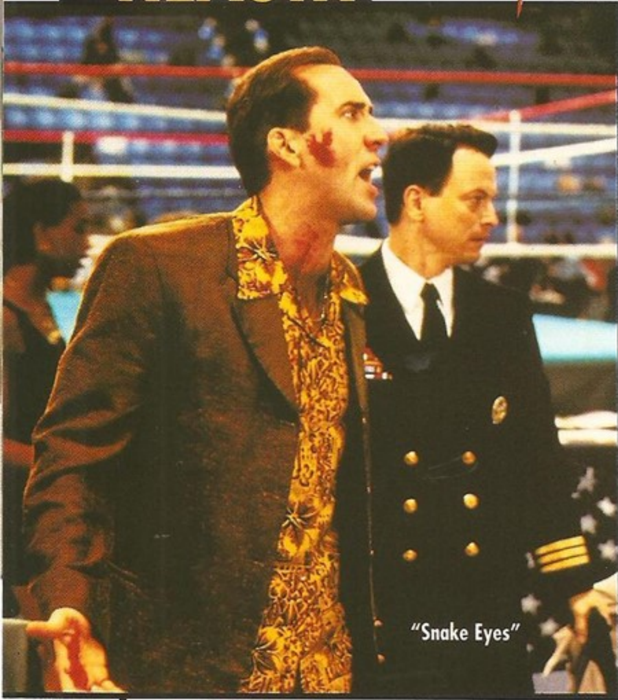
1993 yapımı "Carlito's Way/Carlito'nun Yolu" ile tekrar gangsterler dünyasına geri dönen Brian De Palma, bu kez tanınmış bir uyuşturucu taciriyken otuz yıl hapis cezasına çarptırılan ancak temyiz mahkemesince delil yetersizliğinden beş yılın sonunda salıverilen Carlito Brigante'nin şahsında, suç bataklığından kurtulmanın imkansızlığı üzerine bir öykü anlattı seyircisine. Carlito hapisteyken yaşamının muhasebesini yapmış ve gerçekten pişman olmuştu. Niyeti yeterli parayı temin edip, Bahama Adaları'na yerleşmek ve bir araba kiralama servisi kurmaktı. Bu masum düşün, neden sözünü ettiği herkesi güldürdüğünü anlaması uzun sürmeyecekti. Çevresi suçla ve kara parayla çevriliydi. Beladan uzak durmaya çalıştıkça, daha da batağa gömülen Carlito, Bahama yolculuğunun başlangıç yerinde; tren istasyonunda pusuya düşürülüyor, ölürken gözü 'Escape to Paradise/Cennete Kaçış' yazılı bir tatil köyü afişine takılıp kalıyordu.

Daha önceki gangster öykülerine nazaran, "Carlito'nun Yolu"nda daha durağan bir anlatım biçimini benimsemiş, kanlı sahnelerden de mümkün olduğunca uzak durmuştu De Palma. Bu kez vermek istediği mesajı küçük ayrıntılara saklamak niyetindeydi. Carlito'nun hapisten çıktıktan sonra, sokaklarda tanıdık kimsenin kalmayışından yakınmasıyla, suç dünyasında kullanılan piyonların süratle değiştiğinin altını çiziyor, harçlığını çıkarmak için uyuşturucu kuryeliği yapan üniversite öğrencisi gencin acı sonunu resmederken, açlığın erdemleri köreltti̇ği tezine yakınlaşıyordu. Carlito'nun Broadway hayalleri kuran balerin sevgilisi Gail'in yaşamını sürdürecek parayı striptiz yaparak kazanıyor olması veya yakışıklılığı ile nam salmış Lalin'in vurulup sakat kaldıktan sonra dostlarını satan bir muhbire dönüşmesi gibi üzerine fazla basılmayan ayrıntılar, filmin ana fikrini destekleyecek şekilde tasarlanmıştı. Carlito'ya olan hayranlığını pek çok kez dile getiren yeni yetme gangster Benny'nin, onu öldüren tabancayı tutuyor olması ise, oyuncular değişse de, oyunun hep aynı kalacağını sert bir dille kanıtlıyordu.

Her ne kadar Carlito rolündeki Al Pacino, Tony Montana'nın zıttı bir kompozisyon çizerken, son derece

"Mission Impossible"

KLASİK Dünya Sinemasının Ustaları

"Snake Eyes"

ölçülü bir oyun çıkartmışsa da, gözler ister istemez, sarı kıvırcık saçları, metal gözlükleri, üzerinde eğreti duran takım elbisesi ve sahte gülümsemesi ile mafya avukatı David Kleinfeld rolündeki Sean Penn'e çevrildi. İtalyan mafya liderini dolandırmaktan ve durumu düzeltmek için iki de cinayet işlemekten çekinmeyen, hırslı, lüks düşkünü, kokain bağımlısı, çıkarı için en iyi dostunu bile satmaya hazır avukat tiplemesiyle büyük beğeni kazanan oyuncunun rüştü nihayet ispatlanmıştı...

1996'da altmışlı yıllardan beri popülaritesini koruyan televizyon dizisi "Mission Impossible/ Görevimiz Tehlike"nin sinemadaki ilk versiyonunu yöneterek herkesi şaşırttı Brian De Palma. Film, ne dizinin kemikleşmiş hayran kitlesini, ne de yönetmenin kendine özgü tarzını her şeyin üzerinde tutan sinemaseverleri tatmin edebildi. Ama yine de, bir görev sırasında tüm çalışma arkadaşlarını yitiren ve kendisini şüpheli konumundan kurtarmak için çabalayan ajan Ethan Hawk'ın öyküsünü anlatan film, seyirci bulmakta zorlanmadı. Elbette bunda Tom Cruise, Ving Rhames, Emanuelle Beart, Jean Reno, Kristin Scott Thomas, Vanessa Redgrave ve Jon Voight'tan oluşan oyuncu kadrosunun da payı büyüktü.

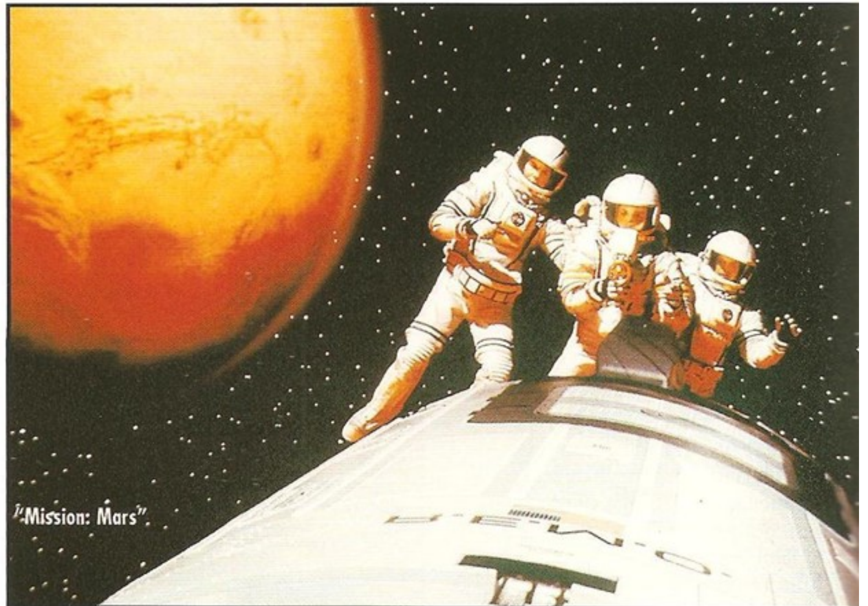
Her Zaman Hep Yek Gelmez: Yılan Gözler

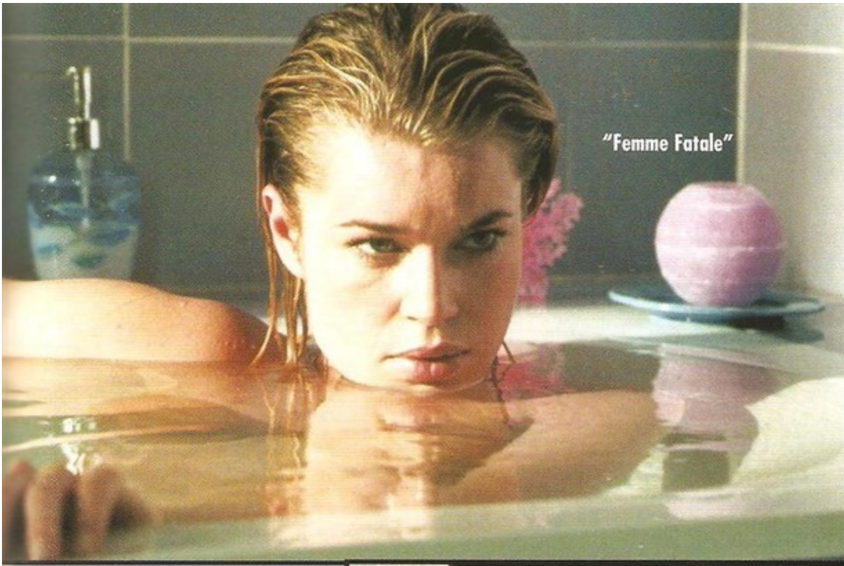
İki yıl sonra "Snake Eyes/Yılan Gözler" ile tekrar kamera arkasına geçen yönetmen, olgunluk döneminin en güzel eserlerinden birine imza attı. 'Snake Eyes' argoda 'Hep Yek' anlamına geliyor, film ise hayatı boyunca yanlış yollara sapmaktan kurtulamamış, kumara ve kadınlara düşkün, rüşvet almaktan, çıkarına göre davranmaktan ve yalan söylemekten çekinmeyen bir polisin, kendisini ansızın akıl almaz siyasi bir entrikanın içinde buluvermesi ile gelişen olayları perdeye taşıyordu. Nicholas Cage'in mükemmel performansıyla hayat verdiği polis Ricky Santoro, on dört bin kişilik Atlantic City Arenası'nda düzenlenen ağırsiklet boks şampiyonasında asayişi sağlamakla görevliydi. Çocukluk arkadaşı Kevin Dunn (Gary Sinise) ise maçı izlemeye gelen savunma bakanının özel koruma ekibinin liderliğini üstlenmişti. Büyük coşku içinde başlayan maç, bakanın bir suikasta kurban gidişiyle kana bulanıyor, ilk şoku üzerinden atan Santoro olayı çözmeye çalıştıkça, düzenlenen entrika yavaş yavaş ortaya çıkıyordu. Filistinli bir teröristin üzerine yıkılmaya çalışılan olayı planlayan, Kevin Dunn'dan başkası değildi... En yakın dostu tarafından kandırılan, bununla da kalmayıp kullanılmaya çalışılan Santoro için, belki de ilk kez doğru olanı yapmanın zamanı gelmişti.

De Palma'nın inanılmaz uzunlukta ve son derece karmaşık mizansenler kullanarak çektiği plan sekanslar, bölünmüş ekran tekniği ile yaşananları farklı bakış açılarından seyircisine sunduğu çekimler ve özellikle de olayları tekrar tekrar ekrana getirerek, gerçeklerin gördüğümüzü sandığımızdan ne kadar farklı olduğunu ortaya koyan geri dönüşler büyük beğeni topladı. Yönetmenin filmine dahil ettiği bakış açıları, sadece kişilerle sınırlı değildi. Maç nedeniyle orada bulunan basın kameralarının yanı sıra, arenanın bağlı bulunduğu otel ve kumarhane bölümlerinde de yüzlerce kamera görgü tanıklığı yapmıştı. Ve nihayetinde olayın çözülmesini sağlayan göz, arenayı sürekli bir hareketle tarayan balon kamerasına; simgesel anlamıyla Tanrı'ya aitti. İnsanların gözünden kaçmış olsa da, O her şeyi görüyordu...

Doğruyu yapanların her zaman kahraman ilan edilerek, sonsuza dek mutlu yaşamalarının sağlandığı klişe tavrın aksine, Santoro'nun olaydan sonra eski alışkanlıklarına geri döndüğünü, rüşvet ve uyuşturucu yüzünden mahkemeye çıkmaktan kurtulamadığını televizyon haberleri aracılığıyla seyircisine sunan yönetmen, etkileyici bir 'son söz' söylemişti. İnsanlar hakkındaki yargılarımız da - tıpkı gözlerimiz ve kulaklarımız gibi- bizi yanıltabilirdi. Santoro 'iyi adam' olmaktan çok uzaktı doğru; ama onun da içinde bir 'kahraman' olmadığını kim söyleyebilirdi?

Hala "Yılan Gözler"in büyüleyici

"Mission: Mars"

"Femme Fatale"

etkisinden kurtulamamış olan De Palma hayranları için 2000 yılı beraberinde gerçek bir felaket getirdi. Mars'a yapılan ilk insanlı yolculuğu konu edinen bir bilim kurgu filmi olan "Mission:Mars/Görev:Mars", gerilimden yoksun senaryosu, De Palma sinemasında asla göremeyeceğiniz sığlıktaki klişe karakterleri, aşk, dostluk, görevin kutsallığı gibi temalara melodramatik yaklaşımı ve her şeyden önemlisi evrende hayatın nasıl filizlendiğine dair ortaya attığı akıllara zarar teorisiyle sinemaseverleri şoke etti. Gary Sinise, Tim Robbins ve Connie Nielsen'den oluşan oyuncu kadrosuna ve çarpıcı görsel efektlerine rağmen son derece başarısız bir film olan "Görev Mars"ı kimse De Palma'ya yakıştıramadı. Aslına bakılırsa yapımcı firma önce Gore Vebrinski ile anlaşmış, ancak son anda fikir değiştirerek işi De Palma'ya teklif etmişti. Bir bilim kurgu filmi çekmek, keşfedilecek yeni topraklar demekti yönetmen için ve verdiği röportajlardan ne denli heyecanlı olduğu anlaşılıyordu. Muhtemelen detaylara gömülmek, bütünü görmeyi imkansız kılmıştı...

De Palma "Femme Fatale"ın setinde Rebecca Romijn ve Antonio Banderas'la.

Kader Olgusuna Farklı Bir Yaklaşım: Öldüren Kadın

"Görev Mars"tan iki yıl sonra başrollerini Rebecca Romjin Stomas ve Antonio Banderas'ın paylaştıkları kusursuz bir kara film örneği olan "Femme Fatale/Öldüren Kadın" ile hem hayranlarına, hem de eleştirmenlere kendisini affettirmeyi başardı yönetmen. Türün alışıldık örneklerinin aksine, sadece gerilim, erotizm ve entrikalara değil, seyircisini kader olgusu üzerine düşünmeye sevk eden felsefi sorulara da yer veren film, biçimsel anlamda da De Palma sinemasının tüm özelliklerini içinde barındırıyordu.

Tamamı mücevherlerden yapılmış bir elbisenin, binlerce konuğun katıldığı Cannes Film Festivali'nin açılışında, üstelik elbiseyi taşıyan mankenin üzerinden çalınmasıyla başlayan olaylar, hırsızlık çetesinin soğuk ve gizemli sarışını Laure Ash'in tüm ganimeti kendisine saklayarak ortadan kaybolması ile devam ediyor, genç kadın kendisine ikizi kadar benzeyen Lily ile karıştırılınca kolayca kimlik değiştirerek Amerika'ya kaçmayı başarıyordu. Elbette ailesini yeni kaybetmiş olan Lily'nin ani intiharı bu kimlik değişimini kolaylaştıran en önemli etkendi. Ancak kader Laure'yi yedi yıl sonra Amerikan elçisinin eşi olarak Fransa'ya geri döndürecek, eski ortakları tarafından yakalanma korkusu içindeki genç kadına paparazzi Nicholas Bardo da musallat olunca, işler iyice karışacaktı. Artık Laure'nin kendi yaşamını kurtarmak için eski alışkanlıklarına geri dönmekten başka seçeneği kalmamıştı. Görünürde mükemmel bir entrika planlayan ancak son anda hasımlarının kurşunlarına hedef olan Laure ölmek üzereyken, seyircisini yedi yıl önceye geri götürüyordu Brian De Palma. Bu kez Laure Lily'nin intihar etmesine engel olacak, tüm yaşananları her ikisinin de lehine çevirecekti... Film boyunca sık sık görülen "Deja Vu" afişi ile kendi filmlerinden birine; Avrupa'da bu isimle oynamış olan "Tutku"ya gönderme yapan yönetmen, her iki filminde de kaderin kişiye göre biçimlendiği düşüncesinden yola çıkıyordu. Laure on milyon doları çalabilecek kadar usta bir hırsız olabilirdi ama başka birinin kaderini çalması olanaksızdı. Tıpkı "Tutku"nun kahramanı Michael'ın aynı aşkı iki kez yaşayamayacağı gibi...

Gizem ve Gerilim Devam Ediyor

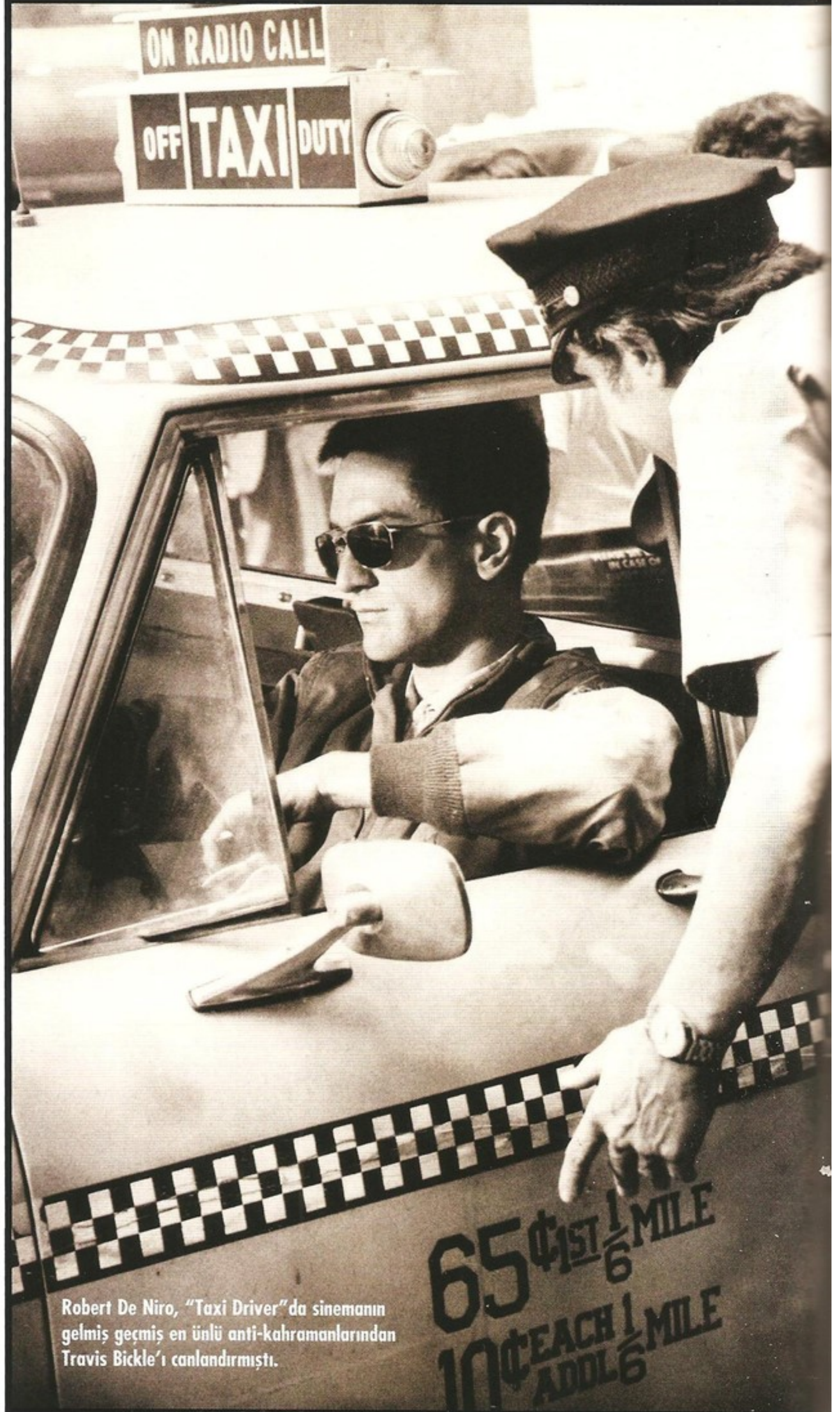
Brian DePalma'nın son filmi "The Black Dahlia" çok yakında vizyona girecek. Josh Hartnett, Scarlett Johansson, Aaron Eckhart ve Hilary Swank'ı bir araya getiren film, 1947 yılında Los Angeles'da işlenen vahşi bir cinayetin gizini çözmeye çalışan iki dedektifin öyküsünü perdeye taşıyor. Sinema oyuncusu olmak için Hollywood'a gelen on beş yaşındaki Elisabeth Short'un işkence edilerek öldürülmesinin ardından, dönemin rüyalar kentinde yaşanan çirkinlikler, polis teşkilatının yeraltı örgütleri ile olan bağlantısı ve pornografik film endüstrisi içinde dönen entrikalar bir bir ortaya çıkıyor. Aşk, kıskançlık, intikam, ensest, ihanet ve sadizim arasında gezinen "Black Dahlia"nın bu yıl Venedik Film Festivali'nde Altın Aslan'a aday olduğunu da hatırlatalım... Ayrıca yönetmen bu yıl içinde Gardener McKay'in kitabından uyarlanan, genç ve güzel kadınlara musallat olan takıntılı katil rolünde Colin Firth'ü izleyeceğimiz "Toyer" ile sinema salonlarını bir kez daha ziyaret edecek. Daha sonra ise, Al Capone'un öyküsüne geri dönerek ünlü gangsterin yükseliş dönemini perdeye taşımayı planlayan De Palma, umarız kendine has üslubuyla karanlık ve gizemli olduğu kadar esprili öyküler anlatmaya, bizi hem sinemaya, hem de hayata karşı uyanık tutmaya devam eder...

Şehrin Ortasında

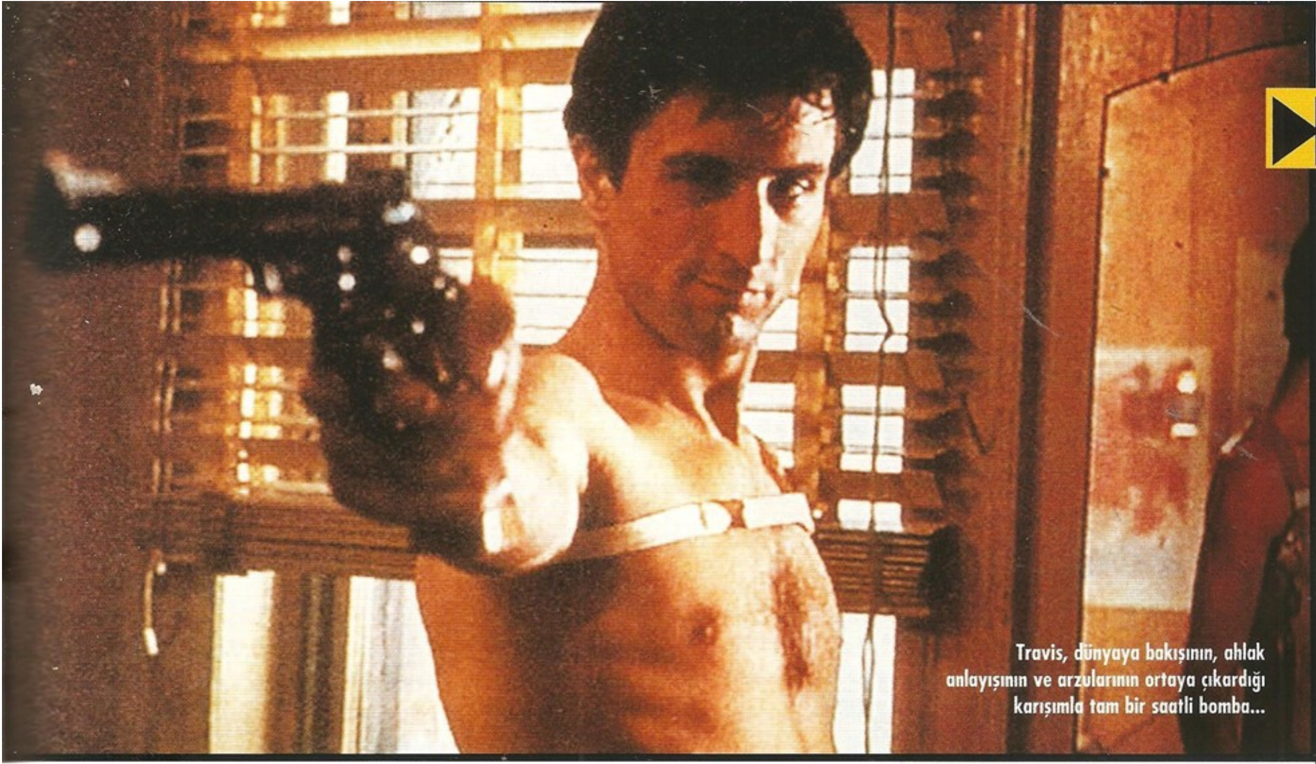
Martin Scorsese, Robert De Niro ve Paul Schrader'in işbirliğinin ürünü olan "Taxi Driver", sinema tarihine gelmiş geçmiş en ünlü anti-kahramanlarından birini vermekle kalmadı, modern kentli yalnızlığının çarpıcı bir resmini çizerek, döneminin baskın bir ruh haline de parmak bastı.

KUTLUKHAN KUTLU

Tabiri caizse "tepeden tırnağa klasik" bir film "Taxi Driver". Hangi açıdan yaklaşırsanız, filmin sinema tarihindeki önemini açıklayan bambaşka bir çehre buluyorsunuz. Yönetmenlik açısından yaklaşırsanız, Scorsese'nin büyüleyici sinemasallığıyla ve denenmemişi denemeyi seven yaratıcı anlatıcılığıyla karşılaşıyorsunuz. Öyküsünden yaklaşırsanız, karşınıza çarpıcı bir karakter incelemesi ve modern yaşamın karanlık tarafı üzerine sarsıcı bir yorum çıkıyor. Oyunculuğundan yaklaşırsanız, Robert De Niro'nun belki de gelmiş geçmiş en ünlü performansı ve epey renkli bir yardımcı oyuncu kadrosu bekliyor sizi. Bütün bunları, filmin sinemasal erdemlerini bir anlığına unutsak dahi "Taxi Driver", sadece çekildiği dönemin nabzını en iyi tutan filmlerden biri olmasıyla, anında popüler kültürde kendine özel bir köşe ayırmasıyla bile hayli dikkate değer olurdu. Nihayetinde, hâlâ bol bol gönderme yapılan, görsel açıdan, oyunculuk açısından ilham kaynağı teşkil eden bir film - dahası, o dönemin ruhuna dönüp bakıldığında en çok adı anılan popüler kültür ürünlerinden biri. İşin bu yanı, yani bir ilham kaynağı olarak heybeti filmin kendi öz niteliklerini bazen gölgeliyorsa da, dönüp filmin kendisine şöyle bir bakmak insanın kafasında her şeyi yerli yerine

Robert De Niro, "Taxi Driver"da sinemanın gelmiş geçmiş en ünlü anti-kahramanlarından Travis Bickle'ı canlandırmıştı.

Travis, dünyaya bakışının, ahlak anlayışının ve arzularının ortaya çıkardığı karışımla tam bir saatli bomba...

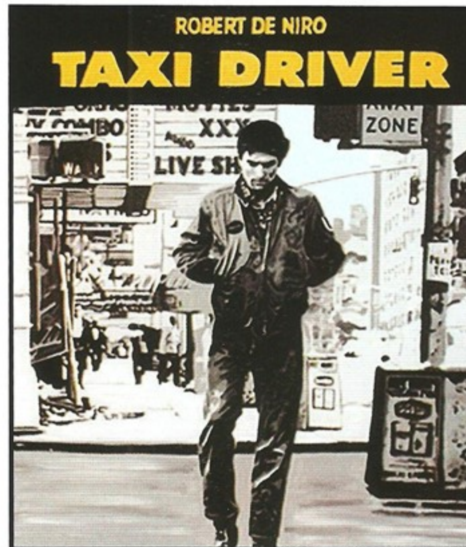
Deliliğe Doğru

koyması, "Taxi Driver"ın sinemasal cazibesini hatırlaması için yeterli.

Şehirde Yalnız Olmak

Her şeyden önce yalnızlık üzerine bir film, "Taxi Driver". Bunu öykünün kahramanı ve anlatıcısı Travis Bickle'ın kendi ağzından da duyuyoruz zaten: Hayatı boyunca nereye giderse gitsin yalnızlığın onu takip ettiğini söylüyor ve Dostoyveski'ye göndermeyle, "Tanrı'nın yalnız insanıyım" diyor. Onunki en kötü yalnızlık biçimi: Şehrin ortasında, kalabalığın içinde yaşanan bir yalnızlık. New York'u taksisiyle dolaşırken sokaklarda ve arabanın arka koltuğunda birçok farklı insan tipi görüyor... Ama insanlarla gerçek bir bağlantısı olmadığını filmin en başından itibaren anlayabiliyoruz. İlk başta, kendini net bir şekilde "gözlemci" olarak konumluyor - taksisinin camından dışarıda akıp giden hayatı izliyor, izliyor. Gördüğü manzaraya yönelik bir husumeti olduğunu da en başından itibaren görüyoruz. Taksisiyle New York sokaklarında dolaşırken, iç sesi bize ruh halinin ve çevresi hakkında düşündüklerinin bir taslağını çiziyor zaten: "Bütün hayvanlar gece dışarı çıkar"... "Bir gün gerçek bir yağmur gelip bu pislikleri sokaktan temizleyecek."

Travis'in iç dünyasına olabildiğince nüfuz edebilmemiz önemli... Çünkü "Taxi Driver", meramını karakteri üzerinden anlatan bir film. Her şeyin belli bir ruh halinin resmini çıkarmaya yönelik olduğunu göz ardı ederseniz, senaryosu olay örgüsü açısından biraz gevşek, hatta yer yer gelişigüzel görünebilir. Bazı öykü kolları hiçbir yere gitmiyormuş izlenimine de kapılabilirsiniz. Mesela finale doğru

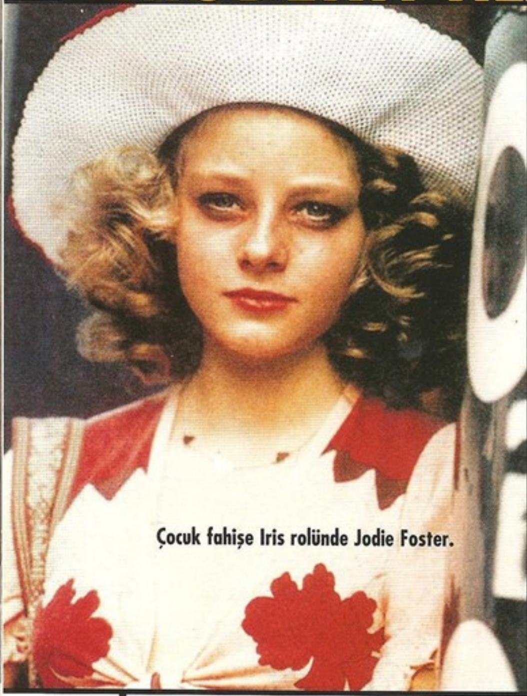

Travis'in senatör adayına suikast düzenleme girişimi, aslında filmin başından bu yana yatırım yapılan bir yan öykününün zirve noktası ve aslında tam anlamıyla bir sonuca bağlanmıyormuş gibi görünüyor. Oysa ki bir karakter olarak Travis'in gelişimini anlamamızda hayati rolü var o sahnenin. Bize çelişkilerle kavrulan, kimseyle iletişim kuramayan, içten içe giderek kaynayan bu adamın şiddet dürtüsünün illa ki "mazlumu kurtarmak" gibi bir bahaneye ihtiyacı olmadığını gösteriyor. Travis, dünyaya bakışının, ahlak anlayışının ve arzularının ortaya çıkardığı karışımla, tam bir saatli bomba - üstelik, "patlama ihtiyacı" dışında pek de tahmin edemeyeceğiniz, güvenemeyeceğiniz bir bomba.

Sorunlu Bir Zihnin İçinden

"Taxi Driver"da zaten bütün öyküye, Travis Bickle'ın dış sesi eşlik ediyor. Yani bir bakıma metin, dünyaya onun gözünden bakıyor. Ancak yönetmen Martin Scorsese işi dış sesle sınırlı bırakmamış: Filmini Travis'in iç dünyasından dışarı baktığımızı ima eden görsel / işitsel ipuçlarıyla donatmış. Daha filmin jeneriğinde, Scorsese Robert De Niro'nun göz çevresine odaklanıyor. Travis Bickle'ı ilk görüşümüz bu: Kırmızı ışığa bulanmış bir yüzde, sağa sola devrilip çevreyi izleyen bir çift göz... Sonra aracın içinden, ıslanmış camdan dışarıyı, New York kentini görüyoruz. Böylece Travis'in bakış açısına geçtik bile. Scorsese ağır çekimlerle, gece ışıklarının ekranı yıkayıp rüyamsı görüntüler yarattığı planlarla, çevreyi "içeriden"

"Taxi Driver"

Çocuk fahişe Iris rolünde Jodie Foster.

gördüğümüz hissini yaratıyor. Travis'in mesafeli, çalkantılı iç dünyası bu - Bernard Herrmann'ın alarm veren tınılarla hoş bir caz melodisi arasında salınan müziği de içine girdiğimiz bu zihnin tekinsiz bir yer olduğunu ufak ufak ilan ediyor aslında.

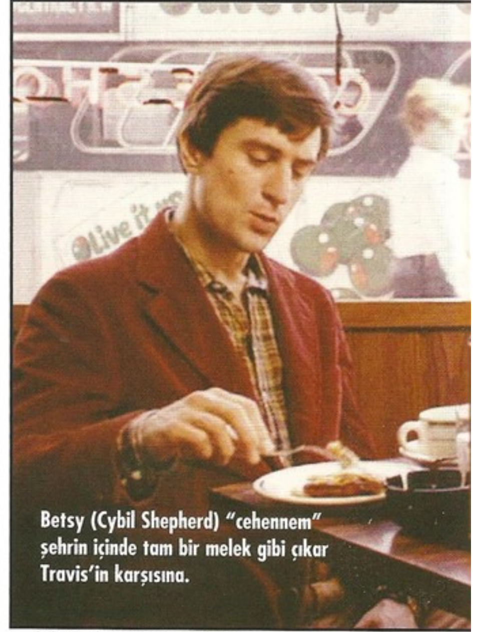
Travis Bickle'ı altı üstü "tehlikeli bir meczup" değil de, döneminin rahatsızlıklarını aşırı uçlarda simgeleyen bir karakter haline getiren, onu gelmiş geçmiş en ünlü anti-kahramanlardan biri yapan şey, bir noktaya kadar onu anlamanın hiç de güç olmaması. Paul Schrader'in senaryosu, o dönemde giderek daha çok gördüğü ve kendi de kısmen yaşadığı bir sendromu ele alıyor çünkü. Karakterlerin kendilerine dayattıkları bir yalnızlık olarak açıklıyor Schrader bunu. Yani içten içe arzulanarak derinleştirilen bir yalnızlık. Scorsese'nin filmi Travis'in yalnızlığının gerçekten de kendisi tarafından azdırıldıkça azdırılan bir döngü olduğuna dair birçok ipucu taşıyor.

Örneğin Travis'in, "cehennem" şehrin içinde tam bir "melek" gibi, romantik bir müzik ve ağır çekimle, hem de beyazlar içinde beliren Betsy ile ilişkisi. Bu ilişki, bir yandan "Travis'in gerçek anlamda bağlantı kurma çabası"nı teşkil ediyor filmde. Öte yandan, Travis bu girişiminde öyle inanılmaz bir şekilde ağaca tosluyor ki, bunun bilinçli olup olmadığını merak ediyor insan. Bir senatörün seçim kampanyasında görevli olan soğuk güzel Betsy (Cybil Shepherd), ilginç bulduğu Travis'e bir şans veriyor, ancak Travis onu porno filme götürerek beklenmedik derecede iyi giden çabasını gayet etkili bir şekilde sabote ediyor.

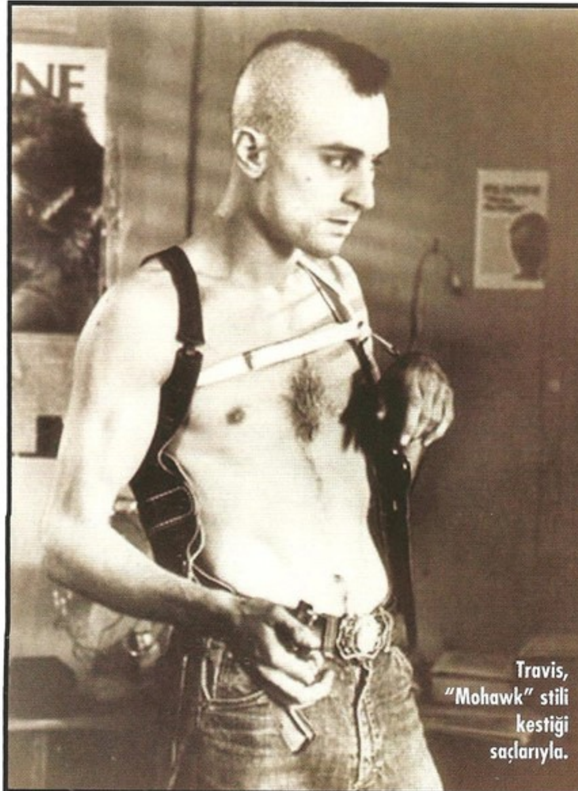
Ya gerçekten sosyal deneyimi çok kısıtlı olduğu için, "filme gitmek"ten hakikaten porno sinemaya gitmeyi anlıyor... Ve neyin "münasip" olduğu, neyin olmadığı konusunda gerçekten de en ufak bir fikri yok. Ya da Schrader'in sözünü ettiği "insanın kendi eliyle yarattığı yalnızlık sendromu"nun bir sonucu olarak, içten içe o randevunun bir şekilde kötü gitmesini istiyor. Yani yeniden yalnız kalmayı arzuluyor.

Özenle Bilenmiş Bir Silah

Karmaşık bir dinamik bu: Travis'i ilk başta yalnız, gözlemci, genel olarak içinde bulunduğu çevreye karşı sessiz bir husumetle dolu biri olarak görüyoruz. Çevreyi tarayan bir göz. Sonra dışarıya uzanıyor, iletişim kurmaya çalışıyor, ama bu çabasından pek sonuç alamıyor. Yalnızlığının altı kalın kalın çiziliyor böylece. Giderek daha çok kendine odaklanıyor. Bedenine. Dışarı zihniyle ve diliyle ulaşamadıktan sonra, kol kuvvetiyle ulaşmaya karar veriyor. Bedenini çalıştırıyor, türlü türlü silahlar ediniyor - hatta genel olarak kendini bir "silah" olarak yeniden dizayn ediyor. Her yanını tabancayla ve bıçakla donatıyor, silahları için kendi üretimi birtakım mekanizmalar, kızaklar yapıyor, saçını "Mohawk" stili (kafada sadece en arkadan en öne uzanan ince bir şerit halinde saç kalacak şekilde) kesiyor...

Betsy (Cybil Shepherd) "cehennem" şehrin içinde tam bir melek gibi çıkar Travis'in karşısına.

Elbette üretimden çıkmış her taze silah gibi, işleyecek bir "çatışma alanı" lazım Travis'e - bunun da filmin başından bu yana hayli muğlak ve yüzeysel bir şekilde "şehrin pisliği" olarak tanımladığı şey olduğunu tahmin ediyoruz. Fakat Travis ilk etapta gidip Betsy'nin seçim kampanyasında görev aldığı senatörü öldürmeye kalkıyor! Ancak bundan sonra, "şehrin pisliği"nin belirgin bir ürünü olarak gördüğü çocuk fahişe Iris'i (Jodie Foster) kurtarma harekatına girişiyor. Medya tarafından kahraman olarak görülmesine sebep *olacak* bu "operasyon"un bile aslında onun şiddet dürtüsünü yönlendireceği bir kanal arayışının eseri olduğunu gayet net bir şekilde görebiliyorsunuz. Çocuk fahişe Iris'in

Travis, "Mohawk" stili kestiği saçlarıyla.

ağzından muhabbet tellalı "Sport" tarafından zorla tutulduğuna, kötü muamele gördüğüne yönelik bir itiraf alamadıkça, sıkıntısı giderek artıyor. Zaten meseleyi şiddet dışında bir şekilde çözmeyi bir an bile düşünmüyor - bir çocuğu fahişe olarak çalıştıran "Sport" ve ortaklarının gayet kabul edilir (başına gelecekleri hak eden) hedefler olduğunu düşünüyor.

Kopkoyu yalnızlıktan fiilen çıldırmaya doğru ilerleyen bu öykü, Travis'in ruh halini çok iyi karşılayan, karanlık ve sert bir şehir atmosferine sahip. Öte yandan, görüntü yönetmeni Michael Chapman'ın deyişiyle bir "zihnin belgeseli" bu - o yüzden de yetmişlerin o unutulmaz çiğ, gerçekçi dokusu, izlenimci denebilecek bir dokunuşla dengelenmiş. Chapman ile Scorsese, Travis Bickle'ın taksisinin içinden, nefis New York tablolarından birine imza atıyorlar (bu arada, gerçekten de içindelermiş: çekilecek sahnede rol alan oyuncular, sesçi, görüntü yönetmeni ve Scorsese taksinin içine doluşup yolda çekim yapıyorlarmış - bu arada taksiyi de gerçekten, rolüne bürünme kapasitesiyle nam salmış olan De Niro kullanıyormuş).

Ancak atmosfer bir yana, Travis'in yolculuğunun hangi durağında olduğunu sinema tarihine kazıyan, unutulmaz bazı sahnelere de imza atıyor Scorsese. Örneğin yönetmenin kendi oynadığı "karısı tarafından aldatılan adam"ın taksideki sahnesi. Adam taksinin arka koltuğunda oturup Travis Bickle'a camda silüeti görünen kadını gösteriyor; onun karısı olduğunu ama o dairenin kendi dairesi olmadığını söylüyor... Ve

"Anti-kahraman"

Bir edebi terim olarak anti-kahramanın kısa ve basit bir tanımını yapmak zor değil: bir öykünün, geleneksel "kahraman" özelliklerine sahip olmayan baş karakteri. Yani yiğitlik, dürüstlük, yüce gönüllülük gibi erdemleri sergilemeyen, tabiri caizse "kahraman gibi durmayan kahraman".

Evet, bu tanım yalın gibi görünse de, kaygan bir tarafı da var. Mesele büyük ölçüde, tam olarak neyin "kahramanca" sınırları içinde, daha da önemlisi neyin bu sınırların kesinlikle dışında görüldüğü. Örneğin destanlardaki ve romanslardaki idealize kahraman anlayışına bakarak yapacağınız bir "anti-kahraman" tanımı, modern romanlardaki ve sinemadaki baş karakterlerin büyük bölümünü içerebilir. Çünkü klasik edebiyatta kahramanın kemikleşmiş her bir erdemi modern kurmacada bir kahramanın "olmazsa olmaz" özellikleri olarak görülmüyor. Asaletten, nezaketten, fiziksel güç ve beceriden, sağduyudan yoksun herhangi bir karakter, belli bir mantığa göre "anti-kahraman" olarak tanımlanabilir.

Ancak temelde "anti-kahraman" terimi, biraz da belli bir dönemde genelin "kahramanlık"tan ne anladığına göre şekilleniyor mecburen. Bir devrin idealize kahraman tipine aykırı, genellikle de erdem sayılan özelliklere ve kahraman imajına dikkat çekici bir şekilde ters düşen karakterler için kullanılıyor. Örneğin, apaçık bir şekilde kendi çıkarını her şeyin önüne koyan bir öykü kahramanı. Ya da korkak, düzenbaz, içten pazarlıklı bir baş karakter. Ya da belki değerlerini tamamen yitirmiş, kafası had safhada karışık bir kahraman. Belki bu şekilde, her dönemin kendi anti-kahramanlarının olduğu söylenebilir... Öte yandan, edebiyat ya da sinema tarihine geçmiş, unutulmaz bazı anti-kahramanlar olduğu da bir gerçek. Cervantes'in gerçeklik algısı biraz zedelenmiş yaşlı şövalyesi Don Kişot, anti-kahramanın öncülerinden mesela (hatta atası diyebiliriz; zira Don Kişot, son derece idealize edilmiş bir erdemler bütününe sahip olan Şövalye tipinin parodisidir). Dostoyevski'nin "Suç ve Ceza" romanının baş karakteri Raskolnikov da modern kurmacanın klasik anti-kahramanlarından biri. Sinemada ise, örneğin 40'lı yılların kara filmlerinde bol bol anti-kahraman görüyoruz...

Ancak özellikle 70'li yılların, anti-kahramanı kucakladığı söylenebilir. "Taxi Driver"ın Travis Bickle'ı dışında, Anthony Burgess'ın ünlü romanı "Otomatik Portakal"ın (ve tabii ki kitabın Kubrick uyarlamasının) baş karakteri Alex DeLarge... Coppola başyapıtı "The Conversation"ın paranoyak gözetleme uzmanı Harry Caul... Clint Eastwood'un kanunları ayak bağı gibi gören, azman tabancalı ve kızgın polisi "Kirli" Harry Callahan.

90'lardan bu yana giderek artan çizgi roman uyarlamalarıyla da sinemanın epey yeni anti-kahramana kavuştuğunu söyleyebiliriz. "V for Vendetta"nın post-apokaliptik dünyasının anarşist baş karakteri V ve "Constantine"in katolik evreninin büyücü / dedektifi John Constantine gibi.

MODERN KLASİKLER "Taxi Driver"

nihayetinde, karısını öldürmeyi düşündüğünü açık ediyor. Adamın bir onay, bir tepki almak için birçok girişimde bulunmasına rağmen Travis'in bir kere bile dönüp arkasına bakmadığı bu sahne, Scorsese'nin herhangi bir harekete sahip olmayan bir sahnede, sadece karakterlerin konuşmalarının üzerinden bir tür iç gerilim kurmadaki ustalığının bir kanıtı. Betsy'nin porno film gösteren sinemadan dışarı fırladığı ve Travis'in onu durdurmaya çalıştığı sahne... Travis'in Betsy'nin ofisine gidip "niye benimle konuşmuyorsun?" diye hesap sorduğu ve kendisine kapıyı göstermeye çalışan kampanya çalışanına (Albert Brooks) karşı tehditkâr bir karate pozu takındığı - ve komiklikle ürkütücülüğün arasında ince bir çizgi tutturan - sahne... Önemli kısmı çekim öncesi doğaçlama çalışmalarının eseri olan, "Sport" (Harvey Keitel) ile Travis (De Niro) arasındaki ilk karşılaşma sahnesi... Finaldeki o kanlı çatışma sahnesi...

"Burada Başkasını Göremiyorum..."

Ve tabii ki bu filmden söz edilince ilk akla gelen o meşhur sahne: Travis'in ayna karşısında tavır antrenmanı yaptığı bölüm. "Bana mı diyorsun?" ("You talkin' to me?") repliği, Robert De Niro ile adeta bütünleşti bu sahne sayesinde. Yine büyük ölçüde doğaçlamanın eseri olan bu monologda De Niro, Travis Bickle'ın önü alınamaz (ve bir süre sonra zaten bahaneye de gerek bırakmayacak) şiddet kullanma arzusunun mükemmel bir temsilini sunuyor. "Bana mı diyorsun?" orada sadece şiddet patlamasına bir girizgah, asıl aksiyondan önce bir nevi tanışma faslı görevi görüyor... Sadede gelmeden önce katlanılması gereken formalitenin soyulup iskelete indirilmiş hali. Bu replik, "ben" ve "onlar" ile kafayı bozmuş Travis'in zihninde adeta fetişize ettiği hesaplaşmanın (başka bir deyişle, gerçek bir yağmurun pislikleri süpürüşünün) da çarpık bir ifadesi. Scorsese'nin Travis'in dış sesiyle normal repliklerini bir arada kullandığı bu sahne, değişen kamera açıları, sıçramaları ve De Niro'nun insanın pür dikkat kesilmesine sebep olan oyunculuğuyla, artık filmin ötesinde bir üne erişmiş durumda.

Taxi Driver Öncesi

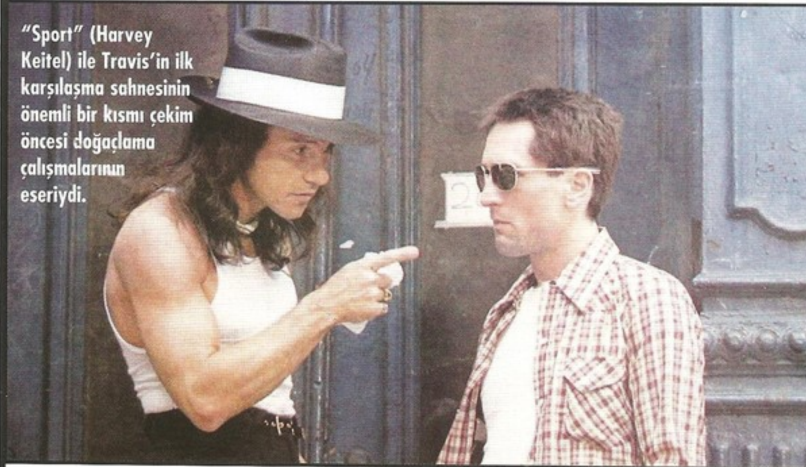
1970'li yıllar, Amerikan sinemasında bir "klasikler çağı" olarak kabul ediliyor. Bugünün popüler sinemasına şekil veren birçok yenilik bu dönemde çıkmış, birçok üslup ve bakış açısı bu dönemde gelişmiş. 70'ler, Hollywood'u hemen hemen her anlamda tazelemiş: Pazarlama anlayışı açısından, sinemanın hayata bakışı açısından, anlatım biçimleri, filmlerin sinema kültürüyle ilişkileri açısından... Ve bütün bunlarda, 60'ların sonunda ve 70'lerin başında ürün vermeye başlayan yeni bir sinemacılar kuşağının imzası vardı. Steven Spielberg, Brian De Palma, George Lucas... Ve tabii ki Martin Scorsese. Bunların hepsi de sinemayı, sinema tarihini çok iyi bilen yönetmenlerdi. Çektikleri filmlerin Amerikan sinemasının klasikleriyle de, eski popüler türlerle, dünya sinemasının (özellikle de Avrupa sinemasının) yaratıcı yönetmenlerinin anlatım teknikleriyle gözle görülür bağları vardı. Scorsese belki de bu kuşağın en "sinema delisi" yönetmeniydi - artık belgeselleriyle, söyleşileriyle onun bu

"Sport", fahişe olarak çalıştırdığı Iris ile.

"film uzmanı" tarafını da gayet iyi biliyoruz. Sinema eleştirmenliğinden gelme Schrader de sinema tarihinden, edebiyat tarihinden ziyadesiyle beslenen bir senaristti. "Taxi Driver" iki sinemacının da bazı esin kaynaklarının izlerini taşıyor.

The Searchers

Paul Schrader'in kendisi, öykünün temelinde büyük yönetmen John Ford'un son western klasiklerinden "The Searchers"ı model aldığını söylüyor. Bu filmde John Wayne, Kızılderililer tarafından kaçırılan yeğenini bulmak için yıllar süren bir arayışa çıkan bir adamı oynuyordu (İlginç bir şekilde, tıpkı Scorsese ile De Niro gibi, Ford ile Wayne arasında da hayli verimli bir işbirliği vardı). Wayne'in "The Searchers"daki karakteri Ethan, ünlü oyuncunun o bildik "su katılmamış kahraman" tiplerinden değildi... Evet, ilk bakışta kahramanca görünen bir işe kalkışmıştı ama her hareketinden iflah olmaz bir ırkçı ve nefret dolu bir insan olduğu belliydi. Öyle ki, Kızılderililer'in arasına karışıp onlardan biriyle evlenen yeğenini öldürmeyi düşünüyordu. Bir bakıma Wayne'in karakteri, western janrında

"Sport" (Harvey Keitel) ile Travis'in ilk karşılaşma sahnesinin önemli bir kısmı çekim öncesi doğaçlama çalışmalarının eseriydi.

sonraları sıkça ele alınacak bir çelişkinin üzerineydi: "barış ve adalet" isteyen halkın, bu yolda en çok şiddet marifetiyle getirilen çabuk çözümleri idealize etmesi çelişkisiydi bu.

"Taxi Driver"ın baş karakteri Travis Bickle birkaç açıdan "The Searchers"ın kahramanını andırıyor. Öncelikle, Travis de nefret dolu ve yalnız bir tip. Dahası, aynı Ethan gibi, muhtemelen şiddet kullanmasını gerektirecek, saplantılı bir görev buluyor kendine. Dahası, ikisi de bazı açılardan toplumun şiddeti ödüllendirme eğiliminin bir örneğini teşkil ediyor. Travis tamamen şiddete başvurma ihtiyacının bir uzantısı olarak gidip Iris'i fahişe olarak çalıştıran "Sport" başta olmak üzere birçok kişiyi öldürüyor. Ortalığı kan gölüne çeviriyor. Scorsese ve De Niro'nun sunduğu şekliyle, bir tür cinnete benziyor bu bölüm. Ancak Iris'e varıncaya kadar önüne gelene kurşun sıkan Travis'in, daha sonra gazeteler tarafından bir tür kahraman ilan edildiğini görüyoruz. Western'lerde kanlı silahşörlerin idealize edilmesinin modern dünyadaki bir uzantısı bu aslında: "çocuk yaştaki fahişeyi kurtardı" gibi bir başlıkla onaylanan bir şiddet patlaması.

Edebiyat Notları

Diğer bir kaynak ise, büyük yazar Dostoyevski. Özel olarak, "Yeraltından Notlar". Scorsese kendi söylediklerine göre, zaten öteden beri "Yeraltından Notlar"ı filme çekmek istiyormuş. Schrader'in "Taxi Driver"ını okuyunca, senaryonun Dostoyevski'nin eserine epey yakın olduğunu görmüş. "Tanrı'nın yalnız insanı" repliğiyle apaçık bir gönderme yapan film de, ayrıca Dostoyevski'yi akla getiren varoluşçu bir hava da var. Elbette bu etkinin alanı bazı diğer varoluşçu edebiyat klasikleri, özellikle de Camus'nun "Yabancı"sını ve Sartre'ın "Bulantısı"nı da içine alacak bir şekilde genişletilebilir.

Başka Sinemaların İzleri

Gelmiş geçmiş en iyi tanınan anti-kahramanlardan biri olan Travis Bickle'da, birtakım başka ünlü anti-kahramanların da ister istemez izleri var tabii. Örneğin Clint Eastwood'un kanuna değil de kendi adalet anlayışına göre hareket eden, kızgın ve ayrımcı polisi, "Kirli" Harry Callahan. Sadece şehre "potansiyel pislik yuvası" olarak bakan zihniyetiyle ve öfkesiyle değil, iri tabanca fetişiyle de (Magnum .44) "Dirty Harry"yi hatırlatıyor biraz Travis; aynı şekilde "Death Wish"de Charles Bronson'ın adaleti kendi eline alan sivil karakterini de (Anti-kahraman kavramıyla ilgili bilgi ve çeşitli örnekler için, "Anti-kahraman" adlı kutuya bakabilirsiniz).

Travis Bickle ayrıca bir parça, Robert De Niro'nun Brian De Palma ile çektiği "Greetings" ve "Hi Mom!" filmlerindeki Jon Rubin karakterini de akla getiriyor. Bu bir parça Robert De Niro'nun (özellikle "Hi Mom!"daki) performansıyla aradaki benzerliklerden, biraz da ikisinin de Vietnam'dan dönmüş ve New York'a ayak uydurmaya çalışan karakterler olmasından kaynaklanıyor.

Scorsese görsel açıdan sıradışı şeyler denemekten hiç çekinmeyen, hayli renkli ve dinamik bir anlatıma sahip bir yönetmen... Kamerayı koyacağı yer, bir planı keseceği an gibi tercihlerinde standartlarla, geleneksel kısıtlı kalmaz hiç. Bu filmde de aynı durum geçerli - karakterini kamerayla takip etme biçiminden tutun da, telefonla konuşan birini çekme biçimine kadar, taze görüntüler sunabiliyor seyirciye. Bu "taze" anlatım meyline uygun bir biçimde, "Taxi Driver"da Jean-Luc Godard-vari sıçramalar görüyoruz hatta.

"Taxi Driver"ın New York'un karanlık bir resmi olarak ise "Serpico" ve "Midnight Cowboy" gibi filmlerle akrabalığa sahip olduğu söylenebilir.

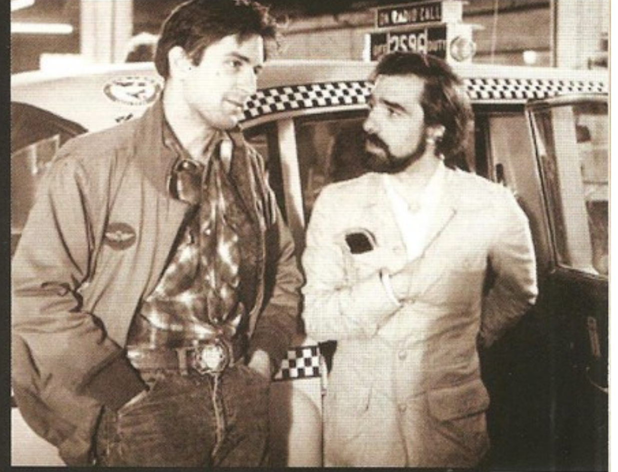
Taxi Driver Sonrası

Belki ortalık "Taxi Driver"ın anlattığı türden öykülerle dolup taşmıyor, fakat

Scorsese - De Niro Filmleri

Aslında Robert De Niro sinemaya Martin Scorsese'nin filmleriyle değil, dönemin bir diğer ustasının, Brian De Palma'nın filmleriyle adım atmıştı. Ancak günümüzün efsanevi oyuncusunun yıldız olmasını ve "dahi" olarak anılmasını sağlayan performansların önemli kısmı, Martin Scorsese'nin filmlerindendi. İşte sinema tarihinin en verimli yönetmen - oyuncu ortaklıklarından birinin dökümü.

Mean Streets (1973)
New York'un İtalyan mahallesinin zorlu sokaklarında geçen film için, ilk Scorsese başyapıtı denilebilir. Harvey Keitel ile başrolleri paylaşan De Niro, Johnny Boy adında, belaya epey meyilli karakteri oynuyor.

Taxi Driver (1976)
Hem yönetmen, hem de oyuncunun kariyerine epey katkısı olmuş bu başyapıtta, De Niro sinemanın gelmiş geçmiş en ünlü anti-kahramanlarından Travis Bickle rolünde (bkz: ana yazıda herhangi bir yer).

New York, New York (1977)
Scorsese'nin Hollywood'un eski müzikallerine selam durduğu bu filmde Robert De Niro Jimmy Doyle adında bir müzisyeni oynuyor.

Raging Bull (1980)
İkiliden bir başyapıt daha. Ünlü boksör Jake La Motta'da De Niro, kendisine Oscar getiren, unutulmaz bir performans çıkarıyor. "Raging Bull" da gerek spor filmleri, gerek biyografiler içinde apayrı bir yere sahip.

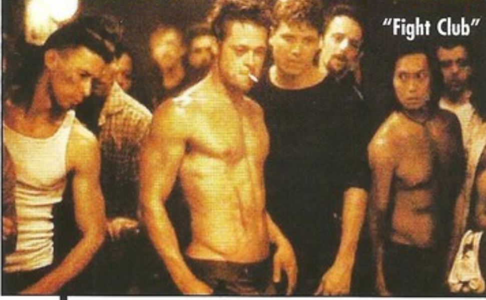
The King of Comedy (1983)
Martin Scorsese'nin kıyıda köşede kalmış, ancak zamanla giderek daha çok takdir edilen filminde De Niro, seyirci karşısında beklediği fırsatı bulabilmek için ünlü bir talk-show sunucusunu kaçıran heveskâr stand-up komedyen Rupert Pupkin rolünde.

Goodfellas (1990)
Yine bir başyapıt. Scorsese'nin gansgter/polis muhbiri Henry Hill'in gerçek öyküsünü anlatan filminde Robert De Niro, Jimmy Conway adlı gangsteri oynuyor.

Cape Fear (1991)
Bu filmde Robert de Niro, 60'larda Robert Mitchum'un oynadığı Max Cady karakterini daha asabi, daha vahşi ve şiddete meyilli bir tip olarak canlandırıyor

Casino (1995)
Scorsese - De Niro işbirliğinin son ürününde De Niro, mafya tarafından bir Las Vegas kumarhanesi işletme görevi verilen Sam Rothstein'ı oynuyor.

"Taxi Driver"

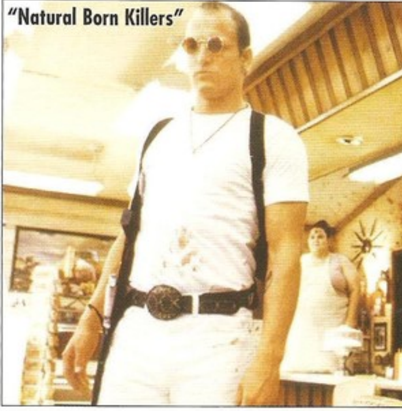

"Fight Club"

Scorsese'nin başyapıtının modern sinema üzerinde çok büyük bir etkisi olmadığı anlamına gelmiyor bu.

Farklı farklı alanlarda görülen bir etki bu. En başta bu film, kapkaranlık anti-kahramanların iyice önünü açtı. Evet, "Kirli" Harry ya da "Popeye" Doyle gibi karakterler seyirci tarafından pek de onaylanacak türden karakterler değildi - ama Travis başka bir şeydi: düpedüz deliydi. Nihayetinde eylemlerine bakınca, nasıl gazeteler tarafından "kahraman" gibi görülebileceğini bir şekilde anlamak mümkündü ama bu onun bir sosyopat olduğu gerçeğini değiştirmiyordu. Tıpkı Oliver Stone'un "Natural Born Killers"ında medyanın peşini bırakmadığı seri katiller Mickey ve Mallory Knox gibi.

Sonra, "Taxi Driver" modern yaşamın karanlık tarafına yapılan sinemasal yolculuklar arasında da bir tür öncü oldu. Schrader'in kendi "Hardcore"undan tutun da, tıpkı onun gibi "snuff film" konusuyla uğraşan "8 mm"ye kadar birçok film, "Taxi Driver"ın şu ya da bu sebeple modern hayatta sürüklenmeye, "karanlığın içine çekilmeye" başlayan erkek kahraman modelinin izinden gitti.

Michael Douglas'ın trafiğin ortasında birdenbire zıvanadan çıkan bir karakteri oynadığı "Falling Down" da tıpkı "Taxi Driver" gibi, toplumdan giderek yabancılaşan modern insanı ele alıyordu. Travis-vari bir şekilde zıvanadan çıkan bir diğer modern insan portresi ise, Gaspar Noé'nin "Seul contre tous" adlı filmiydi. Filmde "Kasap" olarak geçen karakter, Travis'inkini andıran şiddet patlamaları yaşıyordu - üstelik filmin görüntülerine eşlik eden iç ses de, Travis'inkini masum bırakacak kadar saldırgan, aman vermez, karanlık, komik ve nihayetinde tahammülü zor bir ses bandı oluşturuyordu. Ayrıca, modern yaşama hızla yabancılaşan ve kendini ancak şiddette, fiziksellikte, "bedeninde" yeniden keşfeden kanhramanıyla "Fight Club"ın da "Taxi Driver"la bir akrabalığı olduğu rahatlıkla söylenebilir.

"Natural Born Killers"

"Taxi Driver", "düzeni çözen" ve hayatın normal akışından kopup kendini saplantılı bir arayışa veren kahramanıyla "Pi"ın da öncülerinden biri sayılabilir. Evet, Darren Aronofsky'nin adını duyurmasını sağlayan bu bağımsız filmin kahramanı belki elinde silahla "pislikleri temizlemeye" koyulan biri değil ama iki film arasında özellikle modern insan yalnızlığının resmi üzerinden epey görsel paralellik var.

Scorsese'nin filmi ayrıca Amerikan sinemasında Vietnam savaşı sonrasının ruhsal coğrafyasını da en iyi gösteren filmlerden biriydi. Vietnam gazisi Travis Bickle, geri döndüğü ülkesinde yarı gerçek, yarı düşsel bir nevi "ara boyut"ta kalıyor sanki. Bu konuda beyazperdede yalnız değil - popüler Amerikan sineması, topluma yeniden ayak uyduramayan Vietnam Savaşı gazileriye dolu. Sinemada bu Vietnam sonrası sendromunun en çarpıcı örnekleri arasında "Jacob's Ladder", "Deer Hunter", "Dead Presidents" ve hatta "First Blood" ("İlk Kan") gibi filmler sayılabilir.

Bugün "Taxi Driver" bir film tipi olmaktan çok, çeşitli unsurlarıyla popüler sinemaya derinlemesine nüfuz etmiş bir "doku", bir yolculuk modeli oldu adeta. Modern hayatın yalnızlaştırıcı tarafıyla,

"Pi"

şehrin karanlık yanıyla, çevresine ciddi şekilde yabancılaşan karakterlerle ilgili Amerikan filmlerinin, pek dengeli olduğu söylenemeyecek anti-kahramanların önemli bir kısmında "Taxi Driver"ın izlerini görebilirsiniz.

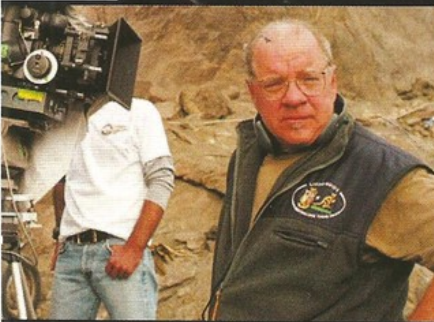
Tabii ki aynanın karşısında prova yapan her karakteri gördüğünüzde ve "Bana mı diyorsun?" cümlesini her duyduğunuzda da...

Paul Schrader: Taxi Driver'ın Yazarı

Sinema izleyicileri muhtemelen onun adını daha ziyade Scorsese filmlerinin senaristi olarak duymuştur. Usta yönetmenin "Taxi Driver", "Raging Bull", "The Last Temptation of Christ", "Bringing Out the Dead" gibi filmlerinde, bizi karanlığın, kuşkuların, çelişkilerin içinde gezdiren öyküler, onun öyküleriydi.

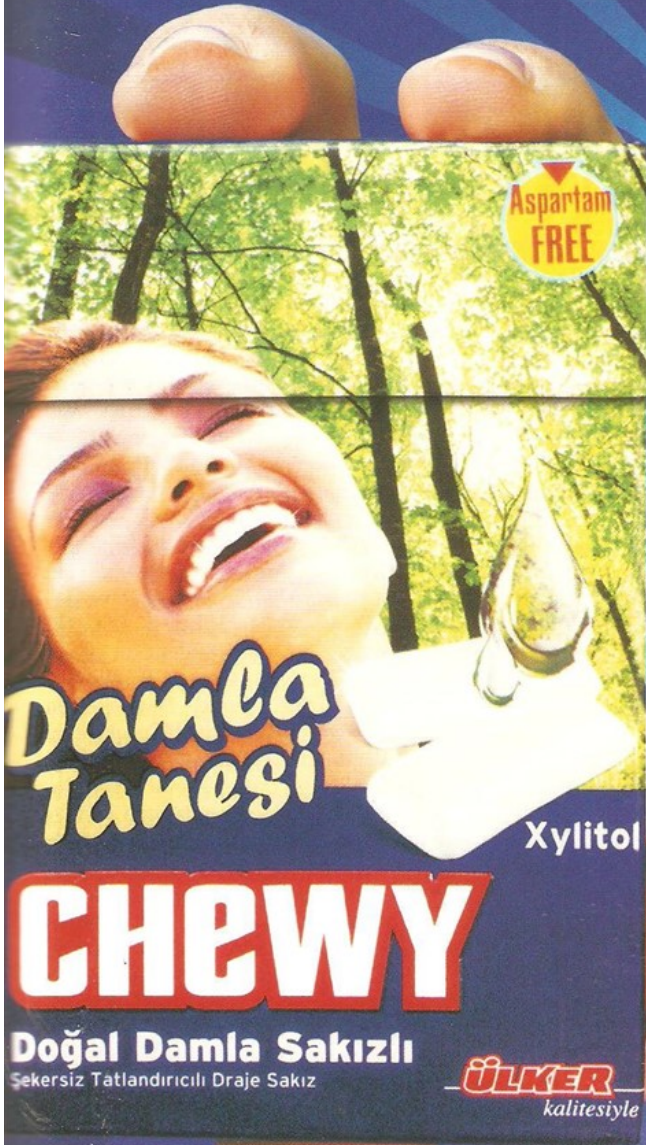
Schrader, De Palma'nın "Obsession"ı ve Peter Weir'ın "Mosquito Coast"u gibi filmlerin de senaristliğini yaptı. Ancak sinemadaki faaliyeti senaryo yazmakla sınırlı da değil. Ayrıca yönetmenliği de var. Yönetmen olarak ilk filmi, seyirciyi "Taxi Driver"dakine benzer karanlık bir yolculuğa çıkaran "Hardcore" idi. Evden kaçan kızının porno endüstrisine girdiğini öğrenen bir babanın onu bulma çabalarını anlatan film, Scorsese başyapıtının senaryosunun ardından, muhtemel bir "Schrader sineması"nın ilk belirtilerini çıkarıyordu ortaya: Keskin karşıtlıklar, ahlaki sarsıntılar ve özellikle kent yaşamının pek de göz önünde olmayan, puslu ve tehlikeli kanalları.

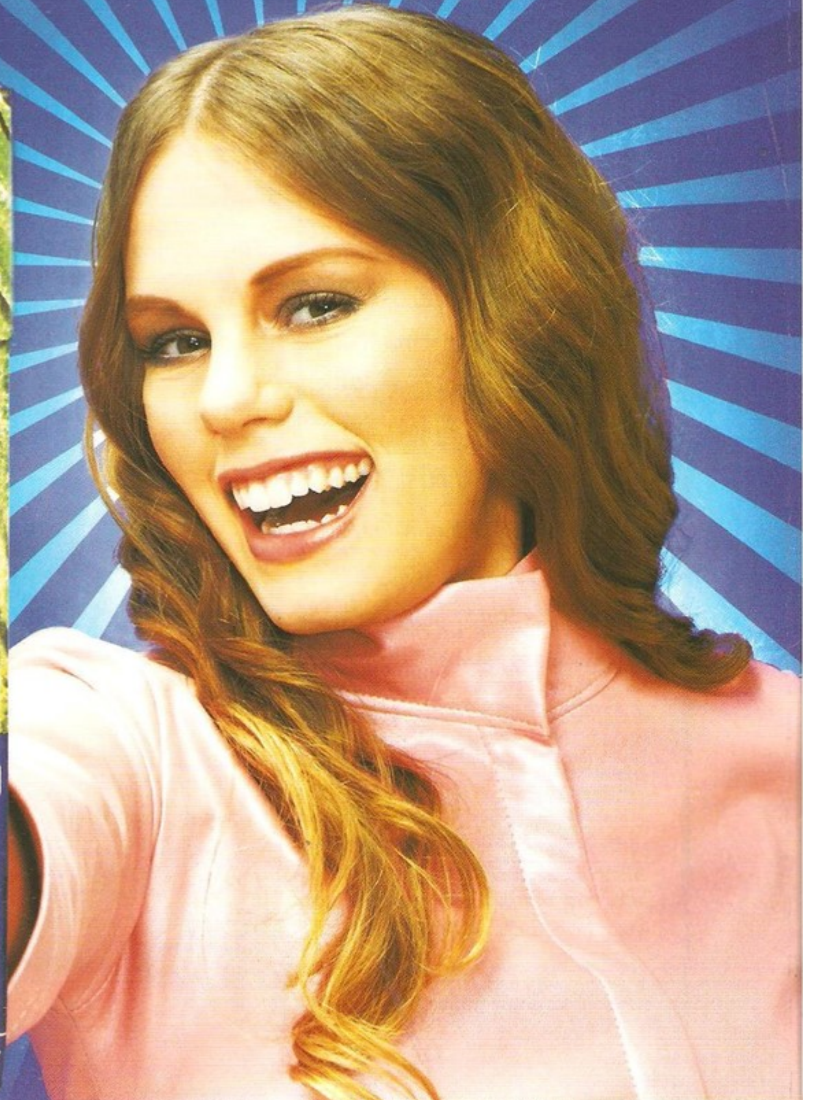
Dini açıdan epey tutucu bir ailede yetişen Paul Schrader, küçük yaşında hiç film seyretmemiş ancak sinemayla tanıştıktan sonra büyülenmiş ve sinema okuluna girmişti. Önce film eleştirileri yazmaya başladı, sonra da "Yakuza" filminin senaryosuyla sinema endüstrisine adım attı. Ailesinin katı dini değerlerinin izi de, sinema üzerine sarf ettiği düşünsel eforun izleri de sinemasında açıkça görülüyor zaten: Düşünsel dünyası zengin, vahşi zıtlıklar ve kendi iç çatışmaları sebebiyle yıkıcı bir hal almış karakterlerle dolu bir sinema. Scorsese'ninki kadar sözü edilen ya da yönetmenlik açısından onunki kadar ustalıklı olmasa da, etkileyici motifleri ve belli başlı temalarıyla hayli dikkate değer bir sinema onunki de. Belli başlı filmleri arasında "Cat People", "Mishima", "The Comfort of Strangers" ve "Affliction" sayılabilir.

don't worry
be CHEWY

Mutluluk drajesi!

"Stalker"ın Kurbanları

Geçtiğimiz ay, usta yönetmen Andrey Tarkovski'nin başyapıtlarından "Stalker'ın çekimlerine başlanmasının 30. yıldönümüydü. Bu vesileyle, "Stalker"ın ikinci görüntü yönetmeni Leonid Ivanoviç Kalaşnikov'un asistanı olan Hayk Kirakosyan, filmin yılan hikayesine dönen çekimlerinin perde arkasındaki gerçekleri bizlerle paylaştığı bir yazı kaleme aldı.

HAYK KİRAKOSYAN

Hocalarıma saygılarımla...

Andrey Tarkovski'nin esrarengiz, mistik, büyüleyici başyapıtı "Stalker", dünya sinema tarihinde hiç kimsenin kayıtsız kalamadığı ender filmlerdendir. Filmdeki olayların cereyan ettiği "Zona"(bölge) gibi, filmin kendisi de sanki kendi kendine yaşar ve insan her izleyişinde daha önce filmde göremediği bir "yeni"yi keşfeder. "Zona", çok zorlu ve ölümcül tuzaklardan oluşan bir sistemdir ve kendi ruhsal durumumuza göre her an değişir, yani bizim iç dünyamızı ve vicdanımızı yansıtır. Orada olup biten her şey, "Zona"dan değil de bizden kaynaklanır aslında...

Düşünen her insan, yaşamı içinde zamanla değişir, yeni gerçeklere ulaşır, kendi hakkındaki görüşleri ve yaşamdaki tutumu da değişir. Tarkovski'nin dehası, filmini her bakanın kendi "yeni dünyasını" gördüğü eşsiz bir felsefi ayna olarak yaratmış olmasında yatmaktadır. İzleyici, filmin ortalarında bir yerde, onu sıradan bir yolla algılamayı bırakır, alışılagelmişin dışında düşünmeye başlar. Bilinç, bilinmeyen bir alana taşınır, bilinçaltı algılanmaya yani izleyici kendi iç dünyasını görmeye başlar.

"Stalker"ın gerçek yaratılış öyküsünü bilen çok az insan vardır. Bu yılın Şubat ayında filmin çekimlerine başlanmasının üzerinden tam 30 yıl geçmiş oldu. Ama ne yazık ki, bu şahane filmi yaratan sanatçıların çoğu artık ebedi hayata intikal ettiler. Bunların arasında iki büyük görüntü yönetmeni de var; biri Georgi İvanoviç Rerberg (Görüntü yönetmenliğini yaptığı filmlerden bazıları; Soulemane Cisse'nin yönettiği "Waati", Tarkovski'ni "Ayna"sı, Andrey Konçalovski'nin "Dyadya Vanya" "Dvoryanskoye Gnezdo" ve "Asa Klyaçinaya'nın Hikayesi" filmleri), diğeri de Leonid İvanoviç Kalaşnikov (Elem Klimov'un "Agony", Georgi Panfilov'un "Vassa" ve "Tema", Sergey Bondarçuk'un "Step", Sergey Solovyov'un "Çocukluktan Sonra Yüz Gün" ve Mikhail Kolotozov'un "Kırmızı Çadır" filmlerinin görüntü yönetmeni). Mesleki anlamda bana rehberlik etmiş olmaları bir yana, insan olarak da çok sevdiğim bu iki müthiş insanın anısı benim için her zaman çok değerli olacak. İşte hem onların anısına hürmeten hem de filmin 30. yıldönümü vesilesiyle "Stalker"ın yapım öyküsünün bir kısmını sizlerle paylaşmak istedim.

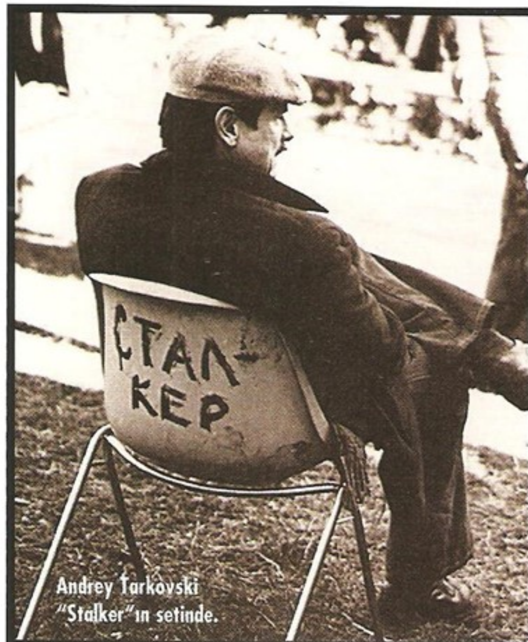
Bana göre Tarkovski'nin yaşadığı sorunlar, herkesin düşündüğü gibi komünist sistemle anlaşmazlığından kaynaklanmaz. Sorun, Devlet Sinema Bakanlığı yönetiminde hayata at gözlükleriyle bakan bazı memurların kendilerinden farklı düşünen sanatçılarla bir arada yaşamayı kabul edememeleridir. Çünkü olağanüstü yetenekli sanatçıların yanında kendi hiçliklerinin bariz bir şekilde ortaya çıkması onlar için çok rahatsız edici olmuştur.

"Ayna" filminin üzerinden (1975) dört sene geçmesine rağmen Tarkovski, hiçbir şekilde yeni bir projeye başlamaya imkân bulamamıştır. Bu dönemde Moskova'da Komünist Partisi Kongresi yapılırken, (O zamanlar Sovyetler Birliğinde, Komünist Partisi Kongresi ülkenin en yüksek yönetim organıydı) Sinema Bakanlığı'ndaki bürokratlarla anlaşmaktan umudunu kesen Tarkovski, kongreye bir şikâyet mektubu gönderir. En fazla iki-üç hafta süren Kongre, üç-dört gün gibi kısa bir sürede Tarkovski'nin şikâyetini gündeme alıp Sinema Bakanlığı'ndaki bürokratlara tepki gösterir. Bunun üzerine büyük bir ihtimalle etekleri tutuşan sinema bürokratları, alelacele Tarkovski'yi Sinema Bakanlığı'na çağırır ve istediği herhangi bir senaryo ile hemen çekime başlayabileceğini bildirirler. Ne var ki, kongreden bu kadar hızlı bir cevap beklemeyen Tarkovski'nin elinde hazır herhangi bir proje yoktur, ama film çekmeyi reddedecek durumda da değildir. Bunun üzerine "Dilek Makinesi" adlı, henüz yazım aşamasındaki bir senaryoyu yönetmeye karar verir. Bu senaryo, Strugatskiy Kardeşler tarafından başka bir yönetmen için yazılmaktadır aslında ve Tarkovski de onlara senaryo yazımında yardımcı olmaktadır. O senaryoyu çekmek isteyen yönetmen projeden vazgeçince, Tarkovski fırsattan istifade ederek senaryoyu Sinema Bakanlığı'na önerir. Sonuçta ciddi bir hazırlık dönemi geçirmeden filmin çekimlerine başlamak zorunda kalır. Oysa Tarkovski, daha önceki bütün filmlerinin senaryoları üzerinde senelerce çalışmış ve doğum yapmak için hamilelik süresinin dolmasını bekleyen bir kadın gibi senaryolarının gerekli olgunluğa ulaşmasını sabırla beklemiştir. Çekimlere başlamadan önce, çekeceği filmin her karesini, her repliğini en ince ayrıntılarıyla tasarlayan yönetmen, ilerde adı "Stalker" olacak bu film için böyle bir olanağı bulamamıştır.

Ne yazık ki, dünyadaki yönetmenlerin ezici çoğunluğu filmlerini sadece işitsel olarak tasavvur edebilirler. Tarkovski ise filmini görsel olarak tasavvur edebilen ender yönetmenlerdendir. Bu yüzden her zaman filmlerinin ekip başlarını kendisi gibi çalışabilen insanlar arasından seçmiştir. Onun gibi düşünen en yakın iş arkadaşı, "Ayna" filminin muhteşem resimlerini yaratan görüntü yönetmeni Georgi Rerberg'di. Rerberg, sadece mükemmel bir görüntü yönetmeni değil, aynı zamanda prensip sahibi bir insandır ve tartışmasız bir sanatçı kişiliğe sahiptir. Çektiği filmde her şey onun sorumluluk ve dikkat alanına girerdi. Çekim hazırlıkları esnasında ya da çekim aşamasında her ayrıntıyı çok önemserdi ve her şeyin senaryo ile başladığını düşünürdü. Senaryo yazımı, görüntü yönetmeninin doğrudan işi olmamasına karşın mükemmel bir görsel eğitimin yanı sıra mükemmel bir edebiyat bilgisine de sahip olan Georgi Rerberg, yönetmenle çalışırken en ince ayrıntılarına kadar çekim senaryosunun hazırlanmasına katılırdı. Senaryonun aksadığını hissettiği zaman sorunu giderene kadar senaryo üzerinde çalışılması ve çekime ondan sonra başlanması için ısrar ederdi. "Stalker" filminin ana sorunu ise, elde doğru dürüst bir senaryo olmadan çekimlerin başlamış olmasıydı. Daha doğrusu bir senaryo vardı ama o senaryo Tarkovski'ye yabancıydı.

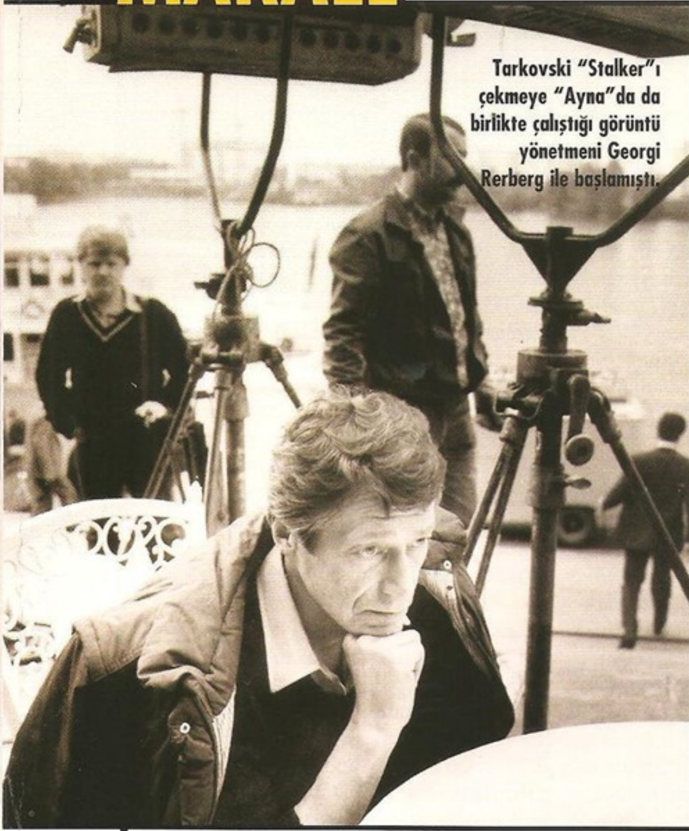
Mart 1977 yılında ilk çekimler yapıldı. Stalker'ın evini stüdyoda yapılan dekorda çektiler. Andrey Tarkovski'nin karısı Larissa Pavlovna, Stalker'ın karısı rolünü oynuyordu. Çekilen episodu perdede izledikten sonra Rerberg, bu rol için profesyonel bir oyuncu olan Alisa Freydlich ile bir deneme çekimi yapılması ve iki oyuncunun karşılaştırılması konusunda Tarkovski'yi ikna etmeyi başardı. Pratikte Rerberg, Tarkovski'yi oyuncuyu değiştirmesi için ikna etmiş oldu. (Bu arada Tarkovski'nin iş kopyasından memnun olmadığını düşünmemiz lazım.) Deneme çekimleri mükemmel sonuç vermişti ve Tarkovski kendi karısını oynatmaktan vazgeçmişti. Dolayısıyla bu sahne olduğu gibi yeni oyuncu ile yeni baştan çekildi. Bundan sonra çekimler durduruldu ve çekim mekânlarının arayışı başladı. Uzun arayışlar sonrasında, Orta Asya'da küçük bir şehir olan İsfara'nın olabileceği düşünülmüştü ancak o günlerde orada bir deprem meydana geldi ve Tarkovski bunu bahane ederek o şehirden vazgeçti. İşin aslı, oyalanıp biraz zaman kazanmak istiyordu, çünkü büyük ihtimalle filmin gerektirdiği mekanları henüz kafasında netleştirememişti.

Doğru mekanı bulmak her film için çok önemlidir çünkü mekan, filmin estetiğini ve karakterini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. "Stalker"ın yapımının bu aşamasında lokasyon arayışı (!) üç aydan fazla sürmüştü. Anlaşılan o ki, bizzat Tarkovski nasıl bir film çekmek istediğini henüz belirlemiş değildi. Gezip gördükleri çok sayıda mekândan hiç biri filmin yaratıcılarının içine sinmemişti. Senaryo belirli bir çekim mekânı dikte ediyordu, onlar ise başka bir şey arıyorlardı. Sonuçta düşünülen betimlemelerle uyumsuzluk yüzünden senaryo, mekân arayışı aşamasında dökülmeye başlamıştı. (Bu arada çekim mekânlarını bir lokasyon sorumlusu değil de, yönetmen, görüntü yönetmeni, sanat yönetmeni ve uygulayıcı yapımcının aradığına dikkatinizi çekmek isterim.) Nihayet tamamen bir rastlantı sonucu çekim mekânı bulundu. Öyle ki aranan mekândan tamamen farklı ama daha ilginç bir mekân bulunmuştu. Bu noktada, bulunan mekânın senaryoda betimlenenden çok daha güçlü ve etkileyici bir görselliğe sahip olması, herkesi senaryonun yeni baştan yazılması konusunda hemfikir yapmıştı. Senaryonun sil baştan yazılmasının en büyük taraftarı Georgi Rerberg'di. Hatta öyle bir olay olmuştu ki, senaryoyu yazan Strugatskiy kardeşlerden biri, Rerberg'in bu müdahalesinden rahatsızlığını belirterek görüntü yönetmeninin dramaturjiye karışmaya hakkı olmadığını söylemişti. Oysa Rerberg'in bu tutumu sinemanın temel prensiplerine dayanıyordu: dramaturji filmin görselliğini belirler; gö-

Andrey Tarkovski "Stalker"ın setinde.

MAKALE "Stalker"ın Perde Arkası

Tarkovski "Stalker"ı çekmeye "Ayna"da da birlikte çalıştığı görüntü yönetmeni Georgi Rerberg ile başlamıştı.

rüntü yönetmeni senaryodan hareketle görselliği oluşturur; güçlü görsellik ancak güçlü bir dramaturjiyle varolabilir. Bu nedenle senaryoda dramaturjinin zayıf olan yerlerinin değiştirilmesine katkıda bulunmayı kendisinin de bir sorumluluğu olarak görüyordu. Durumu düzeltmek isteyen Rerberg, Tarkovski'ye "hastalanmasını", hatta birlikte hastalanıp hastaneye yatmalarını bile önermişti. Bu durumda filmin çekimi belki birkaç aylığına durdurulur ve bu zaman zarfında senaryo ayrıntılı bir şekilde işlendikten sonra tekrar çekimlere başlanabilirdi. Fakat çekimler durdurulursa bir daha filmi çekmesine izin vermemelerinden korkan Tarkovski, ne pahasına olursa olsun çekimlere devam etmeye karar verdi.

Senaryo yazımında yardımcı olur umuduyla, çekim mekânlarının ve oyuncuların fotoğrafları da dahil olmak üzere, elde ne varsa Strugatskiy kardeşlere iletildi. Zaman bunların da bir işe yaramadığını gösterdi (iki sene sonra galada filmi izleyen senaryo yazarları, filmin mükemmel olduğunu fakat kendilerinin yazdıklarıyla hiçbir alakası olmadığını bildirdiler.) Çekim mekânları bulunduktan sonra çekimler yeniden başlatıldı (Bu arada çekimlere başlanmasından bu yana dört aydan fazla bir sürenin geçtiğini hatırlatırım).

Bu zaman içinde çekim ekibi artık dağılma sürecine girmişti. Filme hâkim olan olumsuz atmosferi kaldıramayan insanlar yavaş yavaş işi bırakmaya başladılar. Tarkovski'nin elde edilen sonuçtan bir türlü memnun olmaması insanların psikolojisini kötü yönde etkiliyordu. O zamanlar henüz video kontrol diye bir şey olmadığından sonucu görmek için laboratuardan pozitif materyalin gelmesini beklemek gerekiyordu. Sonuç olarak yönetmen, laboratuardan gelen her materyali izledikten sonra o ana kadar ne çekildiyse tekrar çekilmesine karar veriyordu. İnsanların psikolojisi artık bunu kaldıramıyordu. Bir sürü insan Tarkovski'nin mükemmelliyetçiliğinin "kurbanı" oluyor, küçük hatalarının bedelini işten çıkarılarak ödüyordu. Ama doğrusunu söylemek gerekirse, "suçlu" görülenlerin yerine yenilerinin alınması da durumu düzeltmiyordu. Bu koşullarda "Stalker" filminin setinde durumun nasıl kâbusa dönüştüğünü tasavvur etmek hiç de zor olmasa gerek. Filmin çekimleri bilfiil altı aydan beri yapılıyordu ama Tarkovski'yi memnun edecek bir sonuç hala elde edilememişti. Birçok episodun çekimi altıncı kez(!) yapılıyordu. Hep aynı episodların çekimlerinin birçok kez tekrarlanmasının ne demek olduğunu profesyonel insanlar çok iyi bilirler. Birçok filmde bazı sahnelerin çekimlerinin tekrarlanması gerekebilir ama bu tekrarlar en fazla bir veya iki kez yapılır, ki bu da pek nadir gerçekleşen bir şeydir. Bu bile çekim ekibini epeyce zorlar.

Çünkü çekilen her film, filmin yaratıcılarının gerçek yaşamlarının bir parçasıdır. Eninde sonunda film çeken insanlar kendi enerjilerini ve ruhlarını çalıştıkları işe katarlar. Bu sayede film sanki "hayat" bulur. Filmi meydana getirenler ruhlarını filme katarlar, "hayata" gelen film de yeni bir canlı gibi bu ruhu kendini yaratanlara iade eder adeta. Çekimlerin tekrarlanması zorunluluğu, bu sürecin tekrar yaşanmasının zorunlu hale gelmesi anlamına gelir. Bu enerjiyi yeniden yaratmak için insanın kendi enerjisini hiç bir karşılık beklemeden feda etmesi gerekir. Bu insanın enerjisini tüketir. İşte "Stalker"ın çekimlerinde de altı aydan fazla bir süre boyunca böyle bir durum söz konusuydu.

Ağustos ayında Rerberg ile Tarkovski arasında ciddi bir anlaşmazlık baş göstermişti. Aylardır çalıştıkları halde hiçbir sonuç alamadıklarını gören Rerberg artık daha fazla dayanamayarak gelecekteki tüm kariyerini sarsacak olan şu cümleyi sarf etti film setinde. "Sonsuza kadar aynı şeylerin çekimlerini tekrarlamak mümkün değil, artık radikal değişiklikler yapmak zorunlu hale gelmiştir!" (bununla tabii ki senaryo kast edilmektedir) Bu anlaşmazlık, laboratuardan yeni iş kopyasının geldiği bir ana denk gelmişti ve ne yazık ki gelen materyal tamamen defoluydu. Daha sonra defonun laboratuardan kaynaklandığının anlaşılmasına rağmen Rerberg işten kovuldu (Gerçekten de Mosfilm laboratuarında aynı dönemde yıkanan tüm negatiflerin yıkanmasında bir hata olmuştur). Rerberg'in kovulmasında Tarkovski'nin karısının parmağının olduğu da düşünülebilir tabii; çünkü Larissa Pavlovna, Rerberg'in kendi rolünün başka bir oyuncuya verilmesindeki inisiyatifini affetmemişti. Böylece Rerberg "Stalker" için sırası gelince kurban edilenlerin en büyüğü oldu ve sonuçta iki büyük sanatçının yolları ayrıldı.

Bütün olanlara rağmen Georgi İvanoviç Rerberg yalnız Tarkovski'ye değil, aynı zamanda "Stalker"a da sadık kaldı. Rerberg'in önerisiyle piyasada mucizelerin yaratıcısı olarak ünlenen ve diğer görüntü yönetmenlerinin yapamadığı şeyleri başarabilen üstün yetenekli görüntü yönetmeni Leonid Kalaşnikovla çekimlere devam edildi. Rerberg, Moskova'da sete gidecek olan arkadaşı Kalaşnikov'u uğurlamak için bizzat tren

Hayk Kirakosyan, bir dönem asistanlığını yaptığı, "Stalker"ın ikinci görüntü yönetmeni olan Leonid İvanoviç Kalaşnikov ile.

istasyonuna gelmişti. Vedalaşırken Kalaşnikov'a kendi kalemini hediye etmiş, bu hediyeye şaşıran Kalaşnikov'un "Bu kalem de niye?" sorusuna "Lazım olacak, çünkü 'Stalker'ın senaryosunu tamamlamak lazım" cevabını vermişti. Fakat Kalaşnikov ile herhangi bir mucize gerçekleşmedi; daha önce nasıl çalışıldıysa öyle çalışmaya devam edildi. Çekimler yapıldı, çekilenler tekrar, tekrar çekildi... Çekim ekibi çıldırmanın sınırındaydı. Ekip çalışanlarının çekimlere bir yıl boyunca nasıl dayanabildiklerini tasavvur etmek bile çok zor. Sonunda hiçbir sonuca varılamadığını gören ve böyle çalışmanın anlamsız olduğunu düşünen Kalaşnikov, çekimlere devam etmeyi reddederek kendiliğinden ekipten ayrıldı.

1981 yılında "Beshenie Dengi" filminde Leonid İvanoviç Kalaşnikov'un asistanlığını yaparken ona "Stalker"ın görüntü yönetmenliğini bırakmaktan pişman olup olmadığını sormuştum. Andrey Tarkovski'nin onunla çalışmaktan çok memnun olduğunu biliyordum (o sıralar Kalaşnikov'un çekimlere devam etmesi için Tarkovski, Mosfilm yöneticilerinden ona baskı yapmalarını istemişti). Kalaşnikov bana cevap olarak, her episodun çekimlerinin beş altı kez tekrarlandığını, özellikle yönetmenin neyi nasıl çekeceğini bilmediği bir durumda filmin çekimlerinin tam bir deliliğe dönüştüğünü, bu nedenle de "Stalker"ı bırakmış olmaktan hiç pişman olmadığını söylemişti. "Andrey Tarkovski ile bu filmde çalışmaktansa bilet alıp 'Stalker'ı sinemada izlemeyi tercih ederim" diye noktayı koymuştu Kalaşnikov. Sonuç olarak Tarkovski yalnız kalmıştır. "Stalker" ikinci kez tamamlanamamıştı. Bu sırada Mosfilm yöneticilerinin de sabrı tükenmiş ve filmin çekimi durdurulmuştu. Filmin durdurulmasından sonra, Rerberg'in ısrarla istediği ve bir türlü Tarkovski'yi ikna edemediği şey gerçekleşmiş oldu. Çekimlerin resmen durdurulmasını bir fırsat olarak değerlendiren Tarkovski, birkaç aylığına kendini her şeyden izole ederek yepyeni bir senaryo yazdı. Bundan sonra artık elinde hazır senaryoyla filmin çekimlerinin tekrar başlatılması için çabalamaya başladı.

Üçüncü "Stalker"ın görüntü yönetmenliğine Aleksandr Knyajinski tayin edilmişti. Knyajinski "sağlam" bir profesyonel olarak bilinirdi ama arkasında önemli sayılacak filmleri yoktu. Büyük bir olasılıkla iyi bir yönetmenle çalışma fırsatı yakalayamamıştı.

1979 yılında VGIK'te (Moskova Film Akademisi) "Stalker"ın ilk gösteriminden sonra, görüntü yönetmenliği bölümünde yapılan seminere Knyajinski geldi (Tarkovski o dönemde film akademisi rektörünün tutumu yüzünden okula giremiyordu).

Knyajinski konuşmasına, "Stalker'da çalışmaya başlamadan önce Tarkovski'nin ona söylediği şu sözleri aktarmakla başladı: "Aleksandr, eğer seninle mükemmel bir görüntü elde edebilirsek, anla ki film olmuş demektir." Bu olaydan yıllar sonra Knyajinski, hayatında ne "Stalker"dan önce ne de "Stalker"dan sonra bir yönetmenden böyle sözler işitmediğini açıklamıştır. Fakat doğruyu söylemek gerekirse, gözlemcilerin de onaylamış olduğu gibi, üçüncü "Stalker"ın görselliği, Georgi Rerberg'in birinci "Stalker"da yaptığı görüntünün bir tekrarından ibaretti.

Her şeye rağmen Tarkovski gerçek bir sinema yönetmenidir. Seyirciyle görüntü aracılığıyla diyalog kurabilen, sinemanın görsel gücünü en iyi şekilde kullanabilen az sayıda yönetmenden biridir. En iyi iki filmi, "Ayna" ve "Stalker"da, tarzının özelliklerini en organik şekilde gösterebilmiştir. Şöyle bir karşılaştırma yapacak olursak; Amerikan sinemasının dramaturjisi, bütün dikkatler oyuncuya çekildiği için primitiftir. Gerçekten de bütün Amerikan filmleri, sırf daha iyi görülebilmeleri için oyuncuların olabildiğince fondan ayrılacağı bir tarzda çekilmektedir. Ama Tarkovski gibi bir sinema sanatçısı için en önemli ödev, beyazperdede anlattığı dünyanın görsel atmosferini oluşturmaktır. Tarkovski, eşyaların dokusunun kesintisiz hareketi aracılığıyla düşüncelerini iletebilmeyi başarmıştır. Oyuncu ise, bu görsel dünyanın birbirinden ayrılmayan parçalarından biridir. Bu görsel dünya, oyuncunun ön plana çıkmasına ve bitmeyen diyaloglarını söylemesine değil, Tarkovski'nin kendine özgü, tekrarı olmayan ve bir türlü ona rahat yüzü vermeyen acılarını paylaşacağı hikâyeyi anlatabilmesine hizmet eder.

Böylece çekimlerin başlamasından iki sene sonra, gelecekte bizzat Tarkovski'nin "en iyi filmim" olarak nitelendirdiği film nihayet tamamlanmış oldu. "Stalker" 200 kopya ile vizyona girdi ve gişede büyük bir başarı elde etti (ilk vizyonunda dört milyondan fazla izleyici filmi izledi). Bunun yanı sıra bir sürü saygın uluslararası festivalde ödüller kazandı.

O zamandan bu yana yıllar geçti. Size anlattığım olaylar, diğer birçokları gibi hafızalardan siliniyor. Geriye bir şaheser kaldı ama bu neye mal oldu? İşin gerçeği şu ki, yönetmen kendisine içtenlikle yardımcı olmak isteyen birçok yetenekli sanatçının "cesedini çiğnemek" durumunda kaldı. Peki, Tarkovski'yi bunun için yargılamak gerekli mi? Belki gerekli, belki de değil... Andrey Arseniyeviç Tarkovski'nin mezar taşında "Meleği gören insana" ibaresi yazılıdır. Belki de "Stalker" filminde, bütün olağanüstü zorluklara rağmen kendi inancını insanlara taşımak için uğraşan yegâne insandı. Diğerleriyse, meleğin kanat çırpmasını hissetseler de onu göremediler...

HAYK KİRAKOSYAN RGC,IMAGO

1962 yılında, o zamanki adıyla Sovyetler Birliği'nde, karı koca mühendis bir çiftin çocuğu olarak dünyaya geldi. Sokakta gördüğü bir film setinden çok etkilenerek 11 yaşında görüntü yönetmeni olmaya karar verdi. 1984'te pek çok iyi sinemacı yetiştirmiş saygın bir kurum olan Moskova Film Akademisi'nden (VGIK) onur derecesiyle mezun oldu. Türkiye'de yaşıyor ve halen hem Rusya'da hem de Türkiye'de kariyerine devam ediyor.

1987-2003 Rusya'daki çalışmaları
Lilit, Quartet, Kole, Aryun, Yerazahan (uzun metrajlı animasyon) (1989 Krok Uluslararası Film Festivali, Büyük Ödül) Zolotoy Express, Vagon, Harakteri Dlya Mujchin, Parajanov. Last Spring" (1993 "Nika" Ödülü, 1995 San Fransisco Uluslararası Film Festivali "Altın Geçit Ödülü", 2003 Beverly Hills Film Festivali "Altin Palmiye Ödülü"), Nakhasemin, Nechayannaya Radost

2000 sonrası Türkiye'deki çalışmaları
Herkes Kendi Evinde (İstanbul ve Ankara Film Festivali En İyi Görüntü Yönetmeni, Siyad En İyi Görüntü Yönetmeni) Şellale (Ankara ve Siyad En iyi Görüntü Yönetmeni), Neredesin Firuze (Ankara ve Siyad En İyi Görüntü Yönetmeni), Hacivat ve Karagoz Neden Öldürüldü?

Hazırlayan: Murat Emir Eren
meren@merkezdergi.com.tr

Duvara Karşı (Gegen Die Wand)

Berlin Film Festivali'nde aldığı Altın Ayı ödülü sonrasında ülkemizde de geniş bir gösterim olanağı bulan "Duvara Karşı" ("Gegen Die Wand") şüphesiz soundtrack albümüyle de eşsizdi. Dahası, film etkileyiciliğini biraz da müziklerine borçluydu.

1 Saniyem
Beste: Anonim
İcra Edenler: Selim Sesler & Grup Trakya'nın Sesi, İdil Üner
Gırnata üstadı Selim Sesler'in "Bir ki bir ki bir ki üç dört" nidasıyla açılan filmde bu parça hemen baştan ipleri ele alıyor, o meşhur Haliç manzarası önünde, Grup Trakya'nın Sesi ve İdil Üner'in muhteşem yorumuyla kulağımıza çalınıyordu. Filme ısınma turu niyetine "Saniyem" muazzam bir biçimde icra ediliyor, ne olduğunu anlamadan parça ortasında kesilip, Cahit'in çalıştığı "Fabrika" adlı konser mekanına geçiliyordu.

2 I Feel You
İcra Eden: Depeche Mode
Söz/Beste: Martin L. Gore
"Fabrika"daki konserin hemen ertesinde Cahit, efkarlanıp her zaman takıldığı barın yolunu tutar. Burada uzatmalı sevgilisi Maren'i yanından kovar önce, sonra da kendisine sataşan bir zirzopu tekmeleyip paket eder. Ancak bununla yetinmeyen Cahit, arabasıyla şehirde bir tur atacaktır. İşte bu sırada teybinde Depeche Mode efsanesi "I Feel You" çalmasın mı, eh o zaman Cahit hayatın tüm ağırlığını otomobiliyle birlikte bir duvara gömmesin mi? Hakkıdır.

3 Ho Ho
Söz/Beste: Roland Howard, Genevieve McGuckin
İcra Eden: Birthday Party
Birthday Party'nin bu ruhani esintiler taşıyan parçası, Cahit'in ortalıkta sersefil dolanıp, evinde bilmem kaç yüzüncü sigarasını yerin tabanında söndürdüğü, Sibel'in müstakbel eşine, düğünde takacağı evlilik yüzüğünü takdim ettiği sekanslarda karşımıza çıkıyordu.

4 Not Here
Söz/Beste: Daniel Puente Encina, Tina Maria Bartel
İcra Eden: Polvorosa
Düğün bittikten, zil gibi kafalarla eve gelindikten sonra patlak veren kavgada Cahit tarafından dışarı atılan Sibel, *geceyi barda tanıştığı bir barmenin* evinde geçirdikten sonra, sabah eve dönmek üzere sokakta yürürken kulağımıza çalınıyordu bu Polvorosa harikası.

5 Tract
Söz/Beste: Alexander Hacke
İcra Eden: Alexander Hacke
Akın'ın kadim dostu ve kült grup Einsturzende Neubauten'in başçısı Alexander Hacke (nam-ı diğer "Hakkı") imzalı bu enstrümantal beste, Sibel'in kaçamaklarından biri sırasında Cahit evde onu beklerken çalmaya başlıyordu.

6 Temple Of Love
Beste: Andrew Eldritch
İcra Eden: Sisters Of Mercy (Ofra Haza mix)
Punk'ın dokuz canlı kalesi Sisters Of Mercy, memlekette yeni yetmelerin Rock'n Coke 2006'daki performansıyla değerlendirerek günaha battığı efsane bir grup. Cahit'in "Punk ölmedi!" nidaları ve stilize bir geçişle birlikte çiftin gittiği barda işittiğimiz parça ise, grubun ismiyle anılan ünlü şarkılarından biri. Sibel bu parça eşliğinde barda dans ediyor, Cahit'in aklını başından alırken etrafındakileri de mest ediyordu.

7 7- Kaymak
Beste/İcra Eden: Sultana
Almanya'da da ülkemizde de oldukça tanınmış bir sima olan Sultana'nın Çerkezkızı albümünde yer alan bu parça filmde Sibel kuaför dükkanına giderken ve orada çalıştığı sekanslarda karşımıza çıkıyordu.

8 8- Die Welt Steht Still
Beste/İcra: Sam Ragga Band, Solist: Jan Delay
Albümün renkli parçalarından biri de, Akın'ın Almanya'daki müzik çevresinden kopup albüme duhul olan Sam Ragga Band'a ait.

9 Lag Bari (shantel remix)
Söz/Beste: Dan Armeanca
İcra Edenler: Fanfare Ciocarlia
Şarkı, Cahit'in, çalıştığı mekanda "Aşikim aşik, yakti beni yakti!" diyerek önündeki bardakları avucuyla tuzla buz ettiği sekansın hemen ardından geliyordu. Mekanda konser veren grubun gül cemalini gösterdiği bu sahnede Cahit kolları kan revan içinde sahneye çıkıyor göbek atıp gerdan kırıyordu.

10 Yine mi Çiçek
Söz: Meral Okay Beste: Ara Dinkjian İcra Edenler: Cihan Okan, Sezen Aksu
Sibel-Cahit çifti, bir akşam yemeği ve rakı sofrasına hazırlanırken kulağımıza çalınan parça, yapılan biber dolması, kurulan sofra ve gerçekleşen bu küçük çaplı ziyafete eşlik ediyordu. Ancak ardından bir tartışma patlak veriyordu ve tüm bu güzel atmosfer yok oluyor, güzelim biber dolması da, "Yine mi Çiçek"in pelteye çevirdiği ruhlarımızla birlikte çöpe gidiyordu.

11 My Man
Beste: Mona Mur
80'li yıllarda çeşitli çalışmalar yapıp sonradan ortadan kaybolan Mona Mur, şarkısı filmde etkin bir rol üstlenmiyor.

12 After Laughter
Söz/Beste: Brittenum, Frierson, Jackson
İcra Eden: Wendy Rene
Filmi ikinci kez izliyorsanız ve bu parçanın çaldığı Lunapark sahnesi sonrasında olacakları biliyorsanız, After Laughter iyice can yakan bir parça olup çıkıyor. 60'lardan kalma bu şarkının devamında Sibel, bara geri dönüyordu. Tam bu sırada Cahit barda ileri geri konuşan eski bir arkadaşının kafasına kül tablasını geçiriyor ve çile dönemi böylece başlıyordu. Şarkıyı bu yakınlarda "Lucky Number Slevin"de de işitmiştik. İşitmez olaydık.

13 Ağla Sevdam
Beste: Aysel Gürel İcra eden: *Yusuf Taşkın*
Daha önce "Ağır Roman"da da filmin 'damar' anlarından birine eşlik eden parça, "Duvara Karşı"nın da en kahredici sekanslarında yer alıyor, Cahit'in hapse girdiği, Sibel'in bileklerini doğradığı, filmdeki herkesin türlü çileye gark olduğu olaylara fon oluşturuyordu.

14 Fata Morgana
Beste/İcra Eden: Orientation
Sibel'in can havliyle kendisini İstanbul'a atmasının ardından, burada kendine kurduğu ya da ona biçilen yaşamından enstantaneler eşliğinde kulağımıza çalınıyordu bu parça. Manası ise "serap".

15 Nar i Ney
Beste: Mercan Dede
Fatih Akın'ın, bir sonraki filmi "İstanbul Hatırası"nda da yer verdiği uluslararası şöhrete sahip sanatçı Mercan Dede, filme değilse de albüme bu hoş eseriyle dahil oluyor.

16 Şu Karşıki Dağda Bir Fener Yanar
Beste: Anonim
İcra Edenler: Selim Sesler & Grup Trakya'ın Sesi
Solist: idil üner
Cahit'in rüyalarına veda edip bindiği otobüs hareket eder etmez başlayan şarkının -aynı zamanda filmin- finalinde tüm saz ekibi ve İdil Üner selama duruyor, izleyiciyi uğurluyordu. Aslında bu, Akın'ın kariyerinin başından beri her filminde teşekkür ettiği Yavuz Turgul'a da bir selamıydı. Muhsin Bey'in başlangıcında ve finalinde de bir saz heyeti ve solist yer alır hatırlarsanız. "Ağlamakla İnlemekle"yi dinleriz bu heyetten, Muhsin Kanadıkırık'ın anısına.

17 Life's What You Make It
Söz/Beste: Mark D. Hollis, Tim Friese-Greene
İcra Eden: Zinoba
Filmin kapanış jeneriğinde tamamını dinlediğimiz parçayı filmde ilk olarak Cahit'in çaldığı piyanodan işitiyoruz. Londra oteline yerleşen Cahit, buradaki piyanonun başına oturup parçanın giriş kısmını çalarak vakit öldürüyor, belki de Parça 80'lerde "Talk Talk"un zihinlere kazdığı bir klasik. Burada ise Zinoba "cover"ıyla müşerref oluyoruz...

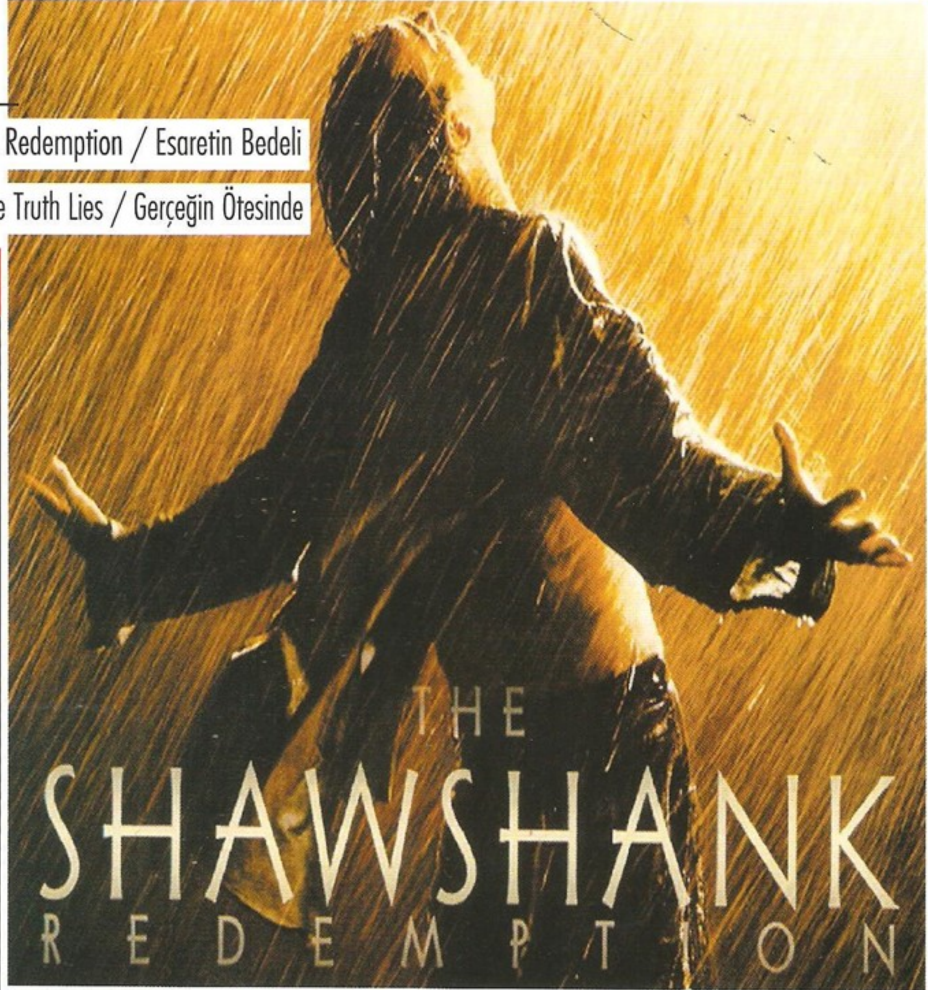
Soundtrack'te yer alamayan ama filmde önemli yer tutan şarkılar: "Penceresi Yola Karşı", Selim Sesler'den Klarnet Taksimi, Ebru Gündeş'den "Fırtınalar", Bülent Ersoy'un seslendirdiği "Ah Le Yar Yar" ve Güven Kıraç'ın seslendirdiği "Ne Ağlarsın Benim Zülfü Siyahım".

DVD Rehberi

Hazırlayanlar:
Murat Erşahin, Kerem Akça

KRİTİK

- **Ayın DVD'si/** The Shawshank Redemption / Esaretin Bedeli
- **Ayın sürpriz DVD'si/** Where the Truth Lies / Gerçeğin Ötesinde

İNDEX

The Shawshank Redemption / Esaretin Bedeli	✪✪✪✪
Miami Vice: Sezon 1	✪✪✪✪✪
Miami Vice	✪✪✪
Hoodwinked!/Kırmızı Başlıklı Kız	✪✪✪✪
The Weather Man / Fırtınalı Hayatlar	✪✪✪✪
The Devil Wears Prada / Şeytan Marka Giyer	✪✪✪
The Wind That Shakes The Barley / Özgürlük Rüzgarı	✪✪✪✪
Je ne suis pas la pour etre aimé / Aşkın Dansı	✪✪✪✪
Romance & Cigarettes / Aşk ve Sigara	✪✪✪✪✪
The Upside of Anger / Öfkeli Aşıklar	✪✪✪✪
Confetti	✪✪✪
Eric Idle's Personal Best	✪✪✪✪
Graham Chapman's Personal Best	✪✪✪✪
Michael Palin's Personal Best	✪✪✪✪
John Cleese's Personal Best	✪✪✪✪
Terry Gilliam's Personal Best	✪✪✪✪
Terry Jones' Personal Best	✪✪✪✪
Takip	✪✪
Son Dans	✪
Hayal-i Cihan	✪✪✪
Tanıdık Yabancı	✪
Kaçan Fırsatlar Limited	✪✪✪
United 93 / Uçuş 93	✪✪✪
World Trade Center / Dünya Ticaret Merkezi	✪✪
Behold a Pale Horse	✪✪✪✪
RV	✪✪✪
Last Holiday / Hayatımın Tatili	✪✪✪
My Summer of Love / Aşk Yazım	✪✪✪
Bitter Moon / Acı Ay	✪✪✪
Me and You and Everyone We Know / Ben, Sen ve Diğerleri	✪✪✪
Oyun	✪✪✪
Hard Luck / Kötü Şans	✪✪
Waiting... / Çılgın Garsonlar	✪✪✪
Man About Town / Şehrin Adamı	✪✪✪
Sotto Falso Nome / İhtirasın Bedeli	✪✪
Four Brothers / Dört Kardeş	✪✪✪
Les Possédés / Ecinniler	✪✪✪
The Sentinel / Fedai	✪✪
Carla's Song / Carla'nın Şarkısı	✪✪✪
Hiçbiryerde	✪✪
Trilogia 1: To Livadi pou dakryzei / Ağlayan Çayır	✪✪✪
Yu-wol-ui il-gi / Cinayet Günlükleri	✪✪

MIAMI VICE

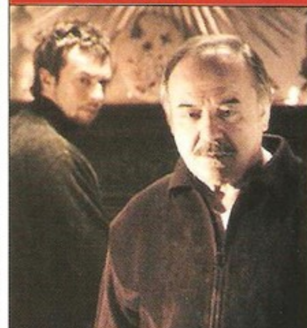
Seksenlerin sevilen dizisi "Miami Vice", Michael Mann yönetmenliğinde son derece sürükleyici ve diziden farklı yapıda bir seyirlik olmuş.

MONTY PYTHON SERİSİ

Monthy Python ekibinin 69-74 yılları arasında BBC'de yayınlanan "Monthy Python's Flying Circus" serisi 6 DVD'lik bir sette toplandı.

KABUSLAR EVİ

Çağan Irmak'ın 12 bölümlük mini dizi projesinin ilk 5 bölümünü, televizyonda gösterilmeden önce piyasaya çıkarılan DVD'lerinden izleyebilirsiniz.

11 Eylül'ün iki belgesi: WORLD TRADE CENTER - UNITED 93

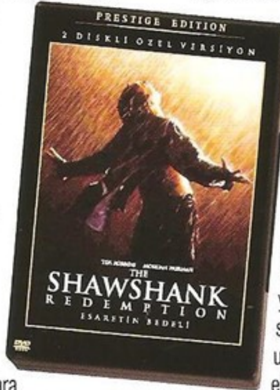
AYIN DVD'Sİ

The Shawshank Redemption / Esaretin Bedeli (1994)

İki Diskli Özel Versiyon

Y: Frank Darabont
O: Morgan Freeman, Tim Robbins
Bölge: 2 (Türkiye) 136 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG DTS Surround, TR 2.0 DS
TR / İNG Altyazı
BirFilm / Tiglon

Stephen King'in alışılmış korku türünün kalıpları dışında kaleme aldığı "Rita Hayworth and Shawshank Redemption" adlı kısa öyküsünden 1994'te Frank Darabont'un beyazperde için yazıp yönettiği "The Shawshank Redemption / Esaretin Bedeli", sinemaseverlerin favori filmleri arasında yer almış etkileyici bir dramdır. İnternetin ünlü film sitesi IMDB'de, 9.2 oy ortalamasıyla "The Godfather / Baba"nın ardından bütün zamanların en sevilen ikinci filmi olan "Esaretin Bedeli", özgürlük ve umut üzerine beyazperdeye yansımış en etkileyici filmlerden biridir. "Korku, insanı mahkûm kılar, umut ise özgür" sloganıyla yıllar boyu sevilerek izlenmiş filmin başrollerini iki usta aktör Tim Robbins ve Morgan Freeman paylaşır. 'En İyi Film' dahil yedi dalda Oscar adayı olan yapım, iki mahkumun yıllara yayılan dostluğunu ve içlerindeki özgürlük umudunu sürekli diri tutmalarını işler. 1946'da genç ve başarılı bir banker olan Andy Dufresne, bir iftiraya uğrar. Karısını ve onun sevgilisini öldürmek suçuyla ömür boyu hapse mahkûm edilir. Shawshank hapishanesine gönderilen Andy, burada 'Red' lakaplı Ellis Boyd adlı mahkûmla büyük bir dostluk kurar. İşkenceler, kötü muamele ve kötü koşullar içinde soğukkanlılığını bir an olsun kaybetmeyen Andy, etrafındakilere de, dayanma azmi ve umut saçmaktadır. Bankacılık tecrübeleri sayesinde cezaevi müdürü ve gardiyanların her türlü işlerinde onlara yardım edip yol gösteren kahramanımız kısa sürede popüler biri haline gelir. Haksız mahkûmiyetindeki sabırlı tutumu, özgürlüğüne kavuşma yolunda ona kolaylık sağlayacaktır. Andy, umudunu diri tutarken, elinden alınan özgürlüğünü yeniden kazanmak için kimsenin düşünemeyeceği planlar yapmaktadır. Umut ve azim üzerine çekilmiş bir destan olarak nitelenebilecek film, sağlam anlatımı, incelikli senaryosu yanında, kusursuz kurgusu ile de dikkat çeker. 1959 doğumlu Frank Darabont'un bu filmi yönetmenin, Stephen King romanlarına olan tutkusunu, hâkimiyetini ve özgün yorumunu gözler önüne serer. 1999'da senaryosunu yazıp yönettiği "Green Mile" da bir King uyarlamasıdır. Çekim aşamasında olan "The Mist" adlı korku filmini de usta yazarın romanından uyarlayan sinemacı için, Stephen King'in beyazperde temsilcisi diyebiliriz. "Esaretin Bedeli"ne ilişkin son söz olaraksa, birbirinden güzel birçok repliğiyle akıllara kazınmış bu unutulmaz dramın, insanda sürekli 'okyanusa ulaşma isteği' uyandırdığını söyleyebiliriz.

Kutu: Kabartmalı karton kutulu 2 diskli klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: Bütün eklere ikinci diskten ulaşılabilir. İki yapım belgeseli, iki röportaj, bir de özel storyboard bölümü bulunuyor. 'Shawshank Redemption'a Bir Bakış' (31 dk), detaylı bir yapım belgeseli. Filmin sonradan keşfedilişini inceledikten sonra, oyuncuların ve karakterlerin hikâyelerine giriyor. 'Shawshank: Gerçeklerin Arasında' (48 dk), filmin nasıl klasikleştiğini inceleyen bir ek. Daha çok halkın görüşlerini öne çıkarıyor. Ekibin yorumlarını ise çözümleyici olarak kullanıyor. 'Tim Robbins ile röportaj' (27 dk), oyuncunun yapıma nasıl dahil olduğundan, filmle ilgili neler düşündüğüne kadar birçok konuyu aydınlatıyor. 'Morgan Freeman ile Röportaj' (21 dk), yine kapsamlı bilgiler sunuyor. 'Shawshank Hikâye Taslağı' (5 dk), Darabont'un filmi çekerken öne çıkardığı storyboard çizimlerini gösteriyor. Bunların dışında 'Shawshank Fotoğraf Galerisi', 4 bölüm halinde görülebiliyor. 'Tim Robbins', 'Morgan Freeman', 'Yardımcı Oyuncular' ve 'Kamera Arkası' bölümleri mevcut. Eklerde, Türkçe altyazı bulunuyor.

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar

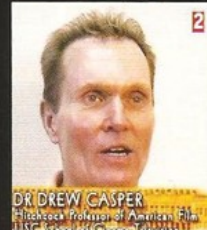
Film: ✪✪✪✪
Kutu: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪✪

Bu DVD'den neler öğrendik?

1. **Frank** Darabont sette oyuncularıyla iyi diyaloglar kurar.
2. **Akademisyen** ve Hitchcock Profesörü Drew Casper, bu filmle ilgili olarak şöyle bir açıklamada bulunmuştur: "Shawshank Redemption benim için bir reformdu. Beni, klasik Hollywood'un özüne götürdü."
3. **Stephen** King, 1970'lerde romanlarının sinemaya uyarlanmaya başlandığı dönemde kısa hikâyelerini öğrencilere satıyordu ve bu öğrencilerden biri de, yönetmen Frank Darabont'tu.
4. **Frank** Darabont, 'Hadley' ve 'Mert' karakterlerinin alt açı ile çekileceğini storyboard aşamasında belirlemişti.
5. **Filmin** set fotoğrafları arasında çok ilginç görüntüler vardı.

1

5

2

3

4

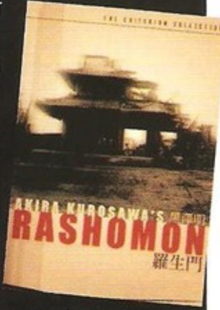
Where the Truth Lies / Gerçeğin Ötesinde (2005)

AYIN SÜRPRİZ DVD'Sİ

Y: Atom Egoyan
O: Kevin Bacon, Colin Firth
Bölge: 2 (Türkiye) 103 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 2.0 DS
TR Altyazı
Fida Film / Tiglon

ESİN KAYNAKLARI:

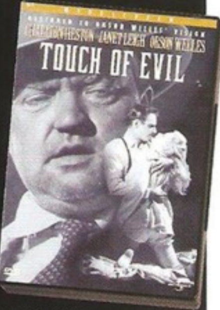
1 Rashomon (1950)
(1. Bölge - Criterion Collection)
Akira Kurosawa'nın en önemli filmlerinden... Bir cinayeti, görgü tanıklarının bakış açılarından araştırmasıyla dikkat çeken yapım, her zaman bu yönüyle öne çıkan eserlerin esin kaynağı olmuştur. Bu anlayışı benimseyen filmlerin isimleri çoğaltılabilir.

2 L.A. Confidential / Los Angeles Sırları (1997)
(Warner / Tiglon)
Los Angeles'da, şöhret dünyasının içinde işlenen bir cinayete odaklanır film. Üç polisin bu araştırmadaki farklı bakış açılarını yansıtmasıyla dikkat çeker. Curtis Hanson'un eseri, cinayetin arkasında dönen dolapları inceler.

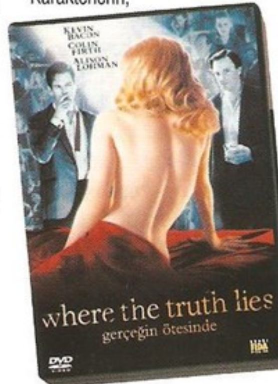
3 Touch of Evil (1958)
(1. Bölge)
Film-noir klasiklerinin en önemlilerinden olan yapıt, Orson Welles'in imzasını taşıyor. Bir patlamadan sonra gerçekleşen cinayetin izinden gidiyor. Özellikle yeraltı dünyasını, film-noir'ın tipik görsel dünyasıyla betimlemekte gösterdiği başarıyla önemli bir yapıt.

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı:✓ Diğer Fragmanlar: -

Kara film (film noir) türü, Amerikan sinemasında 1940'larda doğmuştur. Ülkeye 'Büyük Bunalım' dönemiyle çöken melankolik atmosferi yansıtan bu filmler o zamanlar B filmi olarak anılmış, zamanla A filmi kategorisine yerleşmiş, günümüzde çeşitli modern türlere açılarak varlığını sürdürmüştür (polisiye, aksiyon-komedi, neo-noir, kara komedi vs.). Genellikle suçluların dünyasında geçen filmlerdir; cinayet, hırsızlık, dolandırıcılık gibi bu dünyaya ait konuları işlerler. "Where The Truth Lies" da 'cinayet' konulu bir kara filmdir. Tipik bir 'cinayet araştırma filmi' olduğunu da söyleyebiliriz. Türün temel hikâye iskeletini kullanır. Araştırmacı bir karakteri merkeze yerleştirir. Tanıkların olaya farklı yaklaşımlarını yansıtır. Yani standart bir model vardır ortada. Yönetmen Atom Egoyan filmini olayın çıkış noktası olan iki ana karakteri göstererek açar. Vince-Lanny ikilisi (Kevin Bacon ve Colin Firth), TV'de bir talk şov sunmaktadırlar. Onların sahnesinden bir tanıtım görüntüsü (ki filmin ilerleyen bölümlerinde bu mekâna çokça dönülür) ile başlayan film, esas olayla devam eder. İkinci sekansta bir otel odasına giren kamera, kaydırmalı tek planla küvette bulunan genç bir kız cesedi gösterir. 1950'lerde gerçekleşen bu olayın ardından 1970'lere sıçrarız. Burada devreye genç ve güzel bir gazeteci olan Karen (Alison Lohman) girer. Böylece hikâyemize, cinayetin ardından araştırmacı da sokulur. Sonrasıysa çok basit. Karen, Vince ve Lanny ile ayrı ayrı görüşerek olayın gizemini çözmeye çalışır. Karakter özelliklerini öğrenip her biriyle ona göre yakın ya da mesafeli ilişkiler kurar. Farklı bakış açılarını öğrenerek olayı aydınlatmaya çalışır. 1950'ler ile 1970'lerin görsel yapılarındaki ince farklılıklar, filmin görsel dünyasını oluşturur. 50'lerde daha çok dışarıdan gelen ışığı neredeyse tamamıyla yalıtan bir diyafram kullanılırken; 70'lerde diyafram, biraz olsun kısılır. İlk Hollywood 'kara filmlerinde rastladığımız 'chiaruscuro' ışık tekniği, renkli bir sinematografide kullanılır. Chiaruscuro, gölge oyunları yaparak sinema dilini bunun üzerine kurar. Buradaysa atmosfer, daha farklı düzenlenir. Işık, iç mekânlara fazla girerek, karakterlerin üzerine yansır. Karakterlerin, dönemin iç mekânlarında kaybolarak yozlaştıklarını gözler önüne serer. 1970'lerde ise detaylı bir arka plan çalışması görürüz. Cinayetin işlendiği otel odasının iki dönemde birden gösterilişi, bu tercihleri daha belirli hale getirir. Elbette bu özendeki aslan payı Atom Egoyan'ın her filminde çalıştığı görüntü yönetmeni Paul Sarossy'e aittir. Egoyan demişken, 'Film, yönetmenin filmografisi içerisinde nasıl bir yere oturuyor?' sorusunu merkez alarak, bir beyin jimnastiği yapalım. Kanada'nın en önemli yönetmenlerinden olan Egoyan'ın 2005 tarihli filminin, kariyerinin önceki filmleriyle benzer yapıda seyrettiğini söyleyebiliriz. Zira genelde bir cinayeti kullanıp, etrafında gelişen insan ilişkilerine odaklanır yönetmen. Hikayeleri genellikle Kanada toplumu içinde geçen hikayelerdir. Ancak bu filminde yönetmen, hem Kanada'nın toplumsal yapısından sıyrılır hem de Avrupa sinemasına yakın sanatsal yapıdan. Böylece ortaya Amerikan tarzı bir tür sineması örneği çıkar. Ancak yine de toplumsal dertleri olan ve insan ilişkileriyle uğraşan bir 'neo-noir' olarak değerlendirilebilir film, çünkü tıpkı zamanın toplumsal sorunlarını perdeye taşıyan ilk dönem kara filmlerinde olduğu gibi 50'lerde TV dünyasının perde arkasında olup bitenleri, şöhret dünyasındaki yozlaşmış hayatı perdeye taşır.

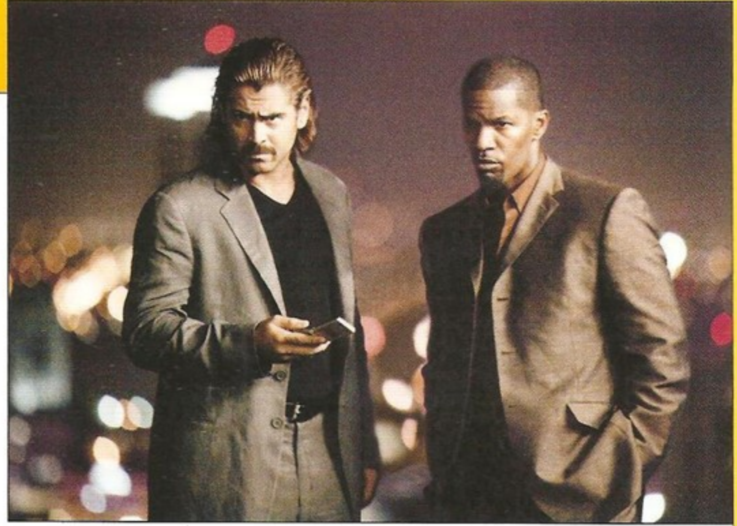
Kutu: Klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: Sadece iki kısa eke ulaşabiliyoruz. 'Kamera Arkası' (12 dk), set görüntülerine odaklanan bir yapım belgeseli sunuyor. 'Röportajlar' (11 dk) ise Atom Egoyan, Kevin Bacon ve Colin Firth'ün yorumlarına odaklanıyor.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

DVD Kritik

Seksenlerin sevilen dizisi "Miami Vice", Michael Mann dokunuşuyla 2006'da beyazperdeye yansıdı. Yönetmenin her zamanki ustalığı devreye girince, tanıdık öykü sağlam ve gerçekçi bir atmosfere oturtulmuş, ortaya son derece sürükleyici ve diziden farklı yapıda bir seyirlik çıkmış.

MIAMI VICE

Miami'li dedektifler bu kez beyazperdede

Sonny Crockett (Colin Farrell) ve Ricardo Tubbs (Jamie Foxx), polis teşkilatının üst kademelerinden bilgi sızdırılması sonucunda Miami'deki uyuşturucu şebekesini yok etmeye çalışan iki federal ajanın ve onlara haber sağlayan bir arkadaşlarının ailesinin öldürüldüğünü öğrenirler. Konuyla yakından ilgilenen iki dedektifin yaptığı araştırma onları, Aryan Kardeşliği örgütüne mensup acımasız katillerin ortasına ve dünya çapında gizlilikle korunan geniş çaplı bir uyuşturucu trafiği şebekesine götürecektir. Crockett ve Tubbs suçluları yakalayıp çeteyi çökertmek için kendi yöntemleriyle, tehlikeli bir ölüm kalım mücadelesine girerler. 80'lerin popüler televizyon dizisinin 2006'da Michael Mann yönetimiyle beyazperdeye yansıyan sinema filminin öyküsü bu. Anthony Yerkovich tarafından yaratılan ve ABD televizyonlarında 1984-89 yılları arasında yayınlanan "Miami Vice", bütün dünyada olduğu gibi ülkemizde de çok sevilmişti. Dizinin yürütücü yapımcılarından usta sinemacı Michael Mann, Yerkovich'in pilot bölüm için yazdığı senaryoyu ilk okuduğunda, bu metinden uzun metrajlı bir film yapılması gerektiğini düşünmüş. Yayın haklarının el değiştirmesi üzerine Mann, fikrini 20 yıl sonra hayata geçirmiş. TV'de Don Johnson ve Philip Michael Thomas'ın canlandırdıkları Miami emniyetine bağlı iki dedektifi, beyazperdede, sıkı karizma Colin Farrell ve Oscar'lı aktör Jamie Foxx canlandırıyorlar. Çin'in medarı iftiharı güzeller güzeli Gong Li, yetenekli İspanyol aktör Luis Tosar, İngiliz güzel Naomie Harris, yönetmenin kadrosuna aldığı uluslararası oyuncular. Miami emniyetine bağlı çalışan iki dedektifimizin amirleri Teğmen Martin Castillo'yu sevilen TV dizisinde canlandıran usta karakter oyuncusu Edward James Olmos, sinema uyarlamasında yerini Afro-Amerikalı aktör Barry Shabaka Henley'e bırakmış. "The Terminal", "Collateral", "Four Brothers" filmlerinden hatırlayacağınız aktör, 'Teğmen Castillo' rolünde çok başarılı bir performans sergiliyor. Dizinin bütün karakterleri, beyazperdeye oldukça canlı ve güçlü yansımış. Dizinin 'rahat' havası, beyazperdede daha gerçekçi ve sert bir atmosfere bürünmüş. Böylelikle beyazperde versiyonuna yansıyan karakterler, rollerine tam oturmuşlar. Şık Versace ceketinin içine giydiği tişörtlerle anımsanan yakışıklı 'Sonny' Crockett, Colin Farrell'in yorumuyla daha sert ve daha gerçek. Yani beyazperde için daha 'formunda'. Aynı şekilde Oscarlı aktör James Foxx, 'Ricardo Tubbs'ı daha etten kemikten kılmış. Film, diziyi çok sevenler tarafından eleştirilse de, aradan geçen 20 yıl göz önüne alındığında senaryo ve atmosferin gayet gerçekçi ve başarılı olduğu bir gerçek. Mann'in her türlü övgüye değen estetik kaygıları, görsel mükemmeliyetçiliği filmde dizinin çok üzerine çıkmış. 'Formülü belli bir avantür', sıkı bir aksiyona dönüşmüş sonuçta. Yapılan birbirinden tamamen farklı iki gerçeklik, aynı espri içinde bu denli etkileyici olabilirdi ancak. Michael Mann'in bildik ustalığı "Miami Vice"te kendini tekrar gösteriyor. Yönetmenin sevdiği açılar, planlar, renkler, alıştığımız o gerçekçi, duru anlatım, hayatın tam içinden sahneler... Benzersiz çerçevesine yine su katılmamış bir gerçekçilik hakim Mann'in. Dizinin 'hafif' yapısı, beyazperdede tavizsiz. Son derece sert bir aksiyon, yoğun bir dramatik yapıyla sarmalanmış. Özellikle çatışma sahnelerinin atmosferi o denli gerçekçi ki oturduğunuz koltukta yağmur gibi yağan kurşunlardan sakınmaya çalışıyorsunuz. Sıkı ama gücü 'belli', yetkisi kısıtlı dedektifler, onların güvenilir ve güvenilir olmayan amirleri, örgüt içindeki muhbirler, uyuşturucu baronları, onları kollayan gizli güçler. Hiçbir kuralın olmadığı zor bir dünya. Mann'in sihirli dokunuşuyla yüzde yüz sinemaya dönüşen keyifli bir seyirlik "Miami Vice".

Yeni çıkan "Miami Vice" DVD'leri

Miami Vice: Sezon 1 (1984)
D Productions - 1.33:1
İNG / TR 5.1 DD - TR Alt

DVD: Üç diskli DVD seti, birinci sezonun bütün bölümlerine ulaşmamıza olanak sağlıyor. Bunun yanında kapsamlı bir ekstra seçimine de sahip. Sıkıştırılmasına karşın görüntü kaybına uğramaması ise kayda değer bir gelişme.

Ekstralar: 'Vice'ın Virajı', 'Vice'ı İnşa Etmek', 'Vice'ın Stili', 'Vice'ın Müziği', 'Vice'dan Sonra Miami'

Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Miami Vice (2006)
Universal / Tiglon - 2.40:1
İNG 5.1 DD - TR Alt

DVD: Maalesef Universal, ABD'deki iki disklik yönetmenin kurgusu baskısını, Türkiye'de veya herhangi bir Avrupa ülkesinde çıkarmayı uygun bulmamış. Bu nedenle, şimdilik tek disklik ve az ekli bu DVD ile idare etmek zorundayız. Serinin hayranları için hayal kırıklığı yaratabilir. Ancak bu sayede görüntünün fazla sıkıştırılmamış olması ve orijinal renklerin korunması, Michael Mann sinemasını kavramak açısından önemli.

Ekstralar: 'Miami ve Ötesi: Gerçek Mekanda Çekim' (10 dk), 'Miami Vice: Gizli Ajan' (13 dk), 'Müzik Klibi: Nonpoint In The Air Tonight' (4 dk)

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Hoodwinked! / Kırmızı Başlıklı Kız (2005)

Y: Cory Edwards
S: Anne Hathaway, Glenn Close
Bölge: 2 (Türkiye) 78 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 5.1 Dolby Digital
TR / İNG Altyazı
Medyavizyon / D Productions

Pixar'ın "Toy Story" ile animasyon sinemasının boyutunu değiştirmesi, birçok şirketin rekabet dünyasına girmesini sağladı. Öncelikle DreamWorks Animation, 2001 yılında "Shrek" ile devreye girdi. Ardından diğer şirketler sektöre dahil oldular. Bilgisayar animasyonuna geçiş, türü yetişkinler için de cazip kılmaya başladı. Weinstein Company'nin alt kolu olarak çalışan Kanbar Entertainment da ilk işi olarak "Hoodwinked!"i çıkardı. Animasyon, ABD hâsılatında yaklaşık 35 milyon dolarlık gelir getirdi. Böylece, 2008 yılı için bir devam filminin hazırlıklarına başlandı. Üç boyutlu çizimleriyle ve her yaşa yönelik öyküsüyle dikkat çeken animasyon, 'Kırmızı Başlıklı Kız' hikâyesinin postmodern bir versiyonu. Filmin, "Shrek"in türe getirdiği postmodern yapıyı kullandığını söyleyebiliriz. Animasyon, kırmızı başlıklı kızın büyük annesinin evine girişiyle başlıyor. Karşısına, yatakta bir büyükanne maskesiyle yatan kurt çıkıyor. Büyükannesinyse dolapta bağlı buluyor.

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Ardından bir polis araştırması başlıyor ve hikâyenin iskeleti kuruluyor. Cinayet, kırmızı başlıklı kız, gazeteci kurt ile ortağı sincap ve korucunun bakış açılarına göre çözülmeye çalışılıyor. Böylece "Rashomon"vari bir hikâye yapısı kuruluyor. Animasyonun içine polisiye ve film-noir türleri sokuluyor. Karakterlerin birbirinden özenli ve şirin çizimleri çocuk ruhumuza seslenirken hikâyenin alt metinleri yetişkin zihnimize hitap ediyor. Klasik çocuk masalı, yeniden yapılandırılarak postmodern bir masala dönüşmüş.

Kutu: Klasik siyah.

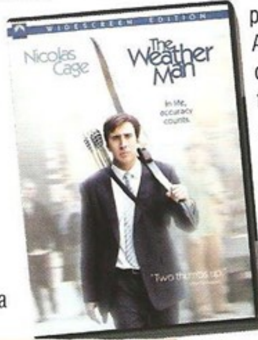
Diğer Ekstralar: Bir kısa belgesel, çıkartılmış-uzatılmış sahneler (5 tane - 9 dk) ve bir video klip bulunuyor. 'Bir Canlandırma Filmi Nasıl Yapılır?' (12 dk) adlı standart yapım belgeseli, faydalı bilgiler sunuyor. 'Critters Have Feelings' adlı video klip ise 3 dakika uzunluğunda. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪

Ekstralar: ✪✪

The Weather Man / Fırtınalı Hayatlar (2005)

Chicago'nun yerel televizyonlarından birinde hava durumu sunucusu olan David Spritz, Chicagolular açısından 'olmazsa olmaz' bir kişiliktir. O, sadece hava durumunu tahmin eden bir adam değil, adeta yürüyen bir 'hedeftir'. Chicago halkı David'e sevgiyle nefret arasında oldukça güçlü duygular beslemektedir. David'in tek isteği birazcık saygıdır. Özellikle Nobel ödüllü yazar babası Robert Spritz'den bir parça saygı görmek için her şeyini vermeye hazır olan David, eski karısının gönlünü yeniden kazanmaya çalışırken bir yandan da çocukları için kaygılanmaktadır. Bütün bu sorunlu yaşamına karşılık, ekranda parıltılı bir görünümü vardır David'in. Özel yaşamında hiçbir şeye hâkim olamazken ekranda her şeyin kontrolü altında olması ona tuhaf gelmektedir. New York'ta bulunan prestijli bir ulusal kanal, David'e sabah kuşağında yayınlanan ve yüksek reyting alan programları 'Hello America'da hava durumu sunmasını teklif eder. Karşısına çıkan bu olağanüstü kariyer fırsatı bile, David'in özel yaşamındaki yaraları saramaz. Ne zaman ortaya çıkacağını tahmin etmeye çalıştığı kasırga ve tufanların yarattığı yıkım gibi kendi yaşamı da büyük bir felakete sürüklenmektedir.

Y: Gore Verbinski
O: Nicolas Cage, Michael Caine
Bölge: 2 (Türkiye) 98 dakika
1.78:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 5.1 Dolby Digital
TR / İNG Altyazı
Paramount / Tiglon

Yönetmenliğini Gore Verbinski'nin üstlendiği filmin başrol oyuncusu, Nicolas Cage. Ünlü aktöre eşlik eden dev aktör Michael Caine ve yetenekli güzel aktris Hope Davis, dengeli ve yaratıcı oyunlarıyla filme çok şey katıyorlar. "The Weather Man / Fırtınalı Yaşamlar", içinde barındırdığı güçlü mizah duygusuna karşın oldukça hüzünlü bir film. İç dünyasında çözümü zor sorunlarla boğuşan bir adamın, aralarında büyük bir mesafe olan başarılı yazar babası, hâlâ sevdiği eski eşi ve çocuklarıyla olan ilişkileri, oldukça sıcak, doğal ve etkileyici bir biçimde yansımış beyazperdeye. Hepimizin hayatımızın belli bir döneminde yakalandığımız güçlü bir fırtına mutlaka vardır. Geleceğini tahmin etmek değil, fırtına seni bulduğunda verdiğin mücadele önemlidir. 'Fırtınalı Hayatlar', insana ve onun iç dünyasına ait birçok ayrıntının yer aldığı çarpıcı bir film.

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Beş yapım belgeseli, filme kapsamlı bir bakış sunuyor. 'Senaryoya Ayrıntılı Bir Bakış' (10 dk), filmin yapısı içerisinde hikâyenin önemine değiniyor. 'Hava Durumu: Hava Durumu Sunucusu Olmak' (6 dk), hava durumu sunuculuğunun zorluklarını öne çıkarıyor. 'Hava Basıncı: Tarz ve Renkler' (9 dk), görüntü yönetmeninin özenli çalışması üzerinde duruyor. 'Nem Oranı: Karakterler' (20 dk), önemli karakterler hakkında. 'Aile Rüzgarları: İş Birliği' (16 dk) ise, yönetmen Gore Verbinski ile teknik ekip arasındaki uyumlu ilişkiyi gözler önüne seriyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.

Film: ✪✪✪✪

Ekstralar: ✪✪✪

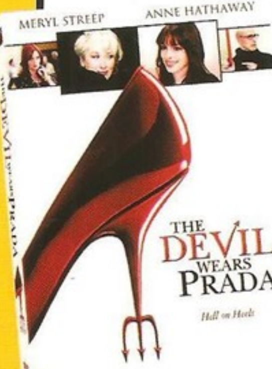
DVD Kritik

The Devil Wears Prada/ Şeytan Marka Giyer (2006)

Özel Versiyon

Y: David Frankel
O: Meryl Streep, Anne Hathaway
Bölge: 2 (Türkiye) 105 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
TR / İNG Altyazı
Fox / Tiglon

Moda dünyasının, en az finans dünyası kadar acımasız olan yüzünü, güç savaşlarını ve rengârenk bir dünyanın aslında ne denli siyah beyaz olduğunu hatırlatan bir film "The Devils Wear Prada / Şeytan Marka Giyer". Ünlü moda dergisi "Vogue"da çalışırken başına gelenleri kaleme alan Lauren Weisberger'in çok satan kitabından uyarlanmış film. Üç dalda Altın Küre'ye aday olup, müzikal-komedi türünde 'En İyi Kadın Oyuncu' dalında Altın Küre'yi başrol oyucusu Meryl Streep'e kazandırmayı başaran filmin yönetmeni, David Frankel. Andrea, New York'a çalışmak üzere gelen, gelecekte iyi bir gazeteci olmak isteyen, idealist bir genç kızdır. Gerçek bir cadı olan, acımasızlığı ile ünlü hırslı editör Miranda Priestley'in yönettiği moda dergisinde, ünlü editörün asistanlığını üstlenir ve kısa sürede rengârenk sayfaların içinde gerçek bir cehennem ortamıyla yüz yüze gelir. Kapitalizmin acımasız kuralları, gücü kaybetme korkusu, meydan okuma, savaşlar ve idealizm. İnsan olarak kalabilmek veya yenilmek. Bildik öykü, Meryl Streep'in çok 'ince' oyunuyla değer kazanmış. Dev aktrisi, En İyi Kadın oyuncu dalında Oscar adayı yapan filmde, genç Anne Hathaway ve Altın Küre adayı Emily Blunt da çok iyi birer performans sergiliyorlar. Kısa rolünde Stanley Tucci yine ihmal edilmiş bir usta olduğunu haykırıyor. Unutmayalım, 'etrafta birçok şeytan var ama sadece bazıları marka giyiyor.'

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: 6 yapım belgeseli, 'Çıkartılmış Sahneler' ve 'Çekim Hataları' bulunuyor. 'The Trip to the Big Screen' (12 dk), romanın beyazperde yolculuğuna değiniyor. 'NYC and Fashion' (6 dk), New York moda dünyası hakkında. 'Fashion Visionary Patricia Field' (9 dk), filmin kostüm tasarımcısına odaklanıyor. 'Getting Valentino' (3 dk), ünlü modacı ile bir söyleşi sunuyor. 'Boss from Hell' (3 dk), patron karakterine odaklanıyor. 'Danda Santini:Real Life Editor-in-Chief' (4 dk), gerçek bir moda dergisi editörü olan Danda Santini'nin bilirkişi yorumlarına yöneliyor. 13 çıkartılmış sahne, yaklaşık 18 dakikayı bulurken; Çekim Hataları, beş dakika uzunluğunda.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: ✓ Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

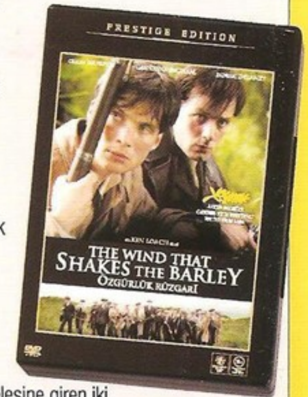
Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: -

The Wind That Shakes The Barley / Özgürlük Rüzgarı (2006)

Prestij Edisyon (Koleksiyonculara Özel Retro Belgesel)

Y: Ken Loach
O: Cillian Murphy, Padraic Delaney
Bölge: 2 (Türkiye) 122 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 DD, TR 2.0 DD
TR / İNG Altyazı
BirFilm / Tiglon

"Özgürlük Rüzgarı / The Wind That Shakes the Barley", 43. Antalya Altın Portakal Film Festivali ve geçen yılki Filmekimi'nin programında da yer almıştı. İşçi sınıfının beyazperdedeki gür sesi Ken Loach'un son filmi, bu yıl Cannes Film Festivali'nde "Volver" ve "Babel" gibi favori yapımların arasından sıyrılıp büyük ödül olan Altın Palmiye'yi kazanmayı başardı. Film adını, 19. yüzyıl şairi Robert Dwyer Joyce'un sözlerini yazdığı bir halk şarkısından, hüzünlü bir 'balad'dan alıyor. Savaşın insanlar üzerinde yarattığı derin tahribatı, İrlanda'nın henüz bir İngiliz kolonisi olduğu 1920'li yıllarda geçen trajik olaylarla anlatan Loach, güçlü ve etkili sinemasını ilk andan son ana kadar sergiliyor yine. Siyasal içeriğiyle İngiltere'de tartışma ve eleştirilere neden olan film, İrlanda'daki İngiliz askerlerin zulmüne karşı ayaklanıp özgürlük mücadelesine giren iki kardeşin acı dolu hikâyeleri üzerinden gerçek bir tarihi beyazperdeye başarıyla yansıtıyor. Etkileyici ve son derece gerçekçi yapım, yaşadığımız acı dolu çağa ve yok olmaya bırakılan insani değerlere bir ağıt niteliği taşıyor. Başrollerini Cillian Murphy ve Padraic Delaney'nin paylaştıkları düşündürücü ve hüzünlü dram, etkileyici atmosferi, yalın ve güçlü anlatımı, iyi oyuncu kadrosuyla 2006'nın en önemli yapımları arasında yer almıştı.

Kutu: Özel kabartmalı karton kutulu klasik şeffaf.

Diğer Ekstralar: 'Ken Loach Belgeseli' (47 dk), en dikkat çekici bölüm. Ek, usta yönetmenin yaşam hikâyesine uzanıyor. Çocukluğundan TV yönetmenliğine, ödül aldığı filmlerinden sosyal altyapısına, aldığı tepkilerden 'Carry On' tutkusuna kadar birçok konuyu aydınlatıyor. Çok uzun olmasa da, arşivciler için özel bir ekstra olduğunu söyleyebiliriz. Hatta DVD'yi alma sebebiniz dahi olabilir. Bu Türkçe altyazılı ek dışında, 'Fotoğraf Galerisi'ne de ulaşabiliyoruz.

Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

MONTY PYTHON serisi

1960'ların sonunda kurulan Monty Python ekibi, komedi dünyasında büyük sükse yarattı. BBC'de 5 yıl boyunca yayınlanan dizileri büyük bir hayran kitlesine ulaştı. Bunun üzerine gelen dört sinema filmiyse ekibin mitini ve hayran kitlesini genişletti.

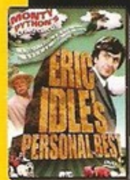

İngiliz sineması, yıllar boyu kültürel kimliğini oluşturamamıştı. Bunun en önemli sebeplerinden biri de ABD'de konuşulan ana dilin ülkedeki hâkimiyeti ve dünya sinemasının ABD egemenliğinde olmasıydı elbette. 1960'larda TV'nin popülerleşmesiyle birlikte televizyon dünyasından çıkan kimi yönetmenler İngiliz sinemasının önemli isimleri haline geldiler. Bunların en önemlileri, Ken Loach ve Ken Russell oldu. Aynı dönemde onlar dışında da birçok önemli sanatçı ortaya çıkmış ve ulusal sinemanın oluşmasına yardımcı olmuştu. TV'de yaptıkları işlerle ekol olan isimlerin sinemaya geçmeleriyle bu eğilim 80'lerde de etkisini sürdürdü. Alec Guinness'in oynadığı ve Ealing Stüdyoları'nın desteklediği komedi filmleriyle İngiliz komedisinin yolu daha önceden çizilmeye başlanmıştı zaten. 1960'larda ise "Carry On", "Benny Hill" ve "Monty Python" gibi TV şovları, sitcomlar ya da skeç derlemeleri devreye girdi. 1969'da, Monty Python ekibinin ilk çalışması çıkageldi. BBC'de yayımlanan "Monty Python's Flying Circus" serisi, 1969 ile 1974 yılları arasında izleyiciye ulaştı ve 'İngiliz Komedisi'nin ya da diğer bir deyişle 'Britanya Komedisi'nin tipik örneği oldu. İzleyeni kahkahalara boğan skeçler tavan yaptı. John Cleese, Graham Chapman, Terry Gilliam, Eric Idle, Terry Jones ve Michael Palin'den oluşan yaratıcı ekiptekiler, bazen yazar, bazen yönetmen, bazen de oyuncu görevi üstlenerek katkıda bulunuyorlardı seriye. Stop-motion animasyonlar da, Gilliam'ın yaratıcı dehasının bir ürünü olarak devreye girdiler. Skeçler birbirlerinden kopuk olsalar bile, durum komedisinin gereklerini yerine getirmeyi başardılar. Seri, daha çok diyalog komedisi adını verdiğimiz ve sesli dönemle birlikte, ABD'de Marx Kardeşler'in başlattığı komedi anlayışına yakın durdu. Bunun yanında absürd komediyi de içinde barındırdı, sürreel öğeler içerdi, cinselliği ve şiddeti kullandı.

Komedinin hemen hemen bütün alt türlerinden yararlanarak eşsiz bir kült seriye dönüştü. Bundan sonra çekilen dört sinema filmi de ortaya çıkan komedi anlayışının ününü ve itibarını iyiden iyiye pekiştirdi. Olabildiğince karmaşık, ama öznel bir komedi anlayışına sahipti Monty Phyton ekibi. Alttan alta yaptıkları sosyal taşlamalarla da dikkat çektiler. 1970'lere gelindiğinde ekip, sinema filmlerine imza atmaya başladı. "And Now for Something Completely Different" (1971), "Monty Python and The Holy Grail" (1975), "Monty Python's Life of Brian" (1979) ve "Monty Python's The Meaning of Life" (1983) ile ortaya yaratıcı sinema projeleri çıkardılar. Özellikle ilk film, TV dizilerinin skeçlerden oluşan yapısına yakın duruyordu. Sonraki üç filme gelindiğindeyse karşımıza Mel Brooks'un parodilerine yakın bir iskelet çıktı. "Monty Python and The Holy Grail", şövalye filmlerinin, peri masallarının ve epik filmlerin parodisi üzerine kuruluydu. 2005 yılında film, "Monty Python's Spamalot" adıyla Mike Nichols yönetiminde bir Broadway müzikali olarak sahneye uyarlandı. "Monty Python's Life of Brian", dini ve epik filmleri ele alıyor, başroldeki İsa karakterine 'Brian'ı (Michael Chapman) yerleştiriyor ve postmodern bir parodi iskeleti oluşturuyordu. Monty Python filmleri içinde Brooks'un 'pastiş' (yapay, yapıştırılmış) görsel tasarımları, yavaş yavaş daha aktif hale gelmeye başlıyordu. "Monty Python's Meaning of Life" ise, hayatın anlamını arayan Avrupa filmlerini, biyografileri, korsan filmlerini ve daha nicesini 'ti'ye alıyordu. Araya sokulan 'Filmin Ortası Yorumu' gibi yaratıcı öğeler ise, filme Monty Python hayranlarını daha da kışkırtan interaktif bir hava katıyordu. Geçtiğimiz ay çıkan "Monty Python's Personal Best" DVD'leri, beşlinin mizah anlayışlarını interaktif bir yapıyla devreye sokmayı beceriyor. Kült serinin hayranlarına duyurulur.

MONTY PYTHON'S FLYING CIRCUS (1969-1974) DVD'LERI:

Eric Idle's Personal Best

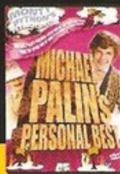
Sony - 1.33:1
İNG 1.0 Mono - TR Alt
Ekstralar: 'Eric Idle's Personal Second Best' (11 dk), 'Eric Idle's Personal Test', 'Monty Python and The Holy Grail' fragmanı
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Graham Chapman's Personal Best

Sony - 1.33:1
İNG 1.0 Mono - TR Alt
Ekstralar: 'Graham Chapman's Personal Second Best' (8 dk), 'Graham Chapman's Personal Test', 'Monty Python and The Holy Grail' fragmanı
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Michael Palin's Personal Best

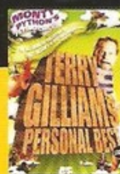
Sony - 1.33:1
İNG 1.0 Mono - TR Alt
Ekstralar: 'Michael Palin's Personal Second Best' (10 dk), 'Michael Palin's Personal Test', 'Monty Python and The Holy Grail' fragmanı
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

John Cleese's Personal Best

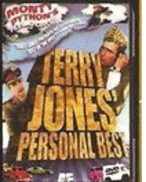
Sony - 1.33:1
İNG 1.0 Mono - TR Alt
Ekstralar: 'A Look into Real John Cleese' (5 dk), 'John Cleese's Personal Test', 'Monty Python and The Holy Grail' fragmanı, 'Life of Brian' fragmanı
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Terry Gilliam's Personal Best

Sony - 1.33:1
İNG 1.0 Mono - TR Alt
Ekstralar: 'A Retrospective of Python's Animation' (14 dk), 'Terry Gilliam's Personal Test', 'Monty Python and The Holy Grail' fragmanı
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

Terry Jones' Personal Best

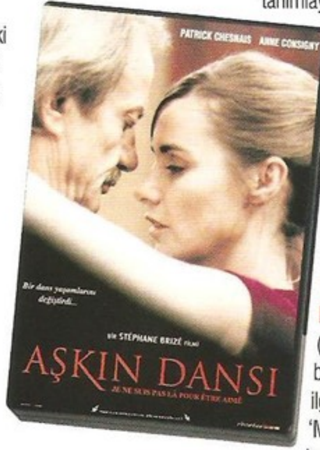
Sony - 1.33:1
İNG 1.0 Mono - TR Alt
Ekstralar: 'Terry Jones' Personal Second Best' (9 dk), 'Terry Jones' Personal Test', 'Monty Python and The Holy Grail' fragmanı
Film: ✪✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪

DVD Kritik

Je ne suis pas la pour etre aimé/ Aşkın Dansı (2002)

Y: Stéphane Brizé
O: Patrick Chesnais, Anne Consigny
Bölge: 2 (Türkiye) 95 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
FR / TR 5.1 Dolby Digital
TR / FR Altyazı
Chantier Films / Palermo

Hayatı ertelemiş, ıskalamış elli bir yaşındaki 'icra memuru' Jean-Claude ve çevresindekilerin hüzünlü öyküsü. Geç kalmış da olsa hayatındaki tek renklilik olarak, bürosunun penceresinden izlediği tango stüdyosuna katılan yorgun ve bezgin kahramanımız, burada genç ve sevimli Françoise ile tanışır. İkisinin arasında bir elektriklenme olur ama Françoise yakında evlenecektir ve stüdyonun dışındaki günlük hayat bütün sığlığı ve aynılığıyla Jean-Claude'u beklemektedir. Hüzünlü dram, ayakları yere basan, gerçekçi, samimi ve yüreğe işleyen çok iyi bir film. Başrolleri paylaşan Patrick Chesnais ve Anne Consigny çok başarılı birer performans sergiliyorlar. 25. Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde de gösterilen filmin senaryosu ve yönetimi de üst düzey. Tango ile yakınlaşarak kendileri için bir çıkış yolu bulmaya çalışan iki mutsuz insanın düşündürücü, hüzünlü, gülünç minimalist hikâyesi için yönetmen Stephane Brize, 'Bu filmi dramatik komedi, romantik komedi, kara mizah ya da başka bir şey olarak tanımlayamıyorum' diyor ve ekliyor, 'Acıklı şeyler beni güldürür.' 2005'te San Sebastian Film Festivali'nde 'Senaryo Yazarları Birliği' tarafından 'en iyi film' seçilen "Aşkın Dansı", defalarca izlenebilecek duygu yüklü bir koleksiyon filmi.

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: 'Sunum' (22 dk), yönetmen ve başrol oyuncusunun filmle ilgili yorumlarını sunuyor. 'Müzik' (9 dk), yönetmen ve bestecilerin yorumlarıyla, filmin müzik çalışmasını aydınlatıyor. 'Çıkartılmış Sahneler' (17 dk) ise, yönetmenin detaylı yorumlarıyla birkaç silinmiş sahneye odaklanıyor. Eklerde, Türkçe altyazı mevcut.
Film: ✪✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Romance & Cigarettes/ Aşk ve Sigara (2005)

Hollywood'un klasik türlerinden müzikal, 1970'li yıllarda ("All That Jazz", "Cabaret" gibi örneklerle) modernize edilmişti. 2000'li yıllarda ise postmodern bir yapıya kavuştu. Baz Luhrmann'ın "Moulin Rouge!"u (2001), türü yeniden yapılandıran, günümüz dünyasına uyduran modern bir klasikti. Onu, aynı yolda ilerleyen diğerleri izledi. "Romance & Cigarettes" (2005), postmodern müzikal modelinin, en özlü ve somut örneklerinden biri. Oyuncu-yönetmen John Turturro'nun üçüncü yönetmenlik denemesi olan film, Amerikan işçi sınıfı arasında geçen hikayesini anlatım biçimiyle görsel bir şölen sunuyor. Konusundan beklenenin aksine melodramatik ve ağır bir film değil kesinlikle. Müzikal türünün motiflerini kullanarak eğlenceli, duygusal ve neşeli bir filme imza atmış Turturro ama aynı anda Marksist bakış açısını yansıtan mesajını da iletmiş. Film, iki kız sahibi Nick ile Kitty'nin hikâyesini anlatıyor. Alt sınıf mensubu karı-kocanın kavgaları, öyküyü başlatıyor. Nick, karısını aldatıyor, Kitty ise eski sevgilisini unutamıyor. Klasik bir müzikalin motifleri, bir sosyal dramın içinde postmodern bir müzikale dönüşüyor. Susan Sarandon, James Gandolfini, Kate Winslet ve Christopher Walken gibi oyuncuların varlığı filmin en büyük zenginliği. Bu oyuncuların canlandırdığı karakterler, Turturro'nun sinemasındaki Coen kardeşler etkisiyle absürd karakterlere dönüşüyor.

Y: John Turturro
O: James Gandolfini, Kate Winslet
Bölge: 2 (Türkiye) 102 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG / TR 5.1 Dolby Digital
TR / İNG Altyazı
D Productions / Palermo

Kutu: Klasik siyah.
Diğer Ekstralar: Sadece fotoğraflar bulunuyor.
Film: ✪✪✪✪✪
Ekstralar: ✪

Başrolde 'KABUSLAR EVİ'

Yapımcılığını, senaristliğini ve yönetmenliğini Çağan Irmak'ın üstlendiği 12 bölümlük bu mini dizi projesi, korku türündeki yapımlardan oluşuyor. İlk 5 bölümü, dizi televizyonda gösterilmeden önce piyasaya çıkarılan DVD'lerinden izleyebilirsiniz.

2001 yılında "Bana Şans Dile" ile ilk filmini çekip kötü eleştiriler almasına karşın 2004 yılında çektiği "Mustafa Hakkında Herşey" ile oturaklı bir sinemaya geçiş yaptı Çağan Irmak. 2005 yılında "Babam ve Oğlum" ile uyandırdığı etkiyi ise tekrar dile getirmeye gerek yok. Bu filmlerin aralarında başarılı TV dizilerine imza atan yönetmen ("Asmalı Konak" ve "Çemberimde Gül Oya" gibi) yeni projesinde ilginç bir işe soyundu. "Kabuslar Evi", 12 bölümden oluşan bir mini dizi projesi. "Babam ve Oğlum" ile yatırımının karşılığını fazlasıyla alan Avşar Film şirketinin yapımcılığında gerçekleşiyor. Öncelikle DVD'si çıkan diziler, sonradan TV yayınına kavuşacaklar. Şimdilik sadece ilk 5 bölümün DVD'leri satışa sunulmuş durumda. 6, 7 ve 8. bölümlerin ise yakın bir tarihte çıkması planlanıyor. Biz, 5 bölüm üzerinden bu ilginç projeye bir bakış atmaya çalışacağız.

Öncelikle hepsi, korkunun alt türlerine inen yapımlar. Bu nedenle de ülkemizde çekilen korku filmlerinin inandırıcılığını ve Çağan Irmak sinemasının türe uygunluğunu sorgulamamız gerekiyor. Çağan Irmak; bu filmlerin ilk üçünü yönetip senaryosunu yazarken, son ikisinin sadece senaryosunu yazmış. Son 2 filmde yönetmenlik koltuğunu, bir 'dizi yönetmeni' olan Uluç Bayraktar'a bırakmış. Hikâyelerin hepsi, 'geçmişle hesaplaşma' temasını işliyor. "Babam ve Oğlum"da kullanılan melodram temeli burada da mevcut.
"Takip"teki hesaplaşma şöyle gelişiyor: Otuz yıl boyunca bir kurt adam tarafından kovalanan ana karakterimiz (Fikret Kuşkan), sonunda sığınacak bir yer bulur. Burası, filme ismini veren "Kabuslar Evi"dir. Bu ev, ıssız bir ormanın ortasındaki bir köyde bulunmaktadır. Diğer bölümlerin kahramanları gibi bu bölümün kahramanının yaşadığı iç hesaplaşma da bu mekanda gerçekleşir. Yine diğer bölümlerde olduğu gibi bu bölümde de olup biten her şeyin bir hayal olması da ihtimal dahilindedir.
"Son Dans" isimli ikinci hikaye , Hümeyra'nın oynadığı ana karakter etrafında gelişiyor. Tekerlekli sandalyeden kalkamayan ve kızının yardımıyla hayatına devam eden bu kadın, karşısına çıkan bir hayalet aracılığıyla geçmişiyle hesaplaşmaya başlar. Kadın, hayaleti kocasına benzetir ancak sonradan anlaşılır ki o aslında Azrail'dir (Yetkin Dikinciler).
Üçüncü hikaye "Hayal-i Cihan"da iki ana karakter çıkıyor karşımıza. Bir tanesi genç bir iş adamı olan Okan Yalabık, diğeri ise yaşlı bir emekli olan Çetin Tekindor. İkisinin hikâyeleri, iş sorunlarıyla ilginç bir şekilde iç içe geçiyor. Dördüncü hikâye "Tanıdık Yabancı"da, akıl hastanesinden çıkan Zuhal Gencer'in canlandırdığı kahramanımız, Kabuslar Evi'ne yerleşiyor. Diğer karakterler gibi evde yalnız olan kadın, bir süre sonra ölen oğlunun hayaletini görmeye başlıyor. Beşinci hikâye "Kaçan Fırsatlar Limited", evli bir iş patronunu (Levent Üzümcü) merkeze yerleştiriyor. İşinde elinden kaçırdığı fırsatlara üzülen bu kendini beğenmiş adam, bir gün filme ismini veren şirketin reklamını görüyor. Bu reklamı izlerken, ilginç bir şekilde kendi vücudunu kesmeye başlıyor. Sonrasında bir tatile gitmek istiyor ve eşiyle Kabuslar Evi'ni seçiyor. Bu arada filme ismini veren şirketin patronu rolündeki Ali Düşenkalkar'ın, olağanüstü oyunculuğuyla serideki en iyi performanslardan birini sergilediğini söylemek gerek. Genel olarak baktığımızda beş filmin de, korkunun farklı türlerine girmeye çalıştığını görüyoruz. İlk film kurt adam, ikinci film hayalet, üçüncü film gotik, dördüncü film bilimkurgu-korku, beşinci filmse şeytan alt türlerine yakın duruyor.

Yeni çıkan "Kabuslar Evi" DVD'leri

1. **Hikaye: Takip (2006)** Avşar / D Productions - 1.33:1 TR 5.1 / 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Diğer Filmlerin Fragmanları
Film: ✪✪ **Ekstralar:** ✪

2. **Hikaye: Son Dans (2006)** Avşar / D Productions - 1.33:1 TR 5.1 / 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Diğer Filmlerin Fragmanları
Film: ✪ **Ekstralar:** ✪

3. **Hikaye: Hayal-i Cihan (2006)** Avşar / D Productions - 1.33:1 TR 5.1 / 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Diğer Filmlerin Fragmanları
Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪

4. **Hikaye: Tanıdık Yabancı (2006)** Avşar / D Productions - 1.33:1 TR 5.1 / 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Diğer Filmlerin Fragmanları
Film: ✪ **Ekstralar:** ✪

5. **Hikaye: Kaçan Fırsatlar Limited (2006)** Avşar / D Productions - 1.33:1 TR 5.1 / 2.0 DD - TR Alt
Ekstralar: Fragman, 'Gece Gelen Arkadaşlar' Fragmanı
Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪

KISA, KISA... KISA, KISA...

D Productions, Universal ile yeni bir anlaşma imzaladı. Buna göre Universal klasikleri bu aydan itibaren şirket tarafından satışa sunulacak. İlk ay için; "Miami Vice: Sezon 1", "Komiser Kolombo: En İyiler", başrolünde Turhan Bey'in oynadığı "Ali Baba and The Forty Thieves" ve "Arabian Nights", başrolünde Tony Curtis'in oynadığı "Son of Ali Baba" ve "The Prince Who Was a Thief" DVD'lerinin çıkması bekleniyor. Bundan sonra çıkacak DVD'ler arasında ise Alfred Hitchcock'un eski filmleri yer alıyor.

Reha Erdem'in SİYAD Ödül Töreni'nde 7 ödül birden alan filmleri "Korkuyorum Anne" ve "Beş Vakit" ile ilk filmi "A Ay"ın DVD'leri, şubat ayında Tiglon tarafından satışa sunuldu. DVD'lerle ilgili bilgiyi Nisan sayımızda bulabilirsiniz.

A.E. Film, iki DVD'lik çıkarttığı özel versiyon DVD'leri, tek disklik versiyon olarak satışa sunuyor. Bu listede, ilk olarak tek tek çıkan "Üç Renk Üçlemesi" ile "Ve Tanrı Kadını Yarattı" bulunuyor.

Palermo'nun şu sıralar çıkması beklenen "Sınav" DVD'si, iki disklik kapsamlı bir set olacak. Yönetmenin sesli yorumu ve ilginç yapım belgeselleri, beklenen ekler arasında.

D Productions, Nazım Fazıl Say Konseri'ni içeren konser DVD'sini geçtiğimiz aylarda satışa sundu. Meraklısına duyurulur.

DVD Kritik

The Upside of Anger / Öfkeli Aşıklar (2005)

Y: Mike Binder
O: Joan Allen, Kevin Costner
Bölge: 2 (Türkiye) 112 dakika
2.35:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İNG 5.1 DD, TR 2.0 DD
TR / İNG Altyazı
Chantier Films / Palermo

Kocası tarafından beklenmedik bir şekilde terk edilen Teryy'nin (Allen) hayatı altüst olmuştur. Hepsi genç olan dört 'asi' kızıyla yaşamına devam etmek zorunda olan kadın, bir süre sonra kendisi gibi alkol sorunu olan komşuları Denny (Costner) ile yakınlaşır. Denny radyoda DJ'lik yapan eski bir beysbol yıldızıdır. Terry ile Denny arasındaki ilişki ilerledikçe karmaşık bir hâl alır. Kızlar, kendi duygusal hayatlarını ve problemlerini bir kenara bırakıp anneleri ile ilgilenmek zorunda kalırlar. İlk olarak 93'te yönettiği duygusal komedi "Indian Summer" ile dikkat çeken aktör-yönetmen-senarist ve yapımcı Mike Binder'in 2005 tarihli filmi "The upside of Anger / Öfkeli Aşıklar", yoğun dram içeren farklı bir romantik komedi. Yönettiği hemen her filmde olduğu gibi "Öfkeli Aşıklar"da da rol alan Binder'in incelikli filminde başrolleri Joan Allen ve Kevin Costner paylaşıyorlar. Erika Christensen, Keri Russell, Alicia Witt ve Evan Rachel Wood ise Joan Allen'ın dört güzel kızını başarıyla canlandırıyorlar. Batılı film eleştirmenlerinin büyük beğenisini toplayan romantik dram, iki usta oyuncusu Joan Allen ve Kevin Costner'ın performansları ile değer kazanıyor. Samimi atmosferi, güçlü anlatımı ve sade öyküsüyle, etkileyici olmayı başaran film, sıradan insanların 'hakiki' dünyasının röntgenini çekiyor sanki.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Özellikle 'Kamera Arkası' bölümü dikkat çekiyor. Bu standart yapım belgeseli, set görüntüleri ile röportajları birleştiriyor. Ancak 12 dakikalık süresiyle, tadı damağımızda kalıyor. Bunun dışında sunulan 10 çıkartılmış sahne, yaklaşık 11 dakika uzunluğunda.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪

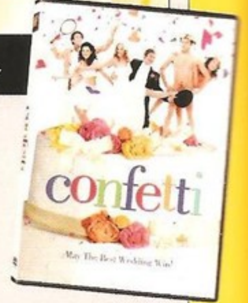

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: ✓ Diğer Fragmanlar: ✓

Yaygın Ekstralar:
Sesli Yorum: - Film Fragmanı: - Diğer Fragmanlar: ✓

Confetti (2006)

Y: Debbie Issitt
O: Martin Freeman, Olivia Colman
Bölge: 2 (Türkiye) 96 dakika
1.85:1 Geniş Ekran (Anamorfik)
İngilizce 5.1 Dolby Digital
TR / İNG Altyazı
Fox / Tiglon

İngiliz komedileri, kendi kültürel yapılanıyla son yıllarda belli bir ivme içinde. Zaman zaman ülkemize uğramaları ise bizim için bir sürpriz. "Confetti", bu eğilimi takip eden filmlerden. Yapım, Christopher Guest'in "Best in Show" (2000), "A Might Wind" (2003) ve "For Your Consideration" (2006) ile kullandığı komedi modelinin üzerine gidiyor -ki Guest, bu filmleriyle uluslararası başarıya ulaşıp çeşitli festivallerde ödüller kazanmıştı-. Guest, 'yalancı belgesel' formatında bir yapı kurardı. Bir yarışmayı, merkeze yerleştirir, yarışanlarla yapılan röportajları, öne çıkarırdı. Seçici kurul ise, mizah kaynağı olurdu. Yani çok fazla bütçe ayırmadan, karakterlerin üzerine giderek yeni nesil postmodern belgesel anlayışına, 'mockumentary'e (uydurma belgesel) odaklı bir film modeli kullanırdı Buradaki durum ise şöyle gelişiyor; Confetti adlı dergi için 2 kişilik seçici kurul, arayışa giriyor. En orijinal düğünü bulmayı amaçlıyorlar. Bu yüzden üç orijinal fikir ve buna uygun üç çift seçiliyor. Bunlar; tenisçi sportif bir çift, doğayla iç içe çıplak yaşayan natüralist bir çift ve müzikalleri seven daha normal bir ikili. Bunlar için düğün koreografileri hazırlanıyor. Böylece filmin eğlence dozu da gittikçe artıyor.

Kutu: Klasik siyah.

Diğer Ekstralar: Bir romantik-komedi DVD'si ancak bu kadar uygun eklere sahip olabilirdi. Ana menüden de ulaşılabilecek 'Kendi Kazananınızı Seçin' özelliği, en keyifli ek olarak dikkat çekiyor. Bu ek sayesinde filmi, üç ayrı sonla bitirme olanağına erişiyorsunuz. Yani DVD kullanıcısı olarak, filmi yeniden kurgulamak ve alternatif bir son bulmak sizin elinizde. 'Tenis Çiftinin Galibiyeti' (2 dk), 'Natüralist Çiftin Galibiyeti' (3 dk), 'Müzikal Çiftinin Galibiyeti' (4 dk) ise seçenekleriniz. Bunların dışında, filmin yarı belgesel yarı kurmaca yapısına uygun bir bölüm mevcut. 'Çıkarılmış Bölümler', filmin en eğlenceli üç durumunun üzerine giden bölümlere uzanıyor. '4 Hafta Kala' (25 dk), '2 Hafta Kala' (22 dk) ve '1 Hafta Kala' (24 dk), adeta birer kısa film niteliğinde. Özenle kurgulanmaları, DVD'ye verilen emeği gösteriyor. Ama maalesef, her Fox DVD'sinde olduğu gibi, eklerde Türkçe altyazı seçeneği yok.

Film: ✪✪✪
Ekstralar: ✪✪✪

BU AY ÇIKANLAR

TIGLON
66
A Good Year
A Slight Case of Murder
An American in Paris
Barnyard
Catch a Fire
Crank
Dead or Alive
Deck The Holes
Delta of Venus
Flyboys
Frostbiten
Grudge 2
Lost in Space
Mediterraneo
Open Your Eyes
Pat Garrett and The Billy The Kid: SE
Prince of The City
Rocky: DE
Straight Time
The Cell
The Departed
The Guardian
True Grit

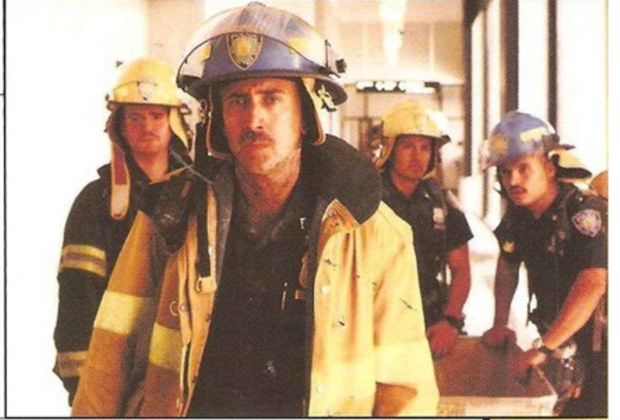
PALERMO
13
Albino Alligator
Allegro
Animated Adventures of Tom Sawyer
Backstage
Bandidas
C.R.A.Z.Y.
Countdown
Cronicas
Daltry Calhoun
Dogma
Game 6
Imaginary Heroes
It's All Gone Pete Tong
Joyeux noel
Memento:SE
Missing in America
Naked Nights
November
Reeker
Silent Hill
The Dark
The Libertine
The Void
Underworld: Evolution
You Bet Your Life
Warrior Angels
When Will I Be Loved?
Yüreğimdeki Canavar

D PRODUCTIONS
Ali Baba and The 40 Thieves
Arabian Nights
Comiser Colombo: Best of
Dondurmam Gaymak
For The Moment
Hard Candy
Kontroll
Miami Vice: Sezon 1
Mostly Martha
Secret Agent
Son of Ali Baba
Takva
The Prince who Was a Thief

WORLD TRADE CENTER - UNITED 93

2006 yılı, 11 Eylül olayıyla ilgili çekilen iki önemli filme tanıklık etti. Bunlardan biri "United 93 / Uçuş 93", diğeri ise "World Trade Center / Dünya Ticaret Merkezi"ydi. İki filmin olaya; farklı açılardan, değişik ideolojilerle bakmalarını fırsat bilerek, Amerikan sinemasının politik duruşunu masaya yatırmaya çalıştık.

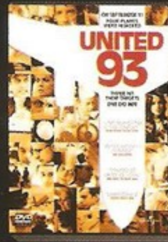

11'09"01'in İki Belgesi

Amerikan sinemasının iki ana kuralı vardır. Birincisi, çeşitli türlerde filmler çekmek ve 'tür sineması' etiketini vurgulamak. İkincisi ise, çeşitli politik olaylardan etkilenerek ideolojik bir bakış açısı izlemek. Bu ikincisini ele aldığımızda, trajik sonuçlara varabiliyoruz. Zira şirket patronları, belli fikirler ışığında filmler çekerek izleyiciyi sömürmeyi amaç ediniyorlar. Bunu yapmak için, seyircinin bilinçaltına girmek ve hipnotize edici olmak gerekiyor. Amerikan sinemasının ana ideolojisi, politik olayların getirdiği belli milliyetçi fikirler doğrultusunda seyirciyi yönlendirmek. Bu ideolojinin filmlere yedirilişi, 1920'lerden günümüze kadar çeşitli yollarla gelişme gösteriyor. Öncesinde 'kör gözün parmağına' olan milliyetçi ve şovenist tavır, gün geçtikçe daha kurnaz bir hâl almakta. Esas konumuza dönelim. 1930'larda Büyük Bunalım Dönemi, 1940'larda 2. Dünya Savaşı, 1960'larda Vietnam Savaşı; ülkenin tarihinde büyük rol oynadılar. Bunların yarattığı ideoloji ışığında bütün filmler, olaylardan etkilenen insanların ruhuna uygun hale getirildi. 2001 yılına geldiğimizde ise, bir başka önemli olay patlak verdi: 11 Eylül 2001 tarihinde Dünya Ticaret Merkezi'nin bir terör saldırısına uğrayıp yıkılması. Bunun devamında çeşitli projeler ve ideolojik etkiler, tür sineması içinde yerlerini aldılar. 2006 yılı, olay ile ilgili çekilen ilk iki filmi izlememizi sağladı. Ülkede çekilen bir kısım filmlerin uluslararası barış çağrısı yaptığı, bir diğer kısmın ise 'Müslümanlar'a karşı bir söylem kullandığı dönemde, iki somut proje dikkatimizi çekti: "United 93" ve "World Trade Center". "United 93", olay saatlerinde Pentagon civarında düşen, ama neden düştüğü kesin olarak açıklanmayan bir uçakta yaşanan dakikaları anlatırken; "World Trade Center", olayın hemen ardından kulelerin altında kalan insanları kurtarmaya çalışırken enkaz altında kalan bir grup itfaiyecinin hikâyesine değiniyor. İlki, yapı olarak "Executive Decision" (1996), "Turbulence" (1997) gibi örneklerini gördüğümüz aksiyonun alt türü olan 'uçak kaçırma' filmlerini andırırken; ikincisi, tipik bir felaket filminin hikâye iskeletini kullanıyor. Yani, Amerikan tür sinemasına uygun birer iskelet kurmaları imkân dahilinde. Ancak "United 93"ün yönetmeni Paul Greengrass, bunu yapmıyor. Çünkü o, liberal bir kişilik. Bundan önceki filmlerinde de iki tarafı olan politik olayları, belgeci kişiliğiyle incelemiş ve tarafsız bir yol tutturmayı becermiş bir sinemacı. ("Bloody Sunday"deki (2002) politik duruşu takdire şayandı). "World Trade Center" ise, sözünü ettiğimiz felaket filmi modelini bütün somutluğuyla kullanıyor. Böylece yönetmeni Oliver Stone, yine tartışmalı bir filme imza atıyor. Bir Amerikan orta sınıf bireyini, Nicolas Cage'in canlandırdığı itfaiye memurunu merkeze yerleştiriyor. Onun yanına, azınlık milletlerden yan karakterler ekliyor. Bunların hepsini, enkazın altında bırakıyor. Böylece Amerikan halkı için övünç kaynağı olmayı başarıyor. Ancak sonuç, sadece Amerikan halkının kendi yaşadıkları bir acıyı paylaşmaları değil. Bunun yanında, alttan alta beyin yıkayarak "Ey Amerikan halkı, biz birlik beraberlik içinde yaşıyoruz. Müslümanlar buna rağmen bizi vurdu. Onların hepsi cani!" demek. Çünkü filmi ayakta alkışlayan veya salonu ağlayarak terk eden Amerikan halkının hipnotize olması çok kolay. Stone, yıllardır ABD'de çalışmasıyla yaratacağı etkinin bilincinde. "United 93"e döndüğümüzde, karşımıza sonuçlanmamış ve araştırılması devam eden bir olay çıkıyor. Uçağın nasıl düştüğü, şu anda hâlâ Amerikan halkı ve hükümeti arasında tartışma konusuyken; tarihi gerçekliği merkeze alan bir filme imza atmak, birinci hata. İkinci hata ise böyle kritik bir olayı, sadece 5 yıl sonra filme çekmek. Bu iki dezavantajı; lehine çeviremeyen Paul Greengrass, adeta Müslüman teröristlerin tarafına hiç girmeden ABD tarafındaki yolcuların yaşadığı gerilimle ilgileniyor. Böylece taraf tutmuş oluyor. Liberal olma amacına ulaşamıyor. Bütün o belgeci kişiliğini, çöpe atıyor. Ancak gerilimi yüksekte tutması ve belgesel gerçekçi bir görsellik tutturması, filmin etkileyici olmasını sağlıyor. Yine de kökten milliyetçi veya Müslümanlığa saldıran bir söylemi olduğunu söyleyemeyiz. Sadece yönünü bulamadığını ve belgesizlikte kaybolduğunu iddia edebiliriz. Sonuç olarak Paul Greengrass ve Oliver Stone gibi iki zıt sinemacı, iki farklı filme imza atmış ve 11 Eylül Olayı, ilk belgelerine kavuşmuş oldu. Ancak bundan sonra, spesifik olaylar için daha çok belge, ana olay için daha mesafeli bir yaklaşım diliyoruz.

İKİ FİLMİN YENİ ÇIKAN DVD'LERİ:

United 93 / Uçuş 93 (2006)

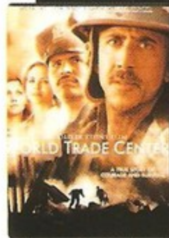
Universal / Tiglon - 2.35:1 İNG 5.1 DD - TR Alt

DVD: İnsan kıyımını yansıtan menü tasarımı, DVD'ye olan ilgimizi arttırıyor. Ekler, kapsamlı gözükse de yurt dışındaki iki disklik baskıyı tercih ederdik doğrusu. Görüntü ve ses aktarımında ise bir sorun göze çarpmıyor.

Ekstralar: Sesli Yorum (Paul Greengrass), 'Aileler ve Film' (60 dk), Anı Sayfaları (yazılı bilgi)

Film: ✪✪✪ **Ekstralar:** ✪✪✪

World Trade Center / Dünya Ticaret Merkezi (2006)

Paramount / Tiglon - 2.35:1 İNG / TR 5.1 DD - TR Alt

DVD: Yurt dışındaki iki disklik baskıya karşın, ülkemizde tek disklik DVD yayımlanıyor. Bunun sonucu ise ekstraların çok az olması. Ancak pozitif bir tarafı da var. Görüntü, çok az ekstra bulunan birinci diske sıkıştırıldığı için herhangi bir kayba uğramıyor. Ama tabii arşiv ürünü olması açısından iki disklik DVD tercihimiz.

Ekstralar: Sesli Yorum (Oliver Stone), Sesli Yorum (Will Jimeno, Scott Strauss, John Busching, Poddy McGee), Çıkartılmış-Uzatılmış Sahneler (9 tane - 17 dk), "DreamGirls" Fragmanı

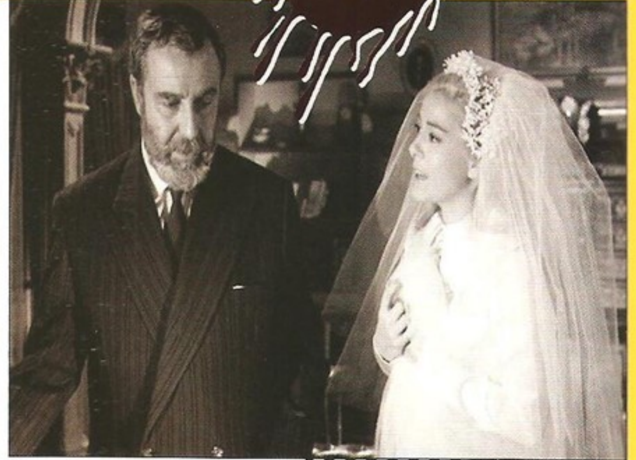
Film: ✪✪ Ekstralar: ✪

DVD Retro

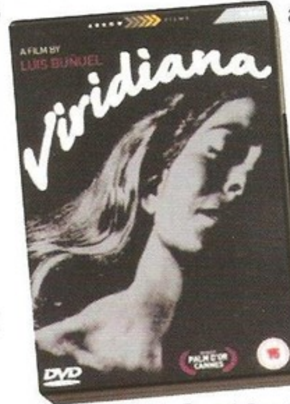
CRITERION COLLECTION

Viridiana (1961)

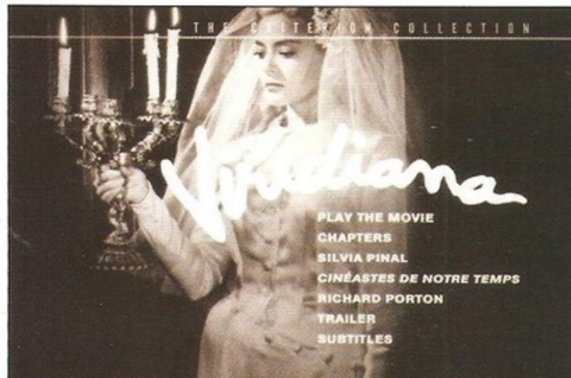
Y: Luis Bunuel
S: Julio Alejandro ve Luis Bunuel (Benito Perez Galdos'un romanından)
O: Silvio Pinal, Francisco Rabal, Fernando Rey, José Calvo, Margarita Lozano, Victoria Zinny, Luis Heredia
1. Bölge
Çıkış Tarihi: 23 Mayıs 2006
Koleksiyon No: 332

Sinema tarihi, iki önemli döneme ayrılır. Bunlar, sessiz sinema ve sesli sinemadır. Sessiz dönemde, sanat dalının ilk adımları atılmış, bu sendeleme hareketleri, sesli sinemanın ilk döneminde yolunu bulmuştur. Sessiz dönemde; diğer sanat dallarındaki eğilimler ve akımlar, sinema dünyasını kontrolü altına almıştır. Ekspresyonizm, 'Alman Fantastik Sineması' eğilimini başlatmış; Fritz Lang, F.W. Murnau, Robert Wiene gibi genç yönetmenleri yaratmıştır. Empresyonizm, sesli sinemada 'Fransız Şiirsel Gerçekçiliği'nin ilk adımlarını atmış, René Clair, Julien Duvivier gibi isimleri ortaya çıkarmıştır. Ancak sonradan, sesli sinema döneminde sivrilen Jean Renoir, Marcel Carné gibi isimlerle daha çok tanınmıştır. Sürrealizm ise, Salvador Dali-Luis Bunuel ikilisini sinema dünyasına sokmuştur. 1920'lerin, yani sessiz dönemin sonunda karşımıza çıkan bu ikili, 1930'ların başında en formda dönemlerini yaşamışlardır. Dali'nin senarist ve yaratıcı beyin olarak destek verdiği yönetmen, ilk eserini 1929 yılında kısa film "Un Chien Andalou / Endülüs Köpeği" ile vermiştir. Film, halen ilk sürrealist sinema örneği olarak varlığını sürdürmektedir. Bu yapımın ardından, "L'Age d'Or / Altın Çağı" (1930) ile ilk uzun metrajlı çalışması gelmiştir. Bunuel, Dali'den kopup bu iki ilk dönem eserinden sonra, düşüş ve kayboluş dönemini yaşayacağı Meksika'ya göç etmiştir. Bunun nedeni, İspanyol İç Savaşı'yla gelen yönetimin sinemaya kesin kısıtlamalar ve sansür anlayışı getirmesidir. Orada da sinema kariyerine devam edip, birçok filme imza atan yönetmen, 1960 yılında ülkesine geri dönmüştür. İki tartışmalı filme ("Viridiana" (1961), "El Angel Exterminador" (1963)) imza attıktan sonra, Fransa'ya göç etmiştir. Bu iki film, onun biraz yumuşayan politik baskıya cevabı olmuştur. Yönetmen, asıl olgunluk eserlerini, 1960'lı yılların sonu ve 1970'li yıllarda Fransa'da vermiştir. Zaten günümüzde, daha çok o dönemdeki filmleri ile hatırlanır. Bunun en önemli nedenlerinden biri, Meksika dönemi filmlerinin kayıp olmasıdır. Ancak politik baskıdan uzak, bir sanat ülkesinde gerçekleştirdiği filmlerin daha iyi olmaları, hiç de şaşırtıcı değildir. "Belle de Jour" (1967), "Tristana" (1970), "Le Charm Discret de la Bourgeoisie" (1972) ve "Cet Obscur Objet du Désir" (1977), onun başyapıtlarıdır.

"Viridiana"ya dönecek olursak; karşımıza yönetmenin ilk uçuk sürrealist dönemiyle, olgunluk dönemi arasında kalan bir sinema çıkıyor. İçinde hafiften bir sürrealizm barındırsa da, daha çok alegorik olmayı seçen ve dini mesajlar içeren bir yapım bu. Don Jaime (Fernando Rey), karısının ölümü ile yasa boğulmuş bir burjuvadır. Aynı zamanda Hıristiyan'dır ve rahiptir. Karısının yeğeni Viridiana'yı (Silvia Pinal), rahibe yapmak istemektedir. Ancak kadının bölgeye gelmesiyle birlikte, bütün düzen bozulur. Zira o; rahat, serbest ve özgür bir kadındır. Kilisenin kurallarına ve adabına pek uymaz. Don Jaime, onu karısına benzetir ve cinsellik de içeren büyük bir tutkuyla bağlanır. Bir gelinlik giydirir ve evlenme teklif eder. Ancak kendini karşılık alamadığı bu ahlaksız ilişkiye yakıştıramaz ve intihar eder. Buraya kadarki kısımda Bunuel, Don Jaime'nin dünyasını öznel bir bakış açısıyla çizer. Viridiana'yı onun gözünde canlanan bir melek gibi tasvir eder. Kilisenin içindeki ahlaksızlığı ise bütün özgürlüğüyle kullanıp, dini sisteme dil uzatır. Don Jaime; bütün varlığını Viridiana'ya ve gayr-i meşru oğlu Jorge'ye (Francisco Rabal) bırakır. Böylece kilise, fakirlere yardım etmeye başlar. Ancak alt sınıf bireyleri, beklendiği gibi yardımsever ve iyi niyetli değillerdir. Film, intiharla birlikte yön değiştirir ve dilini sertleştirmeye başlar. Alt sınıfı; dini motiflerle ve Da Vinci'nin 'İsa'nın Son Yemeği' resmiyle dalga geçmek için kullanır. Böylece Bunuel, kendi toplumuyla olan derdini aşağı yukarı halletmiş olur. Yani Bunuel sinemasıyla dolu bir alegorik taşlama izleriz. Film, Cannes Film Festivali'nde 'Altın Palmiye' kazanarak onun sade ama sürrealist sinemasını onurlandırır. Kiliseye karşı çıkan filmler arasında ise, önemli bir yere yerleşir. Ancak esas olarak yaptığı, Bunuel'in olgunluk dönemini başlatmasıdır. Zira yönetmen, bu filmle birlikte uçuk sürrealist filmlerinden dengeli ve alegorik sürrealist filmlerine geçiş yapacak, burjuvaziyi daha derinden ve içeriden sarsabilecektir. Anlatı yapısının, klasik sinemaya daha yakın olması ve hikâyelerin öne çıkması, sinemasının renkli dönemi için bir emekleme aşaması olacaktır. Onun; Pedro Almodovar, Vicente Aranda, Bigas Luna gibi, ülkeden 80'lerde çıkacak yeni sinemacılar ekolünü cesaretlendirmesinde büyük rol oynayacaktır.

Bu ay çıkan Criterion DVD'leri:

Early Bergman Collection: Torment, Crisis, Port of Call, Thirst, To Joy (1944-1949)
Fires on The Plain (Kon Ichikawa, 1959)
The Burmese Harp (Kon Ichikawa, 1956)
The Naked City (Jules Dassin, 1948)

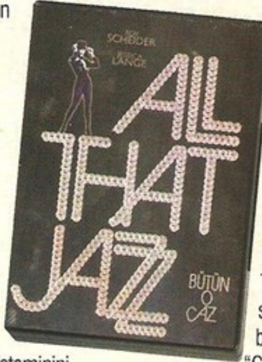
All That Jazz / Bütün O Caz (1979)

DVD KLASİK

Yönetmen : Bob Fosse
Senaryo : Robert Alan Aurthur, Bob Fosse
Oyuncular : Roy Scheider, Jessica Lange, Leland Palmer, Ann Reinking, Cliff Gorman, Ben Vereen, Erzsebet Foldi, John Lithgow, Michael Tolan, Max Wright, Deborah Gaffner, Irene Kane, William LeMassena
1979 / ABD / 123 dk.
İngilizce / Türkçe altyazılı
2. Bölge (Türkiye)

Usta koreograf, yönetmen, müzisyen, senarist, aktör Bob Fosse'nin (1927-1987) yarı otobiyografik filmi "All That Jazz / Bütün O Caz"ın, sinema tarihinin en önemli yapımlarından biri olduğunu söylersek, abartmış olmayız. Fantastik tatlar içeren müzikal dram, dans, müzik, aşk, sanat, tutku, sevgi, hayat ve ölüm hakkında içi dolu cümleler sarf eder. Gösteri dünyasının katı kurallarını ve zorluğunu, bu dünyaya kendini adamış bir profesyonelin hayatıyla harmanlar film ve Bob Fosse haykırır: 'Şov başlıyor arkadaşlar...' Şov, her sabah yeniden başlamaktadır Joe Gideon için. Bob Fosse'nin beyazperdeye yansıyan halidir 'Joe Gideon'. Kendini gösteri dünyasına adamış, dans ve müzik tutkunu, 'kadın avcısı' koreograf, gözlerini açar açmaz duşunu yapar, ilaçlarını ve amfetaminini aldıktan sonra, göz damlasını da damlatır ve artık şov başlamaya hazırdır. Hayatındaki en anlamlı şeyler arasındadır dans ve müzik. Tabii bir de kadınlar ve kızı Michelle. Aslında üç kadının yeri, yüreğinde önemli bir saç ayağı oluştururlar. Kızı Michelle, ayrıldığı eski eşi Audrey ve yeni 'gerçek' sevgilisi Kate. Tabii film boyunca yaklaşmakta olduğu ölüm meleği güzeller güzeli Angelique'i saymazsak. Film süresince hayatındaki hemen her şeyi, bu güzel ve çekici ölüm meleğine anlatır John Gideon. Annesini, babasını, çocukluğunu, ilk gençliğini, eğlence dünyasına neden girdiğinin ipuçlarını, tutkularını, hüzünlerini, sevinçlerini, aşklarını, hayal kırıklıklarını, dertlerini, zaaflarını, ideallerini, dileklerini ve ölümünü... Kendi ölümünü kabullenişiyle hayatındaki en önemli kadına kavuşur kahramanımız. Sahnenin büyülü ışıklarından, farklı bir ışığa doğru ilerlerken, tanrıyla konuştuğunu duyarız sanki: 'Verdiğin hayat fena değildi' demektedir John. Geride kalanlarla, işiyle ve en önemlisi kendisiyle olan hesaplaşması bitmiştir. Yüreği rahattır artık. Çok sevdiği sahne, dans ve müzikle vedalaşıp, Angelique'nin şefkat dolu kollarında bulur kendini. Senaryosunda Bob Fosse ile birlikte Robert Alan Aurthur imzası bulunan film, Bob Fosse'nin sihirli ve güçlü yönetmenliğinin en önemli kanıtıdır sanki. Kazandığı birçok Emmy ve Tony ödülünün yanı sıra, 1972 tarihli bir başka şaheser "Cabaret / Kabare" ile 'En İyi Yönetmen' Oscar'ını kazanan, üç kez Oscar'a, iki kez de Altın Küre'ye aday olan Fosse, "All That Jazz"da gösteri dünyasına, ince gözlem ve eleştirilerle saygısını sunmuş ve bir vasiyet filmi gerçekleştirmiştir. Aynı filmdeki kahramanı Joe Gideon gibi 1987'de kalp krizinden ölmeden önce 1983'te, son filmi "Star 80"i imzalamayı da başarmıştır usta isim.

"All That Jazz"ın başrolünde Roy Scheider'ı izleriz. Hiçbir zaman hak ettiği noktaya gelemeyen ve bir grup sinefilin inandığı gibi, 'gerçek bir büyük yıldız' ve 'usta bir aktör' olduğunu, bu filmiyle kanıtlar Roy Scheider. Oyunculuk hayatı boyunca üstleneceği en parlak roldür belki de 'Joe Gideon' karakteri. Bütün övgülerin ötesinde bir başarıyla oynar Scheider, rolünü. Bob Fosse deyince, hemen Roy Scheider'ın görüntüsü kazınır bazılarının aklına. Ölüm meleği rolünü, duru güzelliği ve çekiciliğiyle Jessica Lange üstlenir. Muhteşem dans ve şarkılarıyla Leland Palmer, Anne Reinking ve o zaman 13 yaşında olup beyazperdedeki ilk ve tek rolünü oynayan Erzsebet Foldi, mükemmel performanslar sergilerler. "All That Jazz", 'En İyi Film' ve 'En İyi Yönetmen' dahil, tam 9 dalda Oscar adayı olur. 'En İyi Kurgu', 'En İyi Sanat Yönetimi', 'En İyi Kostüm' ve 'En İyi Müzik' dallarında kazandığı dört Oscar'a, Cannes Film Festivali'nde Kurosawa filmi "Kagemusha" ile paylaştığı 'Altın Palmiye'yi de eklemeyi başarır.

'Hayat, ip cambazının tel üzerinde geçirdiği zamandır. Gerisi bekleyişten ibarettir' der filmin kahramanı Joe Gideon . Kendi hayatı hakkındaki ipucunu, henüz açılış sahnesinde vermiştir Bob Fosse. Şov, her sabah yeni baştan başlamalıdır. Gösteri dünyasının bütün ikiyüzlülüğüne, olanca ikircilliğine, kendilerinden başka bir şey düşünmeyen patronlardan, hırslı profesyonellere, dans tutkusuyla yanan sanatçı adaylarından, kibirli, büyük yıldızlara, herkes bir ipin üzerinde yürümektedir aslında. Bütün roller ve konumlar kısa sürede değişebilir bu dünyada. Değişmeyen tek şey ise, şovun kendisidir. Dans ve müziktir. Her zaman daha iyisini gerçekleştirebileceğini düşünen bir mükemmeliyetçidir filmin kahramanı. Dolayısıyla Bob Fosse de. Bob Fosse'nin muhteşem bir görsellik ve incelikli bir sanat yönetimi (kusursuz bir koreografi) ile çektiği yoğun öykü, her izleyişte hüzünle gülümsetir insanı. Mizahın derin bir trajediyle birleştiği noktada dans ve müzik başlar. Ne işle uğraşırsanız, ne yaparsanız yapın, aynada kendi kendinize kaldığınız her sabah usulca tekrarladığınız gibi, 'şov başlıyor arkadaşlar...'

DVD Kritik

Behold a Pale Horse (1964)

Sony - 1.85:1
İNG 1.0 Mono - TR altyazı

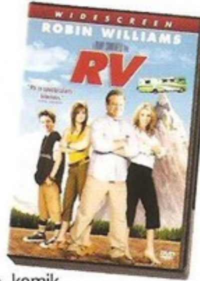
İspanyol İç Savaşı'nda ünlü bir haydut olan Manuel Artiguez, Fransa'da yaşamaktadır. 20 yıl sonra ülkesine dönme şansı bulur. Amacı, ölen annesini ziyaret etmektir. Ancak yıllardır onu bekleyen polis Vinolas, bir tuzak hazırlamıştır. Gregory Peck ile Anthony Quinn'i karşı karşıya getiren bu savaş dramı, Ömer Şerif'in oyunculuğu ve usta yönetmen Fred Zinnemann'ın yönetimiyle dikkat çekiyor.

Film: ✪✪✪✪ Ekstralar: ✪

RV (2006)

Sony - 2.40:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı

Bob (Robin Williams), ailesine tatilde Hawaii'ye gitme sözü verir. Ancak patronu, o zaman dilimine bir toplantı sıkıştırır. Bu nedenle o tarihlerde, Colorado civarında olması gerekmektedir. O da bir çözüm üretir. RV adlı karavanı kiralar. Ailesini 'kampa gidiyoruz' beyaz yalanıyla kandırır. Ancak karavan kullanmayı bilmeyen Bob, komik duruma düşer. Bir süre sonra, yalanı ortaya çıkar. Jeff Daniels'ın, mekânın en uçuk kampçısını canlandırdığı film, Robin Williams hayranları için ideal bir durum komedisi.

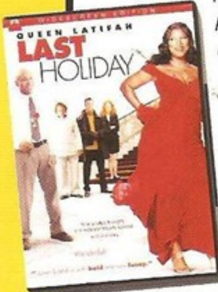

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Last Holiday / Hayatımın Tatili (2006)

Tiglon - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

Georgia, Louisiana'da aşçılık yaparak sakin bir hayat sürmektedir. Bir gün, üç haftalık ömrü kaldığını öğrenir. Bunun üzerine, Avrupa'daki lüks bir kış oteline gider. Orada, günlüğü 1000 $'lık bir odada, kayak yaparak ve sosyeteden biri gibi davranarak mutluluk oyunu oynar. Böylece sinema tarihinde çokça karşımıza çıkan bir psikolojiyle karşılaşınız: 'Ölüm öncesi son günler' filmi. Başroldeki Queen Latifah'nın psikolojisi, Wayne Wang gibi bu konuda ihtisas yapmış bir yönetmene teslim edilmiş.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

My Summer of Love / Aşk Yazım (2004)

Palermo - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Yorkshire kasabasında yaşayan iki genç kızın yolları, ilginç bir şekilde kesişir. Mona (Nathalie Press), evinde sıradan bir hayat sürer. Bir gün Tasmin (Emily Blunt) ile karşılaşır. Tasmin; şımarık, zengin ve seksi bir kızdır. İkisinin arkadaşlıkları; saplantı, yakınlaşma, tutku gibi kavramlar çevresinde döner. BAFTA ödüllü yapım, yönetmen Pawel Pawlikowski'nin stilize yapısıyla ilgiyi hak ediyor.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Bitter Moon / Acı Ay (1992)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

İngiliz çift Nigel (Hugh Grant) ve Fiona (Kristin Scott Thomas), bir gemi gezisine çıkarlar. Orada güzel bir kadın ve gizemli bir adamla karşılaşırlar. Oscar (Peter Coyote), Nigel'a Mimi (Emmanuelle Seigner) ile aralarında geçen seks oyunlarını anlatır. Bu noktadan itibaren dörtlü arasında ilginç bir elektrik oluşur. Roman Polanski'nin vasat filmlerinden olan yapım, yönetmenin kapalı mekân filmlerini sevenleri hayal kırıklığına uğratmıyor.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

Me and You and Everyone We Know / Ben, Sen ve Diğerleri (2004)

Palermo - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

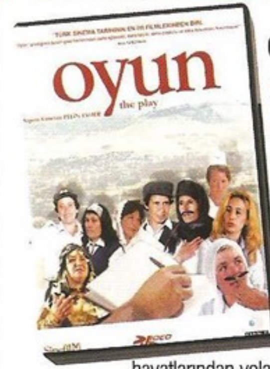
Film, iletişimsizlikle ilgilenen absürd bir komedi. Yapım, bir Amerikan beldesindeki insanların hikâyelerine odaklanıyor. Bunları, ayrı ayrı skeçler olarak karşımıza getirmeye çalışıyor. Dul ve iki çocuk babası ayakkabı satıcısı Richard Swersey, bunlardan sadece biri. Senarist-yönetmen-oyuncu Miranda July, bu ilk filminde, başta Sundance ve Cannes olmak üzere birçok festivalden ödüllerle dönerek dikkat çekti.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

Oyun (2005)

D Productions - 1.85:1
TR 2.0 DD - TR altyazı

Toros Dağları'nda bir köyde yaşayan 9 kadın, bir araya gelirler. Kendi hayatlarından yola çıkan bir tiyatro oyunu yazmaya soyunurlar. Hayat hikâyelerini herkese anlatarak, projelerini gerçekleştirirler. Pelin Esmer ise kamerasıyla bu olayı resmeder. Araya söyleşileri yerleştirerek bir 'mockumentary' (yalancı belgesel) örneği oluşturur. Film; Tribeca, Trieste ve Creteil gibi uluslararası festivallerde aldığı ödüllerle dikkat çekti.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Hard Luck / Kötü Şans (2006)

Sony - 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı

Bir uyuşturucu satıcısı, bir striptiz dansçısını kaçırır. Bunun nedeni, kızın mafya ile sorunları olmasıdır. Buradan sonrası, mafya-polis-uyuşturucu satıcısı kovalamacası şeklinde gelişir. Wesley Snipes'ın oynayıp, ünlü Afro-Amerikan yönetmen Melvin Van Peebles'in oğlu Mario Van Peebles'ın yönettiği yapım; aksiyon filmlerinden hoşlananlar için standart bir seyirlik.

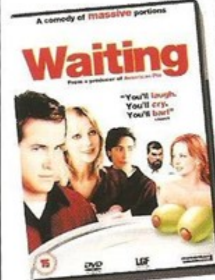

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪✪

Waiting... / Çılgın Garsonlar (2004)

Tiglon - 1.85:1
İNG / TR 2.0 DS - TR altyazı

Genç bir garson adayı, bir restoranda denemeye alınır. Bu yüzden, oradaki bir geceye tanıklık etmesi istenir. Ancak lokantadaki insanların uçukluklarıyla şaşkınlık geçirir. Cinsellik, dışkı, aşk gibi konular; abartılı bir mizah anlayışıyla öne çıkarılıyor. Rob McKittrick'in bu ilk yönetmenlik denemesi; Ryan Reynolds, Anna Faris ve Luis Guzman gibi isimlere rol verip, yan karakterlerin başarılarıyla dikkat çekici bir yapıya kavuşuyor.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Man About Town / Şehrin Adamı (2006)

Tiglon - 1.85:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Hollywood'da çalışan bir yetenek avcısının hayatı bir anda alt üst olur. Eşinin kendisini aldatmasıyla sorunlu bir döneme giren karakterimiz, işinde de güçlü bir rakiple karşılaşır. Yani hem iş hayatı, hem de özel hayatı bir anda yıkılır. Mike Binder, bu psikolojiyi mesafeli bir yönetmenlikle kavnyor. Ben Affleck, Rebecca Romijn, John Cleese, Gina Gershon gibi oyuncular ise ölçülü performanslarıyla dikkat çekiyorlar.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Sotto Falso Nome / İhtirasın Bedeli (2004)

Palermo - 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR 2.0 DD - TR altyazı

Ünlü yazar Daniel Boutanski, eşi ve üvey oğlu ile birlikte konformist bir yaşam sürmektedir. Daniel, üvey oğlunun düğününe giderken seksi bir kadınla, Mila ile karşılaşır. Ona tutkuyla bağlanan adam, yasak bir ilişkiye girer. Bunun üstüne, düğünde üvey oğlunun müstakbel eşinin Mila olduğunu öğrenir. Böylece dörtlü arasında ilginç bir cinsel atmosfer gelişir. Daniel Auteuil, Ana Mouglalis ve Greta Scacchi'nin oynadığı film, tutku, ihtiras, aldatma, ahlak gibi konularla ilgilenen ilginç bir yapım.

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪

Four Brothers / Dört Kardeş (2004)

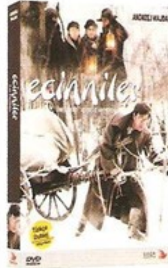
Tiglon - 2.35:1
İNG / TR 5.1 DD - TR altyazı

Uzun yıllar sonra, üvey anneleri öldürülen dört kardeş, bir araya gelirler. İntikam duygusuyla katilin peşine düşerler. Ancak olaylar bekledikleri gibi gelişmez. Afro-Amerikanların dünyasında geçen film, başrole Mark Wahlberg, Tyrese Gibson, André Benjamin, Garrett Hedlund, Terence Howard, Chiewetel Ejiofor gibi isimleri yerleştiriyor. Yönetmenlik koltuğuna ise, "Shaft" ile tanıdığımız John Singleton'ı.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪✪

Les Possédés / Ecinniler (1988)

A.E. Film- 1.66:1
FR / TR 2.0 DD - TR altyazı

1870 yılında, bir grup genç, devrim yapmak için kolları sıvarlar. Amaçları, eski Rus sistemini yıkmaktır. Ancak gruptan bir gencin ayrılması ile, grup içinde de bir kaos yaşanacaktır. Fyodor Dostoyevski'nin ünlü romanından, Jean-Claude Carriere gibi önemli bir ismin senaryolaştırdığı yapım, Polonyalı yönetmen Andrzej Wajda'nın önemli işlerinden biri. Isabelle Huppert ve Ömer Şerif'in oyunculukları da dikkat çekici.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

The Sentinel / Fedai (2006)

Tiglon - 2.35:1
İNG 5.1 DD - TR altyazı

Amerikan Gizli Servis ajanı Garrison (Michael Douglas), Amerikan başkanının eşini (Kim Basinger) korumakla görevlendirilir. Ajan arkadaşı Charlie, Garrison'la gizli bir bilgiyi paylaşacakken öldürülür. Bu olayı soruşturan Breckinridge (Kiefer Sutherland) ise, Garrison ile ilgili bazı gerçekleri öğrenir. Garrison, başkanın eşi ile yasak bir ilişki yaşamaktadır. Önemli oyuncularıyla dikkat çeken bir ajan filmi.

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪✪

Carla's Song / Carla'nın Şarkısı (1996)

Palermo - 1.33:1
İNG / TR 2.0 DD - TR altyazı

Georges (Roberty Carlyle), İngiltere'de yaşayan bir otobüs şoförüdür. Bir gün, Carla (Oyanka Cabezas) ile karşılaşır. Carla, Nicaragua'lıdır. Ailesi ve sevgilisiyle yaşadığı sorunlar nedeniyle intihar eğilimi göstermektedir. Georges, onu ülkesine götürür. Amacı, geçmişindeki sorunları düzeltmektir. Ancak olaylar beklediği gibi gelişmez. Film, usta yönetmen Ken Loach'un kariyerindeki nadide aşk filmlerinden biri olarak dikkat çekiyor.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪✪

Hiçbiryerde (2002)

D Productions - 1.85:1
TR 2.0 DD - İNG altyazı

Şükran (Zuhal Olcay), oğlu ile yaşayan bir duldur. Bir gün oğlu, ortadan kaybolur. Onu bulmak için her şeyi yapar. Ancak hedefine ulaşamaz. Kocasından sonra oğlunu da kaybetmiş, günümüz Türkiye'sinde yalnız kalmıştır. Daha çok, Zuhal Olcay'ın performansıyla dikkat çeken yapım, Montreal Film Festivali'nde aldığı 'Jüri Özel Ödülü'yle öne çıkıyor.

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪

Trilogia 1: To Livadi pou dakryzei / Ağlayan Çayır (2004)

Palermo - 1.66:1
YUN / TR 2.0 DD - TR altyazı

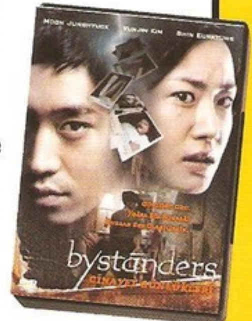
1919'da Odessa'dan yola çıkan bir grup insan, Selanik'e varır. Bunlar dört kişidir. Bir tanesi, yetimdir. Nehir kenarında bir kasaba kurup, orada yaşarlar. Bir süre sonra aşk gibi ciddi konular gündemlerine gelir. Ancak savaşın başlamasıyla büyük yıkıma uğrarlar. Film, usta Yunan yönetmen Theo Angelopoulos'un üçlemesinin ilk ayağı. 170 dakikalık süresine rağmen sabrı hak ediyor.

Film: ✪✪✪ Ekstralar: ✪

Yu-wol-ui il-gi / Cinayet Günlükleri (2005)

Videoexpress - 1.85:1
KOR 5.1 DTS - TR 2.0 DD - TR altyazı

Bir ortaokul öğrencisi olan Inwoo, bıçaklanarak öldürülür. Bunun üzerine sınıf arkadaşı Kangtae de intihar eder. Kangtae'nin midesinde 'Haziran 13, sokakta Inwoo'yu öldürdüm' yazan bir kapsül bulunur. Inwoo'nun midesinde ise 'Haziran 15, bunun bir intihar olduğunu örtbas etmek için Kangtae'yi öldürdüm' yazılı bir başka not bulunur. Bunun üzerine, bu el yazısının sahibini bulmak için biri kız biri erkek iki dedektif, araştırma yürütürler. Bundan sonrası tipik bir polisiyedir.

Film: ✪✪ Ekstralar: ✪✪

Sinema Çıkışı

Derya Alabora

MURAT EMİR EREN

Derya Alabora, sinemamızın ivme kazandığı son on yıl içerisinde iyi filmlerde oynamış, şimdiki çeşitliliğin ve ekonomik canlanmanın çok uzağındaki günlerde rol aldığı "Masumiyet" ve "Salkım Hanım'ın Taneleri" gibi filmlerde unutulmaz kompozisyonlara imza atmıştı. Sinemadan uzak kaldığı dönemde televizyonda rol aldığı diziler ve tiyatro oyunlarıyla yeteneğini bizden esirgemeyen oyuncuyla yeni filmi "Adem'in Trenleri"nin yapım şirketi İFR'nin binasındaki bir toplantı masasında buluştuk. Hakkında konuştuğumuz film "iletişim"le ilgili olunca mekanın getirdiği resmiyeti aşıp samimi bir sohbet gerçekleştirmek çok da zor olmadı.

Oyuncuların günlük hayatta iletişim sorunu çekmediği düşünülür hep. Sizin nasıldır insanlarla iletişiminiz?

Şimdi bir problemim yok o konuda ama çocukluğumda oldukça utangaçtım. İlk karşılaşmalarda özellikle çok utangaç davranırdım, teyzem seyahatten geldiğinde koltukların arkasına saklanırdım. Ama Konservatuar'da alınan eğitimin amacı da bunları aşmak zaten. Orada kendini tanıyorsun, kendine dışardan bakıyorsun, dolayısıyla bir iletişim problemin kalmıyor. Ancak gerçek oyuncuların genelde utangaç çocukluklar geçirmiş olmasının sebebi bence başka. Onların daha çok biriktiren, yaşadığı anları kendisine saklayan, içine kapalı ama etrafa karşı algısı açık insanlar olduğunu düşünüyorum.

Filmde birçok toplumdan insanın aynı hikayede buluştuğu, aralarındaki iletişimsizlikle gelişen bir çatışma ve anlatım üslubu söz konusu. Bizim ülkemizin de *kültürel çeşitlilik açısından oldukça zengin olduğu su* götürmez bir gerçek. Özellikle son yıllarda bu durumun hayatınıza nasıl etki ettiğini düşünüyorsunuz?

Bir on yıl öncesine nazaran bile, sokağa çıktığınız zaman çok daha farklı, çok daha birbirinden kopuk yaşayan insanlar görüyorsunuz. Bir defa ırkçılığın tüm dünyada şiddetle tırmandığını, bunun artık kafatasçılık boyutuna ulaştığını düşünüyorum. Ülkemizde de son zamanlarda yaşananlar bunun net bir örneği. Gerçekten de insanları tuhaf bir şekilde o "ari" ırk denilen şeye doğru yönlendiren bir güç söz konusu, ki bu çok tehlikeli. Neredeyse başka bir milletten insan öldüğünde buna "temizlik" gözüyle bakacak noktaya geldi insanlar. Yabancı biriyle yan yana yaşadığında ya da onunla yakınlaştığında kültürünün elden gittiğini, kirlendiğini düşünüyor adeta herkes. İstanbul'un, kültürel çeşitliliğin en çok gözlendiği yer olduğu düşünüldüğünde de, bu kadar çok suç teşkil edecek olayın yaşanması bir biçimde kaçınılmaz oluyor. Bütün insani değerlerini yitirip bir insanı ırkıyla değerlendirmek son derece feci bir şey.

Sadece kültürel çatışma değil sosyal bir sınıf çatışması da söz konusu esasında...

E tabii, insanlar kendi memleketlerinde iyi yaşamayıp, burada iyi bir yaşam kurmaya çalıştığında bunda da başarısız olunca, kendi istediği gibi yaşayabilen insanlara kimi zaman düşman kesilebiliyor. Bunlar da işin ekonomik koşullarla ilgili yönü. Hırsızlığın bu denli artmasının nedeni, işsizlik oranının çok fazla olması. Bir memlekette hırsızlık her zaman işsizlikle doğru orantılı olarak artarmış.

SİNEFİL KİMLİĞİ:

Favori filmleri
"Scent Of A Woman", "Amores Perros", "Breaking The Waves", "Dogville".

Favori oyuncular
Uğur Yücel, Haluk Bilginer, Şener Şen, Zuhal Olcay, Cate Blanchett, Meryl Streep, Penelope Cruz, Nicole Kidman.

Favori yönetmenler
Lars Von Trier, Fernando Leon de Aranoa ("Güneşli Pazartesiler"), Martin Scorsese, Alejandro Gonzales Inarritu, Zeki Demirkubuz, Uğur Yücel.

Çalışmak istediğiniz yönetmenler
Lars Von Trier

Yarısında çıktığınız film
Bir sürü var.

Bu ay izleyeceğimiz "Adem'in Trenleri", 8 yıldır sinemada izleme şansı bulamadığımız usta aktrise kavuşturuyor bizi. Aşağıda onunla hangi film hakkında konuştuğumuzu bulup, doğru cevabı meren@merkezdergi.com.tr adresine gönderen ilk on kişi DVD kazanıyor.

A-Babil B-Blood Diamond C-Ghost Rider D-The Black Dahlia

Ailelerin küçük çocuklarını bir mesleği olsun diye hırsızlığa yönlendirmesi artık çaresizliğin son noktasıdır.

Filmin de kendisine dert edindiği bu sorunun dildeki iletişimsizlikle başladığını varsayabiliriz, ancak başladığı gibi yine "iletişimle" çözülebilir mi?

Hayır, ben zaten insanların hiçbir zaman dil üzerinden iletişim kurabileceğine inanmadım. Daha doğrusu eskiden inanırdım artık inanmıyorum. "Sen ne söylersen söyle karşındaki almak istediği kadarını alır" diye bir söz vardır. Tartışma programlarını, gazetelerdeki polemikleri takip ettiğinizde, fikir ayrılığı söz konusu olduğunda bir sürü şey söylenir ama en nihayetinde kimse birbirini anlamadan, herkes kendi doğru bildiğini anlatıp yoluna devam eder. Demek ki konuşmak bir şeyi çözümlemiyor. Aynı fikirdeki insanlar sadece aynı dili konuşup aynı fikri paylaşıyorlar. Bu da çok normal, bunda zaten bir problem *olması beklenemez. Ancak senden farklı düşünen birinin* fikrini kendi fikrinle kıyaslayıp kendi yanlışlarını tartamıyorsan, konuşmanın hiçbir manası yok. Birbirini anlamayı sağlamıyor o zaman. Film de ortaya sadece bir vaka koyuyor, çözüm değil...

Birçok hikayenin aynı potada eridiği, üç beş kişinin, hatta on-onbeş kişinin hayatının kesiştiği, hikayenin zaman düzleminin değiştiği filmler son yıllarda sık rastladığımız işler olmaya başladı. Adeta moda oldu. Sizin bu tür filmlerle aranız nasıl?

Ben o yapıyı seviyorum galiba. Örneğin "Irreversible"da çok fazla karakter yoktu ama, orada da baştan itibaren izlediğinde hiçbir etki yaratmayabilecek bir öyküyü tersten başa doğru anlatıyordu yönetmen ve benim çok ilgimi çekmişti o tercihi. Sondan başa doğru giden, birkaç hikayenin bir şekilde birleştiği kurgu yöntemleri benim izlemekten hoşlandığım şeyler, çünkü bu kolay bir şey değil ve o kurguda büyük bir zeka olduğunu düşünüyorum. Hayatımızdaki parçalı yapıya da çok oturduğunu düşünüyorum bu tip anlatımların. Ama sadece "şekil" olsun diye yapıldığında bir şey ifade etmez tabii...

Film durduk yere gerçekleşen bir şiddet vakasının nelere yol açabileceği ile de ilgileniyor...

Geçtiğimiz günlerde sinemada şiddetle ilgili bir söyleşide konuştuğumuz bir örnek geldi aklıma. Herhangi bir filmde, *bir kafenin bombalandığı esnada, ya kahramanın ya da bombalayanların* açısından görürüz olayları. Ancak orada bir biçimde bulunan insanların hayatlarında olan bize gösterilmez. Ana karakterlerimiz her kimse onların peşinden gideriz. Halbuki olay kim bilir oradaki diğer insanların hayatını nasıl değiştirdi? Onu görmeyiz. Bu yönetmense olaya her açıdan bakmaya çalışıyor, bu da beni çok ilgilendiriyor.

sinema KOLEKSİYON

BEYAZ GECELER (La Notti Bianche, 1957)

Usta yönetmen Luchino Visconti'nin, Dostoyevski imzalı "Beyaz Geceler" romanından sinemaya uyarladığı bu başyapıtta, Marcello Mastroianni, masum güzelliğiyle o dönem izleyicileri büyüleyen Maria Schell ve Jean Marais başrolleri paylaşmıştı. Film şehirde, uykusuz bir geceyarısı tanışan iki yabancının hikayesini anlatmaktaydı... Bir gece tesadüfen tanışan Mario ve Natalia'nın öyküsüne odaklanan yapımda, Natalia, geri döneceğine dair söz veren ancak aslında hiçbir zaman dönmeyecek olan sevgilisini beklemekte, Mario ise bu umutsuz bekleyişinde Natalia'nın yüzünü biraz olsun güldürmeye çalışırken, ona aşık olmaktan da kendini alamamaktaydı. Çiftin son derece hüzünlü öyküsü, Visconti'nin usta işi anlatımı ve harika diyaloglarla akılda kalan film o dönem Venedik Film Festivali'nde Visconti'ye Altın Aslan kazandırmıştı. Filmin bir diğer unutulmaz unsuru ise, efsane besteci Nino Rota imzalı müzikleriydi kuşkusuz.

NEJAT İŞLER • HAKAN BOYAV • SERDAR ORÇİN • ERDAL BEŞİKÇİOĞLU • VOLGA SORGU
DOĞU ALPAN • BURAK ALTAY • MELİS BİRKAN • NERGİS ÖZTÜRK • SEZEN ARAY • MELTEM PARLAK
ŞAMİL KAFKAS • SALİH BADEMCİ • SARP AYDINOĞLU • ERAY ÖZBAL • İSMAİL İNCEKARA • ŞEBNEM KÖSTEM

Barda

BİR SERDAR AKAR FİLMİ

www.bardafilm.com

KURGU/EDITING: AZİZ İMAMOĞLU • MÜZİK/MUSIC: SELİM DEMİRDELEN • SANAT YÖNETMENİ/PRODUCTION DESIGNER: YAVUZ FAZLIOĞLU
OYUNCU SEÇİMİ/CASTING: HARİKA UYGUR • SENARYO/SCREENPLAY: SERDAR AKAR • YAPIMCILAR/PRODUCERS: SERDAR TEMİZKAN, GÜNER KORALI, ALEY GEZER, SERDAR AKAR
GÖRÜNTÜ YÖNETMENİ/DIRECTOR OF PHOTOGRAPHY: MEHMET AKSIN • YÖNETMEN/DIRECTOR: SERDAR AKAR

filmakar • MARKA SOKAK • DOLBY DIGITAL • FUJIFILM • 1000 VOLT • ENERGY

PERFUME

KOKU

BİR KATİLİN HİKAYESİ

PATRICK SÜSKIND'IN EN ÇOK SATAN ROMANINDAN.

BIR TOM TYKWER FILMI

CONSTANTIN FILM VE BERND EICHINGER SUNAR BIR BERND EICHINGER YAPIMI BIR TOM TYKWER FILMI BIR CONSTANTIN FILM/VIP MEDIENFONDS 4 YAPIMI NEF PRODUCTIONS ORTAKLIĞIYLA VE CASTELAO PRODUCTIONS BEN WHISHAW ALAN RICKMAN RACHEL HURD-WOOD VE DUSTIN HOFFMAN "PERFUME - THE STORY OF A MURDERER" OYUNCULAR KAROLINE HERFURTH SIMON CHANDLER ANLATICI JOHN HURT MÜZIK TOM TYKWER JOHNNY KLIMEK REINHOLD HEIL SESLENDIREN BERLIN FILARMONI ORKESTRASI ORKESTRA ŞEFI SIR SIMON RATTLE KOSTÜM TASARIMI PIERRE-YVES GAYRAUD ULI HANISCH KURGU ALEXANDER BERNER FRANK GRIEBE ANDREAS SCHMID ANDY GROSCH MANUEL MALLE SAMUEL HADIDA JULIO FERNANDEZ MARTIN MOSZKOWICZ CHRISTINE ROTHE GIGI OERI PATRICK SÜSKIND ROMANINDAN YAPIMCI BERND EICHINGER SENARYO ANDREW BIRKIN & BERND EICHINGER & TOM TYKWER YÖNETMEN TOM TYKWER

www.ozenfilm.com.tr - www.umutsanat.com.tr

HALUK BİLGİNER
ÖZGÜ NAMAL
RAGIP SAVAŞ
SERMİYAN MİDYAT

POLİS

ŞİDDETE MEYYALİM
VALLAHİ DERTTEN...

BİR EFLATUN FİLM YAPIMI

www.polisfilmi.com

FONO FILM • DOLBY DIGITAL • MEDYAVİZYON

6 DALDA OSCAR® ADAYI
2007
EN İYİ FİLM • EN İYİ YÖNETMEN • EN İYİ KADIN OYUNCU DAHİL

BİR PRENSESİN ÖLÜMÜ, BİR KRALLIĞIN SARSILIŞI.

HELEN MIRREN

KRALİÇE

STEPHEN FREARS

THE QUEEN

2 DALDA ALTIN KÜRE ÖDÜLÜ SAHİBİ

10 DALDA BAFTA ÖDÜLÜ ADAYI

KOKU: BİR KATİLİN HİKÂYESİ
PERFUME: THE STORY OF A MURDERER

Yönetmen: Tom Tykwer. **Oyuncular:** Ben Whishaw, Alan Rickman, Rachel Hurd-Wood, Dustin Hoffman, Ramon Pujol, Sara Forestier, Corinna Harfouch, Paul Berrondo, Joanna Griffiths, Jessica Schwarz. **Senaryo:** Tom Tykwer, Andrew Birkin, Bernd Eichinger (Patrick Süskind'in Das Parfum adlı romanından). **Görüntü Yönetmeni:** Frank Griebe. **Kurgu:** Alexander Berner. **Müzik:** Reinhold Heil, Johnny Klimek, Tom Tykwer. **Yapım Tasarımcısı:** Uli Hanisch. **Yapımcı:** Bernd Eichinger. **Süre:** 147 dk. **Yapım:** Almanya, Fransa, İspanya (2006). **Dağıtımcı:** Özen Film.

Gösterim Tarihi: 16 Şubat

Konu: 18. yüzyıl Fransa'sı... Jean-Baptiste Grenouille (Ben Whishaw) tüm insani duygulardan yoksun, sadece kokulara karşı görülmedik ölçüde duyarlı ve istediği kokuları üretebilmek için cinayet işlemekten kesinlikle çekinmeyen bir katildir. Herkesin ve her şeyin kokusunu almakta, tüm kokuları üretmekte gerçek bir dâhi olan Grenouille, kendi kokusunun bulunmadığını, onun bulunduğu yerlerde insanların insan kokusu alamadıklarını anladığı gün altüst olur. Kendisi için tek çıkar yol, sanki insanmış izlenimini verebilecek kokular sürünmesidir.

Yönetmen: Tom Tykwer "Die Tödliche Maria - Deadly Maria", "Winterschläfer - Wintersleepers", "Lola Rennt - Run, Lola, Run", "Der Krieger und die Kaiserin - The Warrior and the Empress", "Heaven" ve "Paris, Je T'aime"in Faubourg Saint-Denis adlı bölümünü yönetti.

Oyuncular: 26 yaşındaki Ben Whishaw "The Trench", "Mauvaise Passe", "My Brother Tom", "The Merchant of Venice", "Enduring Love", "Layer Cake" ve "Stoned"da rol aldı.

sinema

BARDA

Yönetmen: Serdar Akar. **Oyuncular:** Nejat İşler, Hakan Boyav, Serdar Orçin, Erdal Beşikçioğlu, Volga Sorgu, Doğu Alpan, Burak Altay, Melis Birkan, Nergis Öztürk, Sezen Aray. **Senaryo:** Serdar Akar. **Görüntü Yönetmeni:** Mehmet Aksın. **Kurgu:** Aziz Günhan İmamoğlu. **Müzik:** Selim Demirdelen. **Sanat Yönetmeni:** Yavuz Fazlıoğlu. **Yapımcı:** Serdar Akar, Alev Gezer, Güner Koralı. **Yapım:** Türkiye (2006). **Dağıtımcı:** Kenda.

Gösterim Tarihi: 2 Şubat

Konu: Yaşları 18 ile 25 arasında değişen genç arkadaş grubu bir gece yarısı, arkadaşlarının işlettiği barda son biralarını içip eve dönecekken içeri giren beş kişilik bir grup tarafından silahla alıkonulur. Elleri, ayakları, ağızları bağlanan gençler sabaha kadar dayak, işkence ve tecavüze maruz kalır. Kendilerini alıkoyan grubun görünürde hiçbir amacı yoktur. Yaşları 20 ile 45 arasında değişen bu grup, hayatlarında eksik kalan her şeyin hesabını hiç tanımadıkları bu gençlerden çıkartmaktadır.

Yönetmen: Serdar Akar "Gemide", "Dar Alanda Kısa Paslaşmalar", "Maruf" ve "Kurtlar Vadisi - Irak"ı yönetti.

Oyuncular: "Eylül Fırtınası", "Mustafa Hakkında Herşey", "Anlat İstanbul", "Çalıntı Gözler" ve "2 Süper Film Birden" Nejat İşler'in rol aldığı sinema filmleri.

sinema

KRALİÇE
THE QUEEN

Yönetmen: Stephen Frears. **Oyuncular:** Helen Mirren, Michael Sheen, James Cromwell, Sylvia Syms, Alex Jennings, Helen McCrory, Roger Allam, Tim McMullan, Douglas Reith, Robin Soans. **Senaryo:** Peter Morgan. **Görüntü Yönetmeni:** Affonso Beato. **Kurgu:** Lucia Zucchetti. **Müzik:** Alexandre Desplat. **Yapım Tasarımcısı:** Alan MacDonald. **Yapımcı:** Andy Harries, Christine Langan, Tracey Seaward. **Süre:** 97 dk. **Yapım:** İngiltere, Fransa, İtalya (2006). **İthalatçı:** Tiglon. **Dağıtımcı:** Bir Film.

Gösterim Tarihi: 23 Şubat

Konu: Eski gelini Diana'nın ölüm haberini alan İngiltere Kraliçesi 2.Elizabeth'in (Helen Mirren) bu olay karşısındaki mesafeli tutumu halktan ve medyadan tepki görür. İngiliz halkı Kraliçe'lerinden taziye ya da en azından üzüntüsünü belirten bir açıklama beklemektedir. Aynı dönemde Başbakan seçilen Tony Blair (Michael Sheen), halkın beklentilerine cevap vermesi için Kraliçe'yi ikna etmeye çalışır.

Yönetmen: Stephen Frears "Gumshoe", "Bloody Kids", "The Hit", "My Beautiful Laundrette", "Prick Up Your Ears", "Sammy and Rosie Get Laid", "Dangerous Liaisons", "The Grifters", "Hero", "Mary Reilly", "The Van", "The Hi-Lo Country", "High Fidelity", "Liam", "Dirty Pretty Things" ve "Mrs Henderson Presents"ı yönetti.

Oyuncular: Helen Mirren "Herostratus", "A Midsummer Night's Dream", "Colpo Rovente", "Age of Consent", "Miss Julie", "Savage Messiah", "O Lucky Man!", "Hamlet", "The Quiz Kid", "Caligola", "Hussy", "The Fiendish Plot of Dr. Fu Manchu", "The Long Good Friday", "Excalibur", "Cal", "2010", "Heavenly Pursuits", "Coming Through", "White Nights", "The Mosquito Coast", "Pascali's Island", "When the Whales Came", "The Cook the Thief His Wife & Her Lover", "Bethune: The Making of a Hero", "The Comfort of Strangers", "Where Angels Fear to Tread", "The Hawk", "Prince of Jutland", "The Madness of King George", "Some Mother's Son", "Critical Care", "The Passion of Ayn Rand", "Teaching Mrs. Tingle", "Greenfingers", "The Pledge", "No Such Thing", "Happy Birthday", "Last Orders", "Gosford Park", "Calendar Girls", "The Clearing", "Raising Helen" ve "Shadowboxer"da rol aldı.

sinema

POLİS

Yönetmen: Onur Ünlü. **Oyuncular:** Haluk Bilginer, Özgü Namal, Ragıp Savaş, Sermiyan Midyat, Settar Tanrıöğen, Kaan Çakır, Emre Karayel, Zafer Diper, Sinan Çalışkanoğlu, Aylin Çalap. **Senaryo:** Onur Ünlü. **Görüntü Yönetmeni:** Aras Demiray. **Kurgu:** Ahmet Can Çakırca. **Müzik:** Duo-Mehmet Erdem Özgür Akgül, Alp Erkin Çakmak, CEZA. **Sanat Yönetmeni:** Alper Yanar. **Yapımcı:** A. Taner Elhan, Onur Ünlü, Funda Alp. **Yapım:** Eflatun Film, Türkiye (2006). **Dağıtımcı:** Medyavizyon.

Gösterim Tarihi: 16 Şubat

Konu: Musa Rami (Haluk Bilginer) mesleğinin zirvesinde bir cinayet masası polisidir. Kafasını meşgul eden iki şey vardı: Kendinden 40 yaş küçük üniversite öğrencisi Funda'ya (Özgü Namal) olan aşkı ve ünlü mafya ailesi İzmitliler'in Rami ailesine yönelik bitmek bilmeyen tehditleri. Musa Rami iyi bir baba, iyi bir polis, iyi bir aşıktır ve görünen o ki Musa Rami işi, aşkı ve ailesi arasında sıkışıp kalacaktır. Aynı günlerde aldığı bir haber ise Musa Rami'yi tamamen altüst eder.

Yönetmen: "Polis" Onur Ünlü'nün ilk uzun metrajlı filmi.

Oyuncular: Özgü Namal "Sır Çocukları", "Büyü", "Anlat İstanbul", "Organize İşler" ve "Beynelmilel"de rol aldı.

sinema

Avealılara "Ben Amerika'da iken..." deme şansı!

EduRehber işbirliğiyle 100 üniversiteli Avealı bu yaz Amerika'da hem çalışıp para kazanıyor, hem de İngilizcesini geliştiriyor!

2 Şubat - 30 Mart tarihleri arasında adını, soyadını, yaşını ve yaşadığın şehri, aralarında birer boşluk bırakarak yazıp **5545**'e en çok mesaj atan 100 Avealı arasına gir. Amerika'da hem çalışıp para kazan, hem gezip eğlen, hem de İngilizceni ilerlet!

İlk 100 arasına girmezsen de üzülme! Sana da program bedeli üzerinden 100$ indirim var!

EduRehber'in belirtilen hizmetlerinden; Türkiye'de yaşayan, 18-28 yaş arası TC vatandaşları, göçmenlik eğiliminde olmayan, açıköğretim haricindeki yükseköğrenim kurumunda eğitim gören ve bu kurumun geçme notuna eşit veya daha yüksek notu olan öğrencilerden, hizmet sağlayıcı firma olan EduRehber tarafından yapılacak mülakat ve testlerde yeterli görülecek derecede İngilizce bilgisine sahip Avea aboneleri faydalanabilir. Hizmeti almak için aracı firma EduRehber ve ABD Büyükelçiliği'nin kriterlerinin yerine getirilmesi gerekmektedir.

444 1 500 | www.avea.com.tr

www.edurehber.com

Şimdi konuşma zamanı